

מרגית - ספרי מופת לילדים ולנוער

קלסיקה

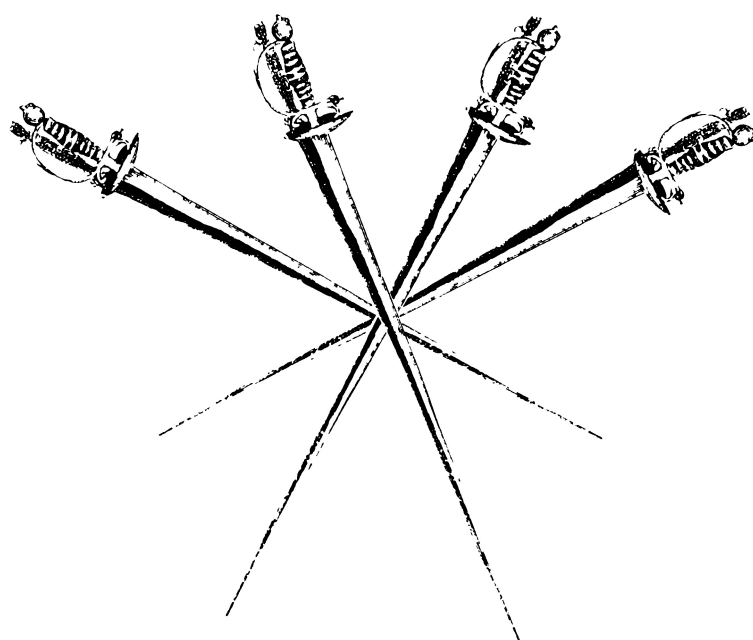
אלכסנדר דיקא

נשלשת המוסקטרים

חרבו של דארטנין

אַלְכֶסַנְדֵּר דִּיקָא / שְׁלֹשֶׁת הַמוֹסְקִטָּרִים (א)

מרגנית – ספרי מופת לילדים ולנוער

אַלְכֶסְנֶדֶר דִּימָא

שְׁלֶשֶׁת הַמוֹסְקָטָרִים

(א)

מִצְרָפֶתִית: אֲבִיטֵל עֲנָבֵר
אִיּוֹרִים: אֲרִיבֶרְטוֹ קֶנְדֶּרְאָדוּ

זְמוּרָה, בֵּיתֵן — מוֹצִיאִים לָאוֹר

Alexandre Dumas
LES TROIS MOSQUETAIRES (A)

Hebrew Rights © 1987 by
Zmora, Bitan — Publishers
P.O.B. 22383, Tel-Aviv
Printed in Israel, 1987

בְּעִירֵיכֶת יְחִיעֶם פֶּדֶן

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט
בכל דרך או בכל אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני
או אחר — כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה
אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

מסת"ב 965-03-0475-4 ISBN

© כל הזכויות בעברית שמורות
לזמורה, ביתן — מוציאים לאור

סידור, לוחות והדפסה במפעלי
זמורה, ביתן — מוציאים לאור
רחוב שוקן 32, תל-אביב
נדפס בישראל תשמ"ח / 1988

סֵדֵר הַפָּרָקִים:

מבוא: תאֹת שְׁלוֹטוֹן וְעֶרְכִי אֲבִירוֹת,

או: "כֹּלֶם לְמַעַן אֶחָד,

וְאֶחָד לְמַעַן כֹּלֶם!" עמ' 9

הקדמת המחבר 16

1. שְׁלֹשׁ תְּשׁוּרוֹתָיו שֶׁל מֶר דְּאֶרְטִינֵן הָאֵב 18

2. חֹדֶר הַהִמְתָּנָה שֶׁל הָאָדוֹן דֵּה טְרַבִּיל 34

3. הֶרְאִיוֹן 45

4. כְּתִפּוֹ שֶׁל אֶתוֹס, חֲגוּרֶת־הַכֶּתֶף שֶׁל פּוֹרְתוֹס, וּמִמְחֻטּוֹ שֶׁל

אֶרְמִיס 57

5. הַמוֹסְקֶטְרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ וְחִילֵי הַמִּשְׁמֶר שֶׁל כְּבוֹד

הַחֲשֵׁמֶן 66

6. הוֹד מְלָכוּתוֹ לואִי הַשְּׁלֹשֶׁה־עֶשֶׂר 77

7. אֶצֶל הַמוֹסְקֶטְרִים 96

8. תְּכַי־חֶצֶר 106

9. דְּאֶרְטִינֵן מְגַלֶּה אֶת כָּחוֹ 115

10. מְלֻכְדֶת־עֶכְבְּרִים בְּמֵאָה הַשְּׁבַע־עֶשְׂרֵה 123

11. הָעֲלִילָה מִסֵּתֶבֶת 134

12. ג'וֹרְג' וִילִיֶּז, הַדֶּכֶס מִבְּקִינְגְהָם 152

13. מֶר בּוֹנְסִיָּה 161

14. הָאִישׁ מִמֶּנֶּג 171

15. אֲנָשִׁי־גְלִימָה וְאֲנָשִׁי־חֶרֶב 182

16. מֶר סִגִּיה, שׁוֹמֵר־הַחוֹתֶם, מַחֲפֵשׁ יוֹתֵר מִפְּעַם

אֶת הַפְּעֻמּוֹן, כְּדִי לְצַלֵּץ בּוֹ

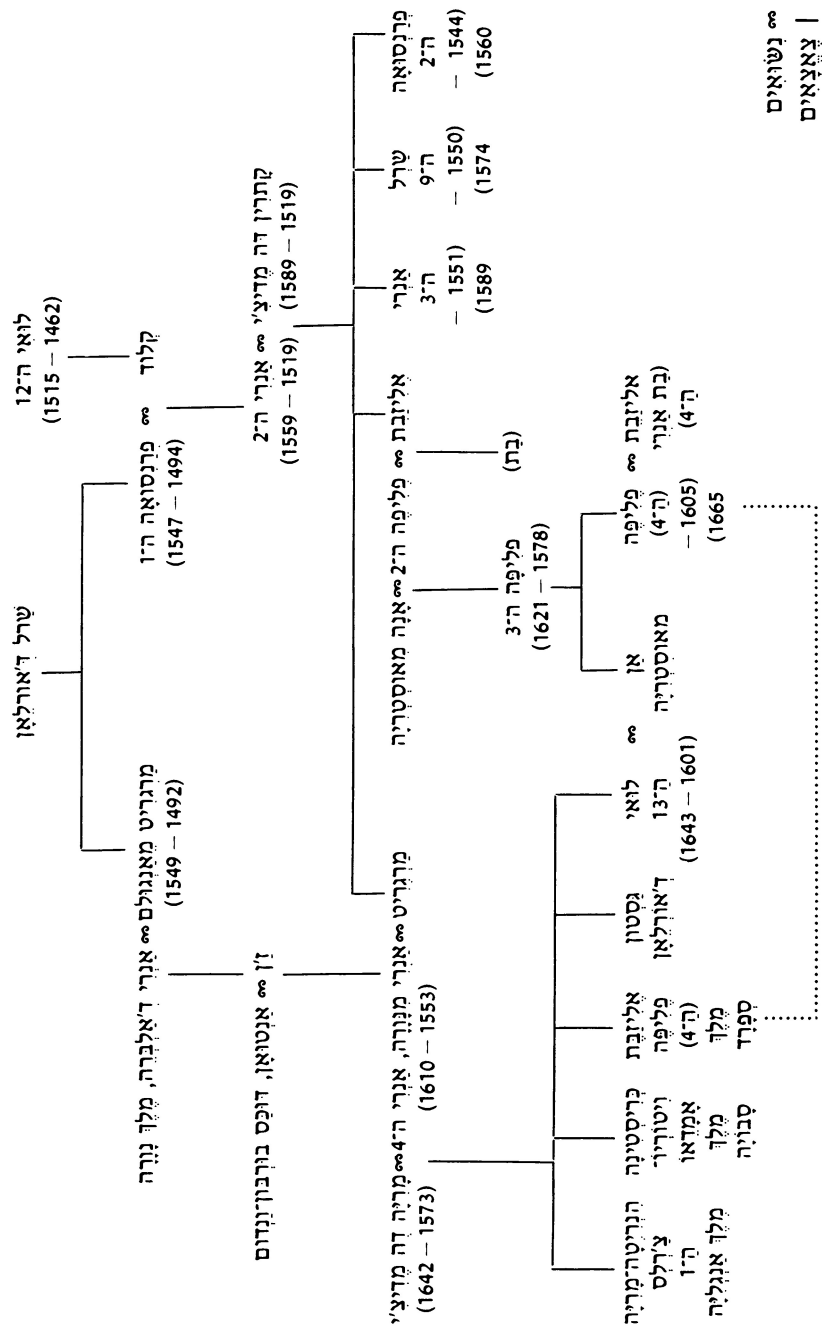
כְּפִי שְׁנֵהֵג לַעֲשׂוֹת לְפָנִים 191

17. בְּנֵי הַזּוּג בּוֹנְסִיָּה 203

18. הָאָהוֹב וְהַבַּעַל 216

19. תְּכִנִּית מְבַצְעִית 225

שְׁלֹשֶׁת הַמוֹסָקְטָרִים (א)

— אֲנִי
אֲנִי

מבוא:
תאֵוֹת שְׁלִטוֹן וְעֶרְכִי אֲבִירוֹת,
או: "כָּלֶם לְמַעַן אֶחָד, וְאֶחָד לְמַעַן כָּלֶם!"

אחת התוצאות של מלחמת מאה השנים בין צרפת לבין אנגליה הייתה התחזקות המלוכה בצרפת והחלשת האצולה. משהחל המלך להתחזק, מנה בעלי משרות לשרותו והעניק להם תארי אצולה. הוא האציל עליהם אפוא חלק מסמכותו הגוברת, ודבר זה אף הגביר את מרירותם של בני האצולה המדלדלת, שבזבזה את נחלאותיה ואת הונה במלחמות הירושה ובמלחמות הדת, במאבקים בין מחוזות ובין המדינות המתהוות. האצולה הותיקה הזאת, בעלת היחוס, כנתה "אצולת החרב" — מפגי שהתארים והנחלות באו לאבותיהם של אצילים אלה מההגנה שהעניקו למלכיהם ומן הקרבות שבהם הצטיינו; ואלו בעלי המנויים החדשים כנו בשם "אצולת הגלימה", שהרי מאחורי הגלימה שסמלה את תפקידם הסתירו את מעמדם וממנה שאבו את כחם.

"אצולת החרב" ו"אצולת הגלימה" היו חלק מן המאבק על הכח במדינה מתהווה בצרפת — למשל, כשזו נקרעה לגזרים בשמונה מלחמות הדת שהתנהלו בין הקתולים לבין הפרוטסטנטים של צרפת, שנקראו הוגנוטים.

מלחמות אלה התנהלו בכל ימיו של המלך אנרי השני, שנשא לאשה את קתרין דה מדיצ'י מאיטליה הקתולית (אביה היה לורנצו השני, דוכס אורבינו). קתרין הייתה השליטה האמתית של צרפת אחרי שאנרי נפצע בדו-קרב ידידותי שנערך לרגל נשואי בתו, ומת מפצעיו; היא שלטה בשם בניה פרנסואז השני (שמת בשנת 1560, פחות משנה אחרי שהמלך, והוא בן שש-עשרה) ושרל התשיעי (שהמלך בהיותו בן עשר). עם בניה שרל

ואנרי תכננה ובצעה את הרצח הנחשב ב"ליל ברתולומיאוס" בשנת 1572.

וכך היה המעשה. כשהיה שרל התשיעי בן עשרים, החל לחפש דרך להשתחרר משלטונה של אמו. השפעה רבה החלה נודעת בחצרו לאדמירל ההוגנוטי גספר קוליניי, שדבר על לבו של המלך לתמוך במרד של ארצות השפלה הפרוטסטנטיות נגד פליפה השני הקתולי, מלך ספרד, מלך נפולי וסיציליה, מלך פורטוגל ועוד. קתרין התנגדה בכל תקף לתכנית זו של האדמירל, ומשהעלתה חרס – נסתה אף להתנקש בחייו של קוליניי. גם בכך לא הצליחה, ולכן זממה תכנית מרפכת יותר. בצעה אחת עם ז'ן מלכת נורה השיאה קתרין את בתה, מרגריט (אחותם של שרל ואנרי) לאנרי מנורה, בנה של ז'ן. אנרי מנורה היה אמנם הוגנוטי, אבל נכח השדוף המכבד הסכים להמיר את דתו למראית-עין.

לרגל הארוע הזמנו אלפי הוגנוטים לחגג ב"ליל ברתולומיאוס". קתרין חסרת המעצורים וחסרת המצפון הורתה לטבח בהם – וחמשת אלפים מן החוגגים אכן מצאו את מותם באותו יום מר ונמר בשנת 1572, ובהם גם האדמירל קוליניי, שנוא נפשה של קתרין.

שנתיים לאחר מכן מת שרל העשירי, ועל כס המלוכה עלה בנה השלישי של קתרין, אנרי השלישי. בפעל הוסיפה קתרין לשלט גם בימיו, ומכל מקום עברו עליהם חמש-עשרה שנים של תככים, מאבקים צבאיים ומעשי רצח. עקר המאבק היה נטוש בין בית המלוכה ובעל-בריתו אנרי הדכס מגיז לבין ההוגנוטים שבראשם אנרי מנורה. ואולם, אנרי השלישי חשש מפני הדכס, שמא יגזל את כסאו או את תהלתו. הוא הזמין אפוא את אנרי דה גיז לבלואה בדצמבר 1588, ושם רצח אותו. זמן קצר אחר כך מתה קתרין אמו, ובקיץ 1589 נרצח אנרי עצמו בפגיון מרעל בידי ז'ק קלמן.

על כס המלוכה עלה עתה אנרי מנורה, ההוגנוטי בן השלשים ושש, שהיה למלך אנרי הרביעי. הקתולים לא רצו בו, אבל גם לא רצו במעמד אחר – מפני שהיה... מעמדת: בתו של מלך ספרד, שהיה מקרב בקשרי נשואים עם בית המלוכה הצרפתי. כיון שלא רצו בזה או בזו, סופם שאנרי הרביעי כפה את עצמו עליהם, וכבש את צרפת מחוז אחר מחוז. בראש צבאו נצבו אנשי מחוזו, גסקוניה, ואליהם הצטרפו חיליו של כל מחוז שנפל לידיהם.

ואולם, בסופו של דבר התפטר אנרי, ובשנת 1594 קבל על עצמו את הדת הקתולית כדי שירשה להכנס לפריס ולשלט בה. "פריס ואויה למיסה",

אמר — והתכונן לכך שיהיה מוכן לקיים טקס קתולי זה תמורת הזכות לשלט
בכירת צרפת.

כשבסס אנרי את שלטונו בצרפת, גרש את אשתו (בתם של אנרי השני
ושל קתריין דה מדיצ'י, כנכור) — ונשא תחתיה את מריה דה מדיצ'י, בתו
של פרנצ'סקו וקרוכה-רחוקה של קתריין. זו ילדה לו את לואי, שהיה למלך
צרפת אחרי אביו; את גסטון המזכר בספרנו רק כ"אחי המלך" או בתארו
האחר, הדכס מאורלאן; את אליזבת, שנשאה לפליפה הרביעי מלך ספרד
(עוד כשהיה יורש העצר) — כשם שלואי נשא את אן, אחותו של פליפה;
את כריסטינה, שנשאה למלך סבויה; ואת הנריטה, שנשאה לצ'רלס הראשון
מלך אנגליה.

ב־14 במאי 1610 נרצח אנרי הרביעי בידי קתולי קנאי, פרנסואה רויק
שמו, שלא האמין כי המלך המיר את דתו בכנות שש-עשרה שנים קדם לכן.
בנו, לואי השלשה-עשר, היה בן תשע — ואמו משלה בשמו. לפחות
במקרה זה בקשה ההיסטוריה לחזור על עצמה: גם בשנת 1614, כשהגיע
לואי לבגרות, סרבה אמו לעזוב את רסן השלטון. שלש שנים נמשך המאבק,
ובסופו של דבר נאלצה המלכה מבית מדיצ'י לגלות מצרפת. גם אז לא
חדלה אם המלך ממאמציה לחזור לשלטון, ולו תוך כדי מרידה במלכות.
יועצה בשנים שבהן כהנה כעוצרת היה הבישוף ז'ן-ארמן די פלסי, רישלייה.
הוא גלה עמה והיה הרוח החיה בשיחות הפיוס שבקכותיהן חזרה לצרפת
בשנת 1620. בהשפעתו אף חזרה לכהן במועצת המלך.

רישלייה, היועץ והמפשר, בא על שכרו: בשנת 1622 זכה בתאר הכנסיתי
הרם חשמן (קרדינל), ובשנת 1624 צרף למועצת המלך. עוד באותה שנה
היה לראש המועצה המלכותית. רבים שנאו אותו בשמונה-עשרה השנים
שבהן שלט-למעשה בצרפת, ובכלל שונאיו היו גם אם המלך, מריה דה
מדיצ'י, שגלתה כי יועצה הפך לאיש בעל ההשפעה הרבה ביותר בצרפת.
אבל השנאה הרבה כלפיו לא הועילה לאיש — המלך לא יכול היה בלעדיו.
בשנים שבהן מתנהל ספורנו היה רישלייה בשיא כחו, ואפילו אם המלך
ואחיו גסטון נאלמו דום.

רישלייה אכן רכז בידי עוצמה רבה מאד. מדיניות החוץ היתה מרכזת
בידו (הוא אף הקים את משרד החוץ הראשון בעולם), וכל החוטים של
השלטון בפנים המדינה היו בכפו. האנשים שמנו לפי עצתו, האינטנדינטים,
קבלו סמכויות רחבות שנבעו מעצמתו של ראש השרים, אי אפשר היה

לפטורם והם היו אחראים רק בפני המלך. מבין עוזריו ההיסטוריים נזכיר את הראשי, האב ז'וזף, שכנה "המושף בחוטים" או "L'eminence grise" (הוד-מעלתו האפר) מפני שארגן את שרות המודיעין המעלה, שכוונתו ידע רישליה כל דבר שהתרחש ברחבי צרפת.

ואולם, רישליה לא עסק רק במלחמות נגד אויביה של צרפת – האמיתיים והמדומים – או בתככים ובקנוניות. הוא היה גם פטרון של אמנים וסופרים, ושנים אחדות אחרי הארועים שלהלן הקים את האקדמיה הצרפתית. מעל לכל נודע כאדם שהרים תרומה עצומה ליעול המנגנון השלטוני בצרפת ולבסוסה של המלוכה האבסולוטית.

גם בראש ממשלתה של אנגליה עמד באותם ימים אדם בעל עצמה בלתי מגבלת, למעשה: ג'ורג' ויליז, הדכס מבקינגהם. הוא היה צעיר אף מרישליה, ולא עוד אלא שעוד בהיותו בן עשרים ושנים מנה ליועצו של המלך ג'יימס. חמש שנים אחר-כך נעשה מפקד הצי הבריטי, וכשהיה בן שלשים ואחת – זכה בתאר דכס. שנתים אחר-כך עלה צ'רלס על כס השלטון, ובקינגהם הוסיף לשמר על מעמדו. לא בכל מעשיו הצליח להרים את קרן ארצו: כשנלחם בספרד – נחל מפלה בקדיז; שנים אחדות תמך בבית המלוכה הצרפתי במאבקו נגד ההוגנוטים, ובשנת 1627 שנה לפתע את טעמו ותמך במורדים נגד המלך. ביהירותו, בזבזנותו ומדיניותו ההפכפכה העמיד לעצמו אויבים רבים.

כשכתב אלכסנדר דימא את ספרו, שלשת המוסקטרים, ידע אל נכון כי בני ארצו מכירים את ההיסטוריה הקרוכה הזאת היטב מכדי שיוכל לסטות ממנה. משום כך נזהר וטוה את קטעי הרכילות ההיסטורית וההיסטורית למחצה בדרך הקרוכה למדי לאמת, והדמיות הידועות מבית המלוכה ומצמרת השלטון מתארות כפי שאכן היו ופעלו. ואם נמנע, למשל, מלהזכיר את מלחמת שלשים השנה – הרי זה מפני שבשנים שבהן עוסק הספור לא היתה צרפת פעילה בה... על קצו של אחד הגבורים בספר אנו קוראים בספרי ההיסטוריה (עד היום!) כי נרצח בידי קצין שרחש לו איבה "מסבות בלתי ברורות" – ופרשנותו של דימא אינה אפוא בלתי אפשרית.

גם הדמיות פרי דמיונו של המחבר הולמות יפה את רוח התקופה – ההדור המפרז בלבוש, ההערצה לחיל המוסקטרים וחקוקים, ענים של האצילים שנחקקו הצדה מפני פקידיו של רישליה, הקנאות הדתית; ולא פחות מכך הן תואמות את תאור בני המחזות השונים שמהם מרכבת האמה

הצִרְפֹּתִית — הַגִּסְקוֹנִים אֶכֶן נִחְשָׁבִים לְשֹׁנוֹנִים וּלְאַמִּיצֵי לֵב אֵךְ גַּם לִיהִירִים, וְכֵן הִלָּאָה.

עַם זֹאת, כַּחוֹ שֶׁל הַסְּפוֹר רַב אוֹלִי אֵף מִזֶּה שֶׁל הַמְּצִיאוֹת מִבְּחִינַת הָעֲרָכִים שֶׁהִנְחִיל לְדוֹרוֹת, וּבָהֶם הַגִּינוֹת, כְּבוֹד, אֱהָבַת מוֹלְדֹת, מְסִירוֹת לְמִשְׁמָה וְנֶאֱמָנוֹת לְחֻבְרִים. יוֹתֵר מִכֹּל יְדוּעָה, כְּמוֹכֵן, סִסְמָתָם שֶׁל הַמוֹסְקָטָרִים — שֶׁהִיָּתָה לְקִרְיַאת־הַקֶּרֶב הַיְדוּעָה בְּיוֹתֵר: "אֶחָד לְמַעַן כָּלָם, כָּלָם לְמַעַן אֶחָד!" כְּמוֹכֵן, עַל כֹּתֶה שֶׁל הָאֲחָדוֹת אֵין לְמַדִּים רַק מִמֵּלִים אֱלֹהִי, שֶׁהִשְׁמִיעַ דְּאֶרְטֶנֶן, אֲלֹא גַם מִן הַהִתְפַּתְחוּיֹת בְּסִפּוֹר הַמֵּרְחָק וְהַמְּלֵהִיב שֶׁלִּפְנֵיכֶם.

יְחִיעֶם פֶּדֶן

חלק ראשון

חרבו של
ד'ארטנין

הקדמה

אֲשֶׁר בָּהּ מוֹכִיחִים, כִּי חֲרָף שְׁמוֹתֵיהֶם הַמִּסְתִּימִים בִּ"אִיס" ו"אוֹס", אֵין גְּבוּרֵי הַסֵּפּוּר שֶׁנִּסְפָּר מִשְׁתִּיכִים כָּלֵל לַתְּחוּם הָאֲגָדָה.

לפני כשנה, כשערכתי בספריה המלכותית מחקר לצורך חבורי על לואי הארבעה-עשר, גיליתי באקראי את "זכרונותיו של מר ד'ארטגין", שכתבו רבים מספרי אותה תקופה — אשר מחבריהם חפצו לספר את האמת בלי שיאלצו לשהות פרק-זמן ממשך פחות או יותר בבסטיליה — הדפס באמסטרדם, אצל המו"ל פיר רוד. שם הספר משך אותי. לקחתיו — ברשות הספרן, כמובן — ו"בלעתי" אותו.

אין בכונתי לנתח כאן ספר מיחד במינו זה. די אם אפנה אליו את אלה מבין קוראי האוהבים תאורי-תקופה מקוריים: הם ימצאו בו דיוקנים משרטטים ביד-אמן. חרף העבדה כי מתוים כגון אלה שרבו על-פירב על דלתות קסרקטינים וקירות בתי-מרוח, יוכלו בכל זאת לזהות בהם את דיוקנותיהם של המלך לואי השלשה-עשר, אן מאוסטרִיה, רישליה, מזרן ורב אנשי-החצר של אותה תקופה.

ואולם, ידוע כי מה שמרשים את נפשו ההפכפכה של המשורר אינו, בדרך-כלל, גם מה ששובה את לבו של צבור הקוראים. ובכן, אגב התענגות עזה על הפרטים שצינו, ואשר כל קורא יהנה מהם, משכה את תשומת-לבנו עבדה אשר נראה כי איש לא שם לב אליה לפנינו.

ד'ארטגין מספר, כי בעת בקורו הראשון אצל מר דה-טרביל, מפקד-המוסקטרים של המלך, פגש בחדר-ההמתנה שלשה גברים צעירים, ששרתו ביחידה המהללת שאל שורותיה שאף להתקבל וּשְׁנַתְקֵאוּ אֹתוֹס, פֹּרְתוֹס ואֶרְמִיס.

אנו מודים, כי שלשה שמות מוזרים אלה גרו את סקרנותנו. מיד שערכנו,

כי לא היו אלא כנויים שבהם בקש אולי ד'ארטגן להסוות שמות מהללים — אלא אם כן היו אלה נושאי הכנויים הללו עצמם שבחרו להסוות את זהותם ביום שבו עטו את מדי המוסקטר, אם בשל מצוקה כספית ואם בשל חסר-ספוק בחיים.

מאותו רגע לא ידענו עוד מנוחה, עד אשר גלינו בספרי אותה תקופה וזכר לשמות המיוחדים-במינם שבה גרו את סקרנותנו.

רשימת הספרים שקראנו כדי להגשים מטרה זו יכולה למלא פרק שלם, שיהיה ודאי מאלף — אף חסר-ענין לקוראינו. רק זאת נספר להם, כי שעה שהתחלנו להתנאש לאחר חפשי-סרק רבים כל-כך, מצאנו סוף-סוף כתב-יד במתכנת פוליו, שמספרו הקטלוגי 4772 (או 4773, אין אנו זוכרים היטב), ואשר כותרתו:

"זכרונותיו של הרוזן דה לה פר על כמה מהארועים, שהתרחשו בצרפת בשלהי ימי-מלכותו של המלך לואי השלשה-עשר ותחלת ממשלו של המלך לואי הארבעה-עשר".

אפשר לתאר את גדל שמחתנו במצאנו — בעמוד עשרים של כתב-יד זה שהיה תקנתנו האחרונה — את השם אתוס; בעמוד עשרים ושבעה את השם פורתוס; ובעמוד שלשים ואחד את השם ארמיס.

גלוייו של כתב-יד בלתי-מכר בתקופה שבה מדע ההיסטוריה כה מפתח נראה לנו כמעט כמעשה-נסים. לכן בקשנו רשות להדפיסו לצורך מעמדותנו לאקדמיה לבלשנות ולספרנות — למקרה שלא נצליח להתקבל בזכות עצמנו לאקדמיה הצרפתית. החר זה נתן לנו בחפץ-לב: אנו מציינים זאת על-מנת להזם את טענותיהם המגמתיות של אלה הגורסים כי אנו חיים תחת ממשל שאינו רוחש אהדה יתרה לאנשי-הספר.

אנו מגישים אפוא לקוראינו את חלקו הראשון של כתב-יד זה — בשם משלנו, היאה לו יותר — ומבטיחים בזאת כי אם ינחל הספר את ההצלחה הראויה לו, לא נשתהה בהוצאתו-לאור של חלקו השני.

לעת עתה, וכיון שסנדק כמוהו כאב שני, אנו מבקשים מהקורא לתלות בנו, ולא ברוזן דה לה פר, את הנאתו או את שעמומו.

לאחר שכל זאת נאמר, נפתח בספורנו.

1

שֵׁלֶשׁ תְּשׁוּבוֹתָיו שֶׁל מֶרְדֵּי־אֶרְטִינֶן הָאֵב

בְּיוֹם ב' הָרֵאשׁוֹן שֶׁל חֹדֶשׁ אֲפֶרֶיל 1625 הִתְחוּלָה בְּעִירָה מְּנִיג אֲנִדְרָלְמוֹסִיָּה גְדוֹלָה, כְּאֵלוּ בָּאוּ הַהוֹגְנוּטִים* לַעֲשׂוֹתָהּ לַה־רוֹשֶׁל שְׁנִיָּה. בְּרֹאוֹתָם אֶת נִשְׁוִתֵיהֶם הִנְסוֹת לַעֲבֹר הָרְחוֹב הָרֵאשִׁי וּבִשְׁמֵעַם אֶת זַעֲקוֹת יְלָדֵיהֶם עַל סִפֵּי־הַבָּתִּים, הִזְדָּרוּ תוֹשָׁכִים רַבִּים לַעֲטוֹת אֶת שְׂרִיזָנָם; וּבִהֲסוּוֹתָם אֶת בְּהִלָּתָם מֵאַחוּרֵי רוֹבֵה־מוֹסְקָט אוֹ רִמָּח, צָעְדוּ לַעֲבֹר אֶכְסֵנִית "הַטּוֹחַן הַיִּשְׂרָאֵלִי"; הִתְקַהֵּל שָׁם הַמּוֹן צָפוּף, רוֹעֵשׂ וּמְסֻקָּן שֶׁהֵלֵךְ וְרַב מְרַגֵּעַ לְרַגֵּעַ. בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה הָיוּ מְקָרִים רַבִּים שֶׁל בְּהִלָּה, וּכְמַעַט בְּכָל יוֹם הִתְחוּלָל בְּעִיר זֹו אוֹ אַחֲרֵת אַרְוַע מַעֲיִן זֶה. הָאֲצִילִים לַחֲמוּ זֶה בְּזֶה; הַמֶּלֶךְ לַחֵם בַּחֲשָׁמֶן רִישְׁלִיָּה; מֶלֶךְ סִפְרָד לַחֵם בַּמֶּלֶךְ צָרְפֶּת. וּלְבַד מִמְּלַחְמוֹת אֵלוּ, הַחֲשָׁאוֹת אוֹ הַגְּלוּיוֹת, הִנְסִתְרוֹת אוֹ הַמַּצְהָרוֹת, הָיוּ גַם גִּנְבִּים, קִבְּצָנִים, הוֹגְנוּטִים, זָאֲבִים וּמִשְׁרָתִים — שֶׁנִּלְחַמוּ בְּכֻלָּם. תְּמִיד אֲחִזּוּ הַתּוֹשָׁכִים בְּנִשְׁקָ לְהִלָּחֵם בַּגִּנְבִּים, בְּזָאֲבִים וּבַמִּשְׁרָתִים; לַעֲתִים מְזֻמָּנוֹת — בְּאֲצִילִים וּבַהוֹגְנוּטִים; לַעֲתִים אֶף נֶגֶד הַמֶּלֶךְ; אֶף מַעוֹלָם לֹא נִלְחַמוּ בַּחֲשָׁמֶן וּבַמֶּלֶךְ סִפְרָד. אוֹתוֹ יוֹם שְׁנֵי שֶׁל חֹדֶשׁ אֲפֶרֶיל 1625, בְּהִתְאַם לְהַרְגֵּל שְׁקָנוֹ, נִהְרָו אֲפּוֹא הַתּוֹשָׁכִים אֶל אֶכְסֵנִית "הַטּוֹחַן הַיִּשְׂרָאֵלִי" לְאַחֵר שֶׁשְׁמַעוּ מִהוֹמָה וְלֹא הִבְחִינוּ בְּנֶס הַצֶּהֱב־אָדָם אוֹ בַּמִּדְיָהֶם שֶׁל אֲנָשֵׁי הַחֲשָׁמֶן. כָּל מִי שֶׁקָּרַב לְמָקוֹם יָכוֹל הָיָה לְהִבְחִין בְּסִבָּה לְרַעֲשׁ. גָּבַר צָעִיר... — הִבָּה נִשְׁרֻטֵּט אֶת דִּיוֹקָנוֹ בְּהִנָּף־קַלְמוֹס אַחֵר: שׁוּוּ

* הוֹגְנוּטִים — קְבוּצָה דָּתִית (פּרוֹטֶסְטָנְטִית) שַׁעֲמָה נִהְלָה צָרְפֶּת הָרִשְׁמִית, הַקְּתוּלִית, מַעֲרָכָה כְּבִדָּה.

בנפשכם דון-קישוט בן שמונה-עשרה; דון-קישוט ללא שריון ומגני-
שוקים; דון קישוט לבוש אפדת-צמר הדוקה, שצבעה הפחל התחלף בגון
שאין להגדירו, מזיגה של משקע-יין ותכלת-שמים. פנים חומות מארכות;
עצמות-לחיים בולטות, אות לפקחות; שרירי לסת מפתחים במדה אדירה
— הסימן המבהק לבני-גסקוניה, המאפשר לזהותם גם ללא כמטה, ואלו
העלם שלנו חבש כמטה מקשטת מעין נוצה; עינים גדולות נבונות, אף
מעקל אף בעל תוים עדינים. הוא היה מגדל מכדי שיחשב נער בגיל-
ההתבגרות, קטן מכדי שיחשב מבגר. אלולי חרבו הארפה שהיתה תלויה על
חגורת-כתף של עור, ואשר הצליפה על שוקי בעליה כשעמד על רגליו ועל
שערה הסמור של בהמת-הרכיבה שלו כשרכב עליה — היתה עין בלתי-
מנסה רואה בו בן-אכרים שיצא למסע.

אכן, היתה לצעיר שלנו בהמת-רכיבה, וזו אף היתה כה ראויה לתשומת-
לב, עד כי הכל שמו לב אליה: היה זה סוס גמדי מחבל ביארן, בן
שטים-עשרה או ארבע-עשרה שנה, צהב-גוף, בעל זנב קרח ותפוחיות
גמלוניות בגפיים. סוסון זה, למרות שבהלכו היה ראשו נמוך מברכיו, עדין
מסגל היה לגמא שמונה ליגות ביום.* ואולם, מעלותיו של הסוס חבויות
היו היטב מתחת לשערו המונח ולצורתו המשנה; בתקופה ההיא, שבה היו
הבריות כה בקיאים בסוסים, חוללה הופעתו של הסוסון במנג — שאליה
נכנס רבע-שעה קדם-לכן בשער-בוז'נסי — התרגשות עזה, שהדיה
השליליים פגעו גם ברוכבו.

ההתרגשות העצומה העליכה מאד את ד'ארטנן הצעיר (כך נקרא דון-
קישוט זה, הרוכב על רוסיננטה אחרת), ביחוד משום שמועד היה למראה
המגנף שהקנתה לו בהמת-רכיבה זאת, ויהיה הוא עצמו פרש מעלה ככל
שיהיה. על-כן נאנח עצמות שעה שקבלה שי מדי מר ד'ארטנן האב. הוא
ידע, כי בהמה זו אין שויה עולה על עשרים לירות.** אף נכון הוא
שהתשורה לותה בעצות שלא תסלאנה בפז.

"בני," אמר האציל הגסקוני בעגתו הצחה של חבל ביארן, אשר המלך
אנרי הרביעי מעולם לא הצליח להפטר ממנה; "בני, סוס זה נולד בבית
אביך לפני שלש-עשרה שנה בקרוב, והוא חי בו מאז; ודי בכך שתאהבו.

* ליגה: מדת מרחק, כשלשה מילים או כחמישה קילומטרים.
** הליה היא מטבע צרפתי מימי המלוכה, בעל ערך משתנה, שהחלף בפרנק.

לעולם אל תמכרנו; הנח לו למות מזקנה בשקט ובכבוד. אם תצא עמו למלחמה, שמר עליו כפי שתשמר על חייו של משרת זקן. בחצר המלך, הוסיף מר ד'ארטגן האב, "על כל פנים, אם תזכה בכבוד להתקבל בה – אגב, יחוסף עתיק-היומין מקנה לך זכויות לכך – הגן בכבוד על שמך המיחס, אשר אבותיך נושאים בכבוד זה יותר מחמש-מאות שנה, למעןך ולמען קרוביך. קרוביך, משמע בני-משפחתך וידידיך. אל תניח לאיש, לבד מן החשמן או המלך, לפגוע בכבודך. רק בעזרת אמץ-לב – עליך להבין זאת – רק בעזרת אמץ-לב וכול אציל להתקדם בימינו. מי שרועד מפחד ולו למשך שנה, עלול להחמיץ את הסכוי שהשליך לעברו הגורל בדיוק באותו רגע. אתה צעיר, וחיב להיות אמיץ משני טעמים: ראשית, משום שגסקוני אתה, ושנית משום שבני אתה. אל תירא מהודמניות; היה שוחר הרפתקאות. הקניתי לך את אמנות הסיוף; יש לך ארסבות ופרקי-ידים עשויים פלדה; הלחם על כל צעד ושעל, וביתר שאת משום שדו-קרבנות אסורים הם, ולפיכך דרוש אמץ-לב כפול ומכפל כדי להלחם. בני, אין לי לתת לך אלא חמשה-עשר כתר*, סוס זה והעצות ששמעת. אמך תוסיף לך את מרשמה של משחה מסימת, שקבלה מצועניה, שבכחה לרפא כל פצע שאינו עמק עד הלב. למד להנות מכל דבר, ויהיו חייו ארסים ומאשרים.

"עוד מלה אחת אוסיף, וזו דגמה שברצוני להביא לפניך. לא דגמה אישית, כי אני לא הופעתי מעולם בחצר-המלכות ואת מלחמות-הדת לחמתי כמתנדב. רצוני לדבר על אדון דה טרביל, שהיה פעם שכני, ובעודו ילד היה לו הכבוד לשחק עם מלכנו לוואי השלשה-עשר, ישמרהו האל! לעתים היו משחקיהם מדרדרים לקרבות, ובקרבות אלה לא תמיד היתה ידו של המלך על העליונה. מהלמות-החרב שספג מידי נטעו במלך הרבה הערכה וידידות אל אדון דה טרביל. לימים, במסעו הראשון לפריס, לחם אדון דה טרביל נגד אחרים, חמשה במספרם; מאז מות המלך, זכרוננו לכרכה, ועד בגרותו של המלך הצעיר התמודד שבע פעמים בדו-קרב, וזאת בלי למנות את המלחמות ואת המצורים; ומאז אותה בגרות ועד היום – אולי מאה פעם! וכל זאת חרף הצוים, התקנות וההוראות. בשל-כך הוא

* באותה תקופה היו מהלכין למטבעות רבים: כתר היה שוה בערך לשלש לירות. בהמשך נתקל במטבעות נוספים, בעקר בפיסטול – שהיה הנפוץ במטבעות משני עברי תעלת למנש, ושערכו היה כעשר לירות.

משמש כמפקד המוסקטרים, דהינו מנהיגו של לגיון קיסרי שהמלך משיבו עד מאד — והחשמן, שכידוע לכל אינו חושש כמעט ממאומה, ירא מפניו. יתר-על-כן; אדון דה טרביל משתכר עשרת אלפים כתר בשנה. על-פי כל אלה אציל רם-המעלה הוא. הוא החל כמוד; סור אליו עם מכתב זה, ולך בדרךיו על-מנת שתעשה חיל כמוהו.”

אזי חגר מר ד'ארטגן האב את חרבו שלו למתני בנו, נשק בחכה לשתי לחייו והעניק לו את ברכתו.

בצאתו מחדר אביו פגש העלם באמו, שהמתינה לו ובידה המרשם הפלאי — שיהיה נחוץ לו כל כך גם בשל העצות שאת תכנן מסרנו זה-עתה לקורא, כיון שאלה תחיבנה ללא-ספק לעשות בו שמוש תכוף. הפרדה מהאם היתה ממשכת יותר, אף אין זאת מפני שמר ד'ארטגן לא אהב את בנו, שהיה יחידו, אלא משום שסבר כי אין זה יאה לגבר לתת בטוי לרגשותיו. אף מרת ד'ארטגן היתה אשה, ויתר-על-כן אם, ומשום כך בכתה כהגן. הבה נציג לשבחו של מר ד'ארטגן הצעיר, כי חרף כל המאמצים שעשה כדי לשמר על פנים חתומות, כראוי למוסקטר-לעתיד, היה הטבע חזק ממנו ואף הוא שפך דמעות לרב, שאת חצן בלבד הצליח להסוות בקשי רב.

עוד באותו יום יצא הצעיר לדרך, מציד בשלש תשורותיו של אביו — שהיו, כפי שכבר אמרנו, חמשה-עשר כתר, סוס ומכתב לאדון דה טרביל; העצות, כפי שאפשר להניח, העניקו כתוספת.

עם מטען כזה מוכן שד'ארטגן היה, תוכו ככרו, תעתיק נאמן לגבורו המפרסם של סרונטס שאליו כבר השוינו אותו, למרבה גאוננו, שעה שחובותינו כהיסטוריונים הביאונו לשרטט את דיוקנו. דון-קישוט ראה טחנות-קמח כענקים, וכבשים כגודי-צבא; ד'ארטגן ראה בכל חיוד עלבון, בכל מבט — התגרות. כתוצאה מכך היה אגרופו קמוץ כל עת מסעו מטרך ועד מנג, וכעשר פעמים ביום שלח ידו אל חרבו. ברם, האגרוף לא הלם בשום לסת, והחרב לא נשלפה כלל מנדנה. אין להסיק מכך כי חזותו המבישה של הסוסון הצהב לא העלתה חיוכים רחבים על פניהם של העוברים-ושבים; נהפוך הוא. ואולם, כיון שמעל לסוסון שקשקה חרב ארקה ואימתנית, ומעל לחרב נצנצה עין שהיתה יותר פראית מגאה, הקפידו העוברים-ושבים לכבש את עליצותם. ואם, במקרה, גברה העליצות על הזהירות — השתדלו למצער לצחק בדומה למסכות העתיקות, רק בצדו

האחד של הפרצוף. הדרו של ד'ארטגן ורגישותו לא נפגעו אפוא עד אותה עירה אמללה, מנג שמה. ואולם שם, בדרתו מסוסו בכניסה לאכסנית הטוחן-הישר, בלא שאיש — בעל-הבית, משרת או סיס — יבוא לאחז בארכוף על המדרג, הבחין ד'ארטגן בעד חלון פתוח-למחצה בקומת-הקרקע, באציל גבה-קומה שפניו הדורות אם כי חמוצות במקצת המשוחרר עם שני אנשים שהקשיבו לו ביראת-כבוד. כדרכו, שנה ד'ארטגן בנפשו כי בו דנים השלישה; לפיכך הטא און. הפעם שנה רק למחצה: לא עליו נסבה השיחה, אלא על סוסו. האציל מנה את מעלותיו של הסוס באזניהם של אנשי-שיחו, ופיון שאלה — כפי שכבר צינו — נהגו יראת-כבוד במספר, הרי טרחו לפרץ ללא-הרף בצחוק. ואם די היה בצל של חיוף להבעיר את חמתו של העלם — מוכן מה חוללה בקרבו עליצות כה רעשנית.

ד'ארטגן חפץ תחלה להתרשם ממראה פניו של החצוף הלועג לו. הוא נעץ בזה את מבטו הגא, וראה לפניו אדם כבן ארבעים עד ארבעים וחמש שנה, בעל עינים שחורות חודרות, גון-עור חור, אף חטוב, שפם שחור גזוז בקפידה רבה; לבוש היה אפדה ומכנסים סגלים עם שנצים סגלים אף הם, ללא כל עטורים מלבד מפתחי-השרוולים הרגילים, שדרכס עברה החלצה. מחלצות אלו, אף שהיו חדשות, נראו קמוטות כבגדי-מסע ששהו זמן רב בתכה. ד'ארטגן הבחין בכל הפרטים הללו בעינו החדה של צופה מנסה, וללא ספק בשל איזה חוש שאמר לו כי לאלמוני זה עלולה להיות השפעה גדולה על חייו בעתיד.

והנה, ברגע שבו נעץ ד'ארטגן את מבטו באציל לבוש-הסגלים, השמיע הלה אחת מהערותיו השנונות והידעניות ביותר על הסוסון מביארן, ושני מאזיניו פרצו בצחוק; הוא עצמו, בנגוד להרגלו, הניח לחיוף חור לשוטט, אם אפשר לומר כך, על פניו. עתה לא נותר שום ספק: כבודו של ד'ארטגן אכן חלל. משום כך הטא ד'ארטגן את כמתתו אל מצחו, לחקות אי-אלה מגנוני-החצר שלמד בגסקוניה מאצילים שעברו שם במסעותיהם, הניח את ידו האחת על נצב חרבו ואת השנייה על מתנו. אף למרבה הצער, ככל שהתקדם סמאה אותו החמה יותר ויותר, ובמקום להשמיע את ההצהרה הכבודה והמתנשאת שהכין כדי לקרא תגר על האיש — לא מצא בפיו אלא דברים המוניים, שאותם ליה בתנועת-חמה:

"הי, אדוני!" הצטעק. "האדון המתחבא מאחורי התריס! כן, אתה, אמר לי בטובך על מה אתה צוחק, ואולי נצחק יחד!"

האציל הסיט באטיות את מבטו מן הבהמה אל הרוכב, כאלו זקוק היה לפרק-זמן מסים כדי להבין כי אליו הפנו דברים משנים אלה; לאחר מכן, כשלא נותרו לו עוד ספקות בענין, קמט מעט את מצחו, ומקץ רגע ארוך של דומיה השיב לד'ארטגן בניהמה של לגלוג קנטרני שאין לתארה במלים:

"לא אליך דברתי, אדוני."

"אבל אני מדבר אליך!" זעק העלם, שחמתו בערה בו לנכח מערכת זו של נימוסים מעדנים, בוז ודרוך-ארץ.

הזר התבונן בו רגע-קט בחיוף קל; אחר-כך נטש את החלון, יצא לאטו מהאכסניה, נעצר במרחק שתי פסיעות מד'ארטגן וסקר את סוסו. שלותו וארשת-פניו הלגלגנית כפלו את עליצות האנשים ששוחח עמם, ואשר נשארו ליד החלון.

בראותו אותו יוצא מהאכסניה שלף ד'ארטגן את חרבו כדי שלשים סנטימטר מתוך נדנה.

"אין ספק כי סוס זה הוא — או, ליתר דיוק, היה בצעירותו — חרצית," אמר האיש, שהוסיף להפנות את הערותיו אל מאזיניו שליד החלון בלי לשית-לבו לזעמו של ד'ארטגן, אף-על-פי שהעלם נצב בינו לבינם. "הצבע רוח מאד בקרב הפרחים, אך עד כה נדיר היה אצל סוסים."

"אדם יצחק מהסוס כאשר אינו מעז לצחק מבועליו!" הצטעק בזעף מתחרהו של דה טרביל.

"איני צוחק לעתים קרובות, אדוני, כפי שתוכל להוכיח בעצמך מחזות פני," אמר האיש. "ועם זאת אני רוצה לשמר על זכותי לצחק כשעולה הרצון מלפני."

"ואני," הצטעק ד'ארטגן, "איני רוצה שיצחקו כשאין הדבר לרוחי!" "האמנם, אדוני?" המשיך הזר, שלו ורגוע. "יבבן, אדוני צודק לחלוטין!" סב על עקביו והתעתד להפגס לאכסניה בעד השער הראשי, שלידו המתין סוס מאכף, אשר ד'ארטגן הבחין בו בבואו.

אף לא היה זה מטבעו של ד'ארטגן להרפות כה בנקל מאדם שלעג לו ברכ חצפה. הוא שלף את חרבו לכל ארכה, רץ בעקבותיו וצעק:

"פנה, פנה אלי, אדוני הלגלגן, כדי שלא אכה אותך מאחור."

"תפח אותי!" אמר הלה והפך פניו אל העלם במבט רווי תמהון ובוז.

"חי-נפשי, אדוני היקר — יצאת מדעתך!"

ואז הוסיף בלחש, כאלו לעצמו:

"מה חבל; איזו מציאה הוא להוד-מלכותו, המחפש בכל עבר אנשים לצרפם לשורות המוסקטרים שלו!"

רק סים, והנה הטיח בו ד'ארטג'ן מכה כה אדירה בחד חרבו, שאלמלא נתר בזריזות לאחור — היו אלה לגלוגיו האחרונים. עתה הבין הזר כי אין זו מהתלה; הוא שלף את חרבו, קד קידה לפני יריבו, והתגונן. אף באותו רגע התנפלו על ד'ארטג'ן שני המאזינים ובעל האכסניה, והפליאו בו מכותיהם במקל, יעה ומלקחים. הסתערוות זו היתה כה מהירה וכה מוחצת עד כי אפשר להזר — אשר ד'ארטג'ן הרפה ממנו כדי להתגונן מפני ברד-החבטות שנתף עליו — להשיב את חרבו לנדה, וממשמתף בקרב להיות לצופה, תפקיד שמלא בשיון-נפשו הרגיל אף לא בלי שמלמל בין שניו:

"שיפה הדבר את הגסקונים! שימו אותו על סוסו הכתם, ושיילך מכאן."
"לא לפני שאהרג אותך, מוג'לב!" צעק ד'ארטג'ן, שהתגונן כמיטב יכולתו בלי שיסוג ולו צעד אחד מפני שלשית יריביו שהכו בו מכות נאמנות.
"עוד שחצנות גסקונית!" מלמל האציל. "בהן-צדקי, הגסקונים הללו חסרי-תקנה הם! הוסיפו אפוא לחבט בו — הוא עצמו דורש זאת במפגיע. כשיתעורר, יאמר לנו."

אף הזר צדין לא ידע מאיזה חמר קרץ ד'ארטג'ן; הוא היה מאלה שלעולם לא יבקשו רחמים. הקרב נמשך אפוא עוד שניות-מספר. לבסוף הרפה ד'ארטג'ן התשוש מחרבו, שמהלמת-מקל שכרתה לשנים. מהלמה שניה פצעה אותו במצחו, והפילה אותו ארצה שותת-דם ומעלף למחצה. היה זה ברגע שבו החלו אנשים נוהרים מכל עבר אל מקום-האורע. בעל-האכסניה, שחשש מפני שעורריה, נשא את הפצוע בעזרת נערו אל המטבח, שם טפלו בו קמעה.

אשר לאציל, הוא שב אל מקומו בחלון, והתבונן בקצרו-רוח מסים בהמון שהתקהלותו שם גרמה לו, ככל הנראה, למרת-רוח גדולה.

"ובכן, מה שלום חמוס-המח הזה?" שאל בשמעו את הדלת נפתחת ובראותו את בעל האכסניה בא לדרש בשלומו.

"האם הוד-מעלתך בריא ושלם?" שאל המארח.

"כן, בריא ושלם לחלוטין, פנדקאי נקר, ובכזוני לדעת מה עלה בגורלו של בחורנו הצעיר."

"מצבו הוטב, השיב האיש. "הוא התעלף לגמרי."

"האמנם?" שאל האציל.

"אף לפני שהתעלף אזור את כל כחותיו כדי לקרא לך ולקרא עליך תגר."

"אם כן, הוא אינו אלא השטן בכבודו ובעצמו!" הצטעק האציל.

"לא ולא, הוד-מעלתך, אין הוא השטן בכבודו ובעצמו," אמר בעל-

האכסניה בנימה של זלזול; "כשהתעלף חפשונו בכליו ומצאנו בצוררו כהנת

אחת ויחידה, ובארנקו שנים-עשר כתר בלבד; אף דבר זה לא מנע אותו

מלומר, שעה שאבד את הכרתו, כי אלו היה מקרה כזה קורה בפריס, היית

מתחרט עליו ללא-דחוי, ואלו כאן תתחרט על-כף באחור-מה."

"אם כן," אמר הזר בקרירות, "אין הוא אלא נסיך מחפש."

"ספרתי לך זאת," אמר בעל-האכסניה, "כדי שתעמד על המשמר."

"ההזכיר שם כלשהו בכעסו?"

"אמנם כן. הוא חבט בכיסו ואמר: 'עוד נראה מה יחשוב מר דה טרביל

על הפגיעה בכבודו של בן-חסותו.'"

"מר דה טרביל?" אמר הזר בנעימה מהרהרת. "הוא חבט בכיסו והזכיר

את שמו של מר דה טרביל?... אמר לי, פנדקאי יקר; שעה שהיה העלם

הצעיר שרוי בעלפוננו, בודאי לא החמצת את ההודמנות ופשפשתי גם בכיס

זה. מה היה בתוכו?"

"מכתב המיעד למר דה טרביל, מפקד המוסקטרים."

"האמנם?!"

"כפי שהתכבדתי להגיד לך, הוד-מעלתך."

בעל-האכסניה, שלא נחן בטביעת-עין חדה, לא הבחין בהבעה שעלתה

למשמע דבריו על פני האציל; הוא התרחק קמעה מהחלון וקמט את מצחו

בדאגה.

"לכל השדים והרוחות," מלמל בין שניו. "השלח נגדי טרביל עלם זה?

הרי הוא צעיר כל-כך! אף דקירת-חרב היא דקירת-חרב, ואין זה משנה מה

גילו של האוחז בה; חוץ מזה, חושדים בילד פחות מבכל אדם אחר; לעתים

די במכשול קטן לסכל תכנית מפארת."

במשך דקות אחדות שקע הזר בשרעפים.

"אמר לי, פנדקאי, כלום לא תפטר אותי מענישו של הצעיר המשלהב?

איני יכול להרגו, אף בכל זאת," הוסיף בהבעה קרה ומאימת, "בכל זאת

הוא לטרח עלי. היכן הוא נמצא?"

"בחדרה של אשתי, בקומה הראשונה. חובשים אותו."

"האם בגדיו וצרוורו עמו? האם פשט את אפדתו?"
 "חפציו במטבח, עם אפדתו. כיון שמטבח צעיר זה הוא לטרח עליך..."
 "בהחלט. הוא מחולל באכסנייתך שערוריה שאין אנשים מהגנים יכולים לשאתה. עלה לחדרך, ערך את חשבונני והזעק את משרתי."
 "היתכן! האדון כבר עוזב אותנו?"
 "ידעת זאת; הרי צויתי עליך לאכף את סוסי. כלום לא עשו כדברי?"
 "עשו גם עשו, וכפי שהוד-מעלתך יכול היה לראות, עומד הסוס בכניסה הראשית, מוכן ומזמן לדרך."
 "יפה. עשה אם כן את אשר אמרתי לך."
 "חי נפשי," הרהר הפנדקאי בלב, "הוא חושש מפני הילד הקטן!"
 מבטו המצנה של הור קטע את ההוריו. הוא קד קדה עמקה, ויצא.
 "אסור שמילידי תבחין בפרח זה," הוסיף הור ומלמל. "היא לא תאחר לבוא; היא כבר באהור. אכן, מוטב שארכב על סוסי ואצא לקראתה... לו רק ידעתי את תכן המכתב המיעד לטרכיל!"
 האלמוני, עדין ממלמל בין שניו, פנה ללכת לעבר המטבח.
 בעל-האכסניה, שהיה סמוך ובטוח כי נוכחותו של הצעיר היא המגרשת את האציל מאכסניו, עלה אותה-עת אל חדרה של אשתו ומצא שם את ד'ארטגן, שהתאושש מעלפונו. ואז, ברמזו כי המשטרה עלולה להתנפל לו על כי התגרה באציל רם-מעלה — מאחר שהאלמוני, לדעת בעל-האכסניה, לא יכול היה להיות אלא אציל רם-מעלה — שכנעו שימשיך בדרך חרף חלשתו. ד'ארטגן, הממוסל-למחצה, העירם למחצה, ראשו חבוש פסות-כד — גם אפוא והחל לרדת במדרגות, נדחף בידי בעל-האכסניה. אך בהכנסו למטבח, הבחין לפתע-פתאם במציקו, שעמד אצל דלתה של מרפכה ותומה לשני סוסים נורמנדים כבדי-גוף, ושוחח בנחת.
 אשת-שיחו, שראשה נבט מפתח המרפכה, היתה בת עשרים או עשרים ושתים שנה. כבר ספרנו באיזו מהירות היה מבטו של ד'ארטגן סוקר מכלול שלם של תווי-פנים. הוא הבחין אפוא ממבט ראשון כי האשה צעירה ויפה. אולם יפי זה הרשימו במיוחד מאחר שהיה שונה לחלוטין מהיפי היס-תיכוני שאליו הרגל עד כה. היתה זו דמות חזרת ופלונידית, בעלת שער מתלתל שצנח על כתפיה, עינים גדולות, כחלות ועורגות, שפתים ורדרדות וידי-בהט. היא שוחחה עם הור בלהט.
 "ובכן, הוד-מעלת-כבודו מצנה עלי..." אמרה הגבירה.

"לשוב מיד לאנגליה, ולדווח לו במישרין אם יצא הדפס את לונדון."
 "ואשר ליתר ההוראות?" שאלה הנוסעת היפה.
 "הן בתבה זו, שעליך לפתח רק לאחר חציית התעלה."
 "טוב מאד; ואתה, לאן מועדות פניך?"
 "אני שב לפריס."
 "בלי להעניש את הילדון החצוף?" שאלה הגבירה.
 הור התכונן להשיב, אך ברגע שפתח את פיו זנק ד'ארטגנין — ששמע את השיחה כלה — מסף הבית.
 "הילדון החצוף הוא המעניש," הצטעק. "ואני מקווה, כי מי שמגיע לו ענש לא יתחמק ממנו כפי שעשה בפעם הראשונה."
 "לא יתחמק!" שנה הור והזעיר את פניו.
 "אני משער כי לעיניה של גברת לא תהיה לנוס."
 "זכר," נצטעקה מילידי בראותה את האציל שולח את ידו אל חרבו, "זכר — אחור קל שבקלים עלול להוריד הכל לטמיון."
 "הצדק אתך, מילידי," נצטעק האציל. "צאי לך לדרךך, ואני לדרךך."
 הוא נפרד מהגבירה בהנדר-ראש, ונתר על סוסו. הרקב הצליף נמרצות בסוסיו. השנים עזבו את המקום בדהרה, כל אחד לדרך.
 "הו! החשבון!" צוח בעל-האכסניה, אשר חבתו לנוסע האצילי היתה לבזוז עמק בראותו אותו מסתלק בלי לפרע את חובו.
 "שלם, גלם," צעק הפרש הדוהר לעבר משרתו, אשר השליך שנים-שלשה מטבעות-כסף לרגלי בעל האכסניה, והחל דוהר בעקבות אדונו.
 "הו, מוג-לב! הו, נוכל! הו, אציל מזיף!" צעק ד'ארטגנין, והתחיל רץ בעקבות המשרת.
 אך הפצוע היה חלש מכדי לשאת מאמץ מעין זה. קדם שעשה עשרה צעדים החלו אגניו מצלצלות, סחרחרת אחרת, אחרת, בן, מסך של דם חלף מול עיניו והוא נפל באמצע הרחוב בלא שחודל לצעק:
 "מוג-לב! מוג-לב! מוג-לב!"
 "הוא אכן מוג-לב מאין כמוהו," מלמל בעל-האכסניה שהלך אל ד'ארטגנין ונסה — בדומה לאנפה מהמשל על התולעת — להפיס דעתו של הבחור האמלל.
 "כן, מוג-לב מאין כמוהו," לחש ד'ארטגנין. "אך היא — מה יפה היא!"
 "מי?" שאל בעל-האכסניה.

"מילידי", גמגם ד'ארטגן, והתעלה שוב.

"מילא", אמר בעל האכסניה; "אבדתי שנים, אך נותר לי זה, ובדאי אוכל להחזיק בו זמנים מספר. אין לזלזל בשנים-עשר כתר." אנו יודעים כי זה הסכום שנותר בארנקו של ד'ארטגן. בעל-האכסניה חשב שנים-עשר זמי מחלה, לפי כתר אחד ליום; אך בתכניתו לא הביא בחשבון את הנוסע. למחרת, בחמש לפנות-בקר, קם ד'ארטגן, ירד בכחות-עצמו למטבח ובקש, בנוסף למצרכים אחדים שרשימתם לא הגיעה עד אלינו, יין, שמן וקורנית. ובקורת מרשמה של אמו רקח משקה, ומרחה על פצעי המרבים. במו-ידיו, ממאן להעזר ברופא, החליף את תחבושותיו. הודות ליעילות תרופתה של הצוענית, ואולי בשל אי-התערבותה של הרפואה, התאושש ד'ארטגן עוד באותו ערב, ולמחרת היום החלים כמעט לחלוטין.

ואולם, שעה שהתעתד לשלם בעבור היין, הקורנית והשמן — המצרכים היחידים שצרך הנוסע, אשר הקפיד על תענית מחלטת — בעוד שסוסו הצהב, כך טען בעל-האכסניה, אכל פי שלשה מכפי שאפשר היה לפלל על-פי ממדיו — לא מצא ד'ארטגן בכיסו אלא את ארנק-הקטיפה הבלוי ואת שנים-עשר הכתרים שבתוכו; המכתב המיעד לאדון דה טרביל נעלם. העלם החל לחפש אחר המכתב בסבלנות מרבה, הופך פעם ועוד פעם את כיסיו השונים, נובר ומחטט שוב ושוב באמתחתו, פותח וסוגר את ארנקו. אך כשהשתכנע סוף-סוף שאת המכתב אין למצא, נתקף התקף-זעם שלישי, שעוד מעט היה מאלצו להשתמש שוב במשחתו המפלאה: בראותו את הצעיר חמום-המח משתלהב ומאיים להרס הכל אם לא ימצא מכתבו, אחז בעל-האכסניה בחרטום, אשתו במוט-המטאטא, ומשתייהם במקלות ששמשו אותם יומים קודם-לכן.

"מכתב-ההמלצה שלי!" זעק ד'ארטגן. "מכתב-ההמלצה שלי! דם-האלהים! או שאשפד את כלכם כשפנים!"

למרבה הצער, דבר-מה מנע את העלם מלממש את אימו: חרבו, כפי שכבר ספרנו, נשברה לשנים במהלך התגרה הראשונה. עבדה זו נשחקה ממנו כלי. ולכן, כששלף ד'ארטגן את חרבו מנדנה, הוא גלה כי כלי-נשקו — שבעל-האכסניה טרח להשיבו לנדנו לאחר ההתפתשות — אינו אלא פגיון שארכו שמונה או עשר אצבעות בלבד. את הלהב השבור הסב הטבח הנריז לצרכיו.

אכזבה זו לא היתה בולמת, כנראה, את בחורנו המ שלהב, לולא הרהר בעל האכסניה בדרישתו של הנוסע, ומצא כי היא צודקת לחלוטין.

"כן, היכן בעצם המכתב?" אמר והניח את חניתו.

"כן, היכן המכתב?" צעק ד'ארטגן. "ראשית, אני מז'הירך כי המכתב מיעד למר דה טרביל, וכי חייבים למצאו. אם לא ימצא המכתב לאלתר, ידע דה טרביל להבטיח כי ימצא!"

איום זה רפף כליל את בעל-האכסניה. לאחר שמותיהם של המלך ושל כבוד החשמן היה אולי דה טרביל השם שאנשי-הצבא, ואפלו האזרחים, נשאו יותר מכל. אמנם היה האב ז'וזף, אך את שמו הגו רק בלחש, כה אדירה היתה האימה שעורר "המושף בחוטים" או הוד-מעלתו-האפר, כפי שכנו את יועץ-הסתרים של החשמן.

לאחר שהשליך את חניתו הרחק ממנו וצוה על אשתו ועל משרתיו להתפרק ממקלותיהם, נתן בעל-האכסניה דגמה אישית וחפש אחר המכתב האבוד.

"האם היה באגרת דבר-מה יקר-ערך?" שאל מקץ שעה-קלה של חפזי סרק.

"איזו שאלה, לכל הרוחות!" הצטעק הגסקוני, שתלה במכתב את תקוותיו לעשות דרכו בתצר-המלוכה; "היה בו כל הוני!"

"אגרות-חוב ספרדיות?" שאל בעל-האכסניה בדאגה.

"אגרות-חוב נקובות על אוצרו הפרטי של הוד-מלכותו," השיב ד'ארטגן, שתפן להתקבל הודות להמלצה זו לשרות המלך, וחשב כי רשאי הוא להשיב תשובה נועזת זו בלא שיהא זה שקר.

"צרה צרורה!" אמר בעל-האכסניה ביאוש מחלט.

"אין זה משנה," המשיך ד'ארטגן בחצפה האפניית לבגיא-אצו, "אין זה משנה, הפסד אינו חשוב: העקר המכתב. אני מבכר לאבד אלה פיסטולים, ובלבד שלא יאבד לי המכתב!"

הוא לא היה מסתכן יותר לו אמר עשרים אלה פיסטולים, אך צניעות-נעורים מסימת עצרה בעדו.

ברק-אור הבזיק לפתע במחו של בעל-האכסניה, שהתרוצץ וטרח ולא העלה מאומה.

"המכתב לא אבד כלל," הצטעק.

"הכיצד!" צעק ד'ארטגן.

"לא; הוא נלקח ממך."

"נלקח! בידי מי?"

"בידי האציל, אתמול. הוא ירד למטבח, המקום שבו נמצאה אפדתך, והשתהה שם לבדו. אני מוכן להמר כי הוא שגנב את המכתב."

"האמנם?" אמר ד'ארטנין בספקנות; הוא ידע יפה יותר מכל אדם אחר, כי ערכו של המכתב אישי גרידא ולא ראה בו דבר היכול לעורר את חמדותו של זר. אכן, אף לא אחד מהמשרתים או מהנוסעים שנמצאו באכסניה יכול היה להפיק תועלת מפסת-ניר זו.

"אני חוזר ואומר לך שאני משכנע בך, המשיך בעל-הבית. "כאשר הודעתי לו כי הוד-מעלתך בן-חסותו של אדון דה טרביל, וכי יש בידיך מכתב המיעד לאציל מהלל זה — נראה מדאג מאד, ושאלני היכן נמצא המכתב. בשמעו כי אפדתך במטבח, הודרו לרדת לשם."

"אם כן, הוא הגנב," השיב ד'ארטנין; "אתלונן עליו בפני מר דה טרביל, ומר דה טרביל יתלונן בפני המלך." אחר-כך שלף ברב פאר שני כתרים מכיסו ונתנם לבעל-הבית שלוהו, כוכעו בידו, עד השער. שם עלה על סוסו הצהב, וזה נשאו ללא תקלות נוספות עד שער אנטואן-הקדוש בפריס, מקום שבו מכרו בעליו בשלשה כתרים — מחיר נאה למדי בהתחשב בעבודה כי ד'ארטנין האיץ בו ועיפו כדכעי בקטע האחרון של מסעו. ואכן, סוחר-הבהמות לא הסתיר מד'ארטנין, כי הוא משלם בעבור הסוס תשע לירות אף ורק בשל גון-עורו המקורי.

ד'ארטנין נכנס אפוא פריסה ברגל, נושא את צרורו הקטן תחת בית-שחי; הוא שוטט כה וכה עד אשר מצא לו חדר בשכר שהלם את אמצעיו הדלים. חדר זה, מעין עלית-גג, נמצא ברחוב-הקברנים, לא הרחק מגן-לוקסמבורג.

לאחר ששלם את דמי-השכירות השתכן ד'ארטנין בחדרו, ואת שארית יומו בלה בתפירת פסי-רקמה ותחרים לאפדתו ולמכנסיו, קשויים שתלשה אמו מאפדה כמעט חדשה של אביו ונתנה לו אותם בחשאי. אחר-כך סר אל רציף-הנפחים, להתקין להב חדש לחרבו. לבסוף סר אל ארמון הלוקר, ושאל את המוסקטר הראשון שנקרה בדרך היכן מעונו של אדון דה טרביל, שנמצא ברחוב השוכן-הישן, כלומר לא הרחק מהחדר ששכר. מקריות זו נראתה לו כאות מבשר-טובות באשר לסכויי ההצלחה של מסעו.

לאחר כל זאת, מרצה מהדרך שבה נהג במנג, ללא כל נקיפות-מצפון

בְּאִשֶּׁר לְעֵבֶר, בּוֹטֵחַ בַּהוֹנָה וּמֵלֵא תִקּוּוֹת לְעֵתִיד — עָלָה עַל יָצוּעוֹ וַיֵּשֶׁן
שְׁנַת־יָשָׁרִים.

שָׁנָה זוֹ, שֶׁהִיְתָה עֲדִין כְּפָרִית לְחִלוּטִין, נִשְׁאַה אוֹתוֹ עַד שְׁעָה תִשּׁוּעַ בְּבִקָּר.
אִז קָם כְּדִי לְבִקָּר אֶצֶל הָאֲדוֹן דֶּה טָרְכִיל הַמְהַלֵּל, שְׁלִפֵּי הָעֲרֹכֶת אָבִיו הִיָּה
הָאִישִׁיּוֹת הַשְּׁלִישִׁית בַּמַּעֲלָה בְּמַמְלָכֶת צָרְפֶּת.

2

חֲדַר־הַמִּתְנָה שֶׁל הָאֲדוֹן דֵּה טְרַבִּיל

אֲדוֹן דֵּה טְרוֹאֲבִיל — זֶה עֲדִין שְׁמָה שֶׁל מִשְׁפַּחְתּוֹ בְּגִסְקוֹנִיָּה — אוּ מֵר דֵּה טְרַבִּיל, כְּפִי שֶׁקָּרָא לַעֲצָמוֹ בְּבוֹאוֹ לְפָרִיס, אָכֵן הֵחַל דְּרַכּוֹ כְּדִ'אַרְטֶנִּין; כְּלוּמֵר, לֹא פְרוּטָה בְּכִיסּוֹ, אֶךְ עִם אוֹצֵר שֶׁל תַּעֲוִזָּה וּתְבוּנָה, אֲשֶׁר בְּשָׁלוֹ, לַעֲתִים מְזֻמָּנוֹת, זֹכֶה נַעֲר־אַצִּילִים עֲנִי לְקַבֵּל — בְּתַקּוּוֹת שְׁמוּרִישׁ לוֹ אֲבִיו — יוֹתֵר מִשְׁמַקְבֵּל בְּפֶעַל הַעֲשִׂיר מִבֵּין אֲצִילֵי פְרִיגוֹר אוּ בְרִי. אִמָּץ־לְבוֹ הַמַּחֲצָף וְהַצִּלְחָתוֹ הַמַּחֲצָפֶת עוֹד יוֹתֵר הַעֲלוּהוּ, בְּתַקּוּפָה שְׁבָה נִתְכּוֹ מִהִלְמוֹת־חֶרֶב בְּבֶרֶד, אֶל פִּסְגָּתוֹ שֶׁל הַסֵּלֶם הַמְּסַכֵּן שֶׁשְּׁמוֹ חֲסִדִּי־מַלְכוּת, וְאֲשֶׁר בְּשִׁלְבּוֹ טַפֵּס בְּמַהֲירוֹת הַבִּזָּק.

הוּא הָיָה יְדִידוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר כְּפִי שֶׁהִכֵּל יוֹדְעִים רַחֲשׁ כְּבוֹד עֵמֶק לְזַכֵּר אֲבִיו אֲנִרִי הֶרְבִּיעִי. אֲבִיו שֶׁל מֵר דֵּה טְרַבִּיל שָׂרַת אֶת אֲבִי הַמֶּלֶךְ בְּנִאָמְנוֹת מִפְּלֶגֶת בְּכָל מַלְחָמוֹתָיו נֶגֶד הַלִּיגָה.* בְּהַעֲדֵר מָמוֹן — שֶׁחֲסֵר מִתְמִיד לְמֶלֶךְ מִבִּיאָרֶן, שְׁנֵהֵג לְפָרַע אֶת חוֹבוֹתָיו בְּנֶכֶס הַיַּחֲדִיד שֶׁלֹּא נֶאֱלָץ לְלוּוֹת מִזוּלָתוֹ: כְּלוּמֵר, שֶׁכָּלוּ הַשָּׁנוֹן — וּבִכְנֵן, בְּהַעֲדֵר מָמוֹן, אִמָּרְנוּ, הוּא הִתִּיר לוֹ, לְאַחֵר בְּנִיעֻתָהּ שֶׁל פָּרִיס, לְאַמָּץ לוֹ כְּשִׁלְט־אַבִּירִים אֲרִיָּה שֶׁל זֶהָב וְכֶתֶבֶת: "נִאָמְנוֹת וְכֹח". הַכְּבוֹד הָיָה גָדוֹל, אֶךְ לֹא הוֹעִיל לְרוֹחָתוֹ. מִשּׁוֹם כֵּךְ, כְּשֶׁהִלֵּךְ־לְעוֹלָמוֹ

* אֲנִרִי הֶרְבִּיעִי הִגִּיעַ לְמַלְכוּתוֹ בְּקִשְׁיִים מְרִבִּים: כְּפִירוֹטִסְטִנְטִי סִרְבוּ מַחֲזוֹת רַבִּים בְּצִרְפֶּת לְקַבְּלוֹ, וּבַעֲקָר לְחֻמָּה נִגְדוֹ "הַלִּיגָה הַקְּתוּלִית". לְבִסּוֹף הַמִּיר דָּתוֹ וְנַעֲשֶׂה קְתוּלִי — וְאִזּוֹ נִפְתַּח לְפָנָיו שַׁעֲרֵי פָרִיס. וְאוֹלֵם, גַּם 17 שָׁנִים אַחֲרֵי שֶׁהִמִּיר דָּתוֹ — לֹא נִסְלַח אֲנִרִי הֶרְבִּיעִי: קִנְאֵי קְתוּלִי, פְּרִנְסוּאָה רִזִּיק, רִצְחוֹ; אֲרוּעַ טְרָגִי זֶה נִזְכָּר פְּעָמִים אַחֲדוֹת בְּסִפְרֵי הַמוֹסְקָטְרִים שֶׁל דִּימָא.

חברו-לנשק המהלל של המלך אנרי הדגול, הותיר לבנו בירשה רק את חרבו ואת סיסמתו. הודות לתשורה כפולה זו, ולשם נטיל-הרכב שלוהו, התקבל מר דה טרכיל לביתו של הנסיך הצעיר; שם היטיב כל-כך להשתמש בחרבו ולהיות נאמן לסיסמתו, עד כי המלך לואי השלשה-עשר, שהיה אחד מבכירי הסגפים בממלכה, נהג לומר כי אם יהיה על אחד מידידיו להלחם בדו-קרב — ייעץ לו לקחת כמשנה קדם אותו עצמו, ואחריו ואולי אף לפניו, את טרכיל.

ברור, אם כן, שלואי השלשה-עשר רחש לטרכיל חבה של-אמת; אמנם היתה זו חבה מלכותית, אנוכית, אף בכל-זאת חבה. שכן, בזמנים הנוראים ההם היה חפץ עז להעזר באנשים מטיבו של טרכיל. רבים יכלו להתהדר בחלקה השני של סיסמתו, "כח", אף רק מעטים מקרב האצילים יכלו להתפאר גם בחלקה הראשון, "נאמנות". טרכיל היה מבין אלה; הוא נמנה עם אותן בריות נדירות שחכמתן צינתית כחכמת הכלב, עינן חדה ויגדן זריזה; עינם — כדי לראות אם המלך אינו מרצה ממישהו, ויגדן — כדי להכות במי שסר חנו; וכאלה היו רבים. לטרכיל חסרה רק ההזדמנות; אף הוא ארב לה, נחוש בדעתו לתפסה בציציותיה אם תחלף אי-פעם בהשג ידו. כך מנה לואי השלשה-עשר את טרכיל לעמד בראש המוסקטרים שלו, שנאמנותם למלך היתה קנאית וללא-סיג.

ואלו החשמן לא פגר אחר המלך. בראותו את העלית האדירה שהמלך לואי השלשה-עשר קבץ סביבו, רצה אף הוא, מלכה השני — ואולי הראשון — של צרפת, בחיל-משמר פרטי; לפיכך היו לו חילים משלו, כפי שהיו למלך. וכך אפשר היה לראות את שתי המעצמות היריבות הבוררות להן, בכל חבלי צרפת ואף במדינות זרות, את הגברים ששם חרבים יצא לתהלה. כך נהגו החשמן רישליה והמלך לואי השלשה-עשר להתוכח, בעת משחק השח-מט ששחקו מדי ערב, בדבר סגלות אנשיהם. כל אחד השתבח באיכות חיליו ובאמץ-לבם. אף-על-פי שבגלוי יצאו נגד דו-קרבות והתפתשיות, הרי בחשאי שסה כל אחד את אנשיו באנשי יריבו, והשנים התעצבו באמת ובתמים כאשר הובסו אנשיהם ושמחו שמחה מפרזת כשזכו בקרב. כך, לפחות, נכתב בזכרונותיו של אדם שלקח חלק באי-אילו תבוסות, ובמספר גדול מאד של נצחונות.

טרכיל הבחין בחלשה זו של אדונו, ולעבדה זו הוא חב את עקביות חנו בעיני מלך, שאינו זכור כמי שהצטנן בנאמנותו לידידיו. הוא הוליד את

המוסקטרים שלו בסך נגד עיניו של החשמן ארמן די-פלסי, ואלה צעדו בהבצה לגלגנית שסמרה מכעס את שפמו האפרפר של הוד-מעלת-כבודו החשמן. טרבייל הבין היטב את מהות המלחמה דאז, וכאשר לא חיו חיליו על חשבון האויב — חיו על חשבון בני-עמם; הם היו לגיון של בכורי-שטן, ונשמעו למוצא-פיו בלבד.

מרשלים, הלומי-יין, וחבולים פשוטו המוסקטרים של המלך — או ליתר דיוק, של מר דה טרבייל — על המסבאות, על הגנים ועל מקומות-השעשועים, צועקים בקולי-קולות, זוקרים את שפמיהם, מקרקשים בחרכותיהם ושישים אלי קרב, כשפגשו בחילי החשמן. לעתים היו נהרגים, אך בטוחים היו כי יבכו אותם וינקמו את דמם; לעתים מזמנות היו הורגים, ואז בטוחים היו שלא ימקו בכלא, שהרי אדון דה טרבייל יבוא וידרש את שחרורם. לפיכך היו אנשים אלה מהללים את מר דה טרבייל ומעריצים אותו; ואף שהיו כלם בני-בליעל ראויים-לתליה, רעדו מפניו כדרדקים בפני מורם, ציתו לכל מלה שיצאה מפיו, והיו נכונים להרג על-מנת לשטף בדמם את טרונותו הקלה ביותר.

מר דה טרבייל נצל מנוף אדיר-כח זה — ראשית, למען המלך וידידיו, שנית למען עצמו וידידיו. דרך אגב, אף לא באחד מספרי-הזכרונות הרבים של התקופה מוצאים, אף לא בפי אויביו, זכר להאשמה כי אציל מכבד זה גכה תשלום תמורת שתוף-פעלה מצד קנאיו. הודות לכשרון-תכסיסנות מכריק, שהביאו אל בין הגדולים בתחום זה, נותר אדם הגון כשהיה. יתר-על כן, חרף מכות-החרב החזקות המטלטלות את המתנים, חרף התרגילים המתישים, היה אחד המחזרים הנמרצים ביותר, אחד הגנדרנים המעדנים ביותר, וחד-החידות הפתלתלים ביותר בתקופתו. מזל-הטוב של טרבייל היה לשם-דבר בזמנו. מפקד המוסקטרים היה אפוא נערץ, מעורר-יראה ואהוב; דהינו, בפסגתו של כל אשר אדם יכול לשאף לו בחייו.

לואי השלשה-עשר האפיל בזהרו על כל כוכביה הקטנים של חצרו; אך אביו, אנרי הרביעי, הותיר לכל אחד מאנשי חצרו, לכל ידיד מידידיו, את הדרת כבודו וערכו העצמי. לבד מהשכמת המלך ומהשכמת החשמן, אפשר היה למנות אותה עת בפרס למעלה ממאתים השכמות קטנות מבקשות למדי. מבין מאתים ההשכמות הקטנות — היתה זו של טרבייל מן המושכות ביותר.

החל בשעה שש בבקר בקיץ, ושמונה בבקר בחורף, דמתה חצר חוילתו,

ששכנה ברחוב השוכף-הישן, למחנה-צבא. חמשים עד שישים מוסקטרים, שדומה היה כי התחלפו ביניהם על-מנת שתמצא שם בכל-עת מקסת אנשים רבת-רשם, שוטטו בה ללא-הרף חמושים ונכונים לכל פרענות. לאורך אחד מגרמי-המדרגות הענקיים, שבתקופתנו היו מקימים עליהם בית שלם, עלו ויורדו שתדלנים פריסאים שבאו לבקש חסד כלשהו, אצילים מערי-השדה שיחלו להתקבל לשרותו, ומשרתים עוטי מחלצות ססגוניות שבאו למסר למר דה טרביל אגרות מטעם אדוניהם. בתדר-ההמתנה, על ספסלים עגלים וארזים, נחו הנבחרים — כלומר, אלה שזמנו. ההמלה רחשה שם מבקר עד ערב, בעוד האדון דה טרביל מקבל את המבקרים בלשכתו, הסמוכה לחדר-ההמתנה, מקשיב לתלונותיהם, מוסר את פקדוֹתיו; וכמו המלך על מרפסתו בלונדון, יכול היה גם הוא לצאת לגזזטרתו ולסקר את חיליו וכלי-נשקם.

ביום שבו התייצב ד'ארטנן היה הקהל רב-רשם, בעקר לעיניו של קרתני המגיע מעירתו; אך נכון גם כי קרתני זה גסקוני היה, וכי באותה תקופה יצא שמם של בני-עמו של ד'ארטנן כאנשים שאינם נבהלים על-נקלה. ואכן, מי שעבר בשער האיתן, המשבץ מסמרים ארזים רבועי-ראש, נקלע לתוך ערב-רב של נושאי-חרב המשוטטים לכל עבר בתצר הבית, קוראים זה לזה, רבים ומשחקים. כדי לפלס דרך בין הנחשולים, צריך היית להיות קצין, אציל רם-מעלה או אשה יפה.

בחורנו התקדם אפוא בלב רוטט בתוך האנדרלמוסיה והתהוו-ובו הללו, מצמיד את חרבו הארקה לרגליו הצנומות, אווזו בידו האחרת בתמורת כובע-הלכד שלו, ועל פניו חצי-חיוך של קרתני נפעם המבקש להסתיר את מבויתו. מרגע שקבוצת-אנשים כבר היתה מאחוריו, נושם היה ביתר קלות; ועם זאת הבין כי פונים אחריו להביט בו, והוא, שעד כה היתה לו דעה טובה למדי על עצמו, חש עצמו זו הפעם הראשונה מגחף.

בהגיעו לגרם-המדרגות גלה כי שם המצב גרוע עוד יותר. על המדרגות התחתונות השתעשעו להם ארבעה מוסקטרים, ולידם היו עשרה או שנים-עשר מחבריהם ממתינים לתורם להכנס למשחק. וזה היה טיבו של המשחק:

אחד מהם נצב על המדרגה העליונה, חרבו השלופה בידו, ומנע — או לפחות נסה למנע — את שלשת האחרים מלעלות למדרגתו.

שלשת יריביו תקפוהו בזריות רבה בחרבותיהם. ד'ארטנן חשב תחלה כי חרבות אלו אינן אלא סיפי-תחרות, שקצותיהן מוגנים בפקק. אך חיש-

מהר התחנך לו, למראה כמה שריטות, כי הן משחזות ומלטשות; כל אחת מהשריטות הללו עוררה פראי-צחוק לא רק בקרב הצופים, אלא גם בקרב הלוחמים עצמם.

האיש שנצב אותה עת על המדרגה העליונה, הפליא להתגונן. צופים רבים הקיפום. הכלל במשחק קבע, כי כל מתחרה שנפגע יוצא — ומאבד לטובת הפוגע את תורו להתקבל לראיון. תוך חמש דקות נפגעו קלות שלשה מתחרים מחרבו של מגן המדרגה, האחד בפרק-ידו, השני בסנטרו והשלישי באזנו; הוא עצמו לא נפגע. השגו זכה, בהתאם לכללים המסכמים, בשלש כניסות ללא-תור.

למרות שהתימר, בצדק, להיות אדם שאינו מפתע בקלות — השתומם נוסענו הצעיר למראה בלוי-זמן כזה. בחבל-הארץ שממנו בא, אזור שבו מגיע הדם במהירות לרתיחה, ראה בכל זאת כי אין מנהלים דו-קרב ללא אקדמות כלשהן; יהרתם של ארבעת הסיפים נראתה בעיניו גדולה מכל מה שהכיר עד כה, אפילו בגסקוניה, המהללת בתכונה זו. נדמה היה לו, כי הנה נחת בארץ-הענקים המפרסמת שבה בקר גוליכר, ופחד פחד-מות. ועדין לא היה ד'ארטג'ן בקצה דרכו. נותרו הקומה הראשונה וחדר-ההמתנה. בקומה הראשונה לא נהלו דו-קרב, אלא ספרו ספורי-נשים; ובחדר-ההמתנה טוו ספורי-חצר. בקומה הראשונה הסמיק ד'ארטג'ן, ובחדר-ההמתנה חלף רטט בגופו. דמיונו הפורה, שבגסקוניה עשאו מסכן לחדרניות, ולעתים אף לגבירותיהן הצעירות, לא העלה מעולם — אפילו ברגעי ההזנה הנועזים ביותר — את מחציתן של נפלאות-האהבה ואת רבעם של הבצוצים הללו שספרו לתפארה, לפרטי-פרטיהם ובהקשר שמות מפרסמים ביותר. ואולם, אם נפגעה אהבת-המוסר שלו בקומה הראשונה, בחדר ההמתנה נפגע עוד יותר הכבוד שרחש לחשמן. שם, למרבה פליאתו, שמע ד'ארטג'ן בקרת גלויה על המדיניות שהטילה מוראה על אירופה כלה, ועל חזיו הפרטיים של החשמן, אשר אצילים אדירי-כח ורמי-מעלה רבים נענשו על שנסו לרדת לחקרם; איש דגול זה, שאביו של ד'ארטג'ן העריצו, היה לחוכא-ואטלולא בפי המוסקטרים של מר דה טרכיל, שלצעגו לרגליו הכפופות ולגבו השפוף. אחדים שרו שירי גנאי על אהובתו, הגברת ד'אגיון, ועל אחיניתו, הגברת דה קומבלה, בעוד אחרים קשרו קשרים נגד נעריו ושומרי-ראשו של החשמן-הדקס; וכל הדברים הללו נראו בעיני ד'ארטג'ן כזוועות בלתי-אפשריות.

ברם, כשהשתרעב לפתע, באפן בלתי-צפוי, שמו של המלך אל בין החדודים ששלחו בחשמן, מעין מחסום היה משתיק לרגע-קט את כל הפיות המלגלגים; מבטים הססניים היו נשלחים לכל עבר, במעין חשש מפני דקותו של הקיר שהפריד בינם לבין לשכתו של מר דה טרביל. אף חי-שמהר היתה נשמעת הערה שהחזירה את השיחה אל החשמן, והתרועות היו מתחדשות במשנה-מרץ, בלי לפסח אף על אחד ממעשיו.

"אין ספק, הגה אנשים שישלכו לבסטיליה ויתלו," הרהר ד'ארטנזן באימה, "ואני עמם, כמוכן. מפני שהקשכתי לדבריהם ושמצעים, אחשב כשתפס. מה יאמר אבי הנכבד, שתבע ממני במפגיע לחלק כבוד לחשמן, אם יודע לו דבר היותי בחברת כופרים כאלה?"

לפיקר הכין הקורא גם בלי שאמר זאת, כי ד'ארטנזן לא נטל כל חלק בשיחה; הוא רק פער את עיניו לרוחה, כרה את אוניו וחדד בשקיקה את חמשת חושיו כדי שלא יאבד להם מאומה, וחרף אמונו בהנחיות אביו הרגיש, כי נטיותיו וחושיו נושאים אותו להלל, ולא להוקיע, את הדברים המדהימים שהתחוללו במקום.

ואולם, מאחר שזר היה לחלוטין להמון אנשי-חצרו של מר דה טרביל, והיתה זו הפעם הראשונה שראוהו במקום, באו לברר את אשר ברצונו. בתשובה מסר ד'ארטנזן את שמו בענוה רבה, הדגיש את דבר היותו בן-אזורו של טרביל, ובקש מהמשרת שברר את רצונו כי יבקש למענו ראיון של דקות אחדות אצל מר דה טרביל. המשרת הבטיח, בנימה של עליונות, להעביר את הבקשה במועד המתאים.

ד'ארטנזן, שהתאושש מעט מהפתעתו, נתפנה אפוא לבחון מעט את התלבושות והקלסתרם.

במרכז של החבורה התוססת ביותר נמצא מוסקטר גבה-קומה, בעל פנים יהירות ותלבשת מוזרה, שמשכה אליו את תשומת-לב הכל. אותה שעה לא לבש את מעיל-המדים — שאגב, לא היתה זו חובה ללבשו באותה תקופה של חרות מגבלת, אף של עצמאות רחבה יותר — אלא מקטרן-תכלת קצר ומהדק למתנים, דהוי וכלוי משהו, ומעליו חגורת-כתף מפארת, רקומה-זהב, שנצצה כמו הקשקשים המכסים את המים ביום-שמש. מעיל-קטיפה ארוך בצבע השני היה תלוי בחנניות על כתפיו, חושף מלפנים את חגורת-הכתף, שממנה השתפלה חרב אדירה.

מוסקטר זה סיים זה-עתה את תורנות השמירה שלו. הוא התלונן על

הצטננות, ומפעם לפעם פלט שעול מעשה. לפיכך, כך לפחות ספר לאלה שהיו בסביבתו, התפסה במעיל. ובעודו מדבר ממרום גבהו ומסלסל בשחצנות את שפמו, הרבה הקהל סביבו להתפעל מחגורת-הכתף הרקומה, וד'ארטגן יותר מכלם.

"אין ברה", אמר המוסקטר, "לכאן נוטה האפנה. הדבר יקר, אך אפנתי. מכל מקום, יש למצא שמוש כלשהו לכספו של הזקן."

"הא, פורתוס!" הצטעק אחד הנוכחים. "אל תנסה לספר לנו שחגורת-הכתף נרקשה הודות לנדיבות-לבו של אביך! ודאי נתנה לך בידי הגברת רעולת-הפנים שבחברתה פגשתיך ביום ראשון שעבר ליד שער אונורה-הקדוש."

"לא, בהן צדקי ובדברתי באציל: רכשתייה בעצמי, בכספי שלי," השיב האיש שכנה זה-עתה בשם פורתוס.

"כן," אמר מוסקטר אחר, "כפי שקניתי אני ארנק חדש זה בכסף ששמה אהובתי בארנק הישן."

"אמת דברתי," אמר פורתוס. "ולראייה, שלמתי בעבור החגורה שנים-עשר פיסטולים."

אף כי הספק טרם נתפזר, גברה ההערצה פי שנים. "כלום אין אמת בדברי, ארמיס?" אמר פורתוס בפנותו למוסקטר אחר. מוסקטר זה היה נגודו המחלט של הגבר שפנה אליו. ארמיס היה צעיר כבן עשרים ושתים או עשרים ושלש, בעל פנים תמימות ומתקתקות, עיניים שחורות ורכות ולחיים ורדרדות וחלקות כאפרסק בסתו; על שפתו העליונה התנה שפמו העדין קו ישר להפליא; ידיו כאלו חששו לצנח מטה, פן יתנפחו ורידיהן, ומפעם לפעם היה צובט את תגובי אגניו על-מנת לשמר את גונם הורדרד, הענג והשקוף. בדרך-כלל נהג לדבר מעט ולאט, הרבה לקד קדות, צחק ללא קול בחשפו את שניו היפות, שנדמה היה כי טפל בהן כפי שטפל בכל פרטי הופעתו — בתשומת-לב מרבה. לפניית חברו הניד בראשו לחיוב.

אשור זה פזר, כמדמה, את כל הספקות בנוגע לחגורת-הכתף. הם המשיכו אפוא להתבונן בה בהערצה, אך בלי לדבר בה עוד. בשל אחת מתפניותיה החדות של המחשבה עברה לפתע השיחה לנושא אחר.

"מה דעתכם על מה שספר לי פרשו של שלה?" שאל אחד המוסקטרים, בלי לפנות במישרין לאיש אלא לחבורה כלה.

"ומה ספר?" שאל פורתוס בנימה מתנשאת.
"הוא ספר שפגש בכריסל את רושפור, עבדו הנרצע של החשמן, מחפש
כנזיר פרנציסקני; הודות לתחפשת זו תעתע רושפור הארור במר דה לג,
שהוא אויל שאין שני לו."
"באמת אויל שאין שני לו," אמר פורתוס. "אף האם הדבר בדיוק?"
"שמעתי זאת מפיו של ארמיס," השיב המוסקטר.
"האמנם?"

"היי, פורתוס, הרי ידוע לך הדבר," אמר ארמיס. "הרי ספרתי לך זאת
אתמול. הבה נניח לזה."
"הבה נניח לזה — זה מה שאמה אומר," השיב פורתוס. "לכל הרוחות!
כמה נחפו אתה להתנער מהענין! היתכן? החשמן מצוה לעקב אחר בן-
אצלה, שולח רמאי, שודד ונוכל לגנב את מכתביו; ובעזרת מרגל זה, והודות
למכתבים הללו, עורף את ראשו של שלה, באמתלה המטפשת שבקש לרצח
את המלך ולהשיא את אחי-המלך למלכה! איש לא ידע מאומה על פרשה
עלומה זו. אתה באת אמש וספרת לנו אותה לשכיעות רצוננו הכללית,
וכאשר כלנו נצבים המומים מהידיעה — אתה בא ואומר לנו: 'הבה נניח
לדבר!'"

"הכה נדון בו אפוא, אם זה רצונך," אמר ארמיס ללא קצרות-רוח.
"אלו הייתי אני פרשו של דה שלה המסכן, היה לרושפור זה רגע קשה
במחצתי."
"ואתה היית מבלה רבע-שעה עגומה במחצתו של הדקס-האדם," הוסיף
ארמיס.

"הו! הדקס-האדם! הידר, הידר, הדקס-האדם!" השיב פורתוס, מוחא
כפיו ומהנהן בראשו. "הדקס-האדם הוא כנוי חביב. אל דאגה, חברי, אעשה
לו פמבי. כמה שהוא שנון, ארמיס זה! איזה אסון שלא עלה בידך להגשים
את יעודך! איזה כמר נפלא יכלת להיות!"
"אל דאגה, אין זה אלא אחור-מה," אמר ארמיס. "יום אחד אגיע לךך.
הרי יודע אתה, פורתוס, כי לצורך זה אני ממשיך ללמד תיאולוגיה."
"הוא עוד יממש את דבריו," המשיך פורתוס, "במקדם או במאחר."
"במקדם," אמר ארמיס.

"הוא ממתין רק לדבר אחד, לפני שיחליט סופית לשוב וללבש את
גלימתו התלויה מאחורי מדיו," אמר מוסקטר אחר.

"מהו הדבר?" שאל אחד המוסקטרים.
"הוא ממתין שהמלכה תעניק לצרפת יורש-עצר."
"אל נתלוצץ על כך, רבותי," אמר פורתוס. "השכח לאל, המלכה טרם
עברה את הגיל."

"מספרים כי אדון בקינגהם בצרפת," המשיך ארמיס בצחוק לעגני, אשר
שנה למשפט זה — שהיה כה תמים לכאורה — משמעות שצוריתית
למדי.

"ארמיס, ידידי, הפעם אינך צודק," קטעו פורתוס, "ושנינו תד מביאה
אותך פעמים רבות לידי הפרזה. אלו שמעך מר טרכיל אומר דברים כאלה,
לא היה רנה נחת ממך."

"האם ברצונך להטיף לי מוסר, פורתוס!" הצטעק ארמיס, ובעינו העגגה
חלף מעין ברק.

"נקירי, היה מוסקטר או כמר. היה זה או זה, אף לא שניהם כאחד,"
השיב פורתוס. "הנה, עוד אתמול אמר לך אתוס: אתה משרתם של הרבה
אדונים. טוב, ובכן אל נריב; בבקשה ממך, זה יהיה מיתר. והרי ידוע לך
היטב המסכם בינך, בין אתוס וביני. הרי מבקר אתה אצל הגברת ד'אגיון,
ומחזר אחריה; מבקר אתה אצל הגברת דה בואה-טרסי, דודניתה של
הגברת דה שכרז, ומספרים כי היא מרעיפה עליך את חסדיה; הוי, בשם
אלהים, אל תתודה על אשרך, אין מבקשים ממך לגלות את סודך; הכל
מכירים את צנעתך. אף כינן שגחן אתה במעלה זו, השתמש בה, לכל
הרוחות, גם לגבי הוד-מלכותה! מי שרוצה לעסוק במלך ובחשמן, יעשה
זאת באות נפשו; אף המלכה מקדשת, ואם מדברים על אודותיה — שיהיה
זה רק לטוב."

"פורתוס, חי נפשי, הרי אתה ימרני כנרקיסוס," השיב ארמיס. "יודע אתה
היטב כי שונא אני הטפת-מוסר, לבד אם היא יוצאת מפיו של אתוס. ואלו
אתה, נקירי, חגורת-הכתף שלך יפה מכדי שתהיה לך הבנה מעמיקה באמת
במוסר. אהיה כמר אם ארצה בכך, ואלו לעת-עתה מוסקטר אני. בתור שפזה
אומר אני ככל העולה על רוחי, וברגע זה חפץ אני לומר לך שאתה מרגיז
אותי."

"ארמיס!"

"פורתוס!"

"רבותי, רבותי!" צעקו סביבם.

“מר דה טרביל ממתין לאדון ד'ארטנין, קטעם המשרת בפתחו את דלת
הלשכה.

למשמע הכרזה זו, שבמהלכה נשארה הדלת פתוחה, שתקו הכל.
ובדומיה הכללית ראו כלם את הגסקוני הצעיר עובר את חדר-ההמתנה
לארכו ונכנס ללשכתו של מפקד המוסקטרים, מתברר בכל לבו על שנסתע
בירו להתחמק ברגע שבו הסתימה מריכה משנה זו.

3

הִרְאִיוֹן

אוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה מִרְדֵּה טְרָבִיל נֶרְגָז מְאֹד, אֵף עִם זֹאת בֶּרֶךְ בְּאֲדִיבוּת אֶת הַצֵּעִיר שֶׁהִשְׁתַּחֲוָה אִפְסִים אֲרָצָה, וְחִיָּף בְּשִׁמְעוֹ אֶת בִּרְכָתוֹ, שֶׁמִּבְטָאָה הַבִּיאֲרָנִי הַזִּכִּיר לוֹ בַּעַת וּבַעֲוֹנָה אַחַת אֶת נַעֲוָרָיו וְאֶת חִבְל־מֹלְדָתוֹ, זִכְרוֹן כְּפוּל הַמַּעֲלָה חִיּוּף עַל פְּנֵיהֶם שֶׁל אֲנָשִׁים בְּגִי כָּל הַגִּילִים. אֵף בְּהִתְקַרְבוֹ לִלְא־דַחוּי לַחֲדַר־הַהִמְתַּנֶּה, וּבְהַחֲוֹתוֹ לְדִ'אַרְטִינֶן סִימֵן בִּידוֹ — כָּאלוֹ בִּקֵּשׁ אֶת רְשׁוּתוֹ לִסִּים אֶת עֲנִיָּיו הָאֲחֵרִים קֹדֶם שִׁיתַּפְּנָה אֵלָיו — קָרָא שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בְּקוֹל הוֹלָךְ וָרֶם, וּבְאֶפֶן שֶׁעָבַר דֶּרֶךְ כָּל הַנִּימוֹת, מִצּוּי וְעַד כַּעַס:

“אֲתוֹס ! פּוֹרְתוֹס ! אֲרָמִיס !”

שְׁנֵי הַמוֹסְקֵטְרִים שֶׁכָּבַר הַכְּרֵנוּ, הַעֲוָנִים לְשָׁנֵי הַשְּׁמוֹת הָאֲחֵרוֹנִים, עֲזָבוּ מִיד אֶת הַחֲבוּרוֹת שֶׁבִּקְרָכָן יָשְׁבוּ וְהִתְקַדְּמוּ לְעָבֵר הַלְשָׁכָה, שָׁעַם כְּנִיֶּסְתָם נִסְגְּרָה אַחֲרֵיהֶם דִּלְתָה. חֲזוֹתָם, אֵף שֶׁלֹּא הָיְתָה שְׁלוֹה לַחֲלוּטִין, עוֹרְרָה בְּרִשׁוּלָהּ מְלֵא הַהֲדָר וְהַהֲכָנָעָה אֶת הַעֲרִיצָתוֹ שֶׁל דִ'אַרְטִינֶן, אֲשֶׁר רָאָה בְּאֲנָשִׁים אֵלֶּה בְּגִי־אֵלִים, וּבְמַפְקָדִם יוֹפִיטֵר אוֹלִימְפִי חֲמוּשׁ בְּכָל בִּרְקָיו.

כְּשֶׁנִּכְנסוּ שְׁנֵי הַמוֹסְקֵטְרִים, כְּשֶׁנִּסְגְּרָה הַדִּלְת אַחֲרֵיהֶם וּכְשֶׁהִתְחַדַּשׁ שְׁאוֹן הַרְחָשׁ בַּחֲדַר־הַהִמְתַּנֶּה, אֲשֶׁר נִזּוֹן לֹלֵא סִפְק מְזֻמּוֹנִם שֶׁל הַשְּׁלֶשָׁה; לְאַחֵר שָׁמַר דֵּה טְרָבִיל, דּוֹמֵם וְזַעֲזָז־פָּנִים, פָּסַע שְׁלֹשׁ אוֹ אַרְבַּע פְּעָמִים לְאַרְכָּהּ שֶׁל לִשְׁכָתוֹ, עוֹבֵר בְּכָל פֶּעַם לִפְנֵי פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס, אֲשֶׁר נִצְבּוּ זְקוּפִים וּמַחֲרִישִׁים בְּכַמְסָדָר — לִפְתָּע נִעְצַר מוֹלֵם, וּבְמִבְטָ כַּעֲס סָקָרִם מִכֶּף רִגְל וְעַד רֹאשׁ:

“הַיּוֹדְעִים אֲתָם אֶת אֲשֶׁר אָמַר לִי הַמֶּלֶךְ, “צַעֲק, “וְזֹאת רַק אֲמֶשׁ ? וְכִי

יּוֹדְעִים אֲתָם, רַבּוֹתִי, מָה אָמַר ?”

"לא," השיבו שני המוסקטרים לאחר רגע של דומיה; "לא אדוני, איננו יודעים."

"אף מקנה אני כי תכבדנו בספור המעשה," הוסיף ארמיס בנימתו המנמסת ביותר, ובקדה חגיגית מאין כמוה.
"הוא אמר לי, כי מעתה ואילך יגיס את המוסקטרים שלו מבין שומריו של כבוד החשמן!"

"מבין שומריו של כבוד החשמן! ומדוע זה?" שאל פורתוס בהתרגשות.
"התחור לו, שעליו להשביח את יינו הדל בעזרת ערוי של יין מעלה."
שני המוסקטרים האדימו עד ללבן עיניהם. ד'ארטגן התחרט על נוכחותו במקום, ובקש להיות קבור מאה רגל באדמה.

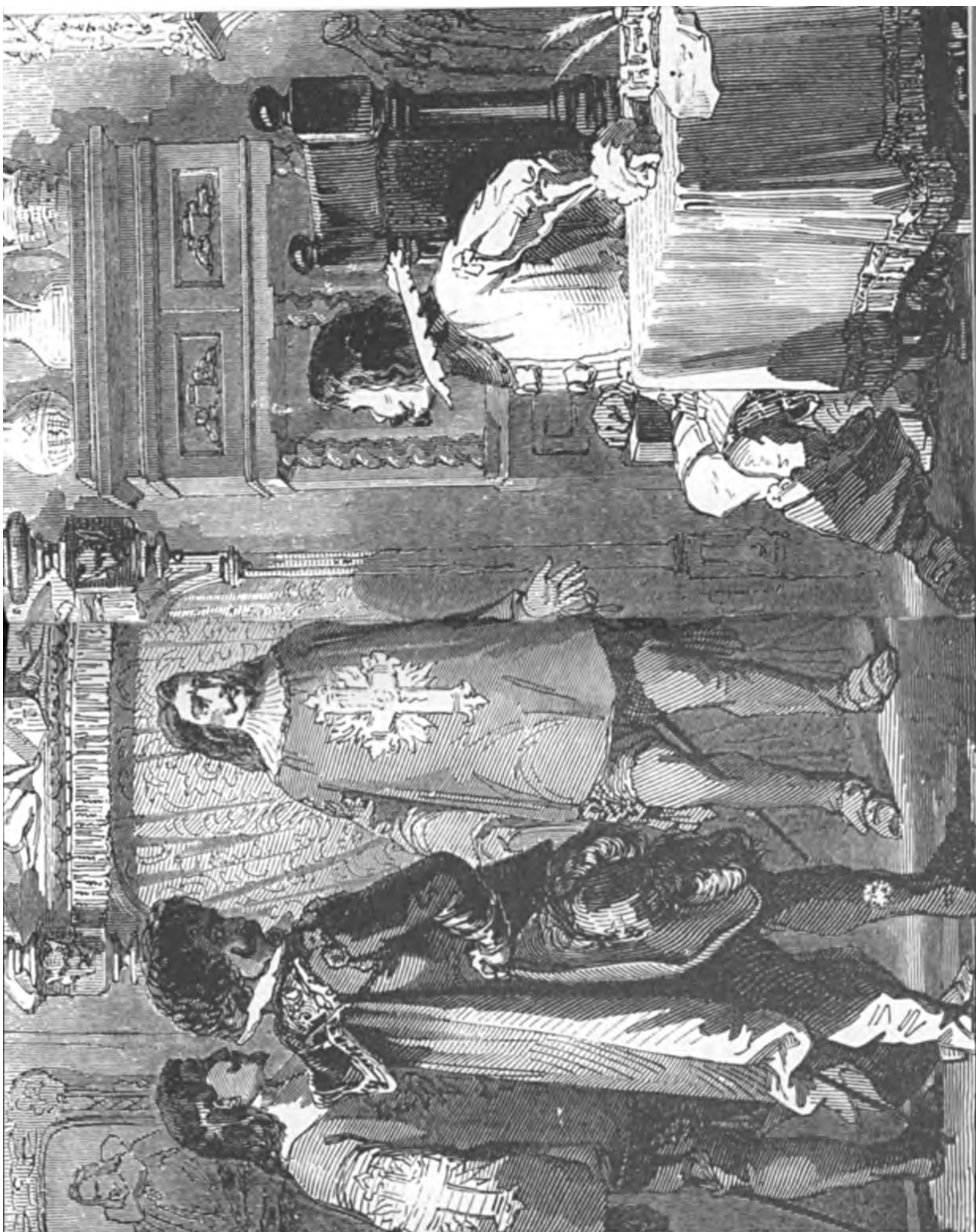
"כן, כן," המשיך מר דה טרביל בשצף-קצף, "והוד-מלכותו צודק, חיינפשי, כי אכן עלובה היא דמותם של המוסקטרים בתצורה המלוכה. אתמול, בעת משחקו עם המלך, ספר כבוד החשמן על ארועי שלשום, בהבצה של השתתפות-בצער שגרמה לי מרת-רוח רבה; מוסקטרים אוררים אלה, בכוריי-שטן אלה, והוא הטעים מלים אלו בנימה לגלגנית, אשר הכאיבה לי עוד יותר; שחצנים אלה, הוסיף, בנעצו בי את עין חתול-הבר שלו, שהו באיזו מסבאה ברחוב פרו, וסיוור של שומריו — וכאן חשבתי שהוא עומד לצחק לי בפני — נאלץ לעצר את מפירי-הסדר הללו. לכל השדים והרוחות, יודעים אתם בודאי דבר-מה על הארוע! לעצר מוסקטרים! הייתם שם, שניכם? אל תכחישו — זהיתם, והחשמן הזכיר את שמותיכם. זו אשמתי, זו במפרש אשמתי, מאחר שרק אני בוחר את אנשי. אמר לי, ארמיס, למה בקשת ממני, לכל הרוחות — אתה, שגלימת כמר כה הולמת אותך — לאפשר לך ללבש מדים? ואמר לי אתה, פורתוס, האם חגורת-הכתף המפארת שלך יאה רק לנשיאת חרב מקש? ואתוס! אינני רואה את אתוס. היכן הוא?"

"אדוני," השיב ארמיס בעצב, "הוא חולה, חולה אנוש."

"חולה? חולה אנוש, אמרת? ומהי מחלתו?"

"חוששים כי אלו אבעבועות," השיב פורתוס, שבקש לשלב מלה משלו בשיחה, "ואם נכון הדבר, הרי רע ומר הדבר, כיון שהמחלה תשחית את פניו."

"אבעבועות! הנה עוד ספור מפאך שאני שומע מפיד, פורתוס! אבעבועות בגילו? לא יתכן... הוא פצוע, כנראה... אולי הרוג. כן, אלו רק

ידעתי!... שוד ושבר! רבותי המוסקטרים, אינני מסכים שתבלו במקומות מפקקים, תגרמו לתגרות רחוב ותשתעשעו בחרכות בכפרות. אני גם איני רוצה שתצחקו משומרי של כבוד החשמן, שהם אנשים הגונים, שלווים, מכשרים, שאינם נקלעים למצבים כאלה שיש לעצור, וממילא — בכך אני משכנע — לא היו מניחים שיעצרום! הם היו מעדיפים להרג במקום, ובלכוד שלא לסגת. לברח, לנוס, לשאת רגלים — זה מתאים ויאה למוסקטרים של המלך!

פורתוס וארמיס רעדו מחמה. אלמלא הרגישו בתוככי לבם כי רק בשל אהבתו הגדולה אליהם דבר כפי שדבר, היו חונקים ברצון את מר דה טרביל. הם רקעו ברגליהם על השטיח, נשכו שפתייהם עד זוב-דם ואגרופיהם נקמצו בכל הכח על נדגי חרבותיהם. בחוץ שמעו, כפי שאמרנו כבר, את הקריאה לאתוס, פורתוס וארמיס, ומנימת קולו של מר דה טרביל הבינו הכל כי הוא זועם. עשרה ראשים סקרניים, שנצמדו למחצה המרפדת, החזירו מזעם; שכן אזניהם לא אבדו מאומה מהנאמר בלשכה, ואלו פיותיהם חזרו מלה במלה על דברי העלבון שהטיח המפקד בכל אכלוסית חדר-ההמתנה. בן-רגע היה הבנן כלו כמקרה, מדלת הלשכה ועד לשער הבית.

“אהה! המוסקטרים של המלך מניחים לשומרי של כבוד החשמן לעצורם,” המשיך ואמר דה טרביל, שבקרבן זעם לא פחות מחילוי; כשהוא קוטע את דבריו על-מנת לנעצם, אם אפשר לומר כך, בזה אחר זה, כמהלמות פגיון, בחזות מאזיניו. “אהה! ששה שומרים של הוד-מעלתו כבוד החשמן עוצרים מוסקטרים של הוד-מלכותו! לכל הרוחות! הנה, החלטתי. מיד אצא מכאן ואלף ללובר, שם אגיש למלך את התפטרותי ממשרת מפקד-המוסקטרים, ואבקשו להעניק לי סגנות במשמרו של החשמן; ואם ימאן, אזי, לכל הרוחות! אלף להיות כמר!”

לשמע דברים אלה התלקח לפתע הרחש בחוץ; מכל עבר נשמעו גדיפים ונבוליי-פה. קריאות כמו: לכל הרוחות! לכל השדים! דם-אלהים! חלפו בחלל האויר. ד'ארטגן חפש פרגוד להסתתר מאחוריו. הוא חש דחף עז לטמן עצמו מתחת לשלחן.

“ובכן, המפקד!” אמר פורתוס, שיצא מגדרו, “אמת הדבר שהיינו ששה כנגד ששה, אך הם תקפזו במרמה — וטרם הספקנו לשלף את חרבותינו, כבר היו שנים מאתנו ללא רוח-חיים; ואתוס, שנפצע קשה, לא היה אף הוא

לעזר רב, המפקד, אך הרי מכיר אתה את אתוס: פעמים נסה לקום, ופעמים כשל. חרף זאת לא נכנענו. לא ולא! גררו אותנו בכח. בדרך הצלחנו להתחמק. אשר לאתוס, הם חשבוהו למת והשאירוהו שרוע בשדה הקרב, סמוכים ובטוחים שאין טעם לקחתו משם. הנה הספור. לכל השדים והרוחות, המפקד! לא זוכים בכל הקרבות. פומפיוס הגדול הובס בקרב, והמלך פרנסואה הראשון — אשר לפי השמועה לא היה אף הוא קוטל-קנים — בכל זאת הובס בפביה.

"יש לי הכבוד להודיעך, כי הרגתי אחד מהם בחרב־שלו", אמר ארמיס, "מאחר שחירבי נשברה בהתקלות הראשונה. הרגתי, או דקרתי, אדוני, כטוב בעיניך."

"לא ידעתי זאת", המשיך דה טרביל בנימה מרעבת קמעה. "כבוד החשמן הגזים, כמדמני."

"אכל תחנה לי אליך, אדוני", המשיך ארמיס, אשר בראותו את מפקדו הולך ונרגע, העז לשטח בקשה בפניו. "תחנה לי אליך, אדוני, אל תספר כי אתוס פצוע: אם יודע הדבר למלך, יבוא לכלל יאוש. וכיון שפציעתו חמורה עד מאד — החרב חדרה לחזהו לאחר שפלחה את כתפו — יש מקום לחשש..."

אותו רגע נפתחה הדלת, וראש אצילי ויפה, אם כי חור כפני־מת, הופיע מתחת למשקוף המשנץ.

"אתוס!" נצטעקו שני המוסקטרים.

"אתוס!" אמר טרביל עצמו.

"קראת לי, אדוני", אמר אתוס למר דה טרביל בקול חלוש אף שלו לחלוטין; "קראת לי, כך אמרו לי חברי, ומהרתי להתיצב לפקדתך; הנני, אדוני, מה רצונך ממני?"

במלים אלו על שפתיו נכנס המוסקטר בצעד מאושש ללשכתו של מר דה טרביל, עוטה מדים ללא־רכב וחגור כתקן. המפקד, נרגש עד עמקי נשמתו מהוכחת־גבורה זו, רץ לעברו.

"זה עתה אמרתי לאדונים אלה", אמר, "כי אוסר אני על המוסקטרים שלי לסכן את חייהם שלא לצורך, מאחר שגברים אמיצים יקרים ללבו של המלך, והמלך יודע כי המוסקטרים שלו הם הגברים האמיצים ביותר עלי־אדמות. את ידך, אתוס."

כלי להמתין לךך שהמוסקטר ישיב בעצמו להוכחת־חבה זו, נטל דה

טרכיל את יד-ימינו של אתוס ולחצה בכל כחותיו, בלי להבחין כי אתוס, חרף שליטתו בעצמו, עשה תנועה של כאב והחזיר עוד יותר, כל כמה שהדבר ישמע בלתי-אפשרי.

הדלת נותרה פתוחה למחצה, מאחר שבואו של אתוס – חרף פציעתו הקשה שהכל ידעו עליה, על אף שבקש לשמרה בסוד – חולל התרגשות עזה. המלה של ספוק לוותה את דבריו האחרונים של המפקד. שנים-שלשה ראשים נלהבים השתרבבו בפתח. מר דה טרכיל היה ודאי קורא לסדר את מפירי כללי-הטקס הללו במלים בוטות, אלמלא חש לפתע בכף-ידו של אתוס הנקמצת בתוף ידו; בהתבוננו בו ראה, כי הנה הוא עומד להתעלף. אתוס, אשר אזור את כל כחותיו כדי להאבק בכאב, לא יכל לו עוד – ונפל כמת על רצפת-העץ.

“רופא-מנתח!” צעק מר דה טרכיל. “את רופאי, רופא המלך, את המעלה ביותר! רופא! – שאם לא כן, לכל השדים והרוחות, יפח אתוס האמין שלי את נשמתו.”

למשמע צעקותיו של מר דה טרכיל, התפרצו הכל ללשכה – בלי שיעלה על דעתו של איש לסגר בפניהם את הדלת. כלם התגודדו סביב הפצוע. אף ההתגודדות הזו לא הייתה עוזרת במאומה, אלמלא נמצא בבית הרופא המבקש. הוא פלס לו דרך בהמון, וקרב לאתוס שטרם חזר להכרתו, ומאחר שהרעש וההמלה סביבו הפריעו לו עד מאד, בקש תחלה כי אתוס יעבר בבהילות לחדר סמוך. מיד פתח מר דה טרכיל דלת, כדי שיוכלו פורתוס וארמיס לשאת לשם את עמיתם בנרועותיהם. מאחורי החבורה צעד הרופא, והדלת נסגרה מאחוריו.

אזי הפכה לשכתו של מר דה טרכיל, מקום כה מכבד, בדרך-כלל, לסניפו של חדר-ההמתנה. הכל נאמו, פטפטו, הרימו קולם, חרפו וגדפו, ושלחו את החשמן ואנשיו לכל השדים והרוחות.

מקץ כמה דקות נכנסו לחדר פורתוס וארמיס; רק הרופא ומר דה טרכיל נשארו במחצת הפצוע.

לכסוף נכנס גם מר דה טרכיל. הפצוע חזר להכרתו; הרופא הכריז כי אין במצבו של המוסקטר כדי להדאיג את ידידיו, וכי חלשתו נבעה אף ורק מאבוד דם.

אז עשה מר דה טרכיל סימן בידו, והכל יצאו לכו מד'ארטנין, שזמן לראיון ונותר במקומו בדבקות גסקונית.

כאשר יצאו כלם והדלת נסגרה, פנה מר דה טרכיל לאחור ומצא עצמו לבדו בחברתו של הצעיר. הארוע כמעט גרם לו שיאבד את חוט מחשבותיו. הוא שאל את העותר העקש למבקשו. ד'ארטנן אמר את שמו, ומר דה טרכיל נזכר לפתע בכל עניני ההוה והעבר — וביניהם בצעיר הגסקוני.

"סלח לי," אמר בחיוך, "סלח לי, בן-ארצי היקר; נשכחת ממני לחלוטין; מה יכול אני לעשות! מפקד אינו אלא אב למשפחה, ואחריותו גדולה בהרבה מזו של אב רגיל. החילים הם ילדים מגדלים; ואולם, מאחר שעומד אני על כך שצוי המלך, וביחוד אלה של כבוד החשמן, יכבדו..." ד'ארטנן לא יכול היה לכבש את חיוכו. למראה חיוך זה הבין דה טרכיל כי לא כסיל הוא העומד לפניו; משום-כך שנה את נעימתו, ונגש הישר לענין: "חפצתי מאד את אביך הנכבד," אמר. "מה אוכל לעשות למען בנו? הודרו, זמני מגבל."

"אדוני," אמר ד'ארטנן, "בצאתי מטרך ובכואי ל כאן רציתי לבקשך, לזכרה של ידידות זו אשר לא נשכחה ממך, לשרת בחיל-המוסקטרים; ואולם, לאחר הדברים שבהם צופה אני זה שעתים, מבין אני כי יהיה זה חסד גדול, וחיל ורעד אווזים בי שמא אני ראוי לו."

"אכן, יהיה זה חסד, אישי הצעיר," השיב מר דה טרכיל; "אך יתכן שאין הוא רב מדי כפי שחושב אתה, או כפי שמשתמע מדבריו. ברם, קימת החלטה של הוד-מלכותו בנדון: צר לי אפוא להודיעך, כי אין מקבלים איש לשורות המוסקטרים בלי שהוכיח את עצמו קדם-לכן בכמה מערכות צבאיות, בכמה פעולות-גבורה, או לאחר שרות של שנתיים ימים בגדוד אחר, פחות מהלל משלנו."

ד'ארטנן השתחוה ללא אמר. מאז נודעו לו הקשיים הרבים העומדים בפני כל מי שמבקש לעטות מדי-מוסקטר, גברה בו שאיפתו להיות ראוי לכך.

"ואולם," המשיך דה טרכיל בנעצו בכנ-עמו מבט חד כל-כך שנומה היה כי מבקש הוא לקרא את צפונות-לבו; "ואולם, כחסד לאביך שהיה, כפי שאמרתי לך, חברי הותיק לגשק, ברוני לעשות דבר-מה למענך, איש צעיר. נערי ביארן אינם עשירים, בדרך כלל, ואינני סבור כי הדברים השתנו באפן נכר מאז עזבי את האזור. הכסף שהבאת עמך יספיק לך מן הסתם רק למחיתך."

ד'ארטנגן ה'דקף בהב'עה ג'אה, ש'בק'שה לומר כי אינו מבקש נדבה מאיש.
 "יפה, נער צעיר, יפה," המשיך דה טרכיל; "מכיר אני הבעות פנים כגון
 אלה; אני עצמי באתי לפריס וארבעה כתרים בכיסי, והייתי נכון להלחם
 בכל מי שהיה מודיע לי כי אין ביכלתי לרכש את ארמון הלובר."
 ד'ארטנגן ה'דקף עוד יותר: הודות למכירת סוסו, החל את מהלך חייו עם
 ארבעה כתרים יותר משהיו למר דה טרכיל בתחלת דרכו.
 "חייב אתה אפוא," המשיך דה טרכיל, "לשמר על כספך, ויהיה הסכום
 גדול ככל שיהיה; לעמת זאת חייב אתה גם להשתלם במקצועות היאים
 לבן-אצלה. עוד היום אכתב למנהל האקדמיה הפלכונית שיקבלך מחר
 ללא תשלום. אל תדחה תשורה קטנה זו. רבים מבין הנשאים והעשירים
 ביותר בכני-האצלה מבקשים חסד זה, ולעתים אינם זוכים לו. שם תלמד
 תרגילי-רכיבה, סיוף ורקודים; שם תקשר הכריות טובות, ומעת-לעת תבוא
 לבקרני על-מנת לומר לי כיצד אתה מתקדם, ומה ביכלתי לעשות למענך."
 אף שהיה צדין זר לחלוטין למנהגי-החצר, הבחין ד'ארטנגן בקרירותה
 של קבלת-הפנים.
 "אבוי, אדוני, רואה אני עד כמה חסר לי היום מכתב-ההמלצה אליך,
 שבו צידני אבי!"
 "אמת," השיב מר דה טרכיל, "ומתפלא אני על כי ערכת מסע כה ממשך
 ללא צידה חיונית זו, שהיא משאבנו היחיד — אנו, בני-ביארן."
 "היה לי מכתב, והשבח לאל, מנסח כדת וכדין," אמר ד'ארטנגן, "אך
 הוא נגזל ממני במרמה."
 אזי ספר את הארועים שהתרחשו במנג, ותאר לפרטי-פרטים את האציל
 האלמוני, בחם וכנות שהקסימו את מר דה טרכיל.
 "מה מוזר," אמר דה טרכיל, מהרהר. "הזכרת את שמי בקול רם?"
 "כן, אדוני; אין ספק שעשיתי מעשה פזיז; אך מדוע לא, שהרי שם
 כשליך יכול היה לשמש לי מגן בעת מסעי? פעם אחת בלבד הסתתרת
 תחתיו!"
 החנפה היתה מקבלת עד מאד באותה עת; ומר דה טרכיל, שאהב קטרת
 זו לא פחות מהמלך או החשמן, לא יכול היה שלא לחיף בספוק גלוי; אך
 חיוכו נעלם כהרף-עין בשוכו להרפתקת-מנג:
 "אמר לי, כלום לא היתה לאציל זה צלקת דקה על לחיו?"
 "אכן, דומה לשריטה של כדור."

"כלום לא היה אדם בעל חזות-פנים הדורה?"

"אכן."

"גבה-קומה?"

"אכן."

"בהיר-עור וחום שער?"

"כן, כן, הוא האיש. כיצד יתכן, אדוני, שמכיר אתה אדם זה? אהה! אם אי-פעם אמצא אותו — ואני אעשה זאת, כי נשבעתי, אפלו יהיה זה בשאול..."

"האם המתין לאשה?" המשיך טרביל.

"הוא נצא לדרך לאחר ששוחח רגע-קט עם זו שהמתין לה."

"האם ידוע לך נושא שיחתם?"

"הוא מסר לידיה תבה, באמרו כי התבה מכילה את הוראותיה, ובקשה שלא לפתחה אלא בלונדון."

"אשה זו הייתה אנגליה?"

"הוא קרא לה מילידי!"

"הוא האיש!" מלמל טרביל, "הוא האיש; ואני חשבת כי הוא עדין בכריסל!"

"הוי! אדוני, אם ידוע לך מיהו אדם זה, נצטעק ד'ארטג'ן, "אנא אמר לי את שמו, והיכן הוא נמצא, ולא עוד אבקש ממך קיום דבר — אף לא את קיום הבטחתך לקבלני למוסקטרים; לפני הכל רוצה אני לנקם."

"שמר על שלמות אברייך, בחור צעיר, "אמר טרביל; "אם תראהו חולף ברחוב, עבר למדרכה שמנגד! אל תתנגש בסלע כזה; הוא ינפץ כזכוכית."

"ואף-על-פי-כן, "אמר ד'ארטג'ן, "אם יום אחד אמצאהו..."

"לעת עתה, "אמר טרביל, "שמע לי: אל תחפש אחריו."

לפתע נשתתק טרביל, אחוז חשד פתאמי. השנאה העמקה שהביע צעיר זה כלפי האיש אשר — לפי טענתו הבלתי-סבירה למדי — גנב את מקתבו של אביו, כלום אינה מסוה לכונת-זדון כלשהי? כלום אין צעיר זה שליחו של הוד-מעלת-כבודו? האם לא בא לטמן לו מלכודת? כלום אין ד'ארטג'ן זה שליחו של החשמן, המבקש לשחל מרגל בביתו על-מנת שיירכש את אמונו ויביא לאבדנו כבוד היום? כבר היו דברים מעולם! הוא נעץ בד'ארטג'ן מבט נוקב עוד יותר מבראשונה. הדמות שראה לפניו, בעלת המח החרף וההכנעה המעשה, לא הפיגה את חששותיו.

"יודע אני כי הוא גסקוני", אמר לבו; "אך הוא יכול להיות חסידו של החשמן, בדיוק כפי שיכול הוא להיות החסיד שלי. הבה נעמירו בנסיון."
"ידידי", אמר בקול אטי, "מאמין אני לספור על המכתב האבוד, ומאחר שאמה בנו של ידידי הנתיק, רוצה אני לכפר על קרירותי בקבלת הפנים, ולגלות באזניך את סודות מדיניותנו. המלך והחשמן הם הידידים הטובים בעולם; מריבותיהם הגלויות נועדו אך ורק להטעות את השוטים. אינני מאמין כי בן-ארצי, פרוש נאה ובחור שנועד לגדולות, ילך שולל אחר הטעויות אלה, וינאמין כאויל, יחד עם פתאים רבים כל-כך שהטעו, במראית-עין. דע לך, כי נאמן אני לשני האדונים הפל-יכולים הללו, וכי לעולם אין פעולותי הרציניות מיעדות אלא לשרת את המלך ואת כבוד החשמן, שהוא מן הגאונים המהללים ביותר שקמו לצרפת. ואמה, עלם צעיר, נהג כמוני; ואם חש אמה איכה כלשהי כלפי החשמן, בגין משפחתו, הכריזתי או אפילו נטיותיך — כאלה שרואים אנו בקרב בני-אצלה — ברכני לשלום ונפרד. אסיע לך באלף ואחת מסבות, אך לא אקבל אותך לפמליתי. מקוה אני, על כל פנים, כי בכנותי רוכש אני את ידידותך; עד היום אמה הצעיר הראשון שעמו דברתי כפי שדברתי עמה."
ובלבד הרהר טרביל:

"אם החשמן הוא ששגר אלי שועל קטן זה, ודאי אמר למרגלו — הוא, היודע עד כמה אני מתעב — כי הדרך הטובה ביותר לרכוש את לבי היא לומר לי על-אודותיו דברים אימים ונוראים; לפיכך, חרף מחמאותי, ודאי יאמר לי הברנש הערמומי כי מתעב הוא את הוד-מעלת-כבודו."
אך הדברים התנהלו בצורה שונה לחלוטין מכפי שחזה טרביל. ד'ארטגן השיב בפשטות משלמת.

"אדוני, הגעתי לפריס בכונות דומות לחלוטין לשלך. אבי תבע ממני שלא ארכין ראשי אלא בפני המלך, בפני החשמן ובפניך — שלשת גדוליה של צרפת, לפי הערכתו."

ד'ארטגן, כפי שנוכחים אנו לדעת, הוסיף את טרביל לשני הראשונים; אך הוא שער כי תוספת זו אינה יכולה להזיק.

"משום כך חש אני הערצה גדולה מאין כמוה כלפי כבוד החשמן," המשיך ד'ארטגן, "ורוחש אני כבוד עמק מאין כמוהו למעשיו. אשרי, אדוני, אם דברת עמי בכנות, כפי שאמרתי. כי במקרה זה, כבוד יהיה לי אם תעריך את ההתאמה שבדעותינו. אך אם יש בך חשדנות כלשהי, שאין

טבעית ממנה, חש אני כי מזיק אני לעצמי באמרי את האמת. אך אין זה חשוב, כיון שבזאת אולי ארכש את הערכתך, וזה הדבר החשוב לי יותר מכל עלי-אדמות.

מר דה טרביל הפתע עד-מאד. הבחנה דקה כל כך, כנות כה רבה אמנם עוררו הערצה, אך לא פזרו ספקות: "ככל שצער זה נראה מכשר מבני גילו, כן יש מקום ליתר חשש מפניו, במקרה שאינו נאמן." בכל זאת לחץ את ידו של ד'ארטגין ואמר לו:

"אתה בחור ישר, אך בשעה זאת אין ביכלתי לעשות למענך יותר משהצעתי לך קדם-לכן; ביתי יהיה פתוח לפניך תמיד. כיון שתוכל לבקש לראותני בכל שעה ולפיכך לנצל כל הזדמנות, הרי תשיג מאחר יותר, ככל הנראה, את הדבר ששואף אתה להשיגו."

"במלים אחרות, אדוני," אמר ד'ארטגין, "מחכה אתה שאוכיח את עצמי כראוי לך. ובכן, אל דאגה," הוסיף בחצפה גסקונית, "לא תאלץ להמתין זמן רב."

הוא קד קדה על-מנת לצאת, כאלו מעתה ואילך היה הכל נתון בידי. "רגע אחד," עצרו טרביל, "הבטחתי לך מכתב למנהל האקדמיה. כלום גא אתה מכדי לקבלו?"

"לא, אדוני," אמר ד'ארטגין; "ומתחייב אני בפניך כי גורל מכתב זה לא יהיה כגורל קודמו. אשמר עליו בקנאות; חי-נפשי, הוא יגיע בשלום לתעודתו; אבוי למי שינסה לחלצו מידי!"

מר דה טרביל חייך למשמע התרברבות זו; ובהותירו את בן-אצו הצעיר בגמחת החלון שבה נצבו כל משך השיחה, הלך לעבר שלחן והתישב אליו על-מנת לכתב את מכתב-ההמלצה המבטח. ד'ארטגין, שלא היה לו אותה עת עסוק מענין יותר, תופף את מקצבו של שיר-לכת על השמשה, והתבונן במוסקטרים העוזבים את המקום זה אחר זה, עוקב אחריהם במבטו עד שנעלמו מעבר לקרן-הרחוב.

לאחר שכתב את המכתב, הטביע עליו מר טרביל את חותמו, קם ממקומו ופסע לעבר הצעיר כדי למסרו לו; אך ברגע שהושיט ד'ארטגין את ידו לקבל את המכתב, הפתע מר דה טרביל לראות את בן-חסותו מנתר ממקומו, מסמיק מכעס ומתפרץ מהלשכה בצעקו:

"אהה! דם-אלהים! הפעם לא יחמק מידי."
"במי מדבר?" שאל מר דה טרביל.

"בו, בגנב!" השיב ד'ארטגנין. "אָהה! נזכל!"
והוא נעלם מן העין.

"שד-משחת מטֶרף!" מלמל האדון דה טרֶביל. "אֵלֶּא אִם כֵּן," הוסיף
בלבו, "אין זֶה אֵלֶּא תכִּסִּים מַחֲכֶם לְהַסְתִּילָק מִכָּאן, בְּרֹאוֹתוֹ כִּי מִזְמָתוֹ
נִכְשָׁלָה."

4

כתפו של אתוס, חגורת הכתף של פורתוס, וממחטתו של ארמיס

ד'ארטניין הזועם עבר את חדר ההמתנה בשלשה דלוגים ורץ לעבר המדרגות בכונה לרדת בהן בצעדי־ענק; אף בשל חנופת מאוצו התנגש במוסקטר שיצא מלשכתו של מר דה טרכיל דרך דלת־שרות, ופגע בכתפו. הלה פלט צעקה — או, ליתר דיוק, נהמה.
"סלח לי," אמר ד'ארטניין, בנסותו להמשיך במרוצתו, "סלח לי, אף אני ממהר."

אף ירד מדרגה אחת, והגה אחזה יד־ברזל בצעיפו, וכלמה אותו.
"ממהר אתה," הצטעק המוסקטר, שהיה לבן כתריף; "ובאמתלה זו אתה מתנגש בי, אומר סלח לי, וחושב שדי בכך! כלל וכלל לא, אישי הצעיר. וכי חושב אתה, לאחר ששמעת את מר דה טרכיל דובר אלינו היום בבזז קל, כי תוכל להתנהג אתנו בצורה דומה? טעות בידך, אישי הצעיר; אינך מר דה טרכיל."

"חיי־נפשי," השיב ד'ארטניין, שהכיר את אתוס, אשר התעתד לשוב לביתו לאחר שהרופא חבש שוב את כתפו; "חיי־נפשי שלא עשיתי זאת במתכוון, ומשום כך אמרתי: סלח לי. נדמה לי אפוא שדי בכך. חרף זאת אני חוזר ואומר לך — והפעם, דומני, בהן־צדקי, כי אמרתי זאת יותר מדי — אני ממהר, ממהר מאד. אנא בטובך, הרפה ממני והנח לי ללכת לענייני." "אדוני," אמר אתוס והרפה ממנו, "אינך מנמס. נכר כך שבאת ממרחקים."

ד'ארטניין כבר הספיק לדלג מעל שלש או ארבע מדרגות, אף תשוכתו של אתוס כלמה אותו במקומו.

"לכל הרוחות, אדוני!" אמר; "מתה אני בך, שלא אתה תלמדני נימוסים, ואין זה משנה כלל אם באתי ממרחקים."

"יתכן," אמר אתוס.

"אהה! אלמלא מהרתי כל-כך," צעק ד'ארטג'ן, "ואלמלא רצתי אחר מישוהו..."

"אדוני הממהר, אותי תוכל למצא גם בלי לרוץ; הבנת?"

"היכן?"

"ליד מנזר-הכרמליות."

"באיזו שעה?"

"סמוך לשעה שתיים-עשרה."

"סמוך לשעה שתיים-עשרה? טוב ויפה; אהיה שם."

"השתדל שלא להניח לי לחכות; בשעה שתיים-עשרה ורבע אקצץ את אזניך בזו אחר זו."

"בסדר!" צעק לעברו ד'ארטג'ן, "אבוא ברבע לפני שתיים-עשרה." הוא החל לרוץ כאלו נשאו שטן, צדין מקנה למצא את האלמוני, שצעדיו האטיים ודאי לא הוליקוהו הרחק מהמקום.

אך בשער הבית שוחח פורתוס עם חיל במשמרת. בין שני המשוחחים היה רוח שהספיק בדיוק למעבר-אדם. ד'ארטג'ן הניח כי יוכל לעבר בתוך, וזנק קדימה על-מנת לחלף כחץ בין שני המשוחחים. אך הוא לא כלל בחשבו את הרוח. בדיוק כשעמד לעבר, נפחה הרוח את מעילו הארוך של פורתוס, וד'ארטג'ן התנגש הישר במעיל. אין ספק כי היו לו, לפורתוס, סבות שלא להפרד ממרכיב עקרי זה של תלבושתו; על-כל-פנים, במקום להרפות מכנף המעיל שבו אחז, הוא משכה לעברו, בך שד'ארטג'ן — כתוצאה מתנועה סוביית שנבעה מהתנגדותו של פורתוס העקש — נכרך בתוך הקטיפה.

כשמעו את חרפותיו של המוסקטר, בקש ד'ארטג'ן לצאת מתחת למעיל שכסה את עיניו, וחפש את דרכו בין הקפלים. חושש היה, בעקר, פן פגע בהדרה של חגורת-הכתף המפלאה, המכרת לנו; אך בפקחו בחשש את עיניו, מצא את אפו נעוץ בין כתפיו של פורתוס, כלומר בדיוק במקום שבו עברה החגורה.

אבוי! כמרבית הדברים בעולמנו, שכל-כלם ראנה, היתה חגורת-כתף זו עשויה זהב מלפנים — ועור-תאו פשוט מאחור. פורתוס, כל כמה שהיה

רכרכן אַמתי, לא יכול הָיָה לְרַכֵּשׁ לַעֲצָמוֹ חֲגוּר־כֶּתֶף מְזַהֶכֶת כָּלָה, וְלִכְן
הִסְתַּפֵּק בְּמִזְהָכֶת-לְמַחֲצָה. אָנוּ מְבִינִים אִפּוּא אֶת הַצֶּרֶךְ בְּתֵרוֹץ שֶׁל הַצִּטְנָנוּת,
וְאֵת חִיוִּנְיוֹתוֹ שֶׁל הַמַּעִיל.

"זָקֵן-תִּישׁ!" צַעַק פּוֹרְתוֹס, שְׁעָשָׂה כְּמִיטָב יָכַלְתּוּ כְּדֵי לְהַפְטֹר מִד'אַרְטִנְיִן
שֶׁרָחַשׁ בְּגָבוֹ; "וְכִי מְטָרֶף אַתָּה, הַמְזַנֵּק כֵּךְ עַל הַבְּרִיּוֹת!"
"סֵלַח לִי," אָמַר ד'אַרְטִנְיִן, בְּהִגִּיחוֹ מִתַּחַת לְכַתְּפוֹ שֶׁל הָעֵנֶק, "אֲנִי מְמַהֵר
מָאָד, אֲנִי רוֹדֵף אַחֵר מִיִּשְׁהוּ, וְ..."

"הָאִם שׁוֹכַח אַתָּה בְּמִקְרָה אֶת עֵינֶיךָ בְּשַׁעַת הַרִיצָה?" שָׁאל פּוֹרְתוֹס.
"לֹא," הִשִּׁיב ד'אַרְטִנְיִן, שֶׁנִּפְגַּע מִהֶעֱקִיצָה, "לֹא וְלֹא; וְהוֹדוֹת לְעֵינַי יָכוֹל
אֲנִי לְרֹאוֹת אֶפְלוֹ אֶת מַה שֶּׁנִּסְתַּר מֵעֵינֵי הָאֲחֵרִים."

פּוֹרְתוֹס הִבִּין, אוֹ שֶׁמָּא לֹא הִבִּין; מִכָּל מְקוֹם הֵנִיחַ לְכַעֲסוֹ לְהַתְּפָרֵץ:
"אֲדוֹנִי, אֲנִי מְזַהֵר אוֹתְךָ; אִם תִּתְחַכֵּךְ כֵּךְ בְּמוֹסְקָטָרִים, תִּקְרָצֶף!"
"אֶקְרָצֶף, אֲדוֹנִי!" אָמַר ד'אַרְטִנְיִן. "זוֹ מְלָה שֶׁקָּשָׁה לְשֹׂאתָה!"
"זוֹ הַמְּלָה הַנְּאוּתָהּ בְּפִי אָדָם הַרְגִיל לְהִישִׁיר מִבְּטוֹ בְּעֵינֵי אוֹיְבָיו!"
"אַתָּה! בּוֹדָאִי! יוֹדַע אֲנִי שְׁאִינֶךָ אָדָם הַמִּפְנֶה גָבוֹ אֲלֵיהֶם!"
הַצִּעִיר, מִקְסָם מְשִׁנִּינּוֹתוֹ-שְׁלוֹ, הִתְרַחֵק מִהֶמְקוֹם כְּשֶׁהוּא צוֹחֵק
בְּקוֹל־קוֹלוֹת.

פּוֹרְתוֹס רָתַח מוֹעֵם, וְהִחֲוָה מַחְוָה שֶׁל הַסְתַּעְרוּת לְעֶבֶר ד'אַרְטִנְיִן.
"יֹתֵר מֵאַחֵר, יֹתֵר מֵאַחֵר," צַעַק לְעֶבְרוֹ ד'אַרְטִנְיִן, "כְּשֶׁמַּעִילֶךָ לֹא יִהְיֶה
עֲלֶיךָ."

"בְּשַׁעַת אַחַת אִפּוּא, מֵאַחֲרֵי גֵן לֹוֹקְסִמְבוּרְג."

"טוֹב אִפּוּא, בְּשַׁעַת אַחַת," הִשִּׁיב ד'אַרְטִנְיִן וּפָנָה בְּקֶרֶן-הָרְחוֹב.

אֵף לֹא בְּרָחוּב שָׁבוּ עֶבֶר, וְגַם לֹא בָּזָה שֶׁמִּבְטוֹ סָקַר עִתָּה מַעֲכָר לִפְנֶיהָ, הָיָה
זָכָר לְאִישׁ. הָאֱלִמוּנֵי אִמְנָם פָּסַע לְאֵט, אֵף הִסְפִּיק לַעֲשׂוֹת כְּבֶרֶת-דֶּרֶךְ נִכְבְּדָה,
וְאוּלֵי אֵף נִכְנָס לְאַחַד הַבָּתִּים. ד'אַרְטִנְיִן שָׁאֵל עַל אוֹדוֹתָיו אֲנָשִׁים שֶׁנִּקְרְוּ
בְּדִרְכוֹ, יָרַד עַד לְמַעְבְּרַת, עָלָה חֲזָרָה דֶּרֶךְ רְחוֹב-סִיִּין וְרְחוֹב הַצֵּלֶב-הָאֵדָם, אֵף
מֵאוּם — מִמָּשׁ מֵאוּם. אוּלָם רִיצָה זֶה הָיְתָה לוֹ לְתוֹעֵלַת; כָּכָל שֶׁהִרְבֵּתָה
הַזֵּעָה לְכִסּוֹת אֶת מִצְחוֹ, הִלֵּךְ מִחוּ וְהִצִּטָּן.

הוּא הִחַל מְהֵרָה בְּאֲרוּעִים שֶׁעָבְרוּ עָלָיו זֶה לֹא כָּבֵר; מְרַבִּים הָיוּ,
וְהִרְיָגוֹרֵל. הַשַּׁעַת הָיְתָה רַק אַחַת-עֶשְׂרֵה בְּבִקְרָה, וּכְבֵר הִסְפִּיק לְאַבֵּד אֶת חֲנוּ
אֶצֶל מֶרֶדֶה טְרַבִּיל, שֶׁלֹא יָכוֹל הָיָה שְׁלֹא לְרֹאוֹת בְּאִפֶּן שָׁבוּ עֲזָבוּ ד'אַרְטִנְיִן
אֶלֶּא הַתְּנֵהְגוֹת מְחַצֶּפֶת.

הוא גם לקט לו שני דו־קרבנות רציניים, נגד שני אנשים שכל אחד מהם מסגל להרג שלשה ד'ארטנינים; ויתרה מזאת, היו אלה מוסקטרים, כלומר שתיים מבין הדמיות שפה העריך, שבלבו ובמחשבותיו הציב מעל לכל שאר בני־תמותה.

מצב־הענינים היה עגום. מאחר שהיה בטוח שימות מידי של אותו, ברור אפוא מדוע לא חשש הצעיר מפורתוס. ברם, כיון שהתקנה היא הדבר האחרון הככה בלבו של אדם, קנה ד'ארטנין כי בכל זאת יותר בחיים — פצוע קשה, כמוכן — לאחר קרבות אלה; ולמקרה שיותר בחיים, השמיע באזני עצמו, לטובת עתידו, את הגערות הבאות:

"כמה קל־דעת ואוילי הנני! אתוס האמיץ והאמלל פצוע בכתף שבה פגעתי בראשי ממש כאיל־ברזל. הדבר היחיד המפתיעני הוא שלא הרגני בו־במקום; זו היתה זכותו, והכאב שגרמתי לו היה ודאי נורא ואים. אשר לפורתוס... — אהה! אשר לפורתוס, חי־נפשי שהמקרה משעשע יותר." על־כרחו פרץ הצעיר בצחוק. ובד־כבוד התבונן סביבו כדי לודא כי צחוק פרטי זה, שהמבחינים בו אינם יכולים לדעת את סבתו, לא יעליב עובר־ארח כלשהו.

"אשר לפורתוס, המקרה משעשע יותר; ואף־על־פי־כן איני אלא פוחז אמלל. האם מזנקים כך, ללא התרעה, על הבריות! לא! וכי חייבים ללכת להסתפל מתחת למעיל בדברים שאינם שם! ודאי היה סולח לי, אלמלא הזכרתי את חגורת־הכתף הארוכה; אמת, במלים מצנעות, אף מה זפה הן מצנעות! אהה! איזה גסקוני ארור אני — גם בתוך מחבת אמשיף להשמיע חידוד־לשון. הקשב אפוא, ד'ארטנין ידידי," המשיך בפנותו אל עצמו במלוא האדיבות, שחש כי חובה היא כלפי עצמו; "אם, בנגוד למצפה, תצא מכך חי — חייב אתה להתנהג בעתיד באדיבות משלמת. מעתה ואילך צריך אתה להיות נערץ ולשמש דגמה. אדיבות ונימוס אינם מרף־לב. טל דגמה מארמס: הוא התגלמות החן והעדנה. ובכן! האם אי־פעם חשב מישהו לומר כי ארמס הוא מוג־לב? לא, אלה פעמים לא — ומעתה ואילך תפץ אני להיות דומה לו בכל. אהה! הנהו בדיוק לפני."

צוער ומשוחח עם עצמו הגיע ד'ארטנין מרחק פסיעות־מספר מחוילת ד'אגיון, ובחזיתה של חוילה זו ראה את ארמס משוחח בעליצות עם שלשה אצילים ממשמר־המלך. גם ארמס הבחין בצעיר, אף כיון שלא שכח כי דוקא בנוכחותו יצא מר זה טרביל מכליו הבקר, וכיון שלא היתה בלבו

חבה למי שהיה עד לטענות שהוטחו במוסקטרים, העמיד פנים שאינו רואהו. אף ד'ארטג'ון, שהיה שקוע רבו ככלו בתכניות ההתפיסות והאדיבות שהגה, התקרב אל ארבעת הגברים הצעירים וברכם בתנועה רחבה, מלווה בחיוך חביב מאין כמוהו. ארמס הרפין מעט את ראשו, אף לא חיך. הארבעה הפסיקו לאלתר את שיחתם.

ד'ארטג'ון לא היה פתי מכדי שלא יבחין כי הוא מיתר; אף טרם היה בקי דיו בנהגי החברה הגבוהה לדעת כיצד להחליץ בנימוס ממצב מכיף, שהוא בדרך כלל מצבו של אדם הכופה עצמו על אנשים שכמעט אינו מכיר והמתערב בשיחה שאינה מענינו. לפיכך חפש את אמצעי הנסיגה הפחות מסרב מכלם; לפתע הבחין כי ממחטתו של ארמס נפלה, וכי הלה הניח עליה — מחסר תשומת לב, כנראה — את רגלו. ד'ארטג'ון ראה בכך הזדמנות לכפר על המעשה הבלתי-מנומס שעשה, ולפיכך רכן ארצה במלוא החנניוּת שיכול היה לשוות לעצמו, וחרף המאמצים שעשה המוסקטר למנוע זאת בעדו, משך את הממחטה מתחת רגלו של ארמס ומסרה לו, באמרו: "נדמה לי, אדוני, כי זאת ממחטה שאבדנה יעציב אותך."

הממחטה אכן הייתה רקומה בעשר רב, ונשאה באחת מפנותיה כתר וסמל-אצלה. ארמס הסמיק מאד, ויותר משלקחה, תלש את הממחטה מידי של הגסקוני.

"אהה! אהה!" הצטעק אחד מאנשי משמרו של המלך, "האם תמשיך לטען, ארמס הצנוע, שרבת עם הגברת דה בואה-טרסי, בעוד גבירה חננית זו מואילה להשאל לך את ממחטותיה?"

ארמס שלח בד'ארטג'ון את אחד מן המבטים המבהירים למקבלם כי רכש לעצמו ברגע זה אויב-בנפש; לאחר מכן שב ועטה ארשת מתקתקה. "טועים אתם, רבותי," אמר, "ממחטה זו אינה שלי, ואינני יודע מדוע עלה בדעתו של האדון לתתה דוקא לי, ולא לאחד מכם; וכראיה לדבר, הנה ממחטתי-שלי בכיס."

ובמלים אלה שלף מכיסו את ממחטתו, שהיתה גם היא הדורה ועשויה בוצית דקה — אף שאריג זה יקר היה באותה תקופה. אף היתה זו ממחטה ללא רקמה או סמל-אצלה, ומעטרת רק בראשי-תבות — אלה של בעליה. הפעם לא פצה ד'ארטג'ון את פיו; הוא הבין את שגיאתו הגסה. אך ידידיו של ארמס לא השתכנעו מהכחשותיו, ואחד מהם פנה אל המוסקטר בהבעה מעשה, ואמר: "אם אמת דברך, ארמס יקירי, אאלץ לבקשה

מִיָּדִיד; כְּפִי שֶׁיָּדוּעַ לָךְ, בּוֹאֵה-טְרָסִי הוּא מִמְקַרְבִּי, וְאִינִי רוֹצֶה שֶׁחֲפָצִיָּהּ שֶׁל
אֶשְׁתּוֹ יִהְיוּ לְמַזְכְּרוֹת-נִצְחוֹן."

"אֵינְךָ מִבְקֵשׁ זֹאת כְּרֹאוֹי," הֵשִׁיב אֶרְמִיס; "וְלָכֵן, אִף שֶׁמִּכִּיר אֲנִי בְּצִדְקָתְךָ
בְּאֲשֶׁר לִתְכֵן, אֶסְרֵב בְּשֵׁל הַצּוּרָה."

"לְמַעֲשֶׂה," הִתְעַרַּב דְּאֶרְטֶנְגֵן בְּכִישְׁנוֹת בְּשִׁיחָה, "לֹא רָאִיתִי אֶת הַמִּמְחָטָה
נוֹפֶלֶת מִכִּיסוֹ שֶׁל מֶר אֶרְמִיס. הוּא דֶרֶךְ עָלֶיהָ, וְתוֹ לֹא. וּמֵאַחֵר שֶׁרָגְלוֹ הִיָּתָה
מִנְחַת עָלֶיהָ, חֲשַׁבְתִּי כִּי שְׁלוֹ הִיא."

"וּבִכֵּן טְעִיתָ, אֲדוֹנִי הַיָּקָר," הֵשִׁיב אֶרְמִיס בְּקִרְיָוּת, מִתְעַלֵּם מִתְקוֹן
הַמַּעֲוֹת.

לְאַחֵר מִכֵּן, בְּפָנוּתוֹ לְאִישׁ-הַמִּשְׁמֶר שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִכְרִיז עַל עֲצָמוֹ כִּידִידוֹ
שֶׁל בּוֹאֵה-טְרָסִי, אָמַר:

"לְבַד מִזֹּאת, יָדִידִי הַיָּקָר הַמְקַרֵּב לְבּוֹאֵה-טְרָסִי, נִדְמָה לִּי כִּי הוּא יָדִידִי
הַטּוֹב, לְפָחוֹת כְּפִי שֶׁהוּא יָדִידִיךָ; לְפִיכָךְ, אֵין זֶה כָּלֵל בְּגֵדֵךְ הַבִּלְתִּי-אֶפְשָׁרִי כִּי
מִמְחָטָה זֹו נִפְלָה מִכִּיסְךָ, כְּפִי שֶׁיִּכְוֹלָה הִיָּתָה לְפַל מִכִּיסִּי."

"לֹא, בְּכַבּוּדִי נִשְׁבַּעְתִּי!" קָרָא אִישׁ-הַמִּשְׁמֶר שֶׁל הוֹדֵם-מַלְכוּתוֹ.

"אֲתָה תִּשָּׁבַע בְּכַבּוּדְךָ וְאֲנִי בְּדִכְרָתִי, כֵּךְ שֶׁאֶחָד מִשְׁגִּינוֹ וְדָאִי יִשְׁקֶר. שִׁמְעַ,
מוֹנִטְרֵן, הִבֵּה נֶאֱמָץ לָנוּ פֶתֶרוֹן טוֹב יוֹתֵר: כָּל אֶחָד מֵאַתְּנוֹ יִקַּח אֶת
הַמִּחְצִית."

"אֵת מִחְצִית הַמִּמְחָטָה?"

"כֵּן!"

"נִפְלֵא," נִצְטַעְקוּ שְׁנֵי הַחִילִים הָאֲחֵרִים, "זֶה מִשְׁפָּט שְׁלֵמָה. אֶרְמִיס, אֲתָה
מָלֵא חֲכָמָה."

הַצַּעֲרִים פָּרְצוּ בְּצִחוֹק, וְכִפִּי שֶׁיִּכּוֹלִים אָנוּ לְתַאֵר לְעַצְמָנוּ — לֹא הָיָה
לְאַרְוֵעַ כָּל הַמִּשְׁךְ. מִקֵּץ רִגְע־קֹט חֲדָלָה הַשִּׁיחָה, אֲנִשְׁי-הַמִּשְׁמֶר וְהַמוֹסְקָטֶר
לְחַצוֹ יָדִים בִּידִידוֹת, וְנִפְרְדוּ לְדִרְכֵיהֶם; הַשְּׁלֵשָׁה פָּסְעוּ בְּכוּוֹן אֶחָד,
וְהַמוֹסְקָטֶר — בְּכוּוֹן הַהִפּוּךְ.

"הִנֵּה הִרְגַע לְהַתְפַּיֵּס עִם אָדָם נְעִים-הַלִּיכוֹת זֶה," הִרְהֵר דְּאֶרְטֶנְגֵן בְּלִבּוֹ,
לְאַחֵר שֶׁהִתְרַחַק מֵעַט הַצָּדָה לְמִשְׁךְ כָּל חֲלָקָה הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַשִּׁיחָה. נִשָּׂא עַל
כִּנְפֵי כִנָּה זֹו, הוּא הִתְקַרֵּב אֶל אֶרְמִיס, שֶׁהִתְרַחַק מֵהַמְּקוֹם בְּלִי לְשִׁים לֵב אֵלָיו
כָּלֵל: "אֲדוֹנִי," אָמַר לוֹ, "מִקְנָה אֲנִי שְׁסֻלַּחַת לִי."

"הֵה, אֲדוֹנִי," קָטְעוּ אֶרְמִיס, "הִרְשָׁה לִי לְהַעֲרִיר לָךְ כִּי לֹא נִהְגַּת בְּמִקְרָה זֶה
כְּפִי שֶׁחַיֵּב לְנִהַג גָּבֵר בְּעַל-נִימוּסִים."

"האמנם, אדוני, אמר ד'ארטגן בלהט; "האם מניח אתה..."

"אני מניח, אדוני, שאינך כסיל כל-עקר, וכי יודע אתה היטב — למרות שזה עתה הגעת מגסקוניה שלך — שאין דורכים ללא סבה על מטפחות. לכל השדים והרוחות! פריס אינה מרצפת בוצית!"

"אדוני, טעות בדרך אם ברצונך להשפילני," אמר ד'ארטגן, אשר טבעו השש אלי-קרב החל דוחק הצדה את החלטותיו המתונות. "אמת, גסקוני אנכי, ומאחר שידוע לך הדבר, לא יהיה עלי לספר לך כי הגסקונים קצרי-רוח הם; לאחר שהתנצלו פעם, אפלו על דבר-שטות, משכנעים הם כי עשו מחצית-הדרך יותר מכפי שהיה עליהם לעשות."

"אדוני, השיב ארמס, "אין הדברים שאמרתי לך מכונים לעורר תגרה בינינו. השבח לאל! אינני בריון, וכמוסקטר-לעת-מצוא נלחם אני רק באין-בררה, ובכל מקרה — בסלידה מרבה. אך הפעם הענן חמור: גרמת לך שיוטל דפי בכבודה של גבירה."

"ליתר דיוק, גרמנו, הצטעק ד'ארטגן.

"איך יכלת להשתטות ולמסר בדי את הממחטה?"

"איך יכלת להשתטות ולהניח לה לפל מכיסך?"

"אמרתי, ואני חוזר ואומר, אדוני, כי ממחטה זו לא נפלה כלל מכיס." "ובכן, שקר פצמים, אדוני, מאחר שאני הרי ראיתי נופלת מכיסך!"

"אָהָה! מעדיף אתה לדבר גבוהה-גבוהה, אדוני הגסקוני! ובכן, אני אלמדך דרך ארץ!"

"ואני אחזירך לתפלותיך, אדוני הכמר! שלך חרבך, בטובך, ללא כל דחוי."

"לא ולא, בטובך, לפחות לא כאן, ידידי הטוב. כלום אינך רואה כי אנו נמצאים מול בית-ד'אגיון, המלא מלחכי-פנכתו של החשמן! מי יתקע לידי, שאין זה הוד-מעלת-כבודו אשר הטיל עליך להביא אליו את ראשי? ובכן, למרבה הגחוף ראשי חשוב לי, מאחר שהוא מתאים מאוד לכתפי. אל-דאגה, אני נחוש בדעתי להרגך, אך בקול דממה דקה, במקום סגור וחסוי, שבו לא תוכל להתפאר במותך בפני איש."

"אני מוכן ומזמן, אך אל נא תהיה כה בטוח בעצמך. לעת עתה קח את ממחטתך; בין שהיא שיכת לך ובין שלא, אולי תהיה לך ההזדמנות להשתמש בה."

"אדוני גסקוני?" שאל ארמס.

"אמת. האדון אינו דוחה דוֹקֶרֶב מטעמי־זהירות?"
"הזהירות, אדוני, היא תכונה מיתרת למדי בקרב המוסקטרים. והדבר
ידוע לי. אף היא חיונית לאנשי־כנסייה. ומאחר שאינני אלא מוסקטר ארעי,
חייב אנכי להיות זהיר. בשעה שמים אחכבד להמתין לך בביתו של מר דה
טרביל; שם אציין בפניך את האתרים המתאימים."
שני הצעירים ברכו זה את זה לשלום, וארמיס התרחק מהמקום לארץ
הרחוב המוביל לגן לוקסמבורג; ד'ארטנין, אשר הבחין כי השעה קרבה,
שם פעמיו לעבר מנזר־הכרמליות, הולך וממלמל לעצמו: "אכן, לא היה
מנוס מכך; אף אם אהרג, יהיה זה לפחות מידו של מוסקטר."

5

המוסקטרים של המלך וחילי המשמר של כבוד החשמן

ד'ארטג'ן לא הכיר איש בפריס. הוא הלך אפוא למפגשו עם אתוס ללא עדים, מוכן ומזומן להסתפק באלה שיביא עמו יריבו. לבד מזאת, היה נחוש בדעתו להביע כראוי אף ללא חלשה את התנצלותו באזני המוסקטר האמין, שכן חשש פן תהיה לדו-קרב התוצאה העגומה, השכיחה בעסקי-ביש שבהם נלחם גבר צעיר וחסן ביריב פצוע ורפה-כחות: אם מובס הצעיר, מכפיל הדבר את נצחון יריבו; אם מנצח הצעיר, מאשם הוא בנבזות ובעזות-מצח שאינה כרוכה בסיכונים.

יתכן שלא הצגנו כראוי את אפיו של שוחר-ההרפתקאות שלנו, אף יתכן גם שפכר עלה בידי הקורא להבחין כי ד'ארטג'ן לא היה כלל אחד-האדם. לפיכך, אף שחזר ושב לעצמו כי מותו בלתי-נמנע, לא השלים בנחת עם המות, כפי שהיה נוהג במקומו אדם אמין פחות ומישב בדעתו יותר. הוא שקל את אפייניהם השונים של יריביו לעתיד, והחל רואה את מצבו בכור. הוא קנה, כי הודות להתנצלות בנות יתפך את אתוס, אשר חזותו האצילית כל-כך וסבר פניו הרציני כה מצאו חן בעיניו, לידידו. הוא השתבח ביכולתו להפחיד את פורתוס בספור על חגורת-הכתף, אשר במקרה ולא יהרג במקום — יוכל להפיצו ברבים; אם יספרו כהלכה, ישים ספור זה את פורתוס ללעג ולקלס. לבסוף, אשר לארמס הערמומי, גם ממנו לא פחד יתר על המדה; ובהנחה שיגיע בשלום עד אליו, היה סמוך ובטוח ביכולתו לשגר לו עולם שכלו טוב, או למצער לפגוע בפניו, כפי שקיסר צוה לעשות לחיליו של פומפיוס, ולהשחית אחת ולתמיד את היפי שעליו גאותו. בנוסף לכך היה בקרבו של ד'ארטג'ן אוצר בלום של החלטיות מוצקה, שאותה אף חזקו בלבו עצותיו של אביו, עצות שתמציתן היתה: "אל תניח

לאיש, לבד מן החשמן או המלך, לפגוע בכבודך. לפיכך רחף יותר משהלך לעבר מנזר-הפרמליות, שהיה מעין בנן ללא חלונות מקף שדות צחיחים, והנה סניף של "שדה-הלבלרים" — מקום שבו היו נפגשים לדו-קרב על-פירב אנשים שזמנם דחוק.

בהגיעו לקרבת המגרש הריק הקטן שהשתרע לרגלי המנזר, המתין לו אתוס זה חמש דקות בלבד; הפעמונים צלצלו לשעה שתיים-עשרה. הוא בא אפוא בזמן, ואף המדקדק ביותר בכללי הדו-קרב לא יכול היה לטען נגדו דבר.

אתוס, אשר כתפו הפצועה המשיכה לגרם לו יסורים קשים, למרות שנחבשה מחדש על ידי רופאו של מר דה טרביל, ישב על אבן והמתין ליריבו בהפעה השלונה וההדורה שלא זנחה אותו מעולם. בראותו את ד'ארטנין, קם ממקומו ועשה בנימוס כמה צעדים לקראתו. ואלו ד'ארטנין לא פנה ליריבו קדם שהסיר את כובעו ואחזו בידו, נמוך עד כדי כך שנוצתו השתרכה על הקרקע.

"אדוני, אמר אתוס, "זמנתי שנים מידידי לשמש כעדים, אף הללו טרם באו. הדבר מפתיעני; אין זה מהרגלם לאחר." "לי אין עדים, אדוני," אמר ד'ארטנין, "שכן, רק אתמול באתי לפרס, ואינני מכיר בה איש זולת מר דה טרביל, אשר אבי — המתכבד להמנות במדת-מה עם ידידיו — המליץ עלי בפניו." אתוס הרהר לרגע.

"אינך מכיר איש זולת מר דה טרביל?" שאל.

"אכן, אדוני, רק אותו אני מכיר."

"אוי ואבוי!" המשיך אתוס, מדבר ספק אל עצמו ספק אל ד'ארטנין.

"אוי ואבוי, כי אם אהרגך — יחשבוני לטורף-ילדים!"

"לא לגמרי," השיב ד'ארטנין וקד קדה שלא נעדרה הדר; "לא לגמרי, כי הרי נוהג אתה בי כבוד רב בכך שאתה נלחם בי בעודך פצוע, מה שודאי מפריע לך עד מאד."

"מפריע עד מאד, על דברתי; ומחובתי לומר לך כי גרמתי לי כאב אים ונזר; אף אלחם בשמאלי — זה הרגלי בנסבות כאלו. אל תחשב אפוא שאני חס עליך: אני מסיף בראוי בשתי ידי, והדבר אף יהיה לך לרועץ — לאנשים שאינם מוכנים לכך קשה להלחם באטר-ידימינו. צר לי שלא הודעתוך עברה זו קדם-לכן."

"באמת, אדוני, "אמר ד'ארטג'ן, וקד עוד קדה, "איני יכול אלא להיות
אסיר-תודה לך על אדיבותך."

"אתה מביך אותי, "השיב אתוס בנימתו האצילית. "הבה נשוחח. אפוא,
בטובך בנושאים אחרים, אלא אם כן אין הדבר נעים לך. אהה! לכל
השדים! כמה הכאבת לי! כתפי בוערת ממשי."

"אם תרשה לי, בטובך..." אמר ד'ארטג'ן בכינות.

"מה הדבר, אדוני?"

"יש בידי משחת-פלא לפציעות; משחה שנתנה לי על-ידי אמי, ואשר
נסיתיה כבר על גופי."

"ובכן?"

"ובכן, אני משכנע כי משחה זו תרפא אותך בתוך פחות משלשה ימים,
ובתם שלשת הימים הללו, כשתהיה בריא לחלוטין, ובכן! אראה זאת
ככבוד רב, אדוני, להתניצב מולך."

ד'ארטג'ן אמר מלים אלו בפשטות, שרוממה את אדיבותו בלי להטיל
דפי באמץ-לבו.

"לכל הרוחות, אדוני! הנה הצעה כלכבי; אין זאת אומרת שאני מקבלה,
אך ממרחק פרסה מבחינים באצילותה. כך אכן דברו בגי-החיל בימיו של
קרל הגדול, וכל אפיר חייב לנהות אחר דגמתם. למרבה הצער אין אנו חיים
עוד בתקופתו של קיסר דגול זה. אנו חיים בתקופתו של כבוד החשמן, וגם
אם נשמר את הדבר בסוד כמוס — בתוך שלשה ימים יודע כי בקשנו
להלחם בדו-קרב, וימנעו זאת מאתנו. מה זאת אומרת! היכן הבטלנים
הללו?"

"אם ממהר אתה, אדוני, "אמר ד'ארטג'ן לאתוס באותה פשטות שבה
שטח את הצעתו לדחות את הדו-קרב בשלשה ימים, "אם ממהר אתה, ואם
מבכר אתה להרגני אחת ושתיים — בבקשה ממך, אל נא תמנע זאת
מעצמך."

"הנה עוד דבור הנושא חן בעיני, "אמר אתוס בהנידו את ראשו בחנניות
לעברו של ד'ארטג'ן. "אין אלה כלל דבריו של אדם חסר-דעת, ודאי שהם
דבריו של אדם אמיץ, אדוני; אוהב אני אנשים מסוגך, ונראה לי שאם לא
נהרג איש את רעהו, תהיה זו בשבילי הנאה אמתית לשוחח עמך בעתיד.
הבה נמתין לאדונים הללו, בבקשה ממך; זמני אינו דוחק, ויהיה זה הגון
יותר. אהה! הנה אחד מהם, כמדמני."

ואכן, בקצה רחוב וז'ייר הופיע פורתוס הענק.
"האמנם! נצטעק ד'ארטנין." האם עדיך הראשון הוא מר פורתוס?
"כן. האם מפריע לך הדבר?"
"כלל וכלל לא."

"והנה השני."
ד'ארטנין פנה לכיוון שאליו הצביע אתוס, והכיר את ארמיס.
"היתכן! הצטעק בהפתעה רבה עוד יותר מבפעם הראשונה, האם
עדיך השני הוא מר ארמיס?"

"אכן; כלום לא ידעת כי לעולם אין רואים אותנו בנפרד, וכי בקרב
המוסקטרים וחיילי המשמר, בתצורה המלכות ובעיר, מכנים אותנו אתוס,
פורתוס וארמיס, או שלשת המוסקטרים? מכל מקום, הואיל ורק באת
מדקס או מפו..."

"מטוב, אמר ד'ארטנין.
"רשאי אתה שלא לדעת פרט זה," אמר אתוס.
"חיינפשי," אמר ד'ארטנין, "שכנני זה הולם אתכם, רבותי; ואם תודע
הרפתקתי ברבים, לפחות היא תוכיח כי אחדותכם אינה משתתת על
נגודים."

בעוד הוא אומר דברים אלה, התקרב למקום פורתוס וברך את אתוס
במחווה יד; לאחר מכן, בפנותו לעבר ד'ארטנין, עטו פניו ארשת של תמהון.
הכה נצין, בכדרך אגב, כי החליף את חגורת הכתף שלו ונפרד ממעילו.
"אהה! אהה!" אמר. "מה פשר הדבר?"
"אני נלחם נגד האדון," אמר אתוס, מורה על ד'ארטנין, ומכרכו באותה
מחווה.

"גם אני נלחם נגדו," אמר פורתוס.
"אף רק בשעה אחת," השיב ד'ארטנין.
"וגם אני נלחם נגד האדון," אמר ארמיס בהגיעו לשדה.
"אף לא לפני השעה שמים," השיב ד'ארטנין בשלווה.
"בשל איזו סבה הנך נלחם, אתוס?" שאל ארמיס.
"חיינפשי שאיני יודע בדיוק; הוא הכאיב לכתפי. ואתה פורתוס?"
"ויבכן, אני נלחם משום שאני נלחם," השיב פורתוס בהסמיקו.
אתוס, שדבר לא נעלם מעיניו, ראה חיוך קל חולף על שפתי הגסקוני.
"התוכחנו בעיני לבוש," אמר הגסקוני הצעיר.

"ואתה, ארמיס?" שאל אתוס.
"אני נלחם בשל ענין דתי," השיב ארמיס, באותתו לד'ארטנגן בבקשה
שישמר בסוד את סבת הדוקרוב.
אתוס הבחין בחיוך שני שחלף על שפתיו של הגסקוני.
"האמנם," אמר אתוס.
"כן, בענין כתבי אוגוסטינוס הקדוש, שדעותינו חלוקות לגביו," אמר
הגסקוני.
"אין ספק, איש חריף," מלמל אתוס.
"וכעת רבותי, לאחר שהתכנסתם," אמר ד'ארטנגן, "הרשו לי לבקש את
סליחתכם."
למשמע המלה "סליחה" קדרו פניו של אתוס; חיוך מתנשא בצבץ על
שפתיו של פורתוס; ותנועת-שלילה היתה תגובתו של ארמיס.
"אינכם מבינים אותי, רבותי," אמר ד'ארטנגן בזקפו את ראשו, שגרן-
שמש שחקה עליו אותו רגע והזהיבה את קניו העדינים והאמיצים, "בקשתי
את סליחתכם, למקרה שלא יהיה בידי לפרע את חובי לשלשתכם. שהרי
למר אתוס הזכות להרגני ראשון, דבר המפחית רבות את סכוייך להפרע
ממני, מר פורתוס, והופך את שלך, מר ארמיס, לאפסיים כמעט; לכן רבותי,
אני חוזר ואומר כי את סליחתכם אבקש, אך לא יותר, והכון לקרב!"
אגב מלים אלה, שלף ד'ארטנגן את חרבו בתנועה שאין אבירית ממנה.
ד'ארטנגן היה מסחרר, וכרגע זה היה שולף ברצון את חרבו נגד כל
המוסקטרים בממלכה כפי שעשה נגד אתוס, פורתוס וארמיס.
השעה היתה שתיים-עשרה ורבע. השמש עמדה במום-הרקיע, והמקום
שנבחר לשמש זירה לדוקרוב נמצא חשוף כליל לחמה היוקד.
"חם מאד," אמר אתוס בשלפו אף הוא את חרבו, "אף עם זאת אין
ביכלתי להסיר את אפדתי; עוד קדם-לכן חשתי כי פציעתי מדממת עדין,
וחוששני כי מראה דם זה, אשר ידיך לא שפכוהו, אדוני, יפריע לך."
"נכון הדבר, אדוני," אמר ד'ארטנגן; "ונשבע אני לך, כי תמיד אתעצב
למראה דמו של אציל כמוך, בין שאני שפכתי דם זה ובין שעשה זאת אחר.
ובכן, אלחם גם אני באפדה."
"אכן! אכן!" אמר פורתוס. "חדלו, בטובכם, לחלק מחמאות זה לזה
וזכרו כי אנו מחכים לתורנו."
"דבר בשם עצמד, פורתוס, כשבוצונך להשמיד דברי הבל כאלה," קטעו

אַרְמִיס. "בְּאֶשֶׁר לִי, דְּבָרֵי הָאֲדוֹנִים הִלְלוּ נְעִימִים מְאֹד לְאֲזִנִּי, וְהוֹלָמִים לְחִלּוּטִין שְׁנֵי בְנֵי-אֶצֶלָה."

"אֲנִי לְרִשְׁוֹתְךָ, אֲדוֹנִי," אָמַר אֶתּוֹס, בְּהִתְיַצְבוּ בְּתַנּוּחַת-הַתְּגוּנָנוֹת.
"הַמִּתְנָתִי לִפְקֻדָּתְךָ, אֲדוֹנִי," הִשִּׁיב דִּ'אֲרִטָנִן וְהִצְלִיב אֶת חֲרָבוֹ.
אֵף שֶׁקִּשְׁקוּ הַחֲרָבוֹת זֶז בְּזוֹ, וְהִנֵּה הוֹפִיעָה בְּפִנֵּת הַמִּנְזָר כְּתָה מִמִּשְׁמְרוֹ שֶׁל
כְּבוֹד הַחֲשָׁמָן, וּבְרָאשָׁה מֶר דֶּה ז'יִסְק.
"שׁוּמְרֵי רִאשׁוֹ שֶׁל הַחֲשָׁמָן," הִצְטַעְקוּ יַחְדָּו פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס; "הַחֲרָב
לְנִדְנָה, רְבוּתִי! הַחֲרָב לְנִדְנָה!"
אֵף הֵם אָחָרוֹ אֶת הַמוֹעֵד. שְׁנֵי הַסִּיפִים נִרְאוּ בְּתַנּוּחָה שְׁלֵא הוֹתִירָה סִפֵּק
בְּאֶשֶׁר לְכִנּוּתֵיהֶם.

"עֲצֹר!" צָעַק מֶר דֶּה ז'יִסְק בְּהִתְקַרְבוֹ אֲלֵיהֶם, וּבִסְמָנוֹ לְאֲנָשָׁיו לְנִהַג
כְּמוֹתוֹ. "עֲצֹר! מוֹסְקָטְרִים, הֵאֵם נִלְחָמִים כָּאֵן? וְהַצּוּיִם, מַה יִּהְיֶה עֲלֵיהֶם?"
"הֵנָכֶם שׁוֹפְעֵי נְדִיבוּת, רְבוּתֵי הַשּׁוּמְרִים," אָמַר אֶתּוֹס מְלֵא תִרְעָמַת,
הוֹאִיל ז'וֹיִסְק נִמְנָה עִם אֵלָה שֶׁתִּקְפּוּם יוֹמִים קִדְם-לְכֵן. "אִם נִרְאָה אֶתְכֶם
נִלְחָמִים, מִבְּטִיחַ אֲנִי כִּי לֹא נַעֲשֶׂה מְאוּמָה כְּדִי לְמַנֵּעַ זֹאת בְּעֶדְכֶם. הַנִּיחוּ לָנוּ
אִפּוֹא לַעֲשׂוֹת כְּרָצוֹנֵנוּ, וְתִזְכּוּ בְּהִנָּאָה לֵלֵא כָּל מֵאֲמָץ."
"רְבוּתִי," אָמַר ז'יִסְק, "צֹר לִי מְאֹד לְהוֹדִיעְכֶם, כִּי הִדְבַּר בְּלִתִּי-אֶפְשָׁרִי.
חוֹכְתָנוּ עוֹמֶדֶת מַעַל לְכָל. הַחֲזִירוּ אֶת הַחֲרָב לְנִדְנָה, בְּכַקְשָׁה מְכֶם, וּבִזְאוּ
עִמָּנוּ."

"אֲדוֹנִי," אָמַר אַרְמִיס בְּחֻקוֹתוֹ אֶת ז'יִסְק, "אֵלּוּ בְּנוּ הִיָּה תְלוּי הַדְּבָר,
שְׁמִיחִים מְאֹד הֵיִינוּ לְהַעֲנוֹת לְהוֹמָנֶתְךָ הַנְּדִיבָה; אֵף לְמַרְבֵּה הַצֵּעַר אֵין הַדְּבָר
אֶפְשָׁרִי: מֶר דֶּה טְרַבִּיל אָסֵר זֹאת עָלֵינוּ. לְכוּ אִפּוֹא לְדִרְכְּכֶם; יִהְיֶה זֶה הַדְּבָר
הַנִּכּוֹן בְּיוֹתֵר שְׁבִיכְלִתְכֶם לַעֲשׂוֹת."
הִלְגִּלוּג הַכְּעִיס אֶת ז'יִסְק עַד-מְאֹד.

"אִם לֹא תִצְיָתוּ," אָמַר, "נִסְתַּעַר עֲלֵיכֶם."
"הֵם חֲמִשָּׁה," לָחַשׁ אֶתּוֹס, "וְאֵנוּ רֶק שְׁלֹשָׁה; אֲנוּ נוֹכֵס אִפּוֹא, וְנִגָּלֵץ
לְמוֹת פֶּה, כִּי מוֹדִיעְכֶם אֲנִי שְׁלֵא אוֹפִיעַ מוֹכֵס בְּשָׁנִית בְּפָנֵי הַמִּפְקָד."
אֶתּוֹס, פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס קָרְבוּ מִיָּד זֶה לָזֶה, בְּעוֹד ז'יִסְק עוֹרֵף אֶת חִילָיו
בְּשׁוֹרָה.

רָגַע זֶה הַסִּפִּיק לְדִ'אֲרִטָנִן לְבַחֵר: הִיָּה זֶה מִסּוּג הָאֲרוּעִים הַקּוֹבְעִים בְּחִיּוֹ
שֶׁל אָדָם; בְּחִירָה בֵּין הַמָּלָךְ לַחֲשָׁמָן. וְלֵאחֹר שְׁבוּחֵרִים בְּצֹד, יֵשׁ לְהַתְמִיד בּוֹ.
לְהִלָּחֵם מִשְׁמָעוֹ לַעֲבֹר עַל הַחֵק, לְסַכֵּן אֶת חִיָּיד, וּפְרוּשׁוֹ שֶׁל דְּבָר לְהַפְּךָ

בן־רגע לאויבֹו של כח אדיר אף מזה של המלך עצמו; הנה התוצאות שהסתמנו לעיניו של הצעיר. לזכותו נאמר שלא הפס אף לרגע. בפנותו אפוא לעבר אתוס וידידיו, אמר:

"רבותי, ארשה לעצמי לתקן דבר־מה בדבריכם. אמרת שאתם שלשה, אף לי נדמה כי אנו ארבעה."

"אף אינך נמנה עם אנשינו," אמר פורתוס.

"נכון הדבר," השיב ד'ארטג'ן, "חסרה לי התלבשת — אף לא הרוח.

לבי הוא לב־מוסקטר; אני חש בזאת היטב, אדוני, והדבר ממריצני."

"התרחק לך, בחור צעיר," צעק ז'יסק, "אשר לפי הבעת פניו ותנועותיו

של ד'ארטג'ן נחש, ללא ספק, את כונתו. "רשאי אתה ללכת — אנו נסכים

לך. הצל את עורך; הודרו."

ד'ארטג'ן לא זע ממקומו.

"אכן, בחור כהלכה אתה," אמר אתוס, ולחץ את ידו של הצעיר.

"מהר! הודרו והחליטו!" אמר ז'יסק.

"אכן," אמרו ארמיס ופורתוס; "הבה נחליט משהו."

"אדוני שופע נדיבות," אמר אתוס.

אף השלשה חשבו על נעוריו של ד'ארטג'ן וחששו מחסר־נסיגו.

"אנו לא נהיה אלא שלשה, ביניהם פצוע אחד וילד," המשיך אתוס, "מה

שלא ימנע שיגידו כי היינו ארבעה גברים."

"כן, אף לסגת!" אמר פורתוס.

"המצב קשה," הוסיף ארמיס.

ד'ארטג'ן הבין את התלבטותם.

"רבותי, נסוני בכל זאת, ונשבע אני בכבודי כי לא אעזב את המקום אם

נוכס."

"מה שמך, בחורי האמיץ?"

"ד'ארטג'ן, אדוני."

"ובכן, אתוס, פורתוס, ארמיס וד'ארטג'ן — לקרב!" צעק אתוס.

"ובכן, רבותי, האם החלטתם?" צעק ז'יסק בשלישית.

"החלטנו, רבותי," אמר פורתוס.

"ומהי החלטתכם?" שאל ז'יסק.

"נתכבד לתקף אתכם," השיב אתוס, מניף את כובעו בידו האחת ושולף

את חרבו בשנייה.

“אָהה! אַתם מגלים התנגדות!” הצטעק זײַסק.

“דס-אַלעם! וְכִי מַה חֲשַׁבְתָּ?”

תשעת הלוחמים התנפלו זה על זה בשצף-קצף, שלא מנע מהם שיטה וסדר.

אתוס נלחם באחד קהיזק, בן-טפותיו של החשמן; פורתוס לחם נגד ביקרה, וארמיס מצא מולו שני יריבים.

אשר לד'ארטנגן, בחלקו נפל זײַסק עצמו.

לבו של הגסקוני הצעיר הלם כה בחזקה עד כי אים לנפץ את חזהו; אף לא מפחד, השבח לאל, כי אפלו צל של מורא לא היה בלבו — אלא מהתלהבות: הוא נלחם כנמר משלהב, חג עשר פעמים סביב יריבו, שנה עשרים פעם את תנוחתו ואת עמדותיו. זײַסק היה, כפי שאמרו אז, תאב-לחרב ובעל נסיון רב; אף חרף זאת התקשה עד מאד להתגונן מפני יריב זריז ומקפץ, שלא חדל לסטות מכללי-הסיוף המקבילים, תקף בעת-ובעונה-אחת מכל הזוויות, ועם זאת הדף את מתקפותיו של זײַסק כאדם הרוחש כבוד רב לעורו.

לכסוף פלה מאבק זה את סבלנותו של זײַסק. אחוז רגז על אי-יכולתו לגבר על יריב שנחשב בעיניו לילד, התרחח יותר ויותר והחל לשגות. ד'ארטנגן, אשר בהעדר נסיון רב פתח לעצמו תיאוריה מעמיקה, התנועע ביותר-שאת. זײַסק, שרצה לשים קץ לקרב, הטיל את רגל ימינו רחוק ככל שכלל קדימה, וכוון לעבר ד'ארטנגן מהלמת חרב אדירה; אף האחרון הדף את המכה, ובעוד זײַסק שב לאחור — התגנב כנחש דרך פרצה בהגנת יריבו, ונעץ את חרבו בגופו. זײַסק נפל ארצה כאבן.

ד'ארטנגן העיף מבט מדאג ומהיר על-פני שדה הקרב.

ארמיס כבר הספיק להרג אחד מיריביו; השני תקפו במרץ. אף ארמיס נמצא עדין בעמדה נוחה, ויכול היה להתגונן.

ביקרה ופורתוס ספגו בזה הרגע מהלמות הדדיות. דקירת-חרב אחת פלחה את זרועו של פורתוס, ושניה — את ירכו של ביקרה. אף הפציעות לא היו רציניות, ולפיכך המשיכו השנים להתפתש במשנה-מרץ.

אתוס, שנפגע שוב בידי קהיזק, הלך והחזיר בלי לסגת אף שעל. הוא רק העביר את החרב מיד ליד, ונלחם בשמאלו.

לפי כללי הדו-קרב של אותה תקופה, רשאי היה ד'ארטנגן לסייע לאחד הלוחמים; בעוד הוא בודק מי מחבריו זקוק לעזרתו, הבחין במבטו החטוף

של אתוס. מבט זה היה רב־משמעות — אתוס העדיף למות, ובלבד שלא יקרא לעזרה; אף מבטו בקש סיוע. ד'ארטנן נחש זאת, נתר נתור אדיר, נחת לצדו של קהיזק וצעקו:

“התגונן, אדוני, שאם לא — אהרגך!”

קהיזק הסתובב; ד'ארטנן הגיע ברגע הנכון: אתוס, שרק אמץ־לבו הנדיר החזיקו על רגליו, נפל על ברכו אחת.

“דס־אלהים, צעק לעבר ד'ארטנן; “אל תהרגהו, בחורי הצעיר, אני מבקש זאת ממך; יש לי חשבון ישן לחסל אתו, לאחר שאחלים ואבריא. פרק אותו מנשקו, שבר את חרבו. כף! יפה! מצין!”

צהלה זו הגיתה מפיו של אתוס למראה חרבו של קהיזק המתעופפת למרחק עשרים צעדים ממנו. קהיזק וד'ארטנן פתחו יחד במרוצה, האחד כדי להחזיר לעצמו את חרבו, השני — למנע זאת בעדו. אף ד'ארטנן, הזריז מבין השנים, הקדים את יריבו והניח רגלו על החרב.

קהיזק רץ לעבר החיל שהרג ארמיס, לקח את חרבו ובקש לשוב לעבר ד'ארטנן; אף בדרך פגש באתוס, שנצל את רגע ההפוגה שהעניק לו ד'ארטנן כדי לפוש, ומחשש פן יהרג ד'ארטנן את אויבו — בקש עמה לחזר ולהלחם.

ד'ארטנן הבין כי יעליב את אתוס אם לא יפנה לו את מקומו. ואכן, מקץ שניות ספורות התמוטט קהיזק, גרונו שסוע מדקירת־חרב.

באותו רגע הדק ארמיס את חרבו לחזהו של יריבו השרוע על הארץ, ואלצו לבקש רחמים.

נותרו פורתוס וביקרה. פורתוס לא חדל ממעשי ההתרברבות שלו: שאל את ביקרה מה יכולה להיות השעה, הרבה לכרכו על הפלגה שקבל אחיו לפקודו בחטיבת נורה; אף לגלוגיו לא קרבוהו במאומה אל הנצחון. ביקרה היה מאנשי־הפרזל הנופלים ארצה רק במוותם.

ובכל זאת הגיע הזמן לסיום. המשמר עלול היה להופיע ולאסוף את כל הלוחמים, פצועים ושאנים פצועים, אנשי־המלך או אנשי־החשמן. אתוס, ארמיס וד'ארטנן הקיפו את ביקרה, והתרו בו להכנע. אף שהיה בודד במערכה, ופצוע בירכו ממכת־חרב, בקש ביקרה להמשיך ולהלחם; אף זיסק, שהתרום על מרפקו, צעק לעברו שיכנע. ביקרה היה גסקוני כד'ארטנן; הוא מאן להקשיב לו; הוא צחק, ובין שני תכסיסים מצא זמן להצביע בקצה חרבו על פסת־אדמה:

"כאן, "אמר, מחקה בבדיחות הדעת נימה של פסוק מהתנ"ך, "כאן יפל ביקרה, על-פני כל אחיו יפל."

"הם ארבעה כנגדך; הפסק להלחם, אני מצוה עליך."

"אָה! אם אתה מצוה עלי, הדבר שונה, "אמר ביקרה; "מאחר שאתה מפקדי, חיב אני לצית." בנתרו נתור גדול לאחור, שבר החיל את חרבו על ברכו על-מנת שלא יאלץ למסרה, וזרק את שבריה מעבר לחומת המגור; לאחר מכן שלב את זרועותיו ושרק את לחן אנשי-החשמן.

אמץ-לב מכבדים תמיד, גם אצל האויב. המוסקטרים ברכו את ביקרה בהנפת חרבות, והשיכון לנדנים. גם ד'ארטנין עשה כמותם; ובעזרת ביקרה, אחרון אנשי-המשמר שעמד על רגליו, נשא לעבר כניסת-המגור את ז'יסק, קהיזק ואת זה מבין שני יריביו של ארמיס, שנפצע. הרביעי, כפי שאמרנו, מת. לאחר מכן צלצלו בפעמון, ובלקחם שלל ארבע חרבות מתוך חמש, התנהלו להם המנצחים שכורים משמחה לעבר חולתו של מר דה טרביל. הם הלכו שלובי-זרוע, חוסמים את המדרכה לכל רחבה וגוררים אחריהם כל מוסקטר שפגשו בדרךם. לבסוף הפכה צעידתם למסע-נצחון. לבו של ד'ארטנין התמוגג משכרון. הוא צעד בין אתוס ופורתוס, מחבק את שניהם בחבה.

"אם אינני מוסקטר עדין, "אמר לירידיו החדשים בעברם בשער חולתו

של מר דה טרביל, "הרי התקבלתי לפחות כטירון, הלא כן?"

6

הוד-מלכותו לואי השלשה-עשר

הפרשה עוררה רעש רב. בקול רם מאד נהם מר דה טרכיל כנגד המוסקטרים שלו, ובלחש ברבם; צריך היה להודיע למלך ללא כל דחוי. מר דה טרכיל נחפו לצאת לארמון הלובר. אף היה זה מאחר מדי: המלך כבר הסתגר במחצתו של החשמן, ולטרכיל נאמר שהוא עובד ואינו יכול לקבלו עתה. עם ערב בקר טרכיל אצל המלך בשעה שזה שחק. המלך זכה, ובהיותו קמץן גדול, היה מצב-רוחו מרומם; לפיכך, כשראה את דה טרכיל ממרחק, קרא,

"קרב הנה, אדוני מפקד המוסקטרים, קרב הנה, על-מנת שאגער בך; היודע אתה כי הוד-מעלת-כבודו התלונן בפני זה עתה על המוסקטרים שלך בהתרגשות כה עזה, שהערב הוד-מעלת-כבודו חולה בשל כך? לכל הרוחות! אלו בכורי-שטן, אנשים ראויים לתליה הם המוסקטרים שלך!"

"לא ולא, הוד-מלכותך," אמר דה טרכיל, שראה ממבט ראשון כיצד עומדים הענינים להתפתח; "לא, נהפוך הוא, אלה הם אנשים טובים, רכים כגדיים, שרק תשוקה אחת להם, לזאת אני ערב: לשלף את חרבם מנדנה אף ורק בשרותו של הוד-מלכותך. אף מה לעשות, אנשי-משמרו של כבוד החשמן מתגרים בהם ללא-הרף, וכדי להגן על עצם כבודה של יחידתם חיבים צעירים מסכנים אלה להגן על עורם."

"הקשב נא, מר דה טרכיל," אמר המלך. "הקשב נא! מדברך נתן להבין כי מדבר בקהלה דתית כלשהי! למען האמת, מפקד יקר, עזה תשוקתי לשלל ממך את מנויך, ולהעבירו לעלמה דה שמרו, שהבטחתי לה ראשות-מנזר. אף אל תשלה את עצמך כי אאמין לדברך ללא הוכחות. שמי לואי הצדיק, מר דה טרכיל, ובמהרה, במהרה נראה."

"אכן! כיון שבוטח אני בצדק זה, הוד-מלכותך, אמתין כאן בנחת ובארף-רוח לדעת את הטוב בעיני המלך."
"המתן אפוא, אדוני, המתן," אמר המלך; "לא אניח לך להמתין זמן רב."

ואכן, הגלגל התהפך, והמלך החל להפסיד את אשר זכה — ושמח למצא אמתלה לעזוב את המשחק בעצומו. הוא קם אפוא מקץ דקות מספר, ובטמנו בכיסו את הכסף שלפניו, שבמרביתו זכה, אמר:
"לה וייל, מלא את מקומי. חייב אני לשוחח עם מר דה טרביל בענין חשוב. אהה! ... היו לי שמונים מטבעות זהב לפני; הנה סכום דומה, על-מנת שלמפסידים לא תהיה עלה להתלונן. הצדק קודם לכל."
לאחר מכן פנה לעברו של מר דה טרביל, והולוכו לעבר חלוץ.
"ובכן! אדוני," המשיך המלך, "אתה טוען כי אנשי-משמרו של החשמן התגרו במוסקטרים שלך?"
"כן, הוד-מעלתך; כתמיד."

"וכיצד ארע הדבר, אמר לי? כי הרי יודע אתה, מפקד יקר, ששופט חייב להאזין לשני הצדדים."

"ובכן, חיינפשי, בצורה שאין פשוטה וטבעית ממנה. שלשה מבחירי חילי, אשר הוד-מלכותך מכיר את שמותיהם והעריך יותר מפעם את מסירותם — והנאמנים להוד-מלכותך, לכך יכול אני לערב, בכל לבם; ובכן, כפי שאמרתי, שלשה מבחירי חילי, האדונים אתוס, פורתוס וארמיס, יצאו להשתעשע עם בן-גסקוניה צעיר שעליו המלצתי בפניהם הבקר. הם בקשו להשתעשע בסן-ז'רמן, כמדמני, ונדברו להפגש ליד מנזר-הפרמליות; אך לפתע באו להטרידם האדון דה ז'יסק והאדונים קהיזק, ביקרה ועוד שנים מאנשי-המשמר, שנודאי לא באו למקום במספר כה רב ללא כוונה להפר את הצוים."

"אהה! אהה! טוב שהזכרת זאת," אמר המלך; "אין ספק שבאו על-מנת להלחם ביניהם."

"אינני מאשימם, הוד-מלכותך, אך מותר אני בידי הוד-מלכותך להעריך לשם מה באים חמשה אנשים חמושים למקום כה שומם כסביבתו של מנזר-הפרמליות."

"אכן, הצדק אתך, טרביל, הצדק אתך."
"ובכן, כשהבחינו במוסקטרים שלי, שנו את דעתם, שכחו את

שנאותיהם האישיות, והמירון בשנאה ליחידה האחרת, שהרי ודאי לא נסתר מהוד-מלכותך כי המוסקטרים, השיכים למלך ורק לו, הם אויביהם הטבעיים של אנשי-המשמר, השיכים לחשמן.

"אמת, טרביל," אמר המלך בתוהוה, "והאמן לי, כי מצער עד מאד שיש שתי כתות בצרפת, שיש שני ראשים לממלכה; אך לכל זאת יהיה קץ, טרביל, לכל זאת יהיה קץ. אומר אתה אפוא, שאנשי-המשמר התגורו במוסקטרים?"

"אומר אני, כי הארועים התרחשו קרוב לודאי בצורה זו, אך איני יכול להשבע על כך, הוד-מלכותך. הרי יודע אתה מה קשה לגלות את האמת ולא החוש המפלא שזכה את לואי השלשה-עשר בכנויו 'הצדיק'..."

"אמת דברת, טרביל; אך הם לא היו לבדם, המוסקטרים שלך. הנה עוד מישוהו בחברתם — ילד?"

"אכן, הוד-מלכותך, ואחד מהם היה פצוע, כך ששלשה מוסקטרים של המלך, מהם אחד פצוע, ועמם ילד, לא זו בלבד שעמדו בפני חמשה מבין הנוראים שבאנשי-משמרו של החשמן — אלא גם הכריעו ארבעה מהם ארצה."

"אם כן, הרי זה נצחון!" הצטעק המלך, קורן מאשר. "נצחון משלם."

"כן, אדוני, נצחון שאין משלם ממנו."

"ארבעה גברים, ביניהם פצוע וילד, אמת?"

"עלם צעיר, ותו לא; ועלם זה הוכיח את עצמו באפן כה משלם, שאני מרשה לעצמי להמליץ עליו בפני הוד-מלכותך."

"מה שמו?"

"ד'ארטנן, הוד-מלכותך. הוא בנו של אחד מירידי הותיקים ביותר; בנו של מי שלחם לצדו של אביך המלך והלל זכרו כחיל מתנדב."

"ואתה אומר כי עלם זה התנהג כשורה? ספר לי, טרביל, כיצד התרחשו הדברים. הרי יודע אתה שספוריי-קרב ומלחמה אהובים עלי." המלך לואי השלשה-עשר זקף בגאונה את שפמו, והבליט את חזהו.

"הוד-מלכותך," המשיך טרביל, "כפי שאמרתי לך, ד'ארטנן אינו אלא עלם צעיר, ומאחר שאין לו הכבוד להיות מוסקטר, היה לבוש בגדים אזורניים; בהכנינס בגילו הנמוך, ובראותם כי אינו משתייך ליחידתי — פנו אליו אנשי-המשמר ובקשוהו אפוא לעזב את המקום טרם יתקפו."

"אם כן רואה אתה, טרביל," קטעו המלך, "הם שתקפו."

"אמת, הוד-מלכותך; אין כל ספק. הם התרו בו לעזוב את המקום; אך הוא השיב כי לבו לב מוסקטר, נאמן כלו להוד-מלכותך, וכי בשל כך ישאר לצדם של המוסקטרים."

"עלם אמיץ ביותר!" מלמל המלך.

"ואמנם, הוא נשאר לצדם; וצעיר זה הוא חסיד כה נלהב של הוד-מלכותך, עד כי הוא ולא אחר העניק את מהלמת-החרב האדירה, המכעיסה כל-כך את החשמן."

"הוא אשר פצע את זייסק?" הצטעק המלך; "הוא, שאינו אלא ילד? טרביל, אין זה אפשרי."

"הוא שפצעו, כפי שהתכבדתי לספר להוד-מלכותך."

"הוא שפגע בזייסק, אחד מבחירי הסיפים בממלכה!"

"אכן, הוד-מלכותך; זייסק פגש בסוף מעלה ממנו."

"טרביל, רוצה אני לראות צעיר זה, רוצה אני לראותו; ואם אפשר לעשות משהו למענו, ובכן! נדאג לזאת!"

"מתי יואיל הוד-מלכותך לקבלו?"

"מחר בשעה שתים-עשרה, טרביל."

"האם להביאו בגפו?"

"לא, הבא אלי את כל הארבעה. ברצוני להודות לכלם; נדירים הם האנשים הנאמנים, טרביל, ויש לזכותם בפרס על נאמנותם."

"נבוא ללובר בשעה שתים-עשרה, הוד-מלכותך."

"רגע אחד! דרך המדרגות הקטנות, טרביל, דרך המדרגות הקטנות. אין צורך שהחשמן ידע..."

"כן, הוד-מלכותך."

"מבין אתה, טרביל, צו הוא צו; וככלות הכול, דו-קרב הוא דבר אסור."

"אף התקלות זו, הוד-מלכותך, חורגת לחלוטין מנסבותיו הרגילות של דו-קרב; זוהי תגרה; ולראיה, חמשה מאנשי-משמרו של החשמן לחמו בשלשה מהמוסקטרים שלי ובמר ד'ארטנן."

"אמת," אמר המלך, "אף אין זה משנה, טרביל, בואו בכל זאת דרך המדרגות הקטנות."

טרביל חייך. אף מאחר שלא היה זה דבר של מה בכך לקומם נער זה נגד אדונו, הוא קד קדה עמקה בפני המלך, ונטל את רשותו ללכת.

עוד באותו ערב ספר לשלשת המוסקטרים על הכבוד שנפל בחלקם.

מאחר שהכירו את המלך זה זמן רב, לא התרגשו יתר על המדה; אף ד'ארטגין, בשל דמיונו הגסקוני, ראה בכך אות להצלחתו הקרבה, וכל הלילה חלם חלומות ורדים. וכך הופיע בשעה שמונה בבקר במשכנו של אתוס.

ד'ארטגין מצא את המוסקטר לבוש ונכון ליציאה. מאחר שהפגישה אצל המלך נקבעה רק לשעת-צהרים, תכנן יחד עם פורתוס וארמיס לשחק בכדור בבית-מרוח סמוך לארוות-לוקסמבורג. אתוס הזמין את ד'ארטגין להצטרף אליהם, והלה — חרף בוורותו במשחק שמעולם לא שחק — נעתר להזמנה, משום שלא ידע כיצד לבלות את זמנו עד מועד הפגישה.

שני המוסקטרים האחרים כבר נמצאו במקום, משחקים ביניהם. אתוס, שכחו היה רב בכל תרגילי הגוף, התיצב מולם בחברת ד'ארטגין, וקרא עליהם תגר. ואולם, למרות העבדה ששחק בשמאלו, הרי שעם תנועתו הראשונה הבין כי פצעו הטרי אינו מתיר לו לשחק. ד'ארטגין נותר אפוא לבדו, ומאחר שהכריז כי אינו מכשר דיו להתמודד נגדם בתחרות של ממש — הסתפקו בידי הכדור בלי לספר את הנקודות. אף אחד הכדורים, שנתז מיד-הענקים של פורתוס, חלף בסמוך כל-כך לפניו של ד'ארטגין, שאלו היה הכדור נתקל באפו במקום לחלף על-פניו היתה פגיעתו מונעת אותו מלהשתתף בראיון אצל המלך. כיון שבדמיונו הגסקוני החליט ד'ארטגין כי כל עתידו תלוי בראיון זה, קד קדה מנמסת בפני פורתוס וארמיס והכריז כי יחדש את המשחק כאשר יהיה מסגל להיות יריב שקול; לאחר-מכן התישב בניציע, ליד החבל.

לרע-מזלו של ד'ארטגין, נמצא בקהל הצופים אחד מאנשי-משמרו של החשמן, עדין זועם בשל תבוסתם של חבריו יום קדם, ואשר נשבע לנקם את נקמתם בהזדמנות הראשונה. הוא חשב אפוא כי הגה התגלגלה לידי הודמנות זו, ובפנותו לשכנו, אמר: "אין תמה שצער זה חושש מפני הכדור; מן הסתם הוא מוסקטר טירון."

ד'ארטגין הפך פניו כאלו הכישו נחש, ונעץ מבטו באיש-המשמר שהשמיע את דבריו-העלבון.

"אמנם כן, אישי הקטן!" המשיך האיש בסלסלו את שפמו בחצפה. "תוכל לבהות בי ככל שתמצה, אמרתי את אשר אמרתי!"
"כיון שדבריד ברורים מכדי שיהיה צורך להסבירם," השיב ד'ארטגין בקול נמוך, "אבקשך להלוות אלי."

"מתי, בטובך?" המשיך החיל באותה נעימה לגלגנית.
 "מיד, בטובך."
 "יודע אתה מי אני, מן-הסתם?"
 "כלל וכלל לא, ואיני רוצה לדעת זאת כלל-ועקר."
 "ובכן, אתה שוגה. אלו ידעת את שמי, אולי היה הדבר מצגן את
 התלהבותך."
 "ומה שמך?"
 "ברנז'ו, לשרותך."
 "ובכן, מר ברנז'ו, אמר ד'ארטגן בשלוה, "אלף ואמתין לך בפתח."
 "לך, אדוני, ואני אבוא בעקבותיך."
 "אל תזדרז מדי, אדוני, כדי שלא יבחינו שאנו יוצאים יחד; מבין אתה
 בלי ספק, שקהל רב מדי יכול רק להפריע לנו."
 "בהחלט, אמר איש-המשמר, מפתע על כי שמו לא עשה כל רשם על
 יריבו הצעיר.
 ואכן, הכל — זולת ד'ארטגן — הכירו את השם ברנז'ו, שהיה אחד
 מאלה שהשתתפו לעתים קרובות ביותר בדו-קרבנות היום-יומיים, שכל צוי
 המלך והחשמן לא הצליחו למנעם.
 פורתוס וארמיס השקועים כל-כך במשחקם ואתוס הצופה בהם
 בתשומת-לב כה רבה לא הבחינו בהסתלקותו של בן-לוייתם הצעיר, שיצא
 כפי שספס עם איש-המשמר והמתין בפתח. מועד הראיון התקרב,
 וד'ארטגן היה דחוק בזמן; הוא התבונן סביבו, ראה כי הרחוב ריק מאדם,
 ואמר ליריבו:
 "באמונה, למרות ששמך ברנז'ו, התמזל מזלך שעומד בפניך מוסקטר-
 טירון בלבד; אף אל דאגה, אני מבטיח לך שאעשה כמיטב יכולתי. הכון!"
 "רגע אחד, אמר האיש שד'ארטגן קרא עליו תגר; "דומני כי המקום
 איננו מתאים במיוחד, וכי ניטיב לעשות אם גלף אל מאחורי מנזר סן-ז'רמן,
 או לישיבה הלבלרים."
 "דברך נכוחים, השיב ד'ארטגן; "אף לדאבונני קצר הזמן שברשותי,
 מאחר שזמנה לי פגישה בשעה שתים-עשרה בדיוק. הכון אפוא, אדוני.
 הכון!"
 ברנז'ו לא היה אדם הזקוק לשכנוע רב במקרים אלו. מיד נצנצה חרבו
 בידו, והוא הסתער על יריבו עול-הימים, בתקנה להפחידו.

אך ד'ארטגןן ככר עבר יום קדם את טבילת-האש הראשונה שלו, ונשא על כנפיו נצחונו הטרי והחסד שבו עמד לזכות, נחוש ה'ה בדעתו שלא לסגת אף שעל; לפיכך הצטלבו התרבות עד לנצחון, ומאחר שד'ארטגןן נצב איתן במקומו, ה'ה זה יריבו שנסוג. ד'ארטגןן נצל את הרגע שבו סתה חרבו של ברנז'ו כשזה נע לאחור; הוא נתר הצדה, הטיל עצמו קדימה ופגע בכתפו של יריבו. לאחר מכן פסע הוא צעד אחד לאחור, והרים את חרבו. אך ברנז'ו צעק לעברו כי פציעתו קלה, ובהסתערו עליו כסומא נפגע מחרבו-שלו. אך מאחר שלא נפל ארצה ולא נכנע, אלא רק נסוג בכוון ביתו של מר דה לה טרמוי, שאחד מבני-משפחתו עבד בשירותו, תקפו ד'ארטגןן ללא-הרף, בלי שידע את חמרת הפציעה שספג יריבו מחרבו-שלו; מן-הסתם ה'ה מנחית עליו מכת-חרב שלישית ומכריעו, אלמלא הגיחו מבית-המרוח שנים מחבריו של המנצח, ששמעו את חלופי-הדברים בינו לבין ד'ארטגןן ואת הרעש שהקימו ברחוב, והתנפלו בתרבות שלופות על המנצח. אך מיד הופיעו גם אתוס, פורתוס וארמיס, וברגע שבו תקפו שני אנשי-המשמר את ידידם הצעיר, אלצום להסתובב לאחור. ברגע זה נפל ברנז'ו ארצה; ומאחר שאנשי-המשמר נצבו שנים נגד ארבעה, הם החלו לצעק: "לעזרתנו, מבית דה לה טרמוי!" למשמע הצעקות פרצו החוצה כל שוכני הבית, והסתערו על ארבעת הידידים, שמצדם קראו: "לעזרתנו, מוסקטרים."

קריאה זו היתה מוצאת על-פירב אונים קשובות: מאחר שידוע ה'ה כי המוסקטרים הם אויביו של הוד-מעלת-כבודו, אהבום הכל בשל שנאתם לחשמן. לפיכך נהגו כל חילי היחידות האחרות, שלא היו כפופות לדכס האדם, כפי שכנהו ארמיס, להתיצב על-פירב לצד המוסקטרים של המלך. מבין שלשה מחילי פלגתו של מר דז אסר, אשר עברו בקרב-מקום, מהרו שנים לעזרתם של הארבעה, ואלו השלישי רץ לביתו של דה טרביל כשהוא צועק: "אלינו, מוסקטרים, אלינו." כתמיד ה'ה ביתו של מר דה טרביל מלא חילים מפלגתו, אשר חשו לסייע לחבריהם; ההתפתשות הפכה אפוא לתגרה כללית, אך הפך נטתה לזכותם של המוסקטרים. אנשי-המשמר ואנשי דה לה טרמוי נסוגו לתוף חולתם ונעלו את שעריה בעוד-מועד, ובכך מנעו מיריביהם את אפשרות החדירה לתוכה. אשר לפצוע, הוא הכנס פנימה מיד אחרי שנפל, וכפי שאמרנו כבר, היתה פציעתו חמורה למדי.

ההתרגשות בקרב המוסקטרים ובעלי-בריתם הגיעה לשיאה, וכבר חככו בדעתם להצית את החוילה כענש על עזות-פניהם של משרתי מר דה לה

טְרַמוּי, שִׁיָּצְאוּ וְהִתְנַפְּלוּ עַל הַמוֹסְקִטְרִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ. הַהֲצָעָה הַשְּׂמֵעָה וְנִתְקַבְּלָה בְּהִתְלַהֲבוּת, אֲךָ לְמַרְבֵּה הַמִּזֵּל צִלְצְלוּ הַפַּעֲמוֹנִים לְשִׁעָה אַחַת-עֶשְׂרֶה; דִּ'אַרְטִיגֵן וִידִידִיו נִזְכְּרוּ בְּרֵאיוֹן, וּמֵאַחַר שֶׁלֹּא רָצוּ לְהִנִּיחַ לְאַחֲרִים לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה נָאֶה כָּל-כֵּךְ בַּלְעֲדֵיהֶם, הִצְלִיחוּ לְהַרְגִיעַ אֶת הָרוּחוֹת. כָּל־הַסִּתְפָּקוּ אִפּוֹא בִידוּי אֲכָנִים כְּבֹדוֹת אֲחֻדוֹת בְּשַׁעֲרֵי-הַחוּלָה. מֵאַחַר שֶׁהַשְּׁעָרִים הִחְזִיקוּ מֵעֵמֶד, רָפוּ הַיָּדִים. לְבַד מְזֹאת, אֵלֶּה שֶׁאֶפְשָׁר הָיָה לְרֹאוֹת בָּהֶם אֶת רֵאשֵׁי-הַמִּבְצָע כִּבְּר עֲזָבוּ אֶת חֲבֵרֵיהֶם וּפִסְעוּ לְעֵבֶר חוּילָתוֹ שֶׁל מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל, שֶׁהִמָּתִין לָהֶם לְאַחַר שֶׁנִּדְּעָה לוֹ עַל דְּבַר הַתִּגְרָה.

"מֶהֱרָה, לְלוֹכֵר," אָמַר; "לְלוֹכֵר, בְּלִי לְאַבֵּד אֶף רֶגֶע; נִשְׁתַּדֵּל לְרֹאוֹת אֶת הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי שִׁנְדָּע לוֹ עַל הַתִּגְרָה הַחֲדָשָׁה מִפִּי הַחֲשָׁמָן. אֲנִי נִסְפָּר לוֹ עַל מֶה שֶׁהִתְרַחַשׁ כְּהַמְשֵׁךְ לְאַרְוֵעֵי יוֹם-אַתְמוֹל, וַיִּסְלַח לָנוּ עַל שְׁתֵּי הַפְּרָשׁוֹת גַּם-יָחֵד."

מִלִּנְהוּ בְּאַרְבַּעַת הַצְּעִירִים, הַתִּנְהָל אִפּוֹא מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל לְעֵבֶר אֲרָמוֹן הַלוֹכֵר; אֲךָ לְמַרְבֵּה הַפִּתְעָתוֹ שֶׁל מִפְקֵד הַמוֹסְקִטְרִים נִמְסַר לוֹ כִּי הַמֶּלֶךְ יֵצֵא לְצִיד-צִבְּאִים בְּיַעַר סֶן-זִ'רְמָן. פַּעַמִּים בִּקֵּשׁ מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל לְשִׁמְעַת אֶת הַהוֹדָעָה, וּבְכָל פַּעַם רָאוּ מִלִּנְהוּ אֶת פָּנָיו מִתְקַדְּרוֹת וְהוֹלְכוֹת. "הֵאֵם הָיוּ לְהוֹדֵם-מְלִכּוּתוֹ עוֹד מֵאַתְמוֹל תְּכַנִּיּוֹת לְצֹאת לְצִיד?" שָׁאַל מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל.

"לֹא, הוֹדֵם-מַעֲלָתוֹ," הִשִּׁיב חֲדָרְנוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ, "רֹאשׁ הַצִּידִים בָּא לְבִשֵּׁר לוֹ הַבֶּקֶר כִּי בְּמִשְׁךְ הַלִּילָה אֲתָרוּ צְבִי לְמַעֲנוֹ. בְּתַחֲלָה הִשִּׁיב שָׁאִין בְּכֻנָּתוֹ לְצֹאת לְצִיד, אֲךָ לְאַחֲרֵי-מִכָּן לֹא יָכוֹל הָיָה לַעֲמֹד בְּפִתּוּי הַהֲנָאָה שֶׁהִבְטִיחַ לוֹ צִיד זֶה, וּלְאַחַר הָאֲרוּחָה יֵצֵא."

"הֵאֵם פָּגַשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת הַחֲשָׁמָן?" שָׁאַל מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל.
"בְּכָל הַנֶּרְאָה, כֵּן," הִשִּׁיב הַחֲדָרָן, "רֵאִיתִי הַבֶּקֶר אֶת סוּסֵי מְרַכְכָּתוֹ שֶׁל הוֹדֵם-מַעֲלַת-כְּבוֹדוֹ; שָׁאִלְתִּי לָאֵן יוֹצֵאת הַמְּרַכְכָּה, וְעָנּוּ לִי: לְסֶן-זִ'רְמָן."
"נִעֲמַד עַל הַמִּשְׁמֶר," אָמַר מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל; "רְבוּתִי, אֲרָאָה אֶת הַמֶּלֶךְ הַעֹרֵב, אֲךָ בְּאֶשֶׁר לָכֶם — עֲצָתִי הִיא שֶׁאֵל לָכֶם לְהִסְתַּכֵּן בְּכֵךְ."
הַהֲצָעָה, שֶׁהִיָּתָה הַגִּיוֹנִית לְמַדִּי, וְאֶשֶׁר בָּאָה מִפִּי אָדָם שֶׁהִכִּיר הֵיטֵב אֶת הַמֶּלֶךְ, הִתְקַבְּלָה עַל-יְדֵי אַרְבַּעַת הַצְּעִירִים לְלֹא עוֹרָרִין. מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל בִּקֵּשׁ אִפּוֹא לְשׁוּב כָּל אֶחָד לְבֵיתוֹ, וַיִּלְהַמָּתִין לְהוֹדָעָה מִמֶּנּוּ.
בְּשׁוּבוֹ לְחוּילָתוֹ הִרְהֵר מֶרְדֵּךְ טְרַבִּיל, כִּי רָצוּי לְהִתְלוֹנֵן רֹאשׁוֹן וּלְקַבֵּעַ בְּכֵךְ עֲבָדָה. לָכֵן שָׁגַר אֶחָד מִמְּשֻׁרְתָּיו לְבֵיתוֹ שֶׁל מֶרְדֵּךְ לֵה טְרַמוּי, עַם

אגרת, המבקשת להוציא מביתו את חילו הפצוע של החשמן, ולנזף באנשיו על שהעזו לצאת ולהסתער על המוסקטרים. אף מר דה לה טרמוי — ששמע על הפרשה מפי פרשו, שפידוע לנו היה שאר-בשרו של ברנז'י — השיב לו כי אין למר דה טרביל ולמוסקטרים שלו כל סבה להתלונן, ואלו הוא, שהתקף על ידי המוסקטרים שבקשו להצית את ביתו, יש לו עלה לכך. ברם, כיון שהוכיח בין שני האצילים הללו יכול היה להמשיך עד אין-קץ, שהרי כל אחד מהם חייב היה כמוכן להתעקש ולעמד על שלו, מצא מר דה טרביל דרך לשים קץ לפרשה: בכבודו ובעצמו סר אל מר דה לה טרמוי. הוא יצא לשם ללא דחוי, ובקש כי יודיעו על בואו.

שני האצילים ברכו זה את זה בנימוס, שכן, אף שלא שררה כל ידידות ביניהם, העריכו איש את רעהו. שניהם היו אנשי-כבוד אמיצי-לב; כיון שמר דה לה טרמוי היה פרוטסטנטי, פגש במלך רק לעתים נדירות ולא נטה לשום מחנה, לא היו קשריו החברתיים משתתים על דעות-קדומות כלשהן. הפעם, אף שקבלת הפנים שלו היתה מנמסת, בכל זאת נכרה בה קרירות-יתר.

"אדוני, פתח מר דה טרביל, "שנינו מצאנו כי יש לנו סבה להתלונן איש על רעהו, ולכן באתי — על-מנת שנברר את הענין בכוחות משתפים." "ברצון, השיב מר דה לה טרמוי; "אף דע לך, שהדברים ידועים לי היטב, וכי כל האשם רובץ על המוסקטרים שלך." "אתה אדם ישר ונהיגני, אמר מר דה טרביל, "ולא תדחה את ההצעה שאשטח בפניך."

"דבר נא, אדוני; כלי און."

"מה שלומו של מר ברנז'י, שאר-בשרו של פרשך?"

"רע, אדוני, מצבו רע מאד. לבד ממכת-החרב שפגעה בזרועו, ושאינה חמורה למדי, ספג מכה נוספת שפילחה את ראשו, והרופא חרד לגורלו." "האם צוללה הכרתו של הפצוע?" "בהחלט."

"האם הוא מדבר?"

"בקשי רב, אף מדבר."

"ויכח, אדוני! הבה נגש אליו ונשביעו בשם אלהים — אשר בפניו אמור הוא, אולי, להתיצב — לומר את האמת. אקבלו כשופט במשפט שבו הוא עצמו מהנה צד, ואאמין למוצא פיו, אדוני."

מר דה לה טרמויי הרהר לרגע, ולאחר-מכן — כיוון שקשה היה להעלות על הדעת הצעה הגיונית מזו — נעתר.

השנים ירדו לחדר שבו שכב הפצוע. בראותו את שני האצילים הבאים לבקרו, נסה ברנז'ו להזדקף במטתו. אף היה חלש מדי, ובשל המאמץ הנוסף שעשה נפל על מטתו, קרוב לאבדן-חושים.

מר דה לה טרמויי נגש אליו, וקרב לאפו צלוחית של מלחי-הרחה שהשיבו לו את הכרתו. מר דה טרביל, שלא רצה שיאשימוהו בהפעלת השפעתו על הפצוע, בקש ממר דה לה טרמויי לחקרו בעצמו.

והנה, הכל התחולל כפי שצפה זאת מר דה טרביל. ברנז'ו, התלוי על בלימה בין החיים והמוות, לא חשב אף לרגע להסוות את האמת; הוא ספר אפוא לשני האצילים כיצד התרחשו הדברים לאשורם.

מר דה טרביל לא בקש יותר; הוא אחל לברנז'ו החלמה מהירה, נפרד ממר דה לה טרמויי, שב לביתו והודיע ללא-דחוי לארבעת הידידים כי מזמנים הם לסעד על שלחנו.

מר דה טרביל היה מארח בביתו חברה טובה ביותר, שפלה עוינת את החשמן. לפיכך מוכן מדוע נסבה השיחה, במשך הארוחה כלה, סביב שתי התבוסות שספגו זה לא כבר אנשיו של רישליה. והנה, מאחר שד'ארטנגן היה גבורם של שני ימיתהלה אלה, זכה בכל הברכות; אתוס, פורתוס וארמיס הניחו לו לקבלן לבדו, ולא רק משום היותם חברים נאמנים — אלא גם משום שהיו אנשים שזכו בחייהם בשבחים כה רבים, שבנקל יכלו לשמע את שבח זולתם.

לקראת השעה שש הכריז מר דה טרביל כי שומה עליו לסור ללובר; אולם, כיוון ששעת הראיון שקבע המלך חלפה מזמן, לא בקש להכנס דרך המדרגות הקטנות, אלא התייצב עם ארבעת אנשיו בחדר-ההמתנה. המלך טרם שב מהציד. לאחר שהמתינו לו ידידינו הצעירים כחצי-שעה בתוך המון אנשי-החצר, נפתחו הדלתות והכריז כי המלך בא.

למשמע הכרזה זו חש עצמו ד'ארטנגן רועד עד לשד עצמותיו. הרגע הקרב אמור היה, לפי כל צפיותיו, להיות מכריע לגבי חייו בעתיד. לפיכך ננעצו עיניו החרדות בדלת שדרכה עתיד היה המלך להכנס.

לואי השלשה-עשר הופיע, צועד בראש; הוא היה לבוש חליפת-ציד, מאבק בלו, נועל מגפים גדולים ואוחז בידו מגלב. ממבט ראשון הבחין ד'ארטנגן כי רוחו של המלך סוערת.

מצב־רוח זה, אף שנכר היטב בפני הוד־מלכותו, לא מנע את אנשי־חצרו מלהתיצב לנגד עיניו; בחדרי־ההמתנה המלכותיים מוטב להראות בעין נרגזת, מאשר לא להראות כלל. שלשת המוסקטרים לא הססו אפוא לצעד צעד קדימה, אך כנגוד להם נשאר ד'ארטגן חבוי מאחור. אף שהכיר אישית את אתוס, פורתוס וארמיס, חלף המלך לידם בלי להביט בהם ובלי לומר מלה, כאלו אין הם מכרים לו כלל. אשר למר דה טרביל, כאשר ננעצו בו עיני המלך — החזיר לו זה מבט כה נחוש, שלבסוף היה זה המלך שהסיט את עיניו ממנו; לאחר מכן, רוטן וממלמל, נעלם המלך בחדריו.

"הענינים בכי רע," אמר אתוס בחיוף; "הפעם לא נזכה בפרס." "המתינו כאן עשר דקות," אמר מר דה טרביל, "ואם מקץ עשר דקות אני שם, צאו ולכו לביתי, כי לשוא תמשיכו להמתין לי כאן." ארבעת הצעירים המתינו אפוא עשר דקות, רבע שעה, עשרים דקות, ובקאותם כי מר דה טרביל אינו שם — יצאו מהארמון כשהם מדאגים מאד באשר לבאות.

מר דה טרביל נכנס בעז־רוח לחדרו של המלך, וראה את הוד־מלכותו במצב רוח עכור עד מאד, יושב בכרסה וטופח על מגפיו בידית־המגלב. אך הדבר לא מנע בעדו מלשאל את המלך, בשלילה גמורה, לשלומו.

"שלומי רע, אדוני רע," השיב המלך; "אני משתעמם." אך, השעמום היה מחלתו הקשה ביותר של לואי השלשה־עשר, שנהג לבקש את אחד מאנשי חצרו לסור עמו לחלון, שם היה אומר: "אדון פלוני, הבה נשתעמם יחד."

"הוד־מלכותך משתעמם! הכיצד," אמר מר דה טרביל, "כלום לא נהנית היום מהציד?"

"הנאה מפקפקת, אדוני! הכל יורד לטמיון, חי־נפשי, ולא ברור אם הטרף הוא שאינו יודע את אשר עליו לעשות, או שהכלבים אבדו את חוש־הריח. הברחנו צבי בן שבע, רדפנו אחריו שש שעות, וכאשר הגיע הרגע לכתרו, כאשר עמד סן־סימון לתקע את תרועת־המנות, הן! כל עדת הכלבים מתבלבלת ומתנפלת על עפר. עוד תראה שאאלץ לחדל מן הציד בכלבים, כפי שכבר חדלתי מן הבזירות. אבוי! מלך אמלל אנכי, אדון דה טרביל! רק בז אחד נותר לי, והוא מת שלשום."

"אכן, הוד־מלכותך, מבין אני את יאושך; האסון כבר. אך נותרו לך, כמדומי, נצים, פרסים ועיטים לרב."

"ואף לא אדם אחד שיאלפם. כיום אני לבדי מכיר את אמונות הצייד בכלבים. אחרי גרד הכל לטמיון, והכל יצודו בעזרת מלכודות, פחים ושוחות. אלו לפחות היה לי פנאי להעמיד תלמידים! אף כבוד החשמן אינו מניח לי אף רגע של מנוחה; הוא מדבר אתי על ספרד, על אוסטרליה, על אנגליה! אהה! באשר לכבוד החשמן, אדון דה טרביל, אין אני מרצה ממך."

מר דה טרביל צפה לתפנית זו בדברי המלך. הוא קרא בו ככספר פתוח; הוא הבין כי כל האנחות הללו אינן אלא מבוא, מעין גרוי עצמי שתפקידו לעודד את רוחו של המלך, וכי הנקדה שאליה הגיע לבסוף היא זו שאליה חתר מלכתחלה.

"האם חטאתי, לדאבוני, והרגזתי את מלכי?" שאל מר דה טרביל, בהעמידו פנים מפתעות עד מאד.

"האם כך ממלא אתה את תפקידיך, אדוני?" שאל המלך בלי להשיב ישירות לשאלתו של טרביל. "כלום לשם כך מניתיך להיות למפקדם של המוסקטרים שלי, כדי שירצחו אדם, יחוללו מהומה ברכע שלם ויאיימו לשרף את פריס בלי שאתה תנקף אצבע? אף רק רגע, המשיך המלך, "ללא ספק נחפזתי להאשימך; ודאי נמצאים כבר מפירי הסדר בבית-סהר; והנה אתה בא להודיעני כי נעשה משפט."

"הוד-מלכותך, השיב טרביל בשלונה, "באתי לבקשך שתעשה אתה משפט."

"נגד מי?" הצטעק המלך.

"נגד המלעזים," אמר מר דה טרביל.

"אהה! הנה ספור חדש, המשיך המלך. "הרי אין בכונתך לספר לי כי שלשת המוסקטרים הארורים שלך, אתוס, פורתוס וארמיס, ועמם אותו בן-גסקוניה שלך לא התנפלו כמטרפים על ברנז'ו האמלל, ולא התאכזרו אליו במדה כזו, שודאי נופח הוא בשעה זו את נשמתו! הרי אין בכונתך לספר לי, כי לאחר מכן לא צרו על חוילתו של דה לה טרמויי, ולא בקשו להעלותה באש! בעתות מלחמה לא היה בכך אסון רב, מאחר שזו מאורת-הוגנוטים; אף בעתות שלום אין זה אלא מעשה נפשע. הרי אין בדעתך להתכחש לכל זאת?"

"מי האיש שספר לך, מלכי, ספור נאה זה?" שאל דה טרביל בשקט.

"מי האיש שספר לי ספור נאה זה, אדוני! ומי רצונך שיהיה זה, אם לא

האיש הנשאר ער כשאני ישן, העובד כשאני משתעשע, המנהל כל ענין בתוך ממלכה זו ומחוץ לה, בצרפת כמו בכל אירופה?"

"הוד-מלכותך מתכונן כנראה לאלהים," אמר דה טרביל, "מאחר שכה גבוה מעל הוד-מלכותך מכיר אני רק את הבורא."

"לא, אדוני! מתכונן אני למשענת-המדינה, למשרתי היחיד, לידידי היחיד, לכבוד החשמן."

"הוד-מעלת-כבודו אינו האפיפיור, הוד-מלכותך."

"מה פונתך בדבריו אלה, אדוני?"

"פונתי כי האפיפיור בלבד אינו מסגל לטעות, וכי אין תכונה זו מאפיינת את החשמים."

"רצונך לומר כי הוא מטעני; רצונך לומר כי הוא בוגד בי. אתה מאשים אותו — אם כן, אזי אמר זאת! הודה בכנות, כי אתה מאשים אותו."

"לא, הוד-מלכותך; אף טוען אני כי הוא עצמו שונה; טוען אני כי הוא עצמו הטעה. טוען אני כי אצה לו דרכו להאשים את המוסקטרים של המלך על לא עול בכפם, בלי לברר את הדברים לאשורם מפני יודעי האמת."

"ההאשמה באה מפיו של מר דה לה טרמווי — מפיו של הדקס עצמו. מה ביכלתך להשיב לכך?"

"ביכלתי להשיב, הוד-מלכותך, כי הוא מערב בפרשה מכרי שיוכל להעיד עליה ללא משוא-פנים; אף לא אמר זאת. מכיר אני את הדקס כאציל ישר, ולכן אסתמך על דבריו; אף בתנאי אחד, מלכי."

"ואיזה הוא?"

"כי הוד-מלכותך יזמנו לכאן ויחקרהו; אף לבדו, בארבע-עינים, ללא עדים; וכי הוד-מלכותך יקראני מיד לאחר שידבר עם הדקס."

"ברצוני!" אמר המלך, "אף האם תקבל את דבריו כלשונם?"

"בהחלט."

"האם תשלים עם פסק-דינו?"

"ללא ספק."

"לה שנה!" קרא המלך. "לה שנה!"

חדרנו של לואי השלושה-עשר, שהיה גם איש-אמונו ונהג תדיר לעמוד מאחורי הדלת, נכנס.

"לה שנה," אמר המלך, "אני מבקש שיצאו ללא דחוי לזמן אלי את מר דה לה טרמווי; ברצוני לדבר עמו הערב."

"האם נותן לי הוד-מלכותך את דברתו, שלא ידבר עם איש בין שיחתו
 עם מר דה לה טרמוי לבין שיחתו עמי?"
 "לא אדבר עם איש, על דברתי כאציל!"
 "אם כן, הוד-מלכותך, להתראות מחר."
 "להתראות מחר, אדוני."
 "באיזו שעה, ברב-טובך?"
 "בשעה שתראה."
 "אף אם אבוא השכם בבקר, עלול אני להעיר את הוד-מלכותך."
 "להעיר אותי! כלום ישן אני? איני ישן עוד, אדוני; לעתים אני חולם, זה
 הכל. בוא אפוא מקדם ככל שתראה, בשעה שבע; אף השמר לך, אם
 אשמים המוסקטרים שלך."
 "אם אשמים המוסקטרים שלי, מלכי, אזי ימסרו לידי הוד-מלכותך,
 שיחרץ את דינם כטוב בעיניו. האם דורש הוד-מלכותך דבר-מה נוסף?
 יאמר נא, ואצית בחפץ-לב."
 "לא, אדוני, לא; הרי לא בכדי מכנים אותי לואי 'הצדיק'. נתראה מחר,
 אדוני, נתראה מחר."
 "שאלהים ינצר עד אז את הוד-מלכותך."
 שנתו של מר דה טרכיל נדדה עוד יותר מזו של המלך; עוד באותו ערב
 הודיע לשלשת המוסקטרים ולידידם כי יתיצבו בביתו בשעה שש וחצי
 בבקר. הוא לקחם אפוא עמו, בלי להבטיח להם דבר במפרש, ובלי להסתיר
 מהם כי חנם בעיני המלך, ואף חנו שלו, תלויים בהטלת קביה.
 בהגיעם למרגלותיהן של המדרגות הקטנות, בקשם להמתין. אם עדין
 רוגז עליהם המלך, יוכלו לעזוב את המקום בלי להראות; אם יאות המלך
 לקבלם, יקרא להם ללא-דחוי.
 בהכנסו לחדר-ההמתנה הפרטי של המלך, פגש מר דה טרכיל בלה שנה,
 אשר ספר לו כי בליל אמש לא מצאו את הדפס דה לה טרמוי, כי זה שב
 לביתו מאחר מכדי להתיצב בפני המלך, וכי כרגע זה נמצא הוא במחצתו.
 השתלשלות-ענינים זו נראתה עד מאד למר דה טרכיל, שסמוך היה
 ובטוח כי הודות לה לא תפעל כל השפעה חיצונית על המלך בין פגישתו
 עם מר דה לה טרמוי לבין שיחתו החוזרת עמו.
 ואמנם, מקץ עשר דקות נפתחה דלת חדרו של המלך, ומר דה טרכיל
 ראה את הדפס דה לה טרמוי יוצא מתוכו. הוא בא לעברו, ואמר:

"מר דה טרביל, הוד-מלכותו קרא לי על-מנת לשמע מפי כיצד התרחשו הדברים אתמול בבקר בביתי. ספרתי לו את האמת — הינו, שהאשם באנשי — ואמרתי כי מוכן אני להתנצל בפניך. ומאחר שפוגש אני בך, אגא קבל את התנצלותי, והמשך למנות אותי גם להבא עם ידידיך."

"אדוני הדכס," אמר מר דה טרביל, "אמוני בישורך כה עמק, שלא רציתי איש אחר מלבדך שיגן עלי באזני הוד-מלכותו. רואה אני כי לא הולכתי את עצמי שולל, ומודה אני לך על כל יוש עדין בצרפת אדם שאפשר לומר עליו, ללא חשש מפני טעות, מה שאמרתי על אודותיך."

"מה יפה, מה יפה!" אמר המלך, שהקשיב לחלופי-התשבחות הללו מאחורי דלתו; "ברם, אמר לו, טרביל, מאחר שטוען הוא לידידותך, כי גם אני רוצה הייתי להמנות עם ידידיו, אף הוא זונח אותי; אמר לו כי כבר שלש שנים כמעט שלא ראיתיו, וכי זוכה אני לראותו רק בזמני אותו הנה. אמר לו כל זאת בשמי, כי אין אלה דברים שיכול המלך לומר בעצמו."

"תודה, הוד-מלכותך, תודה," אמר הדכס. "אף על הוד-מלכותך לדעת, כי האנשים שעמם הוא נפגש בכל שעה משעות היום — ואינני מתכוון למר דה טרביל — אינם דוקא הנאמנים לו ביותר."

"אָהה! שמעת את אשר אמרתי! מה טוב," אמר המלך ונגש לסף דלתו. "אָהה! זה אתה, טרביל? היכן המוסקטרים שלנו? הרי אמרתי לך שלשום להביאם אלי, מדוע לא עשית זאת?"

"הם למטה, הוד-מלכותו, ענה טרביל. "ולבקשתך ילך לה שנה ויאמר להם לעלות."

"כן, כן, שיבואו תכף ומיד; בקרוב תהיה השעה שמונה, ובתשע מחכה אני לאורח. לך לך, אדוני הדכס, ובעקר אל תשכח לשוב. הכנס, טרביל."

הדכס נפרד מהם ויצא. בפתחו את הדלת, הופיעו שלשת המוסקטרים וד'ארטנין, פוסעים בעקבות לה שנה.

"בואו, יקירי, בואו," אמר המלך; "חייב אני לגער בכם."

שלשת המוסקטרים התקרבו בראש מרכן; ד'ארטנין השתרך מאחוריהם. "איך יתכן, לכל הרוחות!" המשיך המלך; "שאתם הארבעה הכנעתם ביומים שבקעה מאנשי-משמרו של הוד-מעלת-כבודו! הגזמתם, רבותי, הגזמתם. בקצב כזה יאלץ הוד-מעלת-כבודו לגיס פלגה חדשה תוך שלשה שבועות, ואני אאלץ לאכף את הצוים במלוא חמתם. אחד, מילא, אינני מתנגד; אף שבקעה ביומים, אני חוזר ואומר, זה מגזם, מאד מגזם."

"בשל כך ודאי מבחין הוד-מעלתך כי באים הם נכלמים ומלאי-חרטה לשטח בפניך את התנצלותם."

"נכלמים ומלאי חרטה! האמנם!" הפטיר המלך; "אינני מתיחס ברצינות לפנייהם הצבועות; אני רואה ביניהם ביחוד פרצוף גסקוני אחד. התקרב, אדוני."

ד'ארטגן, אשר הבין כי אליו הפנתה המחמאה, התקרב אל המלך בהעלותו על פניו הבעה שאין נואשת ממנה.

"ובכן, מר דה טרביל, האם עליו אמרת כי הוא עלם צעיר? הוא ילד, ממש ילד! והוא אשר זכה את ז'יסק במהלמת החרב האדירה ההיא?"

"ואת ברנז'ו בשתים נאות לא פחות!"

"האמנם!"

"מלבד העבדה, כי אלמלא הצילני מידי של ביקרה, נמנע היה ממני בלי שום ספק לזכות ברגע זה בכבוד הרם לדרך בהכנעה את הוד-מלכותך," אמר אתוס.

"לכל הרוחות, איזה שר משחת הוא הצעיר הזה מביארן! מר דה טרביל! איך היה אומר אבי, המלך? במקצוע כזה צריך לחזור אפדות ולנפץ חרבות לאין-ספור. אף הגסקונים היו מאז ומתמיד עניים, הלא כן?" "הוד-מלכותך, חזיב אני לומר כי טרם גלו מכוות-זהב בהריהם, אף כי האלהים חזיב להם נס כזה כתגמול על הדרך שבה תמכו בתביעותיו של אביך המלך."

"משמעות הדבר, כי מאחר שאני בנו של אבי — הרי שהגסקונים הם שעשוני מלך; הלא כן, טרביל? ובכן, סוף טוב הכל טוב, אינני מתנגד. לה שנה, לך וחפש בכל כיסי, וראה שמא תוכל למצא בהם ארבעים פיסטולים; אם תמצא, הביאם אלי. וכעת אמר לי, בחור צעיר, בהן צדקך — כיצד התרחשו הדברים?"

ד'ארטגן ספר את ארועי יום קדם לפרטיהם: כיצד, היות שלא יכול היה לישון מרב אשר שחש לקראת פגישתו עם המלך, נפגש עם חבריו שלש שעות לפני מועד הראיון; כיצד הלכו יחדו לבית-המרוזח; וכיצד, בשל חששו מפגיעת הכדור בפניו, לעג לו ברנז'ו וכמעט ושלם על לעגו במחיר חייו; וכיצד מר דה לה טרמויי, אשר לא היה מערב כלל בפרשה, כמעט ושלם על זאת באבדן ביתו.

"יפה, יפה," מלמל המלך; "כן, כך ספר לי הדכס את הענין. חשמן

מסכן! שבעה אנשים, מהיקרים ביותר ללבו, ביומים! אף די בכך, רבותי.
השמעתם? די בכך: נקמתם על מה שארע ברחוב פרו, ואף למעלה מזאת;
חכים אתם להיות שבעי-רצון."

"אם הוד-מעלתך שבע-רצון, אמר טרביל, "גם אנו כך."
"כן, גם אני שבע-רצון," אמר המלך בנטלו מלוא החפץ זהב מכף-ידו
של לה שנה ובהניחו אותו בכף-ידו של ד'ארטנין. "הנה הראיה לשביעות
רצוני," אמר.

אותה עת לא רוחו עדין משגי-הגאונה הקנאים בימינו. אציל, שהמלך שם
כסף בידו, לא חש עצמו מבזה בשל כך. ד'ארטנין טמן אפוא את ארבעים
הפיסטולים בכיסו ללא כל התחסדות, והודה מקרב לב להוד-מלכותו.
"זהו זה," אמר המלך בהתבוננו בשעונו, "זהו זה. השעה שמונה וחצי,
והגיע זמנכם ללכת. הרי אמרתי לכם שמצפה אני למישהו בתשע. תודה על
מסירותכם, רבותי, יכול אני לסמוך עליה, הלא כן?"
"בהחלט, הוד-מלכותך." הצטעקו הארבעה פה אחד. "נכונים אנו
להתתף לגזרים למען הוד-מלכותך!"

"יפה, יפה; אף השארו שלמים. הדבר עדיף, כי כך תוכלו להביא לי
תועלת. טרביל, הוסיף המלך בלחש שעה שהיתר יצאו מהחדר, "היות
שאין לך מקום בשורות המוסקטרים, וכיון שהחלטנו כי על-מנת להתקבל
ליחידתם חייב לוחם להוכיח את עצמו, גיס צעיר זה לפלגתו של גיסך, מר
דז אסר. אה! לכל הרוחות, טרביל, נהנה אני מראש למראה ההעויה
שיעשה הוד-מעלת-כבודו; הוא ירתח מפעס, החשמן, אף אין זה מעלה
ואין זה מוריד: הצדק אתי."

המלך ברח את טרביל בידו, וזה יצא והצטרף למוסקטרים שהמתינו לו,
מתחלקים עם ד'ארטנין בארבעים הפיסטולים.

והחשמן, כפי שאמר זאת הוד-מלכותו, אכן יצא מכליו מרב זעם; וזעמו
היה כה אדיר, עד כי במשך שמונה ימים נעדר ממשחק המלך — דבר שלא
מנע את הוד-מלכותו מלקבלו בפנים חביבות מאין כמותן, ולשאלו בקולו
המלטף ביותר כל-אימת שפגשו:

"ובכן, אדוני החשמן, מה שלומם של אנשיך המסכנים, זייסק וברנז'ו?"

7

אצל המוסקטרים

כשיצא ד'ארטג'ין מן הלובר ושאל את חבריו כיצד, לדעתם, עליו להשתמש בחלקו בארבעים הפיסטולים, הציע לו אתוס להזמין ארוחה טובה במסעדת האצטרבל; פורתוס — לשכור משרת לשרותו; וארמיס — למצא לעצמו אהובה מתקבלת-על-הדעת.

הארוחה הזמנה עוד באותו יום, והמשרת הגיש לשלחן. אתוס הזמין את הארוחה, ופורתוס מצא את המשרת. הנה זה בן-פיקרדיה, שהמוסקטור המהלל שכרו אותו יום — ולצדד הארוע — על גשר טורנל, שעה שהלה ירק למים כדי ליצר בהם עגולים.

פורתוס טען, שעסוק זה מעיד על אפי שקול ומתבונן, והוא גיסו לעבודה ללא כל בחינה נוספת. חזותו מעוררת-הכבוד של אציל זה, אשר לשרותו חשב פלנשה — זה היה שמו של הפיקרדי — כי התקבל, הקסימה אותו; לכן נכר בו מפח-נפש קל בראותו כי המשרת תפוסה כבר בידי עמית למקצוע בשם מוסקטון ובשמעו מפיו של פורתוס כי תקן העובדים בביתו, אף כי הוא נכבד, כולל רק משרת אחד, וכי הוא עצמו עומד להכנס לשרותו של ד'ארטג'ין. ברם, כאשר נכח בסעדה שערך אדונו וראהו שולף מכיסו, בעת התשלום, חפץ מטבעות זהב — חשב כי עשרו מכטח, והודה לאלהים על שזמן לו אדון עשיר כקרח; הוא התמיד בדעתו זו עד לאחר המשתה, שבפזרת שאריותיו התאושש מתעניות רבות. אף בהציעו עם לילה את מטת אדונו, נגזזו אשליותיו של פלנשה. מטה זו היתה היחידה בדיירה, שכללה חדר-כניסה וחדר-שנה. פלנשה ישן בכניסה, על שמיכה שנלקחה ממטתו של ד'ארטג'ין, ואשר ד'ארטג'ין הסתגל להעדרה.

גם לאתוס הִיה מִשְׁרֵת, שֶׁהוּא אֶלְפוֹ לְשִׁרְתּוֹ בְּצוּרָה מְקוֹרִית עַד מָאֹד, וְשֶׁהִתְקַרָּא גְרִימּוֹ. אֲצִיל נִכְבֵּד זֶה — אָנוּ מִתְכַּוְּנִים לְאַתּוֹס, כַּמּוֹכֵן — הִיה שִׁתְקֵן גְּדוֹל. זֶה חֲמֵשׁ אוֹ שֵׁשׁ שָׁנִים הוּא חֵי בִידִידוֹת עֲמָקָה מֵאִין כְּמוֹתָה עִם פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס, וְאַלֶּה זָכְרוּ כִי רְאוּהוּ מִחִידָה לְעֵתִים קְרוֹבוֹת — אֵךְ מְעוֹלָם לֹא שִׁמְעוּהוּ צוֹחֵק. דְּבָרָיו הָיוּ קְצָרִים וְעִנְיָנִים, בִּקְשׁוֹ תָמִיד לֹאֹמֵר אֵת אֲשֶׁר אָמְרוּ, וְלֹא מַעֲבֵר לָזֶה; הֵם הָיוּ לֹלֵא קְשׁוּטִים, לֹלֵא מְלִיצוֹת, לֹלֵא גִנוּנִים. שִׁיחֲתוּ הִיתָה עֲבָדִית גְּרִידָא.

אֵךְ שֶׁהִיה אַתּוֹס רַק כֶּכֶן שְׁלֵשִׁים, וַיִּפֶּה תֹאֵר וַנִּפֵּשׁ מֵאִין כְּמוֹתוֹ, הִנֵּה לֹא שִׁמְעַי אִישׁ שִׁישׁ לוֹ אֶהוּבָה. מְעוֹלָם לֹא דִבֵּר עַל נָשִׁים, אֵךְ לֹא אָסַר שִׁישׁוֹתְחוֹ עֲלֵיהֶן בְּנוֹכְחוֹתוֹ, אֵךְ כִּי נִכֵּר הִיה שִׁישׁוֹת מֵעֵין אֱלֹהִים, שֶׁבִּהְיוּ נָטַל חֵלֶק בְּמַלְאִים מְלֵאוֹת מְרִירוֹת וּבִהְבָּעַת הַשְּׁקָפוֹת שֶׁל שׁוֹנֵא־נָשִׁים, הָיוּ לוֹ לְזָרָא: אִפּוֹקוֹ, אִפּוֹ הַבְּלִת־חֲבֵרוֹתֵי וְשִׁתְקָנוֹתוֹ עֲשֵׂאוּהוּ לְכַמְעֵט־זָקֵן; לְפִיכֵךְ, עַל־מִנְתָּ שֶׁלֹּא לִסְטוֹת מִמִּנְהֶגָיו, הִרְגִּיל אֵת גְּרִימּוֹ לְצִיָּת לְתַנוּעַת יָד אוֹ שְׁפָתַיִם קְלוֹת, וְרַק בְּמַסְבּוֹת יוֹצְאוֹת מִהַכֵּל הִיה פּוֹנֶה אֵלָיו בְּדִבְרִים. גְּרִימּוֹ, אֲשֶׁר פָּחַד מֵאֲדוֹנוֹ כִּמּוֹ מִהֲשֹׁטֵן וְעַם זֹאת הִיה קָשׁוֹר אֵלָיו מָאֹד וְהִעֲרִיץ לֹלֵא סִיג אֵת גְּאוֹנוֹתוֹ, חָשַׁב לְעֵתִים כִּי הֵבִין הֵיטֵב הוֹרָאָה שֶׁקָּבַל, וְהִיה עוֹשֶׂה בְּדִיוֹק הַהֶפֶךְ מִמָּה שֶׁנִּדְרַשׁ לְעֲשׂוֹת. אֲזִי הִיה אַתּוֹס מוֹשֵׁךְ בְּכַתְּפִיו, וּמִלְקָה אֵת גְּרִימּוֹ לֹלֵא כַּעַס. בְּיָמִים כְּאַלֶּה הִיה מְמַעֵט עוֹד יוֹתֵר בְּדַבּוֹר.

פּוֹרְתוֹס, כְּפִי שְׂרָאִינוֹ, נִחַן בְּאִפִּי נוֹגֵד לְחִלוּטִין אֵת זֶה שֶׁל אַתּוֹס: לֹא רַק שֶׁדִּבֵּר הִרְבֵּה, אֲלֹא גַם בְּקוֹל רָם; וְכַמְעֵט שֶׁלֹּא אִכְפַּת הִיה לוֹ — וְזוֹ נִקְדָּה שִׁישׁ לְצִין לְזִכּוֹתוֹ — אִם מְקַשִּׁיבִים לוֹ, אִם לֹא. הוּא דִבֵּר לְשֵׁם הַהִנָּאָה שֶׁבְּדַבּוֹר, וּכְדִי שִׁישְׁמַע עֲצָמוֹ מְדַבֵּר. הוּא דִבֵּר בְּכָל נוֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא, לְהוֹצִיא עִנְיָנִי מִדָּע; הוּא תִרְץ זֹאת בְּשִׁנְאָה שְׂרוּחֶשׁ הוּא מֵאֵז יָמֵי יְלָדוֹתוֹ, כִּךְ טַעַן, לְאַנְשֵׁי הַמִּדֶּע. הִדֵּר פָּנָיו הִיה פָּחוֹת מִזֶּה שֶׁל אַתּוֹס, וְתַחוּשַׁת נַחֲיִיתוֹ בְּעִנְיָן זֶה גְּרָמָה לוֹ, בְּתַקּוּפָה הִרְאִשׁוֹנָה לִידִידוֹתָם, שִׁיְהִיה בְּלִת־הוֹגֵן לְעֵתִים קְרוֹבוֹת בִּיחֻסּוֹ לְאַתּוֹס הָאֲצִיל, וְיַחוּשׁ חוֹבָה לְעֲצָמוֹ לְעֵלוֹת עֲלָיו בְּהִדֵּר תְּלַבּוּשׁוֹתָיו. אֵךְ בְּאַפְדַּת הַמוֹסְקָטֵר הִרְגִּילָה שְׁלוֹ, וּפְשׁוּט הוֹדוֹת לְצוּרָה שֶׁבָּה הִיה מְסִיט אֵת רֹאשׁוֹ לְאַחֹר וְשׁוֹלַח אֵת רִגְלוֹ קְדִימָה, הִיה אַתּוֹס נוֹטֵל מִמֶּנּוּ פַּעַם אַחֵר פַּעַם אֵת הַמָּקוֹם הַמְּגִיעַ לוֹ, וְדוֹחֵק אֵת פּוֹרְתוֹס הַמִּפְאָר לְמָקוֹם הַשְּׁנִי. פּוֹרְתוֹס הִתְנַחֵם עַל כֵּךְ בְּמִלְאוֹ אֵת חֲדַר־הַהִמְתָּנָה שֶׁל מֵרֶדֶה טְרַבִּיל וְאֵת חֲדַר־הַמִּשְׁמֵר שֶׁל אֲרָמוֹן הַלּוֹכֵר בְּהַמְלַת הַצְּלַחוֹתָיו בְּתַחוּם הָאֶהָבָה, נוֹשֵׂא שְׂאֵתוֹס הִיה אֶלֶם לְגַבְיוֹ. לַעֲתָ עֲתָה, לְאַחֵר שֶׁעֲבָר מְנֻשׁוֹת הָאֲצִלָּה

האזרחית לנשות האצלה הצבאית, מהשופטת לברונית, לא שח פורתוס על מישהי שמעמדה פחות מזה של נסיכה וזה, שחשה כלפיו חבה עזה.

משל עתיק אומר: "משרת דומה לאדונו". ממשרתו של אתוס, גרימו, נעבר אפוא לזה של פורתוס, מוסקטון.

מוסקטון היה איש-נורמנדיה, אשר אדונו הסב את שמו השקט, בוניפס, למוסקטון — המהדהד פי כמה וכמה. הוא נכנס לשרותו של פורתוס, בתנאי שיקבל בתמורה לבוש ומגורים בלבד — אף אלה יהיו מפארים. הוא בקש רק שעתים ביום, להקדישן לעסוק שאמור היה לספק את שאר צרכיו. פורתוס הסכים לעסקה; היא נראתה בעיניו עד מאד. הוא היה מזמין למוסקטון בגדי-שרד גזורים מאפדותיו הישנות וממעיליו המיתרים, ובצורת חיט מכשר מאד, שהיה הופך את מלבושיו ובדרך זו מחדשם — חיט, אשר אשתו נחשדה בכך שבקשה להדיח את פורתוס מהרגליו האציליים — היה מוסקטון עושה רשם כביר בהלכו בעקבות אדונו.

אשר לארמיס, אשר דומה לנו כי כבר הצגנו את אפיו למכביר, ואשר נוכל אגב לראותו, כמו את אפי חבריו, בשלבי התפתחותו הבאים — למשרתו קראו באזן. בשל תקוות אדונו להצטרף בבוא היום לשורות הכנסייה, היה באזן לבוש תמיד שחורים, כיאה למשרתו של איש כמורה. באזן, שבא מחבל ברי, היה בן שלשים וחמש או ארבעים, מתון, שלו, שמנמן, ובלה את שעות-הפנאי שהותיר לו אדונו בקריאת ספרי-קדש. לכל היותר היה מבשל ארוחה מעוטת-מנות, אף מצינת; לבד מזאת היה אלם, עור, חרש ונאמן ללא-סיג.

בעת, כשמכירים אנו — שטחית, לפחות — את האדונים ומשרתיהם, הבה נעבר למעונו של כל אחד ואחד.

אתוס התגורר ברחוב פרו, שני צעדים מגן-לוקסמבורג; דירתו, שפללה שני חדרים קטנים, מרהטים בטוב טעם, נמצאה במעין בית-מלון בכעלותה של אשה צעירה ויפה מאד צדין, שנשאה אליו לשוא עינים עורגות. על הקירות נכרו שיריו של פאר-עבר: לדגמה, חרב שזורה חוטי זהב, שלפי צורתה יצרה בתקופתו של המלך פרנסואה הראשון, ואשר רק נדנה המשבץ אבני-חן היה שוה כמאתים פיסטולים — וחרף זאת, מעולם לא חשב אתוס למשכנה או למכרה, ואפלו בשעות מצוקתו הקשות ביותר. חרב זו לבתה משך זמן-מה את תשוקתו של פורתוס, אשר היה נותן עשר שנים מחייו כדי שתהא שלו.

יום אחד, לקראת פגישה עם דכסית כלשהי, אף נסה לשאֵל מֵאִתּוֹס.
בְּלִי לְהוֹצִיא הֶגֶה מִפִּי רֹקֵן אִתּוֹס אֶת כִּסְיוֹ, אֶסֶף אֶת תְּכֵשִׁיטִיו, אֲרִנְקִיו,
שְׂרוּכִיו וְשִׁשְׂרָאוֹתָיו הַזֵּהְבוֹת, וְהִגִּישׁ אֶת הַכֹּל שִׁי לְפוֹרְתוֹס; אֵךְ בְּאֶשֶׁר
לְחֶרֶב, אָמַר לוֹ, הִיא קְבוּעָה בְּמִקוּמָה וְלֹא תוּכַל לַעֲזוֹב מְקוֹם זֶה אֲלֹא כְּאֶשֶׁר
יַעֲקֹר אֲדוֹנָה לְמִקוֹם אַחֵר. לְכֹד מִחֶרְבוֹ, הִנֵּה לוֹ גַּם דִּיוֹקָן שֶׁל אֲצִיל מִימֵי אֲנָרִי
הַשְּׁלִישִׁי, לְבוּשׁ בְּהִדּוּר רַב וְעוֹנֵד אֶת אוֹת מְסֻדְרוֹת־הַקֶּדֶשׁ; בֵּין דִּיוֹקָן זֶה
לְבֵין אִתּוֹס נִכְרוּ אִי-אֵלֶּה קְנִי דְמִיוֹן, אִי-אֵלֶּה תּוֹיִם מְשֻׁפָּחֲתִים מְשֻׁתָּפִים,
אֲשֶׁר הֵעִידוּ כִּי אֲצִיל רָם-מַעְלָה זֶה, אֲבִיר מְסֻדְרִי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, נִמְנָה עִם
אֲבוֹתָיו שֶׁל אִתּוֹס.

לְכִסּוֹף, הִיתָה לוֹ תִּכְה נִפְלְאָה מַעֲשֵׂה-חֹשֶׁב, נוֹשֵׂאת סֶמֶל-אֲצִלָּה וְזֶה לְזֶה
שֶׁהִתְנוֹסֵס עַל הַחֶרֶב וְהַדִּיוֹקָן, וְאֲשֶׁר מִמְּקוּמָהּ מַעַל לְאֵחַ הִיתָה צוֹרֶמֶת אֶת
הַעֵין בְּנִגּוּד שְׂבִינָה לְבֵין הַשָּׂאֵר. אִתּוֹס הִנֵּה נוֹשֵׂא תָמִיד אֶת מִפְתָּח הַתִּכְה
בְּכִסּוֹ, אֵךְ יוֹם אֶחָד פִּתְחָהּ בְּפָנֵי פוֹרְתוֹס, וְזֶה הַצִּלִּיחַ לְנֹדָא כִּי הַתִּכְה אֵינָה
מְכִילָה אֲלֹא נִירוֹת: מִן הַסֵּתֶם מִכְתָּבֵי אֶהְבָּה וּמִסְמָכִים מְשֻׁפָּחֲתִים.

פוֹרְתוֹס הַתְּגוּרֵר בְּדִירָה גְדוֹלָה וּמִפְאֶרֶת מְאֹד, כָּכֹל הִנָּרְאָה, בְּרוּחֹב
הַשׁוֹכֵף-הַיָּשֵׁן. כָּל-אֵימַת שֶׁהִנֵּה עוֹבֵר בְּלוֹיֹת יָרִיד מִתַּחַת לַחֲלוֹנוֹת הַדִּירָה,
שֶׁבְּאֶחָד מֵהֶם הִנֵּה נֶצֶב תָּמִיד מוֹסְקָטוֹן בְּמַדִּי-שְׂרָד הַדּוּרִים, הִנֵּה פוֹרְתוֹס
מֵרִים אֶת רֹאשׁוֹ וְאֵת יָדוֹ, וְאוֹמֵר: "הִנֵּה מְשֻׁכְּנִי!" אֵךְ מַעוֹלָם לֹא נִמְצָא
בְּבִיתוֹ, מַעוֹלָם לֹא הִזְמִין אִישׁ לְבָקֵר בּוֹ, וְלָכֵן לֹא הִנֵּה אֶפְשָׁר לְבָרֵר אִם
מֵאֲחֹרֵי הַחֲזוֹת הַהִדּוּרָה מִסִּתְּתָר עֲשָׂר שָׁל-מִמֶּשׁ.

אֲשֶׁר לְאֶרְמִיס, הוּא הַתְּגוּרֵר בְּדִירָה קְטָנָה, שֶׁכְּלָלָה טְרַקְלִין קָטָן, חֲדָר-
אֶכֶל וְחֲדָר-שְׁנָה; חֲדָר זֶה, שֶׁבְּדוּמָה לְדִירָה כְּלָה נִמְצָא בְּקוֹמַת-הַקֶּרֶקֶע, פִּנָּה
לְגַן רַעְנָן, יָרֵק, מוֹצֵל וּמִסְתָּר מַעֲיָנֵי הַשִּׁכְנִים.

אֲשֶׁר לְדִ'אֶרְטִינִין, יוֹדְעִים אָנוּ מָה הִנֵּה טִיבוֹ שֶׁל מַעוֹנוֹ, וּכְבֹּד הַתּוֹדַעְנוּ
לְמִשְׁרָתוֹ הַנִּכְבָּד, פְּלִנְשָׁה.

דִ'אֶרְטִינִין, שֶׁהִנֵּה סִקָּרֵן מְאֹד מְטֻבָּעוֹ — אֲגַב, בְּדוּמָה לְכָל הַתְּכֵסִיסִנִים
הַמַּעֲלִים — הַשְּׁתַּדֵּל בְּכָל מְאֹדוֹ לְדַעַת מִי הֵם, לְאַמְתּוֹ שֶׁל דְּבָר, אִתּוֹס,
פוֹרְתוֹס וְאֶרְמִיס; כִּי הָרִי מֵאֲחֹרֵי כְּנוּיִים אֵלֶּה הַסִּתִּיר כָּל אֶחָד מֵהַגְּבָרִים
הַצְעִירִים הַלָּלוּ — וּבַעֲקָר אִתּוֹס, שֶׁמִּמְרָחֵק לִיגָה אֶפְשָׁר הִנֵּה לְהַבְחִין
בְּאֲצִילוֹתוֹ הַנִּשְׁגָּבֶת — שֵׁם שֶׁל בֶּן-אֲצִלָּה. הוּא פִּנָּה אֲפּוֹא לְפוֹרְתוֹס, כְּדִי
לְבַקֵּשׁ פְּרִטִּים עַל אִתּוֹס וְאֶרְמִיס, וְלְאֶרְמִיס — כְּדִי לְדַעַת מִי הוּא פוֹרְתוֹס.
לְמַרְבֵּה הַצָּעֵר, לֹא יָדַע פוֹרְתוֹס עֲצָמוֹ עַל חֲיָיו שֶׁל חֲבֵרוֹ הַשְּׁתַּקֵּן יוֹתֵר

משדלף על אודותם בצבור. ספר כי אתום ידע אסונות כבדים בחיי-האהבה שלו, וכי בגידה מתעבת הרסה אחת ולתמיד את חיייו של גבר נעים-הליכות זה. אף מה היתה בגידה זו? זאת לא ידע איש.

אשר לפורתוס, לבד משמו האמתי — שרק האדון דה טרכיל ידעו, כפי שידע את שמותיהם של שני עמיתיו — הרי שאת חיייו קל היה להכיר. הוא היה רברבן ופטפטן, ולכן שקוף כבדלח לעיני הזולת. הדבר היחיד שעלול היה להטעות את המתבונן היה האמונה בנכונות השבחים שהרעיף על עצמו.

לארמיס, היתה חזות של אדם נטול-סודות אף למעשה היה בחור מלא וגדוש מסתורין, שהשיב בשאלות לשאלות ששאלוהו בדבר אחרים, ושהתחמק מתשובה על שאלות ששאלוהו בדבר עצמו. יום אחד, לאחר שחקרו זמן רב בענין פורתוס ושמע מפיו את השמועה הרווחת על אודות קשריו עם נסיכה, בקש ד'ארטנין לדעת מעט יותר על פרשיות האהבה של איש-שיחו.

"ומה אתה, חברי היקר," אמר לו; "אתה, הסת על אודות ברוניות, רוזנות ונסיכות של אחרים?"

"סליחה," קטעו ארמיס, "דברתי רק משום שפורתוס עצמו מדבר על כך, מאחר שצוּעק הוא את כל הדברים הנאים הללו באזני. אף האמן לי, מר ד'ארטנין היקר, שאלו הייתי שומעם ממקור אחר, או בסוד מפיו של פורתוס — לא היה בנמצא מודה שתקן ממני."

"אינני מטיל ספק בכך," המשיך ד'ארטנין; "אף בכל זאת נדמה לי כי אף אתה מקרב למדי לנשות-האצלה, ולראיה — ממחטה רקומה מסימת, שלה חב אני את הכבוד להכירך."

הפעם לא רגז ארמיס כלל, אלא העלה על פניו את הכעס הצנועה ביותר והשיב בקול מלא חבה:

"יקירי, אל תשכח כי ברצוני להצטרף לכנסיה, וכי מוקיר אני רגלי מכל ארועי החברה-הגבוהה. ממחטה זו שראית לא נתנה לי, אלא נשכחה אצלי על ידי אחד מרעי. נאלצתי לקחתה על-מנת שלא יחשדו בהם, בו ובגבירה אהובת-לבו. אשר לי, אין לי ואינני רוצה כלל שתהיה לי אהובה. בכך נוהה אני אחר דגמתו המועילה של אתום, שגם לו אין אהובה."

"לכל הרוחות! אינך כמר — שהרי אתה מוסקטר!"

"מוסקטר לעת-מצוא, יקירי, כפי שאומר החשמן; מוסקטר בעל-כרחי,

אף איש־כְּנִסְיָה בלבי, האַמֵּן לי. אַתּוֹס ופּוֹרְתוֹס תַּחְבוּ אוֹתִי הִנֵּה כְּדִי שְׁלֹא
אֲשַׁתַּעֲמֵם; בַּעַת שְׁהִסְמַכְתִּי כַכְמֵר, הִיתָה לי בַּעֲיָה קִלְהָ עִם... אִף וְדַאי אֵין זֶה
מַעֲנִין אוֹתָךְ, וְאֲנִי גּוֹזֵל מִמֶּךָ זְמַן יָקָר."

"כִּלְל וְכִלְל לֹא, הַדְּבָר מַעֲנִין אוֹתִי עַד מָאֵד," נִצְטַעַק דִּ'אַרְטֶנְזֵן; "כִּרְגַע
אֵין לי שׁוֹם דְּבָר אַחֵר לַעֲשׂוֹת."

"כֵּן, אִף אֲנִי צָרִיךְ לֹמַר אֶת תְּפִלוֹתִי," הָשִׁיב אֶרְמִיס, "וְלַחֲבֵר כְּמָה
חֲרוּזִים שְׁבַקְשָׁה מִמֶּנִּי הַגְּבֵרֶת דִּ'אַגִּיוֹן; לְאַחֵר מִכֵּן חַיֵּב אֲנִי לְסוּר לְרַחוּב
סֶנְט־אוֹנוֹרָה, לְרַכֵּשׁ אֶדֶם לַגְּבֵרֶת דֵּה שְׁבָרִז; רוֹאֶה אִמָּה, יְדִידִי הַיָּקָר, כִּי בַּעֲד
אַתָּה פְּנוֹי, זְמַנִּי שְׁלִי מִצְמָצֵם מָאֵד."

אֶרְמִיס הוֹשִׁיט בַּחֲבֵה אֶת יָדוֹ לְרַעוּ הַצֶּעִיר, וְנִפְרַד מִמֶּנּוּ.

חֲרַף כָּל הַמְאָמְצִים שַׁעֲשָׂה, לֹא עָלָה בְּיָדוֹ שֶׁל דִּ'אַרְטֶנְזֵן לְדַעַת יוֹתֵר עַל
אוֹדוֹת שְׁלֹשֶׁת חֲבָרָיו הַחֲדָשִׁים. בְּלִית־בְּרָה סָכַם בְּלִבּוֹ כִּי בַּהוּזָה יֵאֱמִין לְכָל
הַנֶּאֱמָר עַל עֲבָרָם, בַּתְּקִנָּה לְגִלּוּיִים בְּדוֹקִים וְנִרְחָבִים יוֹתֵר בַּעֲתִיד. לְפִי־שַׁעֲה
רָאָה בְּאַתּוֹס אֶת אֶכִּילֵס, בַּפּוֹרְתוֹס אֶת אִיאַס, וּבְאַרְמִיס אֶת יוֹסֵף הַצָּדִיק.

עִם זֹאת הָיוּ חַיֵּיהֶם שֶׁל הָאַרְבָּעָה עֲלִיזִים; אַתּוֹס הִמָּר, וּכְהֶרְגָלוֹ —
לֹא־הִצְלָחָה. אִף־עַל־פִּי־כֵן מַעוֹלָם לֹא לָוָה פְּרוּטָה מִחֲבָרָיו, לְמֵרוֹת שְׁאַרְנָקוֹ
עֲמַד לְשֵׁרוֹתָם בְּכָל עֵת. כֹּאשֶׁר הָיָה מִשְׁחָק עַל דְּבָרָתוֹ, הָיָה מַעִיר תָּמִיד אֶת
נוֹשָׁהוּ לְמַחֲרַת בַּשַּׁעֲה שֶׁשׁ בִּבְקָר כְּדִי לְפָרֵעַ אֶת חוּבּוֹ.

לְפּוֹרְתוֹס הָיוּ הַתְּלַקְחִיּוֹת; אִם זָכָה, הָיָה מִתְהַלֵּךְ מִחֲצָף וּמִלֹּא־פָּאָר; אִם
הַפְּסִיד, הָיָה נֹעֵלֵם כְּלִיל לַכֶּמֶה יָמִים, וְחוֹזֵר לְאַחֲרֵיהֶם חֹר וְעִגְמוּמִי, אִף
בְּכִיסִים מִלֹּא־יֶמֶן.

אֲשֶׁר לְאַרְמִיס, הוּא לֹא שִׁחַק מַעוֹלָם. הוּא הָיָה הַמוֹסְקָטֵר הַמְּכִישׁ בִּיּוֹתֵר,
וְאִישׁ־הַחֲבָרָה הָרַע בִּיּוֹתֵר שֶׁאִפְשָׁר הָיָה לְמַצֵּא. תָּמִיד נֶאֱלָץ לַעֲבֹד. לַעֲתִים,
בְּאַמְצַע הָאַרוּחָה, כֹּאשֶׁר הוֹדוֹת לִיָּין הַמְּשֻׁלָּהֵב וְלִשְׂיחָה הַחֲמָה חֲשָׁבוּ הַכָּל כִּי
לְפָחוֹת שְׁלֹשׁ שָׁעוֹת נֹתֵרוּ לְפָנֵיהֶם לְהִסָּב לְשִׁלְחָן, הָיָה אֶרְמִיס מִתְבּוֹנֵן
בְּשַׁעוֹנוֹ, קָם בַּחֲיוּף חֲנִנִי וְנִפְרַד מִהַחֲבֹרָה עַל־מְנַת לְלַכֵּת, כִּף הָיָה אוֹמֵר,
לְהַתְנַעֵץ בְּאַיִזָּה תְּרָצֵן, שַׁעֲמוֹ קָבַע פְּגִישָׁה. לַעֲתִים הָיָה שָׁב לְבֵיתוֹ לְכַתֵּב
מֵאֵמֶר, וּמִבְקֵשׁ מִחֲבָרָיו שְׁלֹא יִטְרִידוּהוּ.

אֲזִי הָיָה אַתּוֹס מַחֲיֵךְ אֶת חַיּוּכּוֹ הָעִגְמוּמִי, שֶׁכֶּה הֵלֵם אֶת פְּנֵיו הָאַצִּילִיּוֹת,
וּפּוֹרְתוֹס הָיָה שׁוֹתֶה יַיִן מְכוּסוֹ, בְּהִשָּׁבְעוֹ כִּי לַעוֹלָם לֹא יִהְיֶה אֶרְמִיס יוֹתֵר
מֵאַשֶׁר כִּמָּר כִּפְרִי.

מִשְׁרָתוֹ שֶׁל דִּ'אַרְטֶנְזֵן, פְּלִנְשָׁה, הִסְתַּגֵּל בְּאַצִּילוֹת לְעֵדֵן הַשְּׁפַע; הוּא הָיָה

משתכר שלשים פרוטות ליום, ובמשך חדש היה מופיע בבית עליו כפרוש ומלא אדיבות לאדונו. כאשר החלה רוח נגדית לנשב בדירה שברחוב הקברנים — כלומר, כשנאכלו כמעט כל ארבעים הפיסטולים שנתן המלך לווי השלשה-עשר — החל משמיע טענות שאתוס הגדין כמצחינות, פורתוס כגסות וארמיס כמגחכות. אתוס הציע אפוא לד'ארטנגן לגרש את פלנשה, פורתוס דרש שילקהו יותר משבער, וארמיס טען כי צריך אדון לשמע רק את המחמאות שחולקים לו.

"קל לכם לדבר," השיב ד'ארטנגן; "לך, אתוס, החי באלם עם גרימו ואוסר עליו לדבר, ובשל כך אינו שומע ממנו שום מלה בלתי-נעימה; לך, פורתוס, החי ברמת-חיים נפלאה ונחשב כאלהים בעיני מוסקטון; ולבסוף לך, ארמיס, אשר למודי הדת שבהם אתה שקוע תמיד מעוררים כבוד רב אצל משרתך באזן, שהוא עצמו איש דתי ונעים-הליכות. אף אני, שאין לי כל דבר ממשי ומשאבים כלשהם; אני שאיני מוסקטור ואפלו לא חיל בחיל-משמר — מה אוכל לעשות כדי לעורר בפלנשה חבה, אימה או כבוד כלפי?"

"הענין חמור," השיבו שלשת הרעים; "זוהי בעיה פנימית: משרתים הם כמו נשים — יש להעמידם ללא-דחוי במקומם אם רוצים שישארו שם. חשב, אפוא."

ד'ארטנגן חשב, והחליט לחבט בפלנשה מראש על מעשיו בעתיד; ההחלטה הוצאה אל הפעל ללא-דחוי, וביסודיות שבה היה ד'ארטנגן מבצע כל אחד ממעשיו. לאחר שהכהו, אסר עליו לעזוב את שרותו ללא התר, כי הוסיף, "העתיד אינו יכול להתנכר אלי; אני מצפה בהכרח לזמנים טובים יותר. עתידך בטוח אפוא אם תשאר לצדי, ואני אדון טוב מכדי שארשה לך לעזובני כפי שמבקש אתה, ובכך לשלל ממך את סכוייך הטובים."

צורת התנהגות זו עוררה בקרב המוסקטורים כבוד רב למדיניותו של ד'ארטנגן. פלנשה עצמו נתקף הערצה, ולא הזכיר עוד את רצונו להתפטר. חיייהם של ארבעת הצעירים נעשו משתפים; ד'ארטנגן, שלא היה כבול בהרגלים — משום שזה לא כבר בא מאזורו ונקלע לעולם חדש לחלוטין לגביו — סגל לעצמו חיש-מהר את הרגליהם של ידידיו.

הם נהגו לקום סמוך לשמונה בבקר בחרף, וסמוך לשש בקיץ, ולצאת לביתו של מר דה טרביל כדי לקבל הוראות ולחוש את הלך-הרוחות. אף שלא היה מוסקטור, בצע ד'ארטנגן את המשימות בדיקנות נוגעת ללב; תמיד

נמצא במשמרת, משום שנהג לארח לחברה לכל אחד משלשת ידידיו שעה שעמדו על המשמר. הוא היה מפר בבית המוסקטרים, והכל ראו בו חבר טוב; מר דה טרביל, שאמד את ערכו ממבט ראשון ורחש כלפיו חבה של ממש, לא חדל מלהמליץ עליו בפני המלך.

שלשת המוסקטרים אהבו גם הם עד מאד את ידידם הצעיר. הידידות שאחזה את הארבעה, והצורך להתראות שלש-ארבע פעמים ביום — אם לשם דו-קרב, אם לשם עסקים ואם לשם הנאה — הביאו לכך שירוצו ללא הרף כצללים זה בעקבותיו של זה, ותדיר היו פוגשים בבלתי-נפרדים הללו מחפשים זה את זה מגן-לוקסמבורג עד לכפר סן-סולפיס, או מרחוב השוכר-הישן עד לגן-לוקסמבורג.

לעת-עתה התממשו הבטחותיו של האדון דה טרביל בקצב מהיר. ביום בהיר אחד הורה המלך לאביר דז אסר לצרף את ד'ארטנין כצוער לפלגת-המשמר שלו. ד'ארטנין התאנח ולבש את המדים החדשים, אשר היה נכון לתת עשר שנים מחייו כדי להמירם במדי מוסקטר. מר דה טרביל הבטיח חסד זה לאחר טירונות של שנתים — שאפשר יהיה לקצרה, אגב, אם יזדמן לד'ארטנין לעשות שרות יוצא-דפן למלך או לבצע מעשה-גבורה. ד'ארטנין הסתפק בהבטחה זו, ולמחרת היום החל את שרותו.

אזי הגיע תורם של אתוס, פורתוס וארמיס לעמד על המשמר יחד עם ד'ארטנין, כשהיה במשמרת. כך שביום שבו הצטרף אליה ד'ארטנין, נכתה פלגתו של האביר דז אסר בארבעה אנשים במקום באחד.

8

תַּכְכִּי־חֶצֶר

כמו לכל הדברים בעולמנו, כן גם לארבעים הפיסטולים של המלך לואי השלשה־עשר הייתה התחלה והיה קץ, ומאז קץ זה פקד מחסור את ארבעת ידידיו. בתחלה כלכל אתוס את השתפות ימים־מספר בממונו־שלו; החליפו בכך פורתוס, אשר הודות לאחת מהעלמיותיו השכיחות הצליח לפרנס את הכלל במשך חמשה־עשר יום; לבסוף הגיע תורו של ארמיס, אשר מלא את חובתו ברצון; עלה בידו, כך טען, להוציא כמה פיסטולים ממכירת ספרי־הדת שלו.

לאחר מכן פנו, כהרגלם, לעזרתו של מר דה טרביל — שהעניק להם אי־אלו מקדמות על חשבון המשכרת; אך מקדמות אלו לא יכלו להספיק לארך זמן לשלשה מוסקטרים עמוסי־חובות ולאי־ש־משמר שטרם העמיד נושים לעצמו, ומשום כך לא זכה עדין באשראי.

לבסוף, כשראו כי הנה אוזלות המעות האחרונות מכיסיהם, כנסו במאמץ אחרון שמונה או עשרה פיסטולים על־מנת שפורתוס יהמר עליהם. למרבה הצער בגד בפורתוס מזלו והפסיד הכל, וכן עשרים וחמשה פיסטולים על דברתו.

אזי היה המחסור למצוקה; אזי נראו ארבעת המרעבים, ומשרתיים בעקבותיהם, מתרוצצים על רציפי הנָהָר ובחדרי־המשמר, אוספים אצל חבריהם את כל ההזמנות לסעדה שיכלו להשיג; כי אכן, בהתאם לעצתו של ארמיס, יש לפזר בעתות־שפע הזמנות על ימין ועל שמאל — כדי ללקט כמה מהן בחזרה בעתות־צרה.

אתוס הזמן ארבע פעמים, ובכל פעם לזה עצמו בידידיו ובמשרתייהם.

פורתוס זכה בשש הזדמנויות, ואף הוא אפשר לחבריו להנות מהן. ארמיס זכה בשמונה. כפי שראינו כבר, הוא היה אדם שבמעט המלה עשה מלאכה רבה.

אשר לד'ארטג'ן, שעדיין לא הכיר איש בעיר הבירה, הוא השיג רק ארוחת-בקר אצל כמר בן-אזורו, וארוחת-ערב אצל דגלן בפלגת-המשמר. הוא הוביל את צבאו אל הכמר, וחסל את מלאי השוקולד הדו-חדשי שלו; הוא הובילו אל הדגלן, והם סעדו סעדת-מלכים. אף כפי שנהג פלנשה לומר, גם אם פעם אחת אוכלים הרבה, אין זו אלא פעם אחת.

ד'ארטג'ן חש עצמו משפל אפוא, על כי היו לו רק ארוחה וחצי — מאחר שהסעדה בבית הכמר לא יכלה להחשב אלא כחצי-ארוחה — לענג בהן את חבריו, בתמורה למשתים שאליהם הזמנו אתוס, פורתוס וארמיס. הוא החזיק עצמו כחי על חסדי הזולת, כי שכח בתם-לבו (שהוא כה אפני לבן-נעורים) כי הוא שכלכל את כל החבורה במשך חדש ימים; מחו המדאג החל לפעל במרץ. הוא חשב כי שתפותם של ארבעה גברים צעירים, אמיצים, פעלתנים ומלאי-יוזמה חייבת לשאף ליותר מאשר טיולים בהלוך מחערסל, תגילי סיוף וחדודי-לשון פחות או יותר שנונים.

ואמנם, ארבעה גברים כמותם, ארבעה גברים מסורים זה לזה הן ברכוש והן בנפש, ארבעה גברים הערבים זה לזה בכל עת, שאינם נסוגים לעולם, המבצעים יחד או בנפרד החלטות שנתקבלו במשתף, ארבע זרועות אלה המאיימות על ארבע כנפות השמים, או הפונות יחד לעבר נקדה אחת — חיבים בהכרח לפלס לעצמם דרך בגלוי או במחתרת, בערמה או בכח, לעבר יעד שקבעו, ויהיה יעד זה מוגן ומרחק ככל שיהיה. הדבר היחיד שהפתיע את ד'ארטג'ן היה כי שלשת ידידיו לא חשבו על כך מעולם.

הוא עצמו חשב על כך, וברצינות דוקא, מאמץ את שכלו למצא כוון להפעלתו של כח יחיד זה, המכפל פי ארבעה, שבצורתו — כך היה סמוך ובטוח — אפשר יהיה להרים את העולם כמו במנוף שאותו חפש ארכימדס; לפתע הקישו בדלת. ד'ארטג'ן העיר את פלנשה וצוה עליו לפתח.

אל לקורא לדמין לעצמו לפי המשפט "ד'ארטג'ן העיר את פלנשה", כי היתה זו שעת-לילה או טרם-שחר. לא ולא! השעה היתה ארבע אחרי-הצהריים. שעתים קדם-לכן בא פלנשה לבקש ארוחת-צהריים מאדונו, אשר פטרו בפתגם: "טובה שנה כארוחה." לפיכך סעד פלנשה את לבו בשנה.

לדירה נכנס גבר, לבוש די בפשטות ובעל חזות של ברנגני.*
בקניון סעדה, רצה פלנשה להקשיב לשיחה, אף האורח הכריז באזני
ד'ארטגן כי הדברים שעליו לומר חשובים וסודיים, ולפיקח מבקש הוא
לשוחח עמו בארבע-עינים.

ד'ארטגן שלח מעליו את פלנשה, ובקש ממבקרו לשבת.
השתרר רגע של דומיה, שבמהלכו התבוננו השנים זה בזה כאלו רצו
לעשות הכרה מקדמת; לאחר מכן הרבין ד'ארטגן את ראשו, סימן שהוא
מקשיב.

"שמעתי על אדון ד'ארטגן כי הוא גבר צעיר ואמיץ-לב עד מאד," אמר
הברנגני, "ומניטין אלה, אשר הוא ראוי להם, הניעוני לגלות לו סוד."
דבר, אדוני, דבר, "אמר ד'ארטגן, שחש כי לפניו דבר-מה שרוח בצדו.
לאחר הפסקה קצרה, שב הברנגני ואמר:
"אשה לי, תופרת אצל המלכה, אדוני, ושאינה משללת חכמה ויפי.
השיאו לי אותה לפני שלש שנים לערך, למרות שרכושה היה קטן, משום
שמר דה לה פורט, חדרנה של המלכה, הוא סנדקה ופטרונה..."
"ובכן, אדוני?"

"ובכן," המשיך האיש, "ובכן, אדוני, אשתי נחטפה אתמול עם שחר
בצאתה מחדר עבודתה."

"ועל ידי מי נחטפה אשתך?"

"אני חושד באדם מסוים, אדוני, אף איני בטוח שחשדי מצדק."

"ומיהו האדם שאתה חושד בו?"

"אדם העוקב אחריה זה זמן רב."

"מה אתה סח!"

"מה אמר, אדוני," המשיך הלה; "משכנע אני כי מאחורי כל זאת חבויים
ענייני-מדינה הרבה יותר מאשר ענייני אהבה."

"ענייני-מדינה יותר מאשר ענייני אהבה," חזר אחריו ד'ארטגן בהבעה
מלאת-הבנה, "במה אתה חושד?"

"אינני יודע אם יכול אני לפרט באזניך את חשדותי..."

"אדוני, ברצוני לצין בפניך, כי אינני מבקש ממך מאומה. הרי באת לכאן

* כלומר, אורח בן העיר שאינו ממעמד האצילים ושאינו משרת בקדש; במקרה שלפנינו
סוחר או בעל עסק.

מרצונך. אתה שאמרת לי, כי יש לך סוד לגלות לי. עשה אפוא כרצונך; עדין יכול אתה להסתלק כלעצמת שבאת.

"לא אדוני, לא; אתה נראה כצעיר ישר, ובדעתי לבטח כן. נדמה לי אפוא, כי לא בשל פרשיות האהבה שלך עצרו את אשתי, אלא בגלל אלו של גבירה נעלה ממנה פי כמה וכמה."

"אהה! אהה! כלום אין זה בשל אהבותיה של הגברת דה בואה־טרסי?" שאל ד'ארטנין, שבקש להראות בעיני מבקרו הנחות כבקיא בעניני החצר. "גבוה ממנה, אדוני. גבוה ממנה."

"הגברת ד'אגיון, אם כן?"

"גבוה גם ממנה."

"הגברת דה שברז, אפוא?"

"גבוה ממנה, גבוה בהרבה!"

"אהבותיה של... השתמק ד'ארטנין."

"כן, אדוני, השיב הברנגני, אחוז־אימה, בקול כה נמוך שכמעט אי אפשר היה לשמעו.

"עם מי?"

"עם מי יכול להיות הדבר, אם לא עם הדכס מ..."

"הדכס מ..."

"כן, אדוני!" אמר הברנגני, מעמם את קולו עוד יותר.

"אף כיצד ידוע לך כל זאת?"

"כיצד ידוע לי הדבר? ובכן..."

"כן, כיצד ידוע לך הדבר? בלי התחמקיות, שאם לא כן... מבין אתה."

"הדבר נודע לי מפי אשתי, אדוני, מפי אשתי."

"אשר יודעת זאת מפי..."

"מפיו של מר דה לה פורט. כלום לא ספרתי לך כי היא בת־טפוחיו של מר דה לה פורט, איש־אמונה של המלכה? ובכן, מר דה לה פורט הציבה לצדה של הוד־מלכותה, על־מנת שלמלכתנו האמללה — אשר המלך מזניחה, החשמן מרגל אחריה והכל בוגדים בה — יהיה לפחות אדם אחד שתוכל לתת בו אמון."

"אהה! אהה! הנה הולך הכל ומתחנר!" אמר ד'ארטנין.

"והנה, אשתי באה לפני ארבעה ימים; אחד התנאים הוא, אדוני, שעליה לבוא לבקרני פעמים בשבוע; כי, כפי שהתכבדתי לומר לך, אשתי אוהבת

אותי מאד. אשתי באה אפוא וספרה לי כי בימים אלה מדאגת המלכה עד מאד.

"האמנם?"

"כן. מסתבר כי כבוד החשמן רודף אחריה ומציק לה יותר מאי-פעם. הוא אינו יכול לסלח לה את פרשת הסרבנות. האם מכיר אתה את ספור הסרבנות?"

"איזו שאלה, הוא מכר לי בהחלט!" אמר ד'ארטניין, שלא ידע מאומה בנדון אף בקש להתחזות כאדם המערה בעניני החצר.

"כך שכיום אין זו עוד סתם שנאה, אלא שאיפת-נקם."

"האמנם?"

"והמלכה חושבת..."

"כן, ומה חושבת המלכה?"

"היא חושבת, כי כתבו בשמה לדכס מבקינגהם."

"בשמה של המלכה?"

"כן, על-מנת שיבוא לפריס, כדי לטמן לו מלכדת כלשהי."

"חזיו ורעם! אף אדוני היקר, מה לאשתך בתוך כל זאת?"

"נאמנותה למלכה ידועה, ומבקשים להרחיקה מאדוניה, להפחידה על-מנת שתגלה את סודותיה של הוד-מלכותה, או לפתותה על-מנת להשתמש בה כמרגלת בשרותם של אויבי המלכה."

"סביר למדי," אמר ד'ארטניין; "האם מכר לך הגבר שחטפה?"

"אמרתי לך; דומני כי האיש מכר לי."

"מה שמו?"

"אינני יודע; כל שידוע לי הוא שהאיש עבדו הנרצע של החשמן, מלחך-פנקתו."

"האם ראית אותו בעיניך?"

"כן, אשתי הראתה לי אותו יום אחד."

"התוכל לתארו בצורה שתאפשר את זהויו?"

"כן! בהחלט; הוא אציל בעל חזות נשאה, שער שחור, גון עור שחום,

מבט נוקב, שנים צחורות וצלקת ברקה."

"צלקת ברקה!" הצטעק ד'ארטניין; "ובנוסף לכך שנים צחורות, מבט

נוקב, גון עור שחום, שער שחור וחזות נשאה! זה האיש שלי ממג!"

"זה האיש שלך, אמרת?"

"כן, כן; אף אין זיך משנה מאומה לגבי ענייניך. לא, טעות ביד: אם האיש שלך והאיש שלי אחד הם, הדבר דווקא מפשט בהרבה את העניינים, כי במקרה אחת אנקם שתי נקמות; היכן אפשר למצוא?"

"אין לי משג."

"אין לך משג היכן הוא מתגורר?"

"אין לי כל משג; יום אחד, בלוויתי את אשתי ללובר, נצא הוא מהארמון שעה שהיא נכנסה — ואז הראתה לי אותו."

"לכל הרוחות! לכל הרוחות!" מלמל ד'ארטגן; "כל הדברים הללו סתמיים למדי; ממי שמעת על חטיפת אשתך?"

"ממר דה לה פורט."

"האם מסר לך פרטים כלשהם?"

"לא היו לו כל פרטים."

"ובכן, האם קבלת איזשהי ידיעה אחרת?"

"אכן, קבלתי..."

"מה?"

"איני יודע אם אני עומד לעשות מעשה פזיז..."

"שוב אתה מתחיל! אבל הפעם חייב אני להעיר לך כי מאחר מדי לסגת."

"ולכן אינני נסוג, לכל הרוחות!" נצטעק הברגני, מתרחף ומגדף כדי לחזק את נפשו. "לבד מזאת, חיינפשי, אני בונסיה..."

"שמך בונסיה?" קטעו ד'ארטגן.

"כן, זיך שמי."

"אמרת אפוא, חיינפשי, אני בונסיה! סליחה אם קטעתי את דבריך, אף שם זיך שאמרת מכר לי, כמדמני."

"יתכן, אדוני. אני בעל-הבית שלך."

"אהה! אהה!" אמר ד'ארטגן, שהודקף למחצה וברך את אורחו במנוח-

ראש, "אתה בעל-הבית שלי?"

"אכן, אדוני, אכן. ומאחר שאתה בביתי זיך שלשה חדשים, וטרוד בודאי בעסוקיך החשובים מכדי שתזכר לשלם את שכר דירתך, ומאחר שלא

הצקתי לך בנדון אפילו פעם אחת — חשבתי כי תגמל לי על עדינותי."

"ועוד איד, מר בונסיה הנקר," השיב ד'ארטגן, "האמן לי כי מלא אני הכרת-טובה כלפיך בשל התנהגותך זו, ואם, כפי שכבר אמרתי לך, יכול אני

להיות לך לעזר באופן כלשהו..."

"בהחלט, אדוני, בהחלט; וכפי שהתחלתי לומר לך, חי-נפשי, אני
בונסיה נותן בך אמון."

"המשך אפוא את דבריך."

האיש שלף גיר מכיסו, והציגו בפני ד'ארטגן.

"מכתב!" אמר הצעיר.

"שקבלתי הבקר."

ד'ארטגן פתחו, ומאחר שהיום רב — התקרב אל החלון, והאיש
בעקבותיו.

"אל תחפש את אשתך," קרא ד'ארטגן; "היא תחזור לך כשלא יהיה עוד
צורך בה. אם תעשה צעד אחד כדי למצאה, אתה אבוד."

"הנה נקדה חיובית," המשיך ד'ארטגן, "כי ככלות הכול אין זה אלא
איום."

"נכון, אף איום זה מחרידני; אני, אדוני, איני איש-חרב כל עקר, וחושש
אני מהבסטיליה."

"הוי!" אמר ד'ארטגן; "גם אני איני שש להגיע לבסטיליה. אלו מדבר
היה במהלמות חרב בלבד, ניתא."

"אבל אדוני, אני תליתי בך את תקותי בענין זה."

"הכיצד?"

"בראותי אותך מקף בכל פעם מוסקטרים נשאים, ובהכירי אותם כאנשי
של מר דה טרביל, ולפיכך באויביו של החשמן, חשבתי בלבי כי אתה
וידידיך תשמתו להתל בחשמן, ובד-בבד לסייע בידה של מלכתנו
האמללה."

"ללא ספק."

"לבד מזאת חשבתי בלבי, כי מאחר שחב אתה לי שלשה חדשי שכירות,
אשר מעולם לא הזכרתים בפניך..."

"כן, כן, כבר הבאת בפני נמוק זה, והוא נשמע לי מצין."

"ובכן, היות שהחלטתי כי כל עוד מכבד אתה את ביתי בנוכחותך לא
אזכיר לך עוד את ענין שכר-הדירה..."

"כך יאה."

"ולכך אוסיף, אם יש צורך, כי הנה בדעתי להציע לך חמשים פיסטולים
אם במקרה — ובנגיד לכל הנחה סבירה — דחוק אתה בכסף בעת הזו."

"הפלא ופלא; אם כן, מר בונסיה היקר, הרי אתה אדם עשיר!"

"אמיד למדי, אדוני, אמיד — זו המלה הנכונה; צברתי קצבה של כאלפים או שלשת אלפים כתר הודות לסחר בסדקית, ובעקר הודות להשקעת אי-אלה סכומים במסעו האחרון של יורד-הים המפרסם ז'ן מוקה; לכן, אדוני, הרי מבין אתה כי... אוי!..." הצטעק לפתע הברגני.

"מה קרה?" שאל ד'ארטנין.

"מה ראות עיני?"

"היכן?"

"ברחוב, מול חלונותיך, בפתח הבנין הזה; אדם עטוף במעיל." "הוא האיש!" נצטעקו יחד ד'ארטנין והברגני, אשר הפירו איש-איש את אויבו.

"אהה! הפעם," צעק ד'ארטנין וזנק לעבר חרבו, "הפעם לא יחמק מדי."

הוא שלף את חרבו מנדנה והזדרז לצאת מהדירה. במדרגות פגש את אתוס ופורתוס שבאו לבקרו. הם התרחקו זה מזה, וד'ארטנין חלף ביניהם כחץ מקשת.

"הי! לאן אתה רץ ככה?" צעקו לעברו שני המוסקטרים.

"האיש ממג!" השיב ד'ארטנין ונעלם מהעין.

פעמים רבות ספר ד'ארטנין לחבריו על הרפתקתו עם הזר, וכן על הופעת הנוסעת היפה, שבידה הפקיד הלה, ככל הנראה, הודעה חשובה. דעתו של אתוס הייתה כי ד'ארטנין אבד את המכתב במהלך התגרה. לדעתו אין אציל מסגל למעשה שפל כגון גנבת מכתב; ולפי תאור הזר בפי ד'ארטנין, יכול הלה להיות רק בן-אצלה.

פורתוס ראה את הפרשה כלה כפגישת-אֶהֱבִים שקבעה גבירה למחזרה, או המחזר לגבירה, ואשר נוכחות ד'ארטנין, ונוכחות סוסו הצהב, סבלוה. ארמיס טען, כי מאחר שכל הדברים הללו מסתוריים — מן הראוי שלא לנסות ולרדת לחקרים.

מהמלים המעטות שפלט ד'ארטנין הבינו אפוא השנים במה הענין, ומאחר שהניחו כי לאחר שימצא את האיש, או יאבד את עקבותיו, ישוב ד'ארטנין בסופו של דבר לביתו, המשיכו ועלו לדירתו.

בהכנסם היה חדרו של ד'ארטנין ריק מאדם. בעל-הבית, אשר חשש מתוצאותיו של המפגש הצפוי בין הצעיר לאלמונים, החליט — לנוכח אפיו כפי שהציגו בעצמו — כי הזהירות מחיבת שיסתלק מהמקום.

9

ד'ארטנין מגלה את כחו

כפי שחזו זאת אתוס ופורתוס, חזר ד'ארטנין מקץ חצי שעה. גם הפעם לא מצא את האיש, שנעלם כבדרך-פלא. ד'ארטנין רץ שלוף-חרב בכל הרחובות הסמוכים, אף לא ראה אדם הדומה לזה שחפש. לבסוף עשה את הדבר שאולי חייב היה לעשות מלכתחלה: להקיש בדלת שעליה נשען הזר. אף לשוא נקש במקוש עשר או שתים-עשרה פעמים רצופות; איש לא פתח לו, ושכנים, אשר הרעש משכם אל סף ביתם או לחלונות דירתם, הסבירו לו כי בית זה — אשר כל פתחיו היו, אגב, סגורים ומסגרים — נטוש זה למעלה מששה חודשים.

שעה שהיה ד'ארטנין רץ ברחובות ומקיש בדלתות, הצטרף ארמיס לשני ידידיו, כך שבשובו לביתו מצא עצמו ד'ארטנין בפני עצרת מלאה. "ובכן?" שאלו שלשת המוסקטרים פה-אחד, בראותם את ד'ארטנין נכנס בפנים מינעות ומעותות מכעס.

"ובכן!" הצטעק ד'ארטנין בהשליכו את חרבו על משתו, "ברי לי כי איש זה הנו השטן בכבודו ובעצמו; הוא נעלם כשד, כצל, כרוח-רפאים!" "האם מאמין אתה ברוחות-רפאים?" שאל אתוס את פורתוס.

"אני מאמין רק במה שרואות עיני, ומאחר שמעודי לא ראיתי רוחות — אינני מאמין בהן."

"התנ"ך, אמר ארמיס, "מצוה עלינו להאמין בהן: רוחו של שמואל התגלתה לשאול, וזה עקר-אמונה שלא אשבע נחת, פורתוס, אם תערער עליו."

"מכל מקום, איש או שד, גשמי או רוחני, תעתוע או מציאות — אדם זה

נולד כְּדִי לְהוֹרִידֵנִי שְׂאוּלָה, כִּי בִשְׁל מְנוּסָתוֹ, רַבּוּתִי, הִחְמַצְנוּ עֶסְקָה מְצִינָה;
 עֶסְקָה שְׂבָה יָכְלָנוּ לְהַרְוִיחַ מֵאָה פִּיסְטוּלִים, וְאוּלֵי אִף יוֹתֵר.

"הַכִּיצָד?" קָרָאוּ פֶּה-אֶחָד פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס. אֲשֶׁר לְאַתּוֹס, הוּא שְׁמֵר אֲמוּנִים
 לְשִׁיטַת-הָאֵלִם שְׁלוֹ, וְהֶסְתַּפֵּק בְּמִבְט שׂוֹאֵל.

"פְּלִנְשָׁה," אָמַר דְּאַרְטִנֵּן לְמִשְׁרָתוֹ, אֲשֶׁר שָׂרָב אוֹתוֹ רָגַע אֶת רֹאשׁוֹ בְּעַד
 הַדֶּלֶת הַפְּתוּחָה-לְמַחְצָה, מִתּוֹךְ כּוֹנֵה לְלֶקֶט כְּמֵה פְּרוּרִים מִהִשְׁיחָה, "רַד אֶל
 בַּעַל-בֵּיתֵנוּ, מֵר בּוֹנְסִיָּה, וְאָמַר לוֹ לְשַׁלַּח אֲלֵינוּ מַחְצִית הַתְּרִיסָר בְּקִבּוּקִים שֶׁל
 יֵין בּוֹיִנְסִי, הַיֵּין הָאֶהוּב עָלֵי בִיּוֹתֵר."

"מֵה זֹאת אוֹמְרָת? הֲאֵם נִהְיָה אֶתָּה מֵאַשְׁרָאִי פְּתוּחַ אֲצֵל בַּעַל-הַבֵּית
 שְׁלָךְ?" שְׂאֵל פּוֹרְתוֹס.

"כֵּן," הִשִּׁיב דְּאַרְטִנֵּן; "הִחַל מֵהַיּוֹם; הָיוּ סְמוּכִים וּבְטוּחִים שְׂאֵם יֵינוּ
 רַע, נִשְׁלַח אוֹתוֹ לְחַפֵּשׁ לְמַעַנְנוּ יֵין אַחֵר."

"מִתֵּר לְנַצֵּל, אִף לֹא הַפְּרִזָּה," פָּסַק אַרְמִיס.

"תְּמִיד אֲמַרְתִּי כִּי דְאַרְטִנֵּן הוּא בַּעַל הַמַּח הַחֲרִיף מִבֵּין אַרְבַּעַתָּנוּ," אָמַר
 אַתּוֹס, וּלְאַחֵר שֶׁהִשְׁמִיעַ חוֹת־דַּעַת זֶה — אֲשֶׁר דְּאַרְטִנֵּן הִשִּׁיב עָלֶיהָ בְּקִדָּה
 — שֶׁב לֹא דַחוּי לְשִׁתִּיקָתוֹ הִרְגִּילָה.

"אָמַר לָנוּ כָּכֵר בְּמֵה הַעֲנֵן," בִּקֵּשׁ פּוֹרְתוֹס.

"כֵּן," אָמַר אַרְמִיס, "סֵפֶר לָנוּ זֹאת, יְדִידִי הִיָּקֵר, בְּתַנְאִי שְׂאִין כְּבוֹדָה שֶׁל
 אִיזוֹ גְּבִירָה מַעֲרָב בְּסִפּוֹר זֶה — כִּינֵן שְׂאֵם כָּךְ הוּא, תִּיטִיב לְנִהֵג אִם
 תִּשְׁמְרָהוּ בְּקִרְבָּךְ."

"אֵל דְּאָגָה," הִשִּׁיב דְּאַרְטִנֵּן, "כְּבוֹדוֹ שֶׁל אִישׁ לֹא יִפְגַּע מִמֶּה שְׂאִסְפֵּר
 לָכֶם."

אִזִּי מִסֵּר לָהֶם, מִלָּה בְּמִלָּה, אֶת אֲשֶׁר אָרַע בֵּינוּ לְבֵין בַּעַל-בֵּיתוֹ, וְכִיצָד
 הִתְבָּרַר כִּי הָאִישׁ שֶׁחֲטַף אֶת רַעֲיָתוֹ שֶׁל בַּעַל-בֵּיתוֹ הִכְבִּיד וְזֶה שֶׁעָמַד הַתְּקוּטָט
 בְּאַכְסִנִּית "הַטּוֹחֵן-הַיֶּשֶׁר" לֹא הָיוּ אֵלָּא אָדָם אֶחָד.

"הַסִּפּוֹר נִשְׁמַע טוֹב," אָמַר אַתּוֹס לְאַחֵר שֶׁטַעַם מֵהַיֵּין כְּמִבֵּין, וְצִין בְּהִנְדֵּ-
 רֹאשׁ כִּי הוּא לְטַעְמוֹ; "וְאִפְשָׁר הִיָּה לְהוֹצִיא מִהַבְּרִנָּשׁ הַחֲכִיב הַזֶּה חֲמֻשִּׁים עַד
 שְׂשִׁים פִּיסְטוּלִים. כָּעַת נּוֹתֵר לְבָרֵר, הֲאֵם חֲמֻשִּׁים אוֹ שְׂשִׁים פִּיסְטוּלִים
 מְצִדִּיקִים שְׁנִסְכֵּן אַרְבָּעָה רָאשִׁים."

"אִךְ אֵל תִּשְׁכַּח," נִצְטַעַק דְּאַרְטִנֵּן, "כִּי אִשָּׁה מַעֲרֶכֶת בְּפִרְשָׁה, אִשָּׁה
 חֲטוּפָה, אֲשֶׁר וּדְאִי מֵאִיָּמִים עַל חַיִּיהָ, אוּלֵי מַעֲנִים אוֹתָהּ, וְכָל זֹאת מִשּׁוּם
 שֶׁהִיא נִאֲמָנָה לְגַבְרָתָהּ!"

"הזהר לך, ד'ארטנן, הזהר לך," אמר ארמיס; "לדעתי משתלבה אתה יתר על המדה באשר לגורלה של גברת בונסיה. האשה נכראה להובילנו אל פיפחת, וממנה נובעים כל אסונותינו."

לשמע דבריו הנחרצים של ארמיס, קמט אתוס את מצחו ונשף את שפתיו.

"לא למרת בונסיה דואג אני," צעק ד'ארטנן, "אלא למלכה, אשר המלך זונחה, החשמן רודפה, והיא רואה את ראשי כל נאמניה מתזים בזה אחר זה."

"ומדוע אוהבת היא את השנואים עלינו מכל, את הספרדים ואת האנגלים?"

"ספרד היא מולדתה," השיב ד'ארטנן, "ואין טבעי מכך שתאהב את הספרדים, אשר היא והם בני ארץ אחת.* באשר לטענה השניה שהשמעת נגדה, ספר לי כי אינה אוהבת אנגלים — אלא אנגלי מסים."

"ובכן, חינפשי," אמר אתוס, "יש להודות כי אנגלי מסים זה ראוי בהחלט לאהבה. מימי לא ראיתי חזות אצילית משלו."

"ואל לנו לשכח, שאין עוד אדם המתלבש כמותו," אמר פורתוס. "הייתי בלונדון ביום שזרה את פנינו, ובשם אלהים! הרמתי שמים, ומכרתי אותן בלא פחות משה פיסטולים האחת. ואתה, ארמיס, האם הוא מכר לך?"

"לא פחות טוב מאשר לך, רבותי, כי הרי נמניתי עם אלה שעצרוהו בגני אמין, לשם הביאני מר דה פיטנז', רכבה של המלכה. הייתי אותה עת בבית המדרש לכמרים, וההרפתקה נראתה בעיני אכזרית למלך."

"אף למרות הכל," אמר ד'ארטנן, "אלו ידעתי היכן נמצא הדפס מקינגהם, הייתי אווז בידו ומובילו אל המלכה, ואפלו היה זה רק כדי לעורר את חמתו של החשמן; כי הלא אויבנו האמתי, היחיד והנצחי, רבותי, הוא החשמן; ואם נמצא דרך להערים עליו, מוכן אהיה לסכן את חיי לשם כך."

"ובכן," המשיך אתוס, "האם לא אמר לך הסוחר, ד'ארטנן, שהמלכה חושבת ששלחו לבקינגהם אגרת מזיפת על-מנת למשכו הנה?"

* אן מאוסטריה היתה בתם של פליפה השלישי מלך ספרד ושל מרגרטה, בתו של הנסיך קרל מסטיריה (אוסטריה). למרות שמה, לא היה לה כל קשר עם אוסטריה, ואלו למוצאה הספרדי היה משקל רב, בעקר משום זקתה לתרבות מולדתה.

"מפני כך היא חוששת."
 "חכו רגע," אמר ארמיס.
 "מה הענין?" שאל פורתוס.
 "המשיכו, אני מנסה להזכר בפרטים."
 "כעת משכנע אני," אמר ד'ארטנן, "כי חטיפתה של אשה זו, העובדת
 בשרות המלכה, קשורה לארועים שעל אודותם דברנו — ואולי לנוכחותו
 של מר בקינגהם בפרים."
 "הגסקוני מלא וגדוש רעיונות," אמר פורתוס בהשתאות.
 "אוהב אני מאד להאזין לדבריו," אמר אתוס, "ניבו משעשע אותי."
 "רבוחי," אמר ארמיס, "הקשיבו לזאת."
 "הבה נאזין לארמיס," אמרו שלשת הרעים.
 "אתמול נמצאתי אצל דוקטור בחכמת-הדת, איש מלמד עד מאד אשר
 אני מסתיע לעתים בעצתו לצרף למודי..."
 אתוס חייך.
 "הוא מתגורר ברבע שומם," המשיך ארמיס; "אפיו ומקצועו מחיבים
 זאת. ובכן, שעה שיצאתי מביתו..."
 ארמיס השתתק.
 "ובכן?" שאלו שלשת מאזיניו, "מה ארע שעה שיצאת מביתו?"
 דומה היה כי ארמיס מתאמץ, כמו אדם הנמצא בעצומו של ספור שקר,
 והוא פוגש בדרךכו מכשול בלתי-צפוי; אולם עיני ידידיו היו נעוצות בו,
 אזניהם היו כרויות, ולא היתה דרך לסגת.
 "למלמד הזה יש אחינית," המשיך ארמיס.
 "אחינית, כמוכן!" קטעו פורתוס.
 "גבירה מכבדת מאד," אמר ארמיס.
 שלשת הידידים פרצו בצחוק.
 "הה! אם תצחקו, אם תפקפקו בדברי," הוסיף ארמיס, "לא תדעו דבר."
 "אנו מאמינים כבגידת-מוחמד, ודומים כקבר," אמר אתוס.
 "לפיקך אמשיך," אמר ארמיס. "אחינית זו באה לעתים לבקר אצל
 דודה; ובכן, אתמול נמצאה אצלו באקראי שעה שהייתי גם אני שם, ולכן
 נאלצתי להציע את עצמי ללוותה למרפכתה."
 "הכיצד! לאחיניתו של המלמד יש מרפכה?" קטעו פורתוס, אשר
 הפטפטנות היתה אחת ממגרעותיו; "הכרות ראויה לשמה, ידידי."

"פורתוס, "אמר ארמיס, "יותר מפעם צינתי בפניך, כי אינך יודע לשמר
 על מוצא-פיד, וכי דבר זה הוא לך לרועץ בקשריך עם נשים."
 "רבותי, רבותי, "נצטעק ד'ארטנין, בהכחינו לאן מוביל ספורו של
 ארמיס, "הענין רציני; הבה נחידל אפוא מהתלווצציות; המשך, ארמיס,
 המשך."
 "לפתע ראיתי גבר גבה-קומה, שחום, בעל גוונים של אציל... הנה, מסוג
 האיש שלך, ד'ארטנין."
 "אולי אותו האיש, "השיב הלה.
 "יתכן, "המשיך ארמיס... "הוא התקרב אלי, מלוג בחמשה או ששה
 אנשים שצעדו כעשרה צעדים מאחוריו, ובנימה המנמסת ביותר אמר: סלח
 לי, אדוני הדקס, ואת, גברתי, פנה לגברת שנתלתה בזרועי..."
 "אחינתי של המלמד?"
 "שתק כבר, פורתוס! "אמר אתוס. "אתה בלתי-נסבל."
 "...עלו בטובכם למרכבה ללא שום התנגדות ובלי להקים כל רעש."
 "הוא חשב אותך לדקס מבקינגהם! "נצטעק ד'ארטנין.
 "אף הגברת? "שאל פורתוס.
 "הוא חשב אותה למלכה! "אמר ד'ארטנין.
 "בדיוק כך, "אמר ארמיס.
 "הגסקוני הוא שד משחת! "הגה אתוס. "דבר אינו נעלם ממנו."
 "אכן, "אמר פורתוס, "לארמיס קומה דומה לזו של הדקס היפה, וגם
 משהו מצורתו; אף נדמה לי, בכל זאת, כי מדי המוסקטר..."
 "עטיתי מעיל רחב, "אמר ארמיס.
 "בחדש יולי! לכל הרוחות! "אמר פורתוס, "האם חושש המלמד פן
 תכר?"
 "מבין אני, "אמר אתוס, "כי המרגל הטעה בשל הלבוש; אף הפנים!"
 "חבשתי כובע גדול, "אמר ארמיס.
 "אוי! אלהים שבשמים! "הצטעק פורתוס. "כמה אמצעי זהירות נחוצים
 כדי ללמד תיאולוגיה!"
 "רבותי, רבותי, "אמר ד'ארטנין, "כל נבטל זמננו בשטיות; הבה נתפזר
 ונחפש אחר אשתו של הסוחר בדבריי-סדקית. היא המפתח לתעלומה."
 "לחפש אשה ממעמד כה נחות! האמנם, ד'ארטנין? "הפטיר פורתוס,
 מעקם את שפתיו בתנועת זלזול.

"היא בת טפוחיו של דה לה פורט, משרתה ואיש-אמונה של המלכה.
 כלום לא אמרתי לכם זאת, רבותי? יתכן כי אין זה אלא שקול מחשב מצדה
 של הוד-מלכותה, למצא הפעם תמיכה בתחתית הסלם. ראשים נשאים
 נראים ממרחקים, ולחשמן ראיה טובה."
 "ובכן," אמר פורתוס, "קדם כל עליך לסכם מחיר עם הסוחר, ושיהיה זה
 מחיר נאות!"
 "אין צורך," אמר ד'ארטנין. "אני משער כי גם אם לא ישלם לנו — נקבל
 פצוי הולם ממקור אחר."
 ברגע זה נשמעה ששטה מהירה במדרגות, הדלת נפתחה ברעש, והסוחר
 האמלל התפרץ לחדר שבו התנהלה ההתקצות.
 "אוי! רבותי," צעק, "הצילו את חיי, בשם אלהים, הצילו את חיי!
 ארבעה אנשים באים לעצרני; הצילו אותי, הצילו אותי!"
 פורתוס וארמס קמו ממקומם.
 "רגע אחד," אמר ד'ארטנין, מרמוז להם להשיב לנגניהן את חרבותיהם
 השלופות-למחצה; "רגע אחד; במקרה כגון זה אין צורך באמן-לב, אלא
 בזהירות."
 "אף הרי אין בכונתנו להרשות..." הצטעק פורתוס.
 "הניחו לד'ארטנין לעשות כרצונו," אמר אתוס; "אני חוזר ואומר, כי
 הוא המוח החריף בינינו. ואני מצדי מודיע, כי אצית לו. עשה כרצונך,
 ד'ארטנין."
 ברגע זה הופיעו ארבעה אנשי-משטרה בפתח הדירה הקטנה; בראותם
 למולם ארבעה מוסקטרים חגורי-חרב, הססו להתקדם הלאה.
 "הכנסו, רבותי, הכנסו," צעק לעברם ד'ארטנין; "אתם בביתי, ואנו כלנו
 כאן משרתיהם הנאמנים של המלך ושל כבוד החשמן."
 "אם כן, רבותי, לא תתנגדו לכך שנכצצ את הפקדות שנתנו לנו?" שאל
 זה שנראה מפקד הכתה.
 "נהפוך הוא, רבותי; אף נסיע בידיכם, אם ידרש הדבר."
 "אילו דבורים אלה, לכל הרוחות?" רטן פורתוס.
 "אתה גלם," השיב אתוס. "שתק!"
 "הרי הבטחת לי..." לחש הסוחר האמלל.
 "אין אנו יכולים להצילך אלא אם נהיה חפשיים," לחש ד'ארטנין
 במהירות; "אם ננסה להגן עליך, יעצרונו יחד אתך."

"אך נדמה לי, בכל זאת..."

"בואו, רבותי, בואו," המשיך ד'ארטגן בקול רם; "אין לי כל סבה להגן על האדון הזה. רק עתה פגשתיו לראשונה, ואשר לנסבות הפגישה — הוא יספר לכם בעצמו, כי בא לדרש ממני את תשלום שכר-הדירה. האם אמת בפי, אדון בונסיה? ענה!"

"אמת לאמתה," נצטעק הסוחר בדבריי-סדקית, "אך האדון אינו אומר לכם..."

"אף מלה עלי, אף מלה על ידידי, ובעקר אף מלה על המלכה — אחרת תוריד את כלנו שאולה בלי שתציל את עורך," לחש ד'ארטגן לבונסיה, ואחר אמר בקול: "קדימה, רבותי, קדימה — קחו את האיש הזה מכאן!"

ד'ארטגן הדף את הסוחר לידיהם של אנשי-המשמר, ואמר לו: "אתה נכל, אדוני היקר; אתה בא לדרש ממני, ממוסקטר, כסף! לבית-הספר! אגא, רבותי, קחו אותו לבית-ספר, והחזיקוהו מאחורי סוגר וברית זמן רב ככל האפשר, כך שתהיה לי השהות לשלם."

השוטרים הודו לו שוב ושוב, ופנו להסתלק עם טרפם.

שעה שירדו במדרגות, טפח ד'ארטגן על כתפו של מפקדם:

"כלום לא נשתה איש לחיי רעהו?" אמר במלאו שתי כוסות ביין בונסיה, שקבל הודות לטוב-לבו של מר בונסיה.

"אראה זאת ככבוד," אמר האיש. "אשתה בחפץ לב!"

"אם כן — לחייד, אדוני... אגב, מה שמך?"

"מר בוארנר."

"לחייד, מר בוארנר."

"לחייד, אישי האציל; ואתה, מה שמך, בבקשה?"

"ד'ארטגן."

"לחייד, אדוני!"

"מעל לכל," קרא ד'ארטגן, נשא על כנפי התלהבותו, "לחיי המלך והחשמן!"

מפקד השוטרים היה אולי מפקפק בכנותו של ד'ארטגן אלו היה היין רע, אף היין היה מעלה — ולפיכך קבל את הדברים כפשוטם.

"איזה מעשה-שטן עשית?" אמר פורתוס לאחר שהצטרף מפקד השוטרים לאנשיו, וארבעת הידידים נותרו לבדם. "געל-נפש! ארבעה מוסקטרים מניחים לעצר במחצתם אמלל הקורא לעזרה! אציל, המרים כוס בחברתו של פשוט-עם!"

"פורתוס, "אמר ארמיס, "אתוס כבר הודיע לך שאתה גלם, ואני מצטרף
 בזאת לדעתו. ד'ארטנן, אתה אדם דגול, וכאשר תמצא במקומו של מר דה
 טרביל, אבקש את תמיכתך על-מנת שתשיג לי ראשות של מנזר."
 "לעזאזל! אינני מבין שום דבר!" אמר פורתוס. "אתם נותנים ידכם למה
 שעשה ד'ארטנן זה עתה?"
 "ועוד איך," אמר אתוס. "לא רק שמסכים אני עם מעשיו, אלא גם
 משבח אותו עליהם."
 "כעת, רבותי," אמר ד'ארטנן, בלי שיטרח להסביר את התנהגותו
 לפורתוס, "כעת, אחד למען כלם, כלם למען אחד. זוהי סיסמתנו, הלא כן?"
 "אבל רגע אחד..." אמר פורתוס.
 "הושט ידך והשבע!" צעקו אתוס וארמיס.
 נוהה אחר דגמת האחרים, אף עודו מסגן משהו בין שניו, הושיט פורתוס
 את ידו — וארבעת החברים חזרו בקול מאחד על הסיסמה שהכתיב
 ד'ארטנן:
 "אחד למען כלם, כלם למען אחד!"
 "יפה. כעת ישוב כל אחד לביתו," אמר ד'ארטנן, כאלו משחר נעוריו
 לא עסק אלא במתן פקדות; "אף זהירות, כי החל מרגע זה פותחים אנו
 במערכה נגד החשמן."

10

מִלְכֶּדֶת-עֶכְבָּרִים בַּמָּאָה הַשְּׁבַע-עֶשְׂרֵה

מִלְכֶּדֶת-עֶכְבָּרִים אֵינָנָה הַמִּצָּאָה שֶׁל יְמֵינוּ; הַחֵל בְּרָגַע שָׁבוּ הַקִּימוּ לָהֶן הַחֲבֵרוֹת הַמִּתְהוּוֹת מִשְׁטָרָה כְּלִשְׁהִי, הַמִּצִּיָּאָה מִשְׁטָרָה זוֹ אֶת הַמִּלְכֶּדֶת. מֵאַחֵר שֶׁלֹּא כָּל קוֹרְאֵינוּ בְּקִיִּים בְּעֵגָה הַמְדַּבֵּרֶת בְּמִטָּה-הַמִּשְׁטָרָה, וְכִיּוֹן שׁוֹזוּ גַם הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה מֵאִזְ שֶׁהִתְחַלְנוּ לִכְתֹּב לִפְנֵי חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה שָׂאֵנוּ מִשְׁתַּמְשִׁים בְּמִנְחָה בְּמִשְׁמָעוֹת זוֹ, הִבָּה נִסְבִּיר לְקוֹרְאֵינוּ מַהִי מִלְכֶּדֶת-עֶכְבָּרִים. בְּבֵית מִסִּים, יִהְיֶה אֲשֶׁר יִהְיֶה, עוֹצָרִים אָדָם הַחֲשׂוֹד בְּפֶשַׁע, וְשׁוֹמְרִים אֶת דְּבַר הַמַּעֲצָר בְּסוֹד. בְּחֹדֶר-הַכְּנִיסָה שֶׁל הַבֵּית מְצִיבִים מְאָרֵב מְרַכֵּב מֵאַרְבָּעָה-חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים, פּוֹתְחִים אֶת הַדֶּלֶת לְכָל הַמְקִישׁ בָּהּ, סוֹגְרִים עָלָיו אֶת הַדֶּלֶת וְעוֹצָרִים אוֹתוֹ. בְּאַפֵּן זֶה נּוֹפְלִים לִיְדֵי הַמִּשְׁטָרָה תוֹךְ יוֹמִים-שְׁלֹשָׁה רַב אֵלֶּה הַנוֹהֲגִים לְבַקֵּר בְּמָקוֹם בְּקָבִיעוֹת.

זֶה מַה שֶׁמְכַנִּים מִלְכֶּדֶת-עֶכְבָּרִים.

מִלְכֶּדֶת כְּזוֹ הַתִּקְנָה אֶפֶס בְּדִירְתוֹ שֶׁל מֶר בּוֹנִסְיָה, וְכָל מִי שֶׁנִּתְפַּס בָּהּ — נִחְקָר עַל-יְדֵי אֲנָשֵׁי הַחֲשָׁמָן. לְמוֹתֵר לְצִיָּן, כִּי מֵאַחֵר שֶׁלְמַדְרָגוֹת הַקּוֹמָה הָרִאשׁוֹנָה, זוֹ שֶׁבָּה הַתְּגוּרָר דְּאַרְטַנְזֵן, הוֹלִיךְ שְׂבִיל מִיָּחָד, לֹא נִפְגְּעוּ מִבְּקָרֵיו הַפְּרִטִּים מֵהַמִּלְכֶּדֶת.

אֲגַב, רַק שְׁלֹשֶׁת הַמוֹסְקֵטְרִים בָּאוּ לְבַקְרוֹ. הֵם עֲסָקוּ בְּחֻקֵּיהֶם, כָּל אֶחָד מִצְדוֹ, אֵף לֹא גָלוּ מֵאוֹמָה. אֶתּוֹס אֵף פָּנָה לְמֶר דֶּה טְרַבִּיל וְהִצִּיג לוֹ שְׁאֵלוֹת בְּנִדּוֹן, דְּבַר שֶׁהַפְתִּיעַ עַד מְאֹד אֶת מִפְקֵד הַמוֹסְקֵטְרִים, שֶׁהִכִּיר אֶת נִהְגֵי-הַשְׁתִּיקָה שֶׁל פְּקוּדוֹ הַנִּכְבֵּד. אֵף גַּם מֶר דֶּה טְרַבִּיל לֹא יָדַע מֵאוֹמָה, לְבַד מֵהַעֲבָדָה כִּי בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה שָׂרָאָה אֶת הַחֲשָׁמָן, אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֶת הַמִּלְכָּה — הָיוּ פְּנֵי הַחֲשָׁמָן מְדֻאָּגוֹת, הַמֶּלֶךְ נִרְאָה טְרוּד וְעֵינָיו הַמִּלְכָּה הָאֲדָמוֹת הַעִידוֹ עָלֶיהָ כִּי בִכְתָּה אוֹ לֹא יִשְׁנָה בְּמִשָּׁף הַלֵּילָה. אֵף פֶּרֶט אַחֲרוֹן זֶה לֹא מִשָּׁךְ בְּאַפֵּן

מיחד את תשומת-לבו; מאז נשואיה הרבתה המלכה לכבות ומעטה לישן.
מר דה טרביל הפציר בו, מכל מקום, לראות תמיד לנגד עיניו את טובת
המלך וביחוד את טובת המלכה, ובקשו להעביר בקשה זו לרציו.
אשר לִד'ארטגן, הוא לא מש מביתו. את חדרו הסב לנקדת-תצפית.
מחלונותיו ראה את אלה הבאים לפל בפח היקוש; והיות שהסיר מרצפות
עץ מהרצפה ונקבה, עד כי רק תקרה דקה תצצה בינו לבין החדר מתחתיו,
שבו התנהלו החקירות, יכול היה לצותת לכל חלופי הדברים בין החוקרים
לנאשמים, ואף עשה זאת.

החקירות, אשר נפתחו לאחר חפוש מדקדק בכליו של העציר ועל גופו,
התנהלו כמעט תמיד במתכנת הבאה:

"האם מסרה לך מרת בונסיה דבר-מה בשביל בעלה, או בשביל אדם

אחר?"

"האם מסר לך מר בונסיה דבר-מה בשביל אשתו או בשביל אדם אחר?"

"האם היא, או הוא, ספרו לך סוד כלשהו בעל-פה?"

"אלו ידעו, לא היו שואלים את שאלותיהם בצורה כזו," הרהר ד'ארטגן

בלבו. "מה מבקשים הם לדעת, למעשה? אם נמצא הדפס מקינגהם

בפרס, ואם נוצרה לו פגישה עם המלכה?"

כך חשב ד'ארטגן; ולאור הדברים ששמע דרך הרצפה, לא היתה הנחתו

זו משללת-יסוד.

לעת עתה היתה המלכדת דרוכה בכל שעה משעות היום, וכך היתה גם

ערנותו של ד'ארטגן.

בערב שלמחרת מעצרו של בונסיה האמלל, לאחר שיצא אתוס מאצל

ד'ארטגן בדרךכו אל מר דה טרביל, בדיוק בשעה תשע לפי צלצול

הפעמונים, וכאשר החל פלנשה להציע את המטה לאדונו — נשמע צלצול

בשער הבית. הדלת נפתחה ומיד נסגרה: עוד אדם נתפס במלכדת.

ד'ארטגן זנק ללא-דחוי לעבר הנקב ברצפה, נשכב על בטנו והטה אذن.

חיש-מהר נשמעו צעקות, ולאחריהן יכבות שנסו להחניקן. לא היה זכר

לחקירה.

"לעזאזל!" הרהר ד'ארטגן, "נדמה לי שזו אשה; מחפשים בכליה, היא

מתגוננת, מפעילים נגדה כח; הוי, שפלים!"

חרף והירותו, היה על ד'ארטגן להתאמץ בכל כוחותיו כדי שלא להתערב

במתרחש מתחת לרגליו.

"אכל אמרתי לכם שאני בעלת-הבית, רבותי; אמרתי לכם שאני גברת בונסיה; אמרתי לכם שאני בשרותה של המלכה!" זעקה האשה האמללה.
"מרת בונסיה!" מלמל ד'ארטגין; "כלום התמזל מזלי ומצאתי את זו שהכל מחפשים אחריה?"

"דוקא לך אנו מחפשים," השיבו החוקרים.
הקול הלך ונחלש; מהומה רבתי הרעידה את אמות הספים: הקרבן התגונן, ככל שיכולה אשה להתנגד לארבעה גברים.
"סליחה, רבותי, סלי..." מלמל הקול הנשי, שלאחר מכן השמיע רק צלילים חסרי-פשר.

"הם חוסמים את פיה, הם עומדים לקחתה מכאן," הצטעק ד'ארטגין בהודקפו כקפיץ. "את חרבי! בסדר, היא עלי. פלנשה!"
"אדוני?"

"רוץ לקרא לאתוס, פורתוס וארמיס. אחד משלשתם נמצא ודאי בביתו, ואולי שבו כבר כל השלושה לדירותיהם. שיאחזו בנשק, ושיבואו במרוצה. אהה! אני נזכר. אתוס אצל מר דה טרביל."

"אף לאן אתה הולך, אדוני, לאן אתה הולך?"
"אני יורד דרך החלון," הצטעק ד'ארטגין, "כדי להרויח זמן. אתה, החזור את המרצפות למקומן, טאטא את הרצפה, צא דרך הדלת ורוץ לאן שאמרתי לך."

"אוי! אדוני, תהרג את עצמך, תהרג את עצמך," נצטעק פלנשה.
"שתק, טפש," אמר ד'ארטגין, שנתלה ביד אחת על אדן החלון, הניח לעצמו לפל מהקומה הראשונה — אשר למרבה המזל לא הייתה גבוהה במיוחד — ונחת ללא פגע.

לאחר מכן הלך והקיש בדלת, במלמלו:
"אניח להם לתפס אותי במלכדת, ואבוי לחתולים שינסו לנעץ שניהם בעכבר כמוני."

רק פגע המקוש בדלת, והמהומה פסקה; צעדים קרבו לדלת, זו נפתחה וד'ארטגין זנק בחרב שלופה לתוף דירתו של האדון בונסיה; מאחוריו, מפעלת מן הסתם באמצעות קפיץ, נסגרה הדלת מאליה.

אחר-כך שמעו שאר דיירי הבית שבו התגוררו בני-הזוג בונסיה, וכן שכניהם דיירי הבתים הסמוכים, צעקות רמות, שעטות, שקשוק חרבות, והרס רהיטים מתמשך. רגע לאחר מכן ראו אלה מביניהם שלשמע הרעש

המפתיע הציצו דרך חלונותיהם על־מנת לברר את סבותיו — כי הדלת נפתחת, וארבעה אנשים לבושי שחורים יוצאים — ליתר דיוק, מתעופפים — דרכה בארבעה עורבים מכים שאבדו על הארץ ובפנות הרהיטים נוצות מכנפיהם; כלומר, פסות מבגדיהם וחלקי מעילים.

ד'ארטגן נצח בלי הרבה מאמץ; יש לציין, כי רק אחד מבין אנשי המשטרה הללו היה חמוש, וגם הוא התגונן רק כדי לצאת ידי חובתו. נכון ששלשת מרעיו נסו לחבט בד'ארטגן בכסאות, שרפרפים וכלי־חרס, אך שתים־שלוש שריטות מלהב חרבו של הגסקוני הכו אותם אימה. עשר דקות הספיקו לתבוסתם, וד'ארטגן המנצח נשאר לבדו בשדה־הקרב.

השכנים, אשר פתחו את חלונותיהם בקר־הרוח שאפן את תושבי פריס באותם ימים של מהומות ותגרות בלתי־פוסקות, מהרו לסגרם לאחר שהבחינו בארבעה אנשים לובשי־שחורים הנסים מהמקום. חושם אמר להם, כי לעת עתה תם הכל ונשלם.

חוץ מזה היתה כבר השעה מאחרת, ואז כמו היום הקדימו הבריות ללכת לישון ברבע לוקסמבורג.

ד'ארטגן, שנותר לבדו עם מרת בונסיה, פנה לעברה; האשה המסכנה היתה שרוצה, מעלפת־למחצה, על כרסה. ד'ארטגן בחנה במבט מהיר. היתה זו אשה נחמדה, בת עשרים וחמש או שש, חומת־שער וכחלת־עינים, בעלת אף סולד מעט, שנים נפלאות, עור בגוני ורד וחלב. אך בכך כלו הסימנים, שבגינם אפשר היה לחשב אותה לגבירה מבנות האצלה. גדיה היו לבנות, אך חסרות עדון; כפות רגליה לא היו אלו של אשה רמת־מעלה. למרבה המזל טרם שם ד'ארטגן לבו לדקדוקי־עניות כאלה.

בעוד ד'ארטגן בוחן את מרת בונסיה ובהמצאו, כפי שאמרנו, בשלב כפות הרגלים, ראה על הרצפה ממחטה דקה — והרימה, כהרגלו. בפנות הממחטה התנוסס השלט שעטר ממחטה אחרת, זו שבשלה עמדו הוא וארמיו לשפע זה את גרונו של זה.

מאז אותה עת נשמר ד'ארטגן מפני ממחטות הנושאות שלטי־אצלה. לפיכך טמן ללא־הגה את הממחטה שהרים בכיסה של מרת בונסיה. אז גם חזרה מרת בונסיה להכרתה, פקחה את עיניה, התבוננה סביבה באימה וראתה כי הדירה ריקה וכי היא בודדה בתוכה בחברת מצילה. מיד חיקה אליו והושיטה לו את ידה. למרת בונסיה היה החיוך הנפלא ביותר בעולם.

"הוי! אדוני, אמרה; "הצלת אותי. הרשה לי אפוא להודות לך."

"גברתי, השיב ד'ארטנן, "נהגתי כפי שכל אציל היה נוהג במקומי, ואינך חייבת לי כל תודה."

"אדרבא, כן אדוני, אדרבא. ואני מקנה שאוכיח לך כי לא עזרת לאשה כפזיזת טובה. אך מה רצו ממני אנשים אלה, שבתחלה חשבת כי אין הם אלא גנבים, ומדוע זה מר בונסיה איננו בבית?"

"גברתי, אנשים אלה מסכנים פי כמה וכמה מהגנב המסכן ביותר, שכן אין הם אלא סוכני החשמן; ואשר לבעלך, מר בונסיה, הוא איננו כאן משום שאמול באו ולקחוהו לבסטיליה."

"בעלי בבסטיליה!" זעקה מרת בונסיה; "הוי! אלהים! בשל מה? איש טוב ונקר כמותו! הריהו התמימות בהתגלמותה!"

ומשהו הדומה לחיוך בצבץ על פניה המבהלות עדין של האשה הצעירה.

"בשל מה עצרוהו, גברתי?" אמר ד'ארטנן, "פשעו היחיד, כמדמני, הוא היותו — לאשרו ולדאבנו — בעלך."

"הכיצד, אדוני, האם ידוע לך..."

"ידוע לי שנחטפת, גברתי."

"על-ידי מי, הידוע אתה? אם כן, אמר לי!"

"על ידי אדם כבן ארבעים וחמש שנה, בעל שעז שחור, גון עור כהה, וצללקת על רגתו השמאלית."

"כן, כן; אך מה שמו?"

"מה שמו? הנה הפרט החסר לי."

"האם ידע בעלי שנחטפתי?"

"הוא קרא על כך במכתב שכתב לו החוטף בכבודו ובעצמו."

"האם העלה חשדות, שאלה הגברת בונסיה במבוכה, 'לגבי הסבה לחטיפה'?"

"הוא יחסה, כמדמני, לענן מדיני."

"בתחלה פקפקתי בכך, אך היום חושבת אני כמוהו. ובכן, מר בונסיה היקר לא חשד בי אף לרגע..."

"חס וחלילה, גברתי! הוא גא מדי בתכמתך, ובעקר באהבתך כלפיו."

חיוך שני, וכמעט בלתי-נראה לעין, חלף על שפתיה הנרדדות של האשה הצעירה והיפה.

"אף כיצד הצלחת להמלט?" שאל ד'ארטגן.
"נצלתי רגע שבו השאירוני לבדי; מאחר שהבקר התברר לי פשר
חטיפתי, השתלשלתי בעזרת סדיני דרך החלון, ומהרתי הנה בחשבי כי
אמצא את בעלי בבית."
"כדי שיגן עליך?"
"הוי, לא! האיש הטוב והמסכן! ידעתי שאיננו מסגל להגן עלי, הודתה
מרת בונסיה; "ועם זאת, רציתי להודיע לו דבר-מה, כיון שיכול היה לשמש
למשהו."
"למה?"

"אין זה הסוד הפרטי שלי, ולכן אינני יכולה לספר לך."
"דרך אגב, "אמר ד'ארטגן (כאומר: "סלחי לי, גברתי, על כי אף שאינני
אלא חיל בחיל-המשמר, מרשה אני לעצמי להטיף לך להיות זהירה"), "דרך
אגב, לדעתי אין המקום שבו אנו נמצאים מתאים להמתקת סוד. האנשים
שהברחתי מכאן ישובו עם תגברת; אם ימצאונו כאן, אנו אבודים. אמנם
שלחתי לקרא לשלשה מחברי, אף מי יודע אם ימצאו בבתיהם!"
"כן, אתה צודק, נצטעקה מרת בונסיה, אחוזת אימה; "הבה נברח
מכאן."

מיד שלבה זרועה בזרועו של ד'ארטגן, ומשכה אותו בכח.
"לאן ננוס?" שאל ד'ארטגן; "לאן נמלט?"
"ראשית, הבה נתרחק מבית זה; ולאחר מכן נראה."
האשה והגבר הצעירים, שיצאו בלי לטרח לסגר את הדלת מאחוריהם,
יָרְדוּ בחפזון אל רחוב-הקברנים, פנו לרחוב תעלות-הנסיך ולא עצרו קדם
שהגיעו לככר סן-סולפיס.

"וכעת, "אמר ד'ארטגן, "מה נעשה, ולאן רוצה את שאקחך?"
"מודה אני שקשה לי מאד להשיב לך, "השיבה מרת בונסיה; "התכוננתי
לבקש מבעלי ללכת אל מר דה לה פורט, על-מנת שזה יוכל לומר לנו מה
התרחש בלובר בשלשת הימים האחרונים, ואם יכולה אני להכנס לארמון
ללא סכנה."

"אף אני יכול, "אמר ד'ארטגן, "לגשת אל מר דה לה פורט."
"ללא ספק; אף אין זה כל-כך פשוט. מר בונסיה מכר בלובר, ולפיכך
מניחים לו להכנס; בעוד שאותך אין איש מכיר, ולכן יטרקו לך את הדלת
בפנים!"

"שטיות!" אמר ד'ארטגן, "הרי ודאי מכירה את באחד משערי הארמון
 איזה שוער הנאמן לך, ואשר הודות לאיזו סיסמה..."
 מרת בונסיה נעצה את עיניה בגבר הצעיר.
 "אם אגלה לך סיסמה זו, "אמרה, "האם תשכח אותה מיד לאחר שתצא
 מפיה?"
 "נשבע אני בכבודי, ובדברתי כאציל!" אמר ד'ארטגן בכנות שאין
 לפקפק בה.
 "ובכן, אני בוטחת בך; אתה נראה כגבר צעיר והגון — וחוצה מזה, אולי
 תבטיח מסירותך את עשרך בעתיד."
 "אפעל בכל כחי ובכל מאדי כדי לשרת את המלך ולהועיל למלכה,"
 אמר ד'ארטגן; "העזרי בי אפוא כפי שנעזרים בידיד."
 "אף אני — היכן תשמרני במשך פרק זמן זה?"
 "כלום אין את מכירה אדם שמביתו יוכל מר דה לה פורט לבוא
 לקחתך?"
 "לא, אינני רוצה לבטח באיש."
 "רק רגע," אמר ד'ארטגן, "אנו נמצאים ליד ביתו של אתוס. כן,
 בהחלט."
 "מי הוא אתוס?"
 "אחד מידיד."
 "ואם הוא בביתו, ויראני?"
 "הוא איננו בבית, וחוצה מזה אקח אתי את המפתח לאחר שאכניסך
 פנימה."
 "ואם יבוא?"
 "הוא לא יבוא," אמר ד'ארטגן בבטחון; "ואם יבוא, יספרו לו שהבאתי
 אשה, וכי היא בדיקה."
 "הידוע לך כי דבר מעין זה עלול להזיק עד מאד לשמי הטוב?"
 "מה אכפת לך? איש אינו מכיר אותך; חוצה מזה, מצבנו הנוכחי מחייב
 אותנו להתעלם מאי-אלה גנונים!"
 "נלך אפוא אל ידידך. היכן דירתו?"
 "ברחוב פרו, שני צעדים מכאן."
 "לדרך."
 השנים פתחו שוב במרוצה. כפי שצפה זאת ד'ארטגן, לא היזה אתוס

בביתו. ד'ארטנן נטל את המפתח, אשר הרגלו לתת לו כל אחד מידידיו של אתוס, עלה במדרגות והכניס את מרת בונסיה לדירה הקטנה, שאת תאורה כבד מסרנו.

"את בביתך, אמר; חכי, סגרי את הדלת מבפנים ואל תפתחי לאיש — אלא אם תשמעי שלש הקשות כאלו: הנה כך." הוא הקיש שלש נקישות, שתיים קצרות — סמוכות זו לזו וחזקות למדי — ואלו השלישית נפרדת וחלשה יותר.

"יפה, אמרה מרת בונסיה; כעת תורי למסור לך את הנחיותי."

"אני מקשיב."

"גש לשער הלובי מצד רחוב הסלם, ובקש לקרא לז'רמן."

"כן. ומה הלאה?"

"הוא ישאל מה רצונך, ואתה תשיב בשתי מלים: טור ובריסל. מיד יעמיד עצמו לשרותך."

"ומה אצוה עליו?"

"ללכת לקרא למר דה לה פורט, תדרנה של המלכה."

"ולאחר שיבוא מר דה לה פורט?"

"שלחהו הנה."

"בסדר. אבל איך והיכן נתראה שוב?"

"האם תשוב לך מאד לשוב ולהתראות עמי?"

"בהחלט!"

"ובכן, אל דאגה. השאר ענין זה בידי."

"סומך אני על דברתך."

"ובצדק."

ד'ארטנן נפרד ממרת בונסיה והעניף בה את המבט המאהב ביותר שאפשר היה לרפז בדמותה הקטנה והחמודה. ובכעודו יורד במדרגות, שמע את הדלת ננעלת אחריו ונסגרת בברית.

בשני דלוגים הגיע ללובי. בהכנסו דרך רחוב הסלם, צלצלו הפעמונים לשעה עשר. כל הארועים שעליהם ספרנו לעיל התרחשו אפוא בזה אחר זה תוך חצי שעה.

הכל התנהל כדבריה של מרת בונסיה. לשמע הסיסמה, קד ז'רמן קדה; מקץ עשר דקות התניצב דה לה פורט בחדר השוער; בכמה מלים דווח לו ד'ארטנן על המצב, ואמר לו היכן נמצאת מרת בונסיה. דה לה פורט אף לא

בקשו לחזר פעמים על הכתבת, ויצא במרוצה. כרם, אחרי שעשה עשרה צעדים — פנה לאחור ושב אל ד'ארטגין.

"עצה לי אליך, בחור צעיר," אמר לד'ארטגין.

"מהי?"

"יתכן שתבאנה עליך צרות בשל מה שהתרחש זה לא כבר."

"האמנם?"

"כן. האם יש לך איזה ידיד ששעונו מפגר?"

"ואם כן?"

"סור לביתו על-מנת שיוכל להעיד כי היית אצלו בשעה תשע וחצי.

בבית-משפט קוראים לזה אלבי."

ד'ארטגין הבין שהעצה נכונה; הוא נחפז אפוא לביתו של מר דה טרביל, ובמקום להכנס לטרקלין שבו שהו שאר הנוכחים — בקש להכנס לחדרו של המפקד.

מאחר שד'ארטגין נמנה עם המבקרים הקבועים, לא התקשה להשיג את מבקשו; הלכו להודיע למר דה טרביל כי בן-ארצו הצעיר מבקש ראיון מיחד, היות שיש לו דברים חשובים לומר לו.

מקץ חמש דקות בא מר דה טרביל ושאלו מה ביכלתו לעשות למענו, ומה הסבה לבקורו בשעת-לילה כה מאוחרת.

"סלח לי, אדוני!" אמר ד'ארטגין, אשר נצל את פרק הזמן שבו שהה לבדו בחדר כדי להשיב את השעון אחרונית בשלש רבעי-השעה; "חשבתי כי מאחר שהשעה רק תשע עשרים וחמש — אין זה מאחר מדי להתייצב בפניך."

"תשע עשרים וחמש!" אמר מר דה טרביל והסתפל בשעונו; "הרי אין

זה אפשרי!"

"הסתפל, אדוני, הרי השעון מעיד על כך," אמר ד'ארטגין.

"נכון," השיב מר דה טרביל, "נדמה היה לי שיותר מאוחר. אף אמר לי,

מה רצונך?"

אזי גולל ד'ארטגין באזני מר דה טרביל ספור ארוך על המלכה. הוא הסביר לו את החששות המקננים בלבו באשר להוד-מלכותה; ספר את אשר שמע על אודות מזמותיו של החשמן כלפי בקינגהם, וכל זאת בשלל ובהעזות-מצח אשר הוליכו שולל את דה טרביל — מה גם שהוא עצמו, כפי שאמרנו כבר, הבחין כי נוצר מצב חדש בין החשמן, המלך והמלכה.

בדיוק בשעה עשר לפי השעון עזב ד'ארטגן את דה טרביל, אשר הודה
לו על המידע שמסר, המליץ בפניו לראות תמיד לנגד עיניו את טובת המלך
והמלכה, ושב לטרקלין. ואולם, בקצה המדרגות נזכר לפתע ד'ארטגן כי
שכח את מחוגי השעון למקומם על-מנת שלא יהיה אפשר להבחין למחרת
היום כי אינו מדיק. לאחר מכן, סמוך ובטוח שרכש לעצמו עד לאלבי, ירד
במדרגות ויצא במהרה לרחוב.

11

העלילה מסתבכת

לאחר בקורו אצל מר דה טרביל, בחר ד'ארטגן — שהיה שקוע בשרעפים — בדרך הארכה ביותר לשוב בזה לביתו.

במה הרהר ד'ארטגן עד-כדי-כך שסטה ממסלולו ושוטט לו, מחיך ומתבונן בכוכבים שברקיע?

הוא הרהר במרת בונסיה. לעיניו, עיני שולית-מוסקטרים, נראתה האשה הצעירה כאהובה שהיא כמעט כליל-שלמות — יפה, מסתורית, ובקיאָה בכל רזי החצר, אשר נסכו רצינות נחמדה בתוי-פניה החנניים. אפשר היה לחשוד בה שאיננה אדישה כלפיו, וזוהי מעלה שאין מאהבים-טירונים יכולים לעמד בפניה. לכך מזאת, ד'ארטגן חלצה מידהם של בני-בליעל שרצו לחפש על גופה ולהרע לה, ושרות חשוב כזה כונן ביניהם רגשות של הכרת טובה, שאינם מתקשים ללבש צביון לכבי יותר.

עד-כדי-כך מהירים הם החלומות הנשאים על כנפי הדמיון, שד'ארטגן כבר ראה בעיני רוחו כי שליח מטעמה של האשה הצעירה פוגש אותו ומוסר לו הזמנה לפגישה, שרשרת-זהב או יהלום. כבר ספרנו כי האבירים הצעירים קבלו ללא בושח תשורות ממלכם; נוסף, כי באותה תקופה של מוסר קליל לא חשו בשת-פנים גם מפני אהובותיהם, וכי אלו נהגו להעניק להם כמעט דרך קבע מזכרות יקרות-ערך ובנות-קזמא, כאלו נסו להבטיח בעזרת תשורותיהן הנכבדות את יציבות אהבתם.

באותה עת היו הגברים מפלסים להם את דרכם תודות לנשים, בלי להסמיק בשל כך. אלו שנחנו רק ביפי, היו נותנות את יפין; ומכאן מן הסתם נובע הפתגם, שגם האשה היפה ביותר בעולם אינה יכולה לתת אלא

את מה שיש לה. העשירות נתנו, כתוספת, גם חלק מכסף; ואפשר למנות מספר רב של גבורים בני אותה תקופה, שבה פרחה האהבה, אשר לא היו זוכים במדיהם, ציודם ונצחונם בקרבותיהם, ללא הארנק התפוח פחות או יותר שאהובתם קשרה לאכפסם.

לד'ארטגן לא היה מאומה מהססנותו של הקרנני – לכה קלילה, פרח הממהר לקמל, מוץ של פרח האפרסק – זו חלפה ונעלמה ברוח העצות הפוחזות ששלשת המוסקטרים השיאו לידידם. בהתאם לנהגה המוזר של אותה תקופה, ראה עצמו ד'ארטגן כמו בשדה הקרב – כאלו נמצא על אדמות פלנדריה; שם היה עומד מולו מלך ספרד, וכאן – אשה. בשני המקרים יש אויב להלחם בו, ושלל לאסוף.

אף הבה נציין, כי לפי־שעה הניע את ד'ארטגן רגש בן יותר ונטול שקוליו כדאיות. הסוחר בדבריי־הסדקית אמר לו כי הוא איש עשיר; הצעיר יכול היה לתאר לעצמו, למראה גלם כמר בונסיה, כי אשתו היא המנהלת בלי ספק את עסקי הממון המשפחתיים. אולם כל זאת לא השפיע במאומה על הרגש שהתעורר בקרבו למראה מרת בונסיה, וענין הכדאיות נותר כמעט לגמרי מחוץ לנציניה של אהבה שהחלו מלבליבים בקרבו. אנו אומרים "כמעט לגמרי", כי המחשבה שאשה צעירה, יפה, חננית ובעלת שאר־רוח היא בנוסף לכל גם עשירה אינה גורעת כהוא־זה מעצמתה של אהבה, אלא, נהפוך הוא, רק מחזקת אותה.

העשר מאפשר הרבה מאד עדונים ומותרות אציליים. ההולמים את היפי. גרב לכן ועדין. שמלת משי. לבגית־תחרה. נעל נאה לכף הרגל. צעיף משובר על הראש – אלה אינם הופכים אשה מכערת לנאה. אך עושים אשה נאה ליפה; וזאת בלי להזכיר את כפות הידים השומרות על יפין תודות לעשר: כי הרי כפות הידים. ובעקר אלו של אשה. אינן יפות אלא אם כן נשמרו ממלאכה.

לבד מזאת. ד'ארטגן לא היה מיליונר. כפי שיודע היטב הקורא. אשר לא הסתרנו ממנו את מצבו הכלכלי. הוא אכן קנה להיות כזה בבוא היום. אך התקופה שהוא עצמו הועיד להתחוללותו של שנוי משמח זה במצבו היתה מרחקת למדי. ועד אז. איזה ואוש הוא לראות את האשה האהובה חושקת באלף ואחד ההבלים הללו. שמהם בונות הנשים את אשרן. ולהיות משלל־אמצעים להעניקם לה! לפחות. כשהאשה עשירה ואהובה – מצבה אינו כזה; את כל שאין ידו משגת לתת לה. משגת ידה לרכש לעצמה. ולמרות

שעל-פירב כספי הבעל הם המשמשים לממון חפצי חשק אלה, נדיר הוא כי הבעל הוא שזוכה בהכרת הטובה על כך.

אשר לדי'ארטנגן, שהיה נכון להיות המאהב הלוהט ביותר, הרי לעת-עתה היה רק ידיד מסור עד אין קץ. גם בעצומן של תכניות האהבה שתכן בנוגע לאשתו של הסוחר בדברייסדקית לא שכח את ידידיו. מרת בונסיה היפה היתה אשה שאפשר לקחתה לטיל בשדרת סן-דני, או ביריד סן-ז'רמן בחברת אתוס, פורתוס וארמיס, אשר די'ארטנגן יהא גא להציג בפניהם ידידה שקמוה. ואולם, כשצועדים זמן רב — רעבים; די'ארטנגן עמד על כך זה לא כבר. כך תערכנה ארוחות טעימות וחביבות, אשר בהן נוגעים בצד אחד בידו של הידיד, ובצד שני ברגלה של אהובה. וכן, בתקופות הקשות ביותר, במצבים הדוחקים ביותר, יוכל די'ארטנגן להיות לעזר לידידיו. ומה על מר בונסיה, אשר די'ארטנגן מסרו בידי השוטרים בהתכחשו אליו בקול רם, אף שהבטיח לו בלחש להצילו? חברים אנו להודות לפני קוראנו כי די'ארטנגן לא חשב עליו כלל; או, אם הרבה בו, היה זה כדי לומר בלבבו שיהיה מקום המצאו אשר יהיה, מן הראוי שישאר שם. אין תשובה אנוכית יותר מזו שמשיעה האהבה.

אף אל לקוראנו לדאג: גם אם שוכח די'ארטנגן את בעל-ביתו, או מתעלם ממנו באמתלה שאינו יודע לאן לקחווהו, אין אנו שוכחים אותו, ויודעים אנו גם יודעים את מקום המצאו. אף לעת-עתה הבה נעקב אחר הגסקוני המאהב. ואלו אל סוחר-הסדקית המכבד נשוב בבוא הזמן. די'ארטנגן, מהרהר באהבותיו-לעתיד, מדבר אל הלילה, מחיף אל הכוכבים — עלה אל רחוב שרש-מידי, ומאחר שנמצא ברכע שבו התגורר ארמיס, עלה בדעתו לבקר אצל ידידו על-מנת להסביר לו בשל מה שגר אליו את פלנשה בבקשה שיבוא ללא-דחוי למלכדת. ואולם, אם נמצא ארמיס בביתו שעה שבא לשם פלנשה, הרי ודאי הזדרז לבוא אל רחוב-הקברנים ולא מצא בבית איש זולת, אולי, שני חברים האחרים — כך ששלשתם לא ידעו את הסבה לזמונם. "הטרדה זו מחיבת הסבר," הרהר די'ארטנגן בקול רם.

ובלבד הוסיף, כי כך תנתן לו הזדמנות לדבר על מרת בונסיה הקטנה והנאה, אשר מלאה כבר את נפשו, אם לא את לבו. אין טעם לדרש צנעה מאהבה ראשונה. אהבה ראשונה שכזו מלווה בשמחה אדירה, החיבת לפרץ החוצה, אחרת עלולה היא לחנק את בעליה.

פריס כּבֵר הִיתָה חֲשׂוּכָה זֶה שְׁעֵתִים וְהַחֲלָה לְהִתְרוֹקֵן מֵאֲדָם. כָּל פַּעֲמוֹנֵיהֶן שֶׁל כְּנָסִיּוֹת רַבֵּעַ סָן-דִּי־רָמֶן צִלְצְלוּ יַחַד אַחַת-עֶשְׂרֵה פַעַם; מִזֶּג־הָאוֹיֵר הָיָה נָאָה. דִּ'אֲרֵטְנֵן פָּסַע לְאַרְךָ סִמְטָה צָרָה, שׁוֹאֵף אֶת הַרִיחוֹת הַנְּעִימִים שֶׁנִּשְׁאַף הָרוּחַ מִגִּנְיֹו הַקִּטְנִים שֶׁל ווִיז'יֵר, שֶׁטֶל הָעָרֶב וְרוּחַ הַלֵּילָה צִנּוּם. מִרְחוֹק הִדְהִדוּ שִׁירֵי הַשְּׁתִּינִים בְּכַתִּי־הַמְרוֹזֵחַ הַמְּפֹזָרִים בְּשִׁכּוּנָה, שְׁתִּירִיסִים עֲבִים עֲמָמוּ אֶת אוֹרוֹתֵיהֶם. בְּהִגִּיעוֹ לַקְצֵה הַסִּמְטָה, פָּנָה דִ'אֲרֵטְנֵן שְׁמָאלָה. הַבֵּית שָׁבוּ הַתְּגוֹרֵר אֲרָמִיס נִמְצָא בֵּין רְחוֹב קֶסֶט לְבֵין רְחוֹב סְרוֹנְדוֹנִי.

דִּ'אֲרֵטְנֵן עָבַר כָּבֵר אֶת רְחוֹב קֶסֶט, וַרְאָה לִפְנֵיו אֶת דֶּלֶת בֵּיתוֹ שֶׁל יִידִידוֹ הַחֲבוּיָה מֵאַחוֹרֵי עֲצֵי שְׁקָמָה וְשִׁיחֵי וַלְזֹלֶת, אֲשֶׁר יָצְרוּ מַעֲלִיָּה מַעֲיִן כָּרֶכֶב. לִפְתָּע הַבַּחֲיִן בָּצַל חֲשָׁאִי שֶׁהִגִּיחַ מִרְחוֹב סְרוֹנְדוֹנִי. הַדְּמוּת הִיתָה עֲטוּפָה בְּמַעֲיֵל, וְדִ'אֲרֵטְנֵן חָשַׁב תַּחֲלָה שֶׁמִּדְּבַר בְּגִבֵּר. אֵף לְמִרְאָה קוֹמֶתָה הַנְּמוּכָה, הַלּוּכָה הַהֶסְסָנִי וְצַעֲדִיָּה הַקִּטְנִים שֶׁל הַדְּמוּת, הַבֵּין חִישׁ-מֶהָר כִּי בְּתוֹךְ הַמַּעֲיֵל נִמְצְאָתָה אִשָּׁה. אִשָּׁה זֹאת, סִבֵּר דִּ'אֲרֵטְנֵן, כָּאלֹו לֹא הִיתָה בְּטוּחָה בְּכַתְּכָת; הִיא הִרְבָּתָה לְהִסְתַּכֵּל סְבִיבָה, לְהַעֲצֹר, לְשׁוּב לְאַחוֹר וְחֹזֵר חֲלִילָה. דִּ'אֲרֵטְנֵן נִתְמַלֵּא סְקֵרָנוּת.

"שְׁמָא אֲגֵשׁ וְאֶצִּיעַ לָהּ אֶת שְׂרוּתִי!" הִרְהֵר. "לִפִּי תַּנּוּעוֹתֶיהָ נִכְרָה כִּי הִיא צִעִירָה; יִתְכַּן שֶׁהִיא גַם נָאָה. כֵּן, אֵין סֶפֶק! אֲכַל אִשָּׁה הַמְּשׁוּטָט בְּרַחוּבוֹת בְּשָׁעָה כְּזֹאת עוֹשֶׂה זֹאת אֵף וְרַק כְּדֵי לְבֹא אֶל מֵאֶהְבָּה. לְכָל הַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת! לְהַפְרִיעַ לִפְגִּישׁוֹת שֶׁל אוֹהֲבִים — אֵין זֶה דֶּרֶךְ טוֹבָה לַעֲשׂוֹת הַכְּרוֹת!"

הָאִשָּׁה הִצְעִירָה הַלֶּכָה הַלָּאָה, סוֹפְרָת אֶת הַבָּתִּים וְהַחֲלוֹנוֹת. אֲגַב, זֶה לֹא הִיתָה מְשִׁימָה קָשָׁה כָּל עֶקֶר. בְּחֶלֶק זֶה שֶׁל הַרְחוֹב עֲמָדוֹ שְׁלֹשָׁה בָּתִּים, אֵף רַק שְׁנֵי חֲלוֹנוֹת פָּנּוּ אֶל הַרְחוֹב: הָאֶחָד בְּבֵית קֶטָן, מִקְבִּיל לְזֶה שֶׁל אֲרָמִיס, וְהַשֵּׁנִי בְּבֵיתוֹ שֶׁל אֲרָמִיס עֲצָמוֹ.

"בְּחֵי!" אָמַר בְּלִבּוֹ דִּ'אֲרֵטְנֵן, שֶׁנִּזְכַּר בְּאַחֲזִינִיתוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ; "בְּחֵי, זֶה יִהְיֶה מִצְחִיק אִם יוֹנָה זֶה הַמֵּאֲחִיר־בְּנִשְׁף אֲכֵן מִחֲפָשֶׁת אֶת בֵּיתוֹ שֶׁל חֲבֵרִי. אֵף חֵי-נִפְשִׁי, כֵּךְ נִרְאָה הַדְּבָר! אֵהָה, אֲרָמִיס הַיָּקָר, הַפַּעַם עֲתִיד אֲנִי לְדַעַת דְּבָרִים לְאַשׁוּרִם!"

דִּ'אֲרֵטְנֵן עָצַר אֶת נְשִׁימָתוֹ וְהִנְמִיף אֶת קוֹמָתוֹ כְּכֹל יְכַלְתּוֹ, וְהִסְתַּתֵּר בְּצִדוֹ הָאֶפֶל שֶׁל הַרְחוֹב לִיד סֶפְסֵל אֲכֵן, חֲבוּיָה בְּתוֹךְ גְּמָחָה שְׁבֻקִּיר. הָאִשָּׁה הִצְעִירָה הַמְּשִׁיכָה לְלֶכֶת; לְבַד מִקְלִילוֹת הַלִּיכָתָה, אֲשֶׁר הִעִידָה

עליה שהיא צעירה, השמיעה שעול קל, שהעיד על קול רענן מאין כמותו.
ד'ארטגן הניח כי השעול מהנה אות.

והנה, בין שהשיבו לשעולה זה באפן ששם קץ להתלבטיותיה של המחפשת הלילית ובין שגלתה ללא עזרה כי הגיעה לקצה דרכה, התקרבה האשה בהחלטיות לתריס חלונו של ארמיס ונקשה בו בפרק אצבעה שלש נקישות ברזים שונים.

"זה אכן ביתו של ארמיס," לחש לעצמו ד'ארטגן, "הה! אדוני הצבוע! תפסתיך לומד תיאולוגיה!"

עוד טרם נדם הדן של שלש הנקישות, והנה נפתח התריס הפנימי ואור בקע מהחלון.

"אהה! אהה!" מלמל הצופה חסר-הנימוס, "המתינו למבקרת. כעת יפתח התריס החיצוני, והיא תטפס דרך החלון. ממש נפלא!"

אף למרבה הפתעתו של ד'ארטגן, לא נפתח התריס. יתר על כן; האור שהכה לרגע ככה, ואפלה שבה וכסתה על הכל.

ד'ארטגן הרבה, כי אין הדבר יכול להמשיך כך לאורך זמן, ולכן המשיך לפקח עין ולהטות אذن.

ואכן, הצדק היה עמו: מקץ שניות-מספר נשמעו שתי נקישות מהירות מתוף הבית. האשה הצעירה שכרחוב השיכה בנקישה בודדה, והתריס נפתח.

קל לשער, שד'ארטגן הסתכל והקשיב בשקיקה רבה.

למרבה צערן נלקחה המנורה לחדר אחר. אף עיניו של הצעיר כבר הסתגלו לחשכה. לבד מזאת מקבל לומר, כי עיני הגסקונים כמוהן כעיני חתולים, בכך שגם הן מסגלות לראות בלילה.

ד'ארטגן ראה אפוא את האשה הצעירה מוציאה מכיסה חפץ לכן; היא פרשה אותו בנריזות, וד'ארטגן הבחין כי זו ממחטה. לאחר מכן הראתה את פנתו של החפץ לאיש-שיחה.

הדבר הזכיר לד'ארטגן את הממחטה שמצא לרגליה של מרת בונסיה, ואשר העלתה בזכרונו את זו שמצא לרגליו של ארמיס.

לכל הרוחות! מה יכולה להיות משמעותה של ממחטה זו?

ממקום תצפיתו לא יכול היה ד'ארטגן להבחין בפניו של ארמיס — שהרי לא פקפק גבורנו הצעיר אף לרגע, כי ידידו הוא המשוחח מתוף הבית עם האשה שבחוץ; אף סקרנותו גברה על זהירותו, ובנצלו את תשומת-הלב

שהקדישו השנים לממחטה, נתר ד'ארטגן ממחבואו כחץ מקשת, נזהר שלא להקים רעש, והלך להצמד לפנת-הבית, נקדת תצפית שממנה יכול היה מבטו לפלש לתוך דירתו של ארמיס.

ד'ארטגן התבונן, וצעקה כמעט שנפלטה מפיו: האדם ששוחח עם המבקרת הלילית לא היה ארמיס. זו הייתה אשה. אף ד'ארטגן, שהבחין היטב בבגדיה, לא ראה כה היטב בחשכה שיוכל להבחין בתוי פניה. אותו רגע שלפה האשה שבתוך הבית ממחטה שניה מכיסה, והחליפה אותה בזו שהצגה בפניה מקדם; ואחרי כן החליפו שתי הנשים כמה מלים ביניהן.

לכסוף הוגף התריס, והמבקרת הלילית חלפה מרחק ארבע פסיעות מד'ארטגן, מליטה פניה בברדסה. אף אמצעי זהירות זה היה מאחר מדי: ד'ארטגן כבר הספיק להכיר את מרת בונסיה.

מרת בונסיה! החשד כי אין זו אלא היא חלף כבר במחו של ד'ארטגן כששלפה את הממחטה מכיסה; אף איזו סבירות הייתה לכך שמרת בונסיה, אשר שלחה לקרא למר דה לה פורט על-מנת שילונה ללובר, תתרוצץ בודדה ברחובות פריס ותסתכן בכך שיחטפוה בשנית?

אם אכן עשתה זאת, לא היה זה אלא בעטייה של סבה חשוכה עד מאד. ואיזו סבה יכולה להיות חשוכה באמת לאשה צעירה בת עשרים וחמש? האהבה.

אף כלום למענה, או למען אדם אחר, הסכימה לחשוף עצמה לסכנות שכאלו? הנה מה ששאל את עצמו הצעיר, אשר אש הקנאה כבר בערה בלבו כאלו היה לא פחות ולא יותר מאשר אהובה הרשמי.

אף הייתה הרי דרך פשוטה לברר לאן מועדות פניה של מרת בונסיה: לעקב אחריה. דרך זו הייתה פשוטה כל-כך, שד'ארטגן הלך בה באפן טבעי.

ואולם, למראה צלו של הגבר הצעיר הנתק מהקיר כפסל מגמתו, וישמע נקישות הצעדים שבאו מאחורי גבה, פלטה מרת בונסיה צעקה קלה והחלה לרוץ.

ד'ארטגן דלק אחריה, ולא הייתה זו לגביו משימה קשה להדביק אשה, שמעילה הארץ הכביד על צעדיה. הוא השיגה אפוא בשליש ארכו של הרחוב שלתוכו נכנסה.

כחותיה של האשה האמללה אפסו, אף לא מעיפות אלא מאימה; מכל

מקום, כאשר הניח ד'ארטגן את ידו על כתפה, נפלה על ברכיה וצעקה בקול חנוק:

"הרג אותי אם רצונך בכך, אך לא תוציא מפי דבר."

ד'ארטגן חבק את מתניה והרימה מהקרקע; אך מאחר שכבד משקלה הבהיר לו כי עומדת היא להתעלף, הוזרו להרגיעה ולהשמיע באזניה הצהרות אמונים.

הצהרות אלו לא הועילו במאומה למרת בונסיה, כי הרי יכולות הן להאמר גם מתוך כוונות שפלות מאין כמותן; אך הקול עשה את שלו — נדמה לאשה הצעירה כי צלילו מכר לה: היא פקחה את עיניה, העיפה מבט בגבר שהפחידה עד מות, הכירה את ד'ארטגן ופלטה יבכת שמחה.

"הוי! זה אתה!" אמרה. "השבח לאל שבמרומים!"

"כן, זה אני," אמר ד'ארטגן, "אני האיש שאלהים שלח להגן עליך."

"האם בכונה זו עקבת אחרי?" שאלה האשה בחיוך גנדרני; משראתה כי האיש שחשבה לאויב אינו אלא ידיד, נעלמה האימה מלבה והיא שבה להיות שוככה כשהיתה.

"לא," השיב ד'ארטגן, "מודה אני שלא; הגורל הוא שהעלה אותי על עקבותיך: ראיתי אשה המקישה בחלון ביתו של אחד מרעיו..."

"של אחד מרעיד?" קטעה אותו מרת בונסיה.

"בהחלט; אךמיס הוא מידידי הטובים ביותר."

"אךמיס? אינני מבינה."

"חדלי, בטובך! האם רוצה את לומר לי שאינך מכירה את אךמיס?"

"זו הפעם הראשונה ששומעת אני שם זה."

"וזה ודאי גם הפעם הראשונה שבאה את לבית זה?"

"ללא ספק."

"ולא ידעת שגבר צעיר מתגורר בו?"

"לא."

"גבר המשרת כמוסקטר?"

"לא ידעתי."

"ולא אותו באת לבקר?"

"כלל וכלל לא. ודאי ראית את האדם שדברתי אתו, והבחנת שזו היתה

אשה."

"נכון; אך אשה זו היא מידידותי של אךמיס."

"אין לי כל משג על מה אתה מדבר."
 "הרי היא מתגוררת בביתו!"
 "אין זה מעניני."
 "מי האשה הזו?"
 "הוי! איני רשאית לגלות, זה סוד שאינו שלי."
 "מרת בונסיה היקרה, את נחמדה; אף עם זאת את גם האשה המסתורית ביותר..."
 "האם בשל כך נראה לך שאני נחמדה פחות?"
 "נהפוך הוא; את אשת־חמד."
 "אם כן, תן לי את זרועך."
 "בִּרְצוֹן־רַב. וְכַעַתָּה?"
 "כַּעַתָּה, לְוֵה אוֹתִי."
 "לֵאן גַּלְךָ?"
 "לְמִקוֹם שְׁאֵלִיו מוֹעֲדוֹת פְּנִי."
 "וְלֵאן מוֹעֲדוֹת פְּנִיךָ?"
 "תדע זאת, לאחר שתפרד ממני בפתח הבית."
 "האם יהיה עלי להמתין לך?"
 "לא; לא יהיה צורך."
 "התשובי בגפך?"
 "או שכן, או שלא."
 "האם האדם שילוך לאחר־מכן יהיה גבר, או אשה?"
 "אינני יודעת עדין."
 "אף אני אדע זאת — בכך אין ספק!"
 "הכיצד?"
 "אמתין לך, על־מנת לצפות ביציאתך."
 "אם כן, הִיָּה שְׁלוֹם!"
 "מה זאת אומרת?"
 "אינני צריכה אותך."
 "אף הרי בקשתך..."
 "את עזרתו של אציל, ולא את פקוחו של מרגל."
 "זו הגדרה קשה מדי."
 "אִיךָ מְכַנִּים אֲנָשִׁים הַעוֹקְבִים אַחֲרֵי הַכְרִיזוֹת לֹא יִדְעֶתָם?"

"סקרנים."

"זו הגדרה רכה מדי."

"יהי כן, גברתי. רואה אני שיש לעשות את כל מבקשך."

"מדוע שללת מעצמך את היתרון, לעשות זאת ללא וכוף?"

"כלום אין כל אפשרות לחזור בתשובה?"

"האם מתחרט אתה באמת ובתמים?"

"בעצמי אינני יודע. אך אני מבטיח לך לעשות כמבקשך, אם תניחי לי

ללוותך למקום שאליז מועדות פניך."

"ולאחר מכן, האם תלך משם?"

"כן."

"כלי לעקב אחרי בצאתי?"

"בהחלט."

"בהן צדקך?"

"בדברתי באציל!"

"קח את זרועי ונמשיך ללכת."

ד'ארטגין הושיט את זרועו למרת בונסיה, אשר פרכה בה את זרועה, חציה צוחקת וחציה רועדת, והשנים הגיעו לסופו של רחוב הנבל. בבוֹאם לשם, ובהכנסם לרחוב וז'ייר, נראתה האשה הצעירה מהססת. כרם, על פי סימנים מסוימים הכירה, ככל הנראה, איזו דלת — והתקרבה אליה.

"כעת, אדוני, אמרה, "הגעתי למחוז חפצי; אלה תודות לך על הלווי האצילי שהענקת לי, ואשר גאלני מכל הסכנות שלהן הייתי חשופה כאשר בודדה. אך זה הרגע לקיים את הבטחתך; כאן נפרד."

"האם לא יהיה לך ממה לחשש בשובך?"

"רק מגנבים."

"האם מזלזלת את בסכנתם?"

"מה יוכלו לטל ממני? אין לי פרוטה בכלי!"

"שוכחת את את הממחטה היפה והרקומה, הנושאת סמל-אצלה."

"איזו ממחטה?"

"זו שנפלה לרגליך והשבתי לכיסך."

"אף מלה, אף לא מלה נוספת, אמלל שכמותך, הצטעקה האשה

הצעירה. "האם רוצה אתה להמיט עלי אסון?"

"הנה את רואה שהסכנה טרם חלפה; מלה אחת די בה לעורר בך

חלחלה, ואת אף מודה, שאם תשמע מלה זו, עלול הדבר להמיט עליך אסון.

"אָהה, גברתי!" נצטעק ד'ארטגן, ותוף כדי כך אחז בידה וזכה אותה במבט לוחט; "בחיי! הרי נדיכה יותר; ספרי לי את סודך. כלום לא ראית בתוך עיני כי רק מסירות ואהדה אצורות בלבי?"

"אכן ראיתי," השיבה מרת בונסיה; "לפיכך, אלו בקשת ממני לגלות את סודותי, הייתי מספרת אותם באזניך; אך אין הדבר כך באשר לסודות-הזולת."

"עשי כרצונך," אמר ד'ארטגן. "אם כך, אחשפם בעצמי. היות שסודות אלה עלולים להשפיע על חייך — חייב אני לדעתם."

"השמר מכך בכל מאדך," הצטעקה האשה הצעירה ברצינות ובכבד־ראש אשר העבירו בו צמרמרת שלא יכול היה למנעה. "הוי! אל תתערב במאומה בענייני! אל תנסה כלל לסייע לי במשימתי; אני מבקשת ממך זאת בשם הענין שאני מעוררת בקרבך, ובשם השרות שהענקת לי ושאותו לא אשכח כל חיי. אדרבא, האמן לדברי. אל תעסק בי עוד; אינני קימת עוד לגביך, כאלו מעולם לא פגשתני."

"האם חייב גם ארמס לנהג כמוני, גברתי?" שאל ד'ארטגן הנעלב. "הזכרת שם זה פעמים־שלוש, אדוני, למרות שאמרתי לך כי אינני מכירה אותו."

"אינך מכירה את הגבר שעל תריס ביתו הלכת להקיש! בכל הרצינות, גברתי! האם העלית בדעתך שאולי אינני תמים כפי שחשבת?"

"הודה כי המצאת ספור זה, כי יצרת את הדמות כדי להוציא דברים מפי."

"אינני ממציא מאומה, גברתי, ואינני יוצר דבר; אמת כפי!"

"אתה טוען, אפוא, כי אחד מרעיף מתגורר בבית ההוא?"

"אני חוזר ואומר זאת בשלישית; בית זה הוא הבית שבו מתגורר חברי, וחברי זה שמו ארמס."

"הכל יתברר מאחר יותר," מלמלה האשה הצעירה; "כעת, אדוני, לא עוד הגה!"

"אלו יכלת לראות הישר לתוך לבי," אמר ד'ארטגן, "היית קוראת בו סקרנות כה רבה, שרחמין היו נכמרים עלי; וכל־כך הרבה אהבה, שהיית מספקת את סקרנותי זו ללא־דחוי. אין אדם צריך לחשש ממני שאוהבו."

"כמה ממחר אתה, אדוני, לדבר על אהבה!" אמרה האשה הצעירה, והנידה את ראשה.

"אף ורק משום שהאהבה באה עלי כחתף, ולראשונה, משום שרק בן עשרים אני!"

האשה הצעירה הגניבה בו מבט.

"שמעי, אינני רחוק מהאמת," אמר ד'ארטנין. "לפני שלשה חדשים נאלצתי כמעט להסתיר עם ארמיס בשל ממחטה דומה לזו שהראית לאשה שנמצאה בביתו; בשל ממחטה שנשארה שלט זהה, בכך לפחות משכנע אני."

"אדוני, אמרה האשה הצעירה, "אני נשבעת לפניך שאתה מציק לי מאוד בשאלותיך."

"אף אתה, גברתי הזהירה כל כך, חשבי מה יעלה בגורלך אם יעצרוך נושאת ממחטה זו, וימצאוה בכליך; כלום לא תפגעי מכך?"

"וכי מדוע? כלום אין ראשי התבות שעליה — ק"ב — תואמות לשלי — קונסטנס בונסיה?"

"או קמי דה בואה-טרסי?"

"שקט, אדוני! אנא, אף מלה יותר! אהה! מאחר שהסכנות המרחפות מעל ראשי אינן מעניינות אותך, שמא תהרהר באלו שאתה עלול להקלע לתוכן בעצמך!"

"אני?"

"כן, אתה. מי שמכיר אותי, מסתכן במאסר; מסכן את חייו."

"אם כן, אין בדעתי לנטוש אותך."

"אדוני, התחננה האשה והצמידה את כפות ידיה זו לזו, "אדוני, בשם שמים, בשם כבודו של איש-צבא, בשם אדיבותו של אציל, לך מכאן; הנה הפעמונים מצלצלים לשעת-חצות, וזו השעה שבה ממתינים לי."

"גברתי," אמר הצעיר וקר קדה בפניה, "אינני יכול לסרב לבקשה הנשטחת בפני בצורה שכזו; הנה, הרי מרצה, אני הולך לי."

"לא תעקב אחרי, לא תבלש אחר מעשי?"

"אני שב לביתי ללא-דחוי."

"כן, היטב ידעתי שאתה בחור כהלכה!" קראה מרת בונסיה והושיטה לו את ידה, בעוד השניה מנחת על מקושה של דלת קטנה בנויה בקיר.

ד'ארטנין תפס את כף היד שהושיטה לו, ונשקה בלהט.

"הוי! כמה טוב היה לי, אלמלא הכרתיך כלל!" הצטעק ד'ארטגן בתמימות הבוטה שנשים מבכרות לרב על-פני חנחוניה של האדיבות, מאחר שהיא חושפת את מעמקי המחשבה ומעידה על כך שהרגש גובר על הבינה.

"ובכן," אמרה מרת בונסיה בקול מלטף כמעט ולחצה את ידו של ד'ארטגן, שלא הרפה מידה שלה; "ובכן, לא אמר כמוך. אולי בעתיד תזכה למה שלא קבלת היום. יתכן כי יבוא יום שבו ארשה לדבר, ואז אספק את סקרנותך!"

"האם מבטיחה את הבטחה דומה גם באשר לאהבתי?" נצטעק ד'ארטגן בעליצות משלמת.

"הו! אינני רוצה להתחייב; בענני זה תלוי הכל ברגשות שתצליח להפית בי כלפיך."

"הנה היום, גברתי..."

"היום, אדוני, אינני אלא בשלב הכרת הטובה."

"הוי, כמה שאהבתיך," אמר ד'ארטגן בעצב; "את מנצלת את אהבתי לרעה."

"לא, נעזרת אני בנדיבות-לכך ותו לא. אך אל דאגה, יש אנשים שאצלם דבר אינו הולך לאבוד; האמן לי."

"הוי! את עושה אותי לגבר המאשר ביותר עלי-אדמות! אל תשכחי ערב זה, ואל תשכחי את הבטחתך."

"אל דאגה; בזמן ובמקום המתאימים אזכר בכל כעת לך לך. לך, בשם שמים! חכו לי בדיוק בתצות, ואני מאחרת!"

"בחמש דקות."

"נכון, אך במסבות מסימות שקולות חמש דקות כנגד עשרה יובלות."

"כאשר אוהבים."

"וכי אמרתי לך שאין זה אדם אוהב המצפה לי?"

"האמנם גבר הוא המצפה לך?" הצטעק ד'ארטגן. "גבר!"

"הנה שוב פורץ הוכחות," הפטירה מרת בונסיה בחיוך-למחצה, שהיה מהול בקצרות-רוח מסים.

"לא, לא, אני מסתלק; אני בוטח בך, ורוצה להנות מפל היתרון שמקנה לי מסירותי, אפילו אין מסירות זו אלא שטות," סכם ד'ארטגן. "היי שלום, גברתי, היי שלום."

וכאלו לא יכול היה להתנתק ברכות מהיד שהחזיק, התרחק משם בריצה.
מרת בונסיה הקישה באטיות בדלת, כפי שהקישה בתריס; שלש נקישות
סדירות ואטיות. בהגיעו לקצה הרחוב, פנה ד'ארטגן לאחור: הדלת נפתחה
ונסגרה, ואשתו הנאה של הסוחר בדברי־סדקית נעלמה מהעין.

ד'ארטגן המשיך בדרך: הוא נתן את דברתו שלא יכלש אחר מרת
בונסיה, ואף אם היו חזיו תלויים במקום שאליו היתה אמורה ללכת, או
באדם שאמור היה ללוותה, היה בכל זאת שב לביתו, מאחר שהבטיח זאת.
מקץ חמש דקות הגיע לרחוב־הקברנים.

"אתוס המסכן," מלמל, "מן הסתם לא הבין במה הענין; אולי נרדם
בהמתינו לי, או שמא שב לביתו, וכשוכו נאמר לו כי אשה באה אליו. אשה
בביתו של אתוס! ככלות הכול," המשיך ד'ארטגן, "הרי גם אצל ארמס
היתה אשה. כל זה מוזר מאד, וסקרן אני לדעת כיצד יסתים הדבר."

"רע, אדוני, רע," השיב קול, שד'ארטגן הכירו כקולו של פלנשה; כי
לאחר שדבר אל עצמו בקול רם, כמנהגם של אנשים מדאגים מאד, נכנס
ד'ארטגן לשביל שבקצהו עמדו המדרגות שהובילו לדירתו.

"הכיצד רע? מה ברצונך לומר, טפש?" שאל ד'ארטגן. "מה ארע?"

"אסונות מאסונות שונים."

"דבר!"

"ראשית, עצרו את מר אתוס."

"אתוס! עצרו את אתוס! למה?"

"מצאוהו בביתך, והחליפו ביניכם."

"מי עצרו?"

"אנשי המשמר, שהזעקו על ידי הדמיות השחורות שהנסת."

"וכי מדוע לא אמר את שמו? מדוע לא אמר כי זר הוא לכל המתרחש?"

"הוא נשמר מכף היטב, אדוני; להפך, הוא נגש אלי ואמר לי: אדונך הוא

הזקוק כרגע לחרותו, ולא אני, היות שהוא יודע את כל מה שאינו ידוע לי.

יחשבו כי הוא במעצר, והדבר יעניק לו ארכת־זמן; בעוד שלשה ימים אמר

את שמי, ואזי יאצו לשחררני."

"הידד, אתוס! לב אבירי שכמוך," מלמל ד'ארטגן. "הנה מחנה

ההולמת אותך! ומה עשו השוטרים?"

"ארבעה מהם לקחוהו איני יודע לאן, לבסטיליה או לפור־לוק; שנים

נשארו עם לובשי השחורים, אשר חפשו בכל פנה ונטלו עמם את כל

הניירות. שְׁנֵי הָאֲחֵרוֹנִים עָמְדוּ וְשָׁמְרוּ בְּפֶתַח בְּמַהֲלָךְ כָּל הַמִּבְצָע. כְּאִשֶּׁר הִסְתִּים הַכָּל הֵם הִלְכוּ, מוֹתִירִים אֶת הַבֵּית רִיק וְאֶת הַדֶּלֶת פְּתוּחָה.

”וּפִוּרְתוֹס וְאַרְמִיס?”

”לֹא פִגְשָׁתִּים; הֵם לֹא בָּאוּ.”

”אֵף הַשְׂאֲרָה לָהֶם הוֹדְעָה שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ שִׁיבֹאוּ, וְלִפִּיכֶךְ יִכּוּלִים הֵם לְהִגִּיעַ בְּכָל רֹגַע!”

”כֵּן, אֲדוֹנִי.”

”וּבִכֵּן, אֵל תֵּצֵא מִהַבֵּית. אִם יָבוֹאוּ, סֵפֶר לָהֶם מֵהָאֵרֶע, וְאָמַר לָהֶם לְהִמָּתֵן לִי בַּמִּסְבָּא־הָאֲצִטְרָכָל. כָּאֵן עֲלוּל לִהְיוֹת מִסְכָּן; אוּלֵי בּוֹלְשִׁים אַחֵר הִמְתַּרְחַשׁ בַּבֵּית. אֲנִי מִמָּהֵר אֶל מֶרְדֵּה טְרָכִיל, לְהוֹדִיעַ לוֹ עַל אַרְוָעִים אֵלֶּה, וּמִיד אֲשׁוּב וְאֲצִטְרֵף אֲלֵיהֶם.”

”כֵּן, אֲדוֹנִי,” אָמַר פִּלְנֶשָׁה.

”אֵף אַתָּה — הַשְׂאֵר כָּאֵן וְאַל תִּפְחַד!” אָמַר דִּ'אַרְטִינֵן, שֶׁשָּׁב עַל עֲקֻבוֹתָיו כְּדִי לְהַפִּיחַ אִמֶּץ בְּלֵב מִשְׁרָתוֹ.

”אֵל דָּאָגָה, אֲדוֹנִי,” אָמַר פִּלְנֶשָׁה, ”אֵינֶךָ מַכִּיר אוֹתִי עַדִּין; כְּשֶׁאֲנִי מִתְחִיל לִהְיוֹת אִמִּץ, אֲנִי אִמִּץ; כָּל הָעֵנָן הוּא לְהִתְחִיל; חוּץ מִזֶּה אֲנִי פִּיקֶרְדִּי.”

”וּבִכֵּן, סִבְמִנּוּ,” אָמַר דִּ'אַרְטִינֵן, ”תִּהְרֵג, וּבִלְבָד שְׁלֹא תַעֲזֹב אֶת מִשְׁמֶרְתְּךָ.”

”כֵּן, אֲדוֹנִי. אֵין דְּבָר שְׁלֹא אֶעֱשֶׂה כְּדִי לְהוֹכִיחַ לֵאדוֹנִי אֶת מִסִּירוֹתִי.”

”נִפְלֵא,” אָמַר דִּ'אַרְטִינֵן בְּלִבּוֹ. ”נִדְמָה לִי שֶׁהִשִּׁיטָה שְׁנַקְטָתִי כְּלָפִי בַּחוּר זֶה הִיא אֵכֵן נִכּוֹנָה; אֲשַׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בַּשְּׁעַת־הַצֶּרֶךְ.”

וּבְכָל מְהִירוֹת רַגְלָיו, הִעִיפוֹת קִמְעָה מִהִתְרוֹצְצוֹת הַיּוֹם, שָׁעַט דִּ'אַרְטִינֵן לְעֵבֶר רְחוֹב־הַשּׁוּכָךְ.

מֶרְדֵּה טְרָכִיל לֹא הָיָה בַּבֵּיתוֹ; פִּלְגָתוֹ הָיְתָה תּוֹרֵנִית בְּאַרְמוֹן הַלּוֹכֵר, וְהוּא שָׁהָה שָׁם בְּמַחְצַת חִלְיוֹ. צִרְיָף הָיָה לְהִגִּיעַ עַד לְמֶרְדֵּה טְרָכִיל; חֲשׁוֹב הָיָה שִׁיבֵעַ אֶת הַמְתַּרְחַשׁ. דִּ'אַרְטִינֵן הִחְלִיט לִנְסוֹת וּלְהַכְנִס לְלוֹכֵר. חֲלִיפַת־מַדִּינָה, זֹו שֶׁל חִיל בִּפְלָגָתוֹ שֶׁל מֶרְדֵּה אֶסֶר, חִיבָתָה הָיְתָה לְשִׁמּוֹשׁ לוֹ אֲשֶׁר־כְּנִיסָה.

הוּא יָרַד אֶפּוֹא בְּמוֹרֵד רְחוֹב פְּטִי־אוֹגוֹסְטֵן, וְעָלָה לְאַרְיֵף רְצִיף הַנְּהָר כְּדִי לְעֵכְרוֹ בְּמַעֲבָרָת. וְאוֹלָם, בְּהִגִּיעוֹ לְשַׁפַּת הַמַּיִם, תָּחַב מוֹכְנִית אֶת יָדוֹ בְּכִיסוֹ — וְנוֹכַח לְדַעַת שְׁאֵין לוֹ בְּמָה לְשַׁלֵּם לְהַגְאִי.

בְּהִגִּיעוֹ לִיד רְחוֹב גִּנְגוֹ רָאָה קְבוּצָה הַמְרַכֶּכֶת מִשְׁתֵּי דְמִיּוֹת — שְׁחִזוֹתֵן עוֹרְרָה אֶת תְּשׁוּמַת לִבּוֹ — מְגִיחָה מְרַחוֹב דּוֹפִין.

השנים היו גבר ואשה.

האשה דמתה בצורתה למרת בונסיה, והאיש דמה להפליא לארמיס. יתר על כן: האשה היתה עטופה במעיל שחור, אשר ד'ארטגן עוד זכר את צלליתו על תריס החלון ברחוב וויז'ר, ועל הדלת ברחוב הנבל. בנוסף לכל, עטה הגבר מדי מוסקטר.

ברדסה של האשה פסה את עיניה, והגבר הסתיר פניו בממחטה. כפי שהעידו על כך אמצעי זהירות אלה, היה לשנים ענין משותף שלא יזהום. הם עלו על הגשר מול הסמריטן; זו היתה גם דרכו של ד'ארטגן, כיון שהלך ללובר. לפיכך הלך בעקבותיהם.

מקץ פחות מעשרים צעד היה ד'ארטגן סמוך ובטוח, שהאשה אינה אלא מרת בונסיה, וכי הגבר אינו אלא ארמיס — הוא ולא אחר.

קנאה עזה וחשדנית תקפה אותו. הוא נבגד בפל-כפלים, על-ידי ידידו ועל-ידי זו שאהבה בלב ונפש, כאלו היתה כבר שלו. מרת בונסיה נשבעה בפניו, בכל הקדוש לה, שאיננה מכירה את ארמיס; והנה, רבע שעה אחרי שהשמעה שבועה זו — הוא רואה אותה משלבת זרועה בזרועו של ארמיס!

ד'ארטגן לא הרבה כלל בעבדה, שאת מרת בונסיה אינו מכיר אלא שלש שעות בלבד; כי אין היא חייבת לו דבר לבד ממעט הכרת-טובה על ששחררה מידי האנשים לבושי השחורים שבקשו לחטפה; וכי היא לא הבטיחה לו מאומה. הוא ראה עצמו כמאהב נפגע, נלעג, נבגד. דם-הכעס עלה לראשו, והוא החליט לדרוש מיד הבהרות.

האשה והגבר הצעירים הבחינו שעוקבים אחריהם, והכפילו את מהירות הליכתם. ד'ארטגן רץ קדימה, חלף על פניהם, ופנה לאחור כרגע שבו עברו ליד פנס, שהאיר קטע מהגשר.

ד'ארטגן נעצר מולם, והם עצרו מולו.

"מה רצונך, אדוני?" שאל המוסקטר כשהוא נסוג צעד אחד, ומבטאו הזר הוכיח לד'ארטגן כי טעה לפחות בחלק מהשערותיו.

"אין זה ארמיס!" נצטעק ד'ארטגן.

"לא, אדוני, אין זה ארמיס; ומאחר שלמד אני מקריאתך כי החלפת אותי באחר, אני סולח לך."

"אתה סולח לי!" צעק ד'ארטגן.

"כן," השיב האלמוני. "תן לי לעבר אפוא, כי הרי לא אלי התכונת!"

"נכון, אדוני, השיב ד'ארטגן; "לא אליך התפונתי — אף עננן לי עם הגברת."

"עם הגברת! אינך מכיר אותה," אמר הזר.

"טעות בידך, אדוני. אני מכיר אותה."

"הא! " אמרה מרת בונסיה בנימה של תוכחה; "הא, אדוני! נתת לי את דברתך כאיש-צבא ואת מלתך כאציל; קויתי שאוכל לסמך עליהן." "ואני, גברתי," השיב ד'ארטגן בנימה של מבוכה, "הרי הבטחת לי..." "טלי את זרועי, גברתי," אמר הזר, "ונמשיך בדרךנו."

אף ד'ארטגן המבלבל, ההמום, המדכא מכל המתרחש, נצב שלוב זרועות מול המוסקטר ומרת בונסיה.

המוסקטר צעד שני צעדים קדימה, ובגדו הדרף את ד'ארטגן הצדה. ד'ארטגן נתר לאחור ושלף את חרבו. באותו רגע, ובמהירות הפזק, שלף גם הזר את חרבו.

"בשם שמים, מילורד!" צעקה מרת בונסיה, שהטילה את עצמה בין הלוחמים ותפסה את חרבותיהם בשתי ידיה.

"מילורד!" צעק ד'ארטגן, אשר רעיון פתאמי הכלית לפתע במחו; "מילורד! סליחה, אדוני, כלום אינך..."

"הדפס מבקינגהם," לחשה מרת בונסיה; "וכעת יכול אתה להמיט עלינו שואה."

"סליחה גברתי, סליחה מילורד, מאה פעמים סליחה; אף אוהב אני, מילורד, וקנאתי בערה. מי כמוך יודע, מילורד, רגש של אהבה מהו; לכן סלח לי, ואמר ביצד אוכל להרג בשרותו של הוד-רוממותך!"

"צעיר אמיץ-לב אתה," אמר בקינגהם בהושיטו לד'ארטגן את ידו, שזה לחצה בדחילו ורחימו; "אתה מציע לי את שרותיך, ואני מקבלם; לך אחרינו, במרחק עשרים צעד מאתנו, עד ללובר — ואם מישהו בולש אחרינו, הרג אותו!"

ד'ארטגן טמן את חרבו בבית-שחיו, המתין עד אשר עברו מרת בונסיה והדפס עשרים צעדים, והחל פוסע בעקבותיהם כשהוא נחוש בדעתו לבצע כמלתן את הוראותיו של שרו האצילי וההדור של המלך צ'רלס הראשון. אף למרבה מזלו, לא גאלץ המלוגה הצעיר להעניק לדפס הוכחה כלשהי למסירותו; האשה הצעירה והמוסקטר יפה-התאר נכנסו ללובר מבعد לשער שבכרחב הסלם בלי שהטירו עוד במהלך דרכם.

אֲשֶׁר לְדִ'אַרְטִינֶן, הוּא חֵשׁ לְמִסְבָּאֵת-הָאַצְטֵרְבֵּל, שֶׁם חָכוּ לוֹ פּוֹרְתוֹס
וְאַרְמִיס.

בְּלִי לְכַבֶּדֶם בְּשׁוֹם הַסֵּבֶר בְּדָבָר הַטְרָחָה שֶׁגֶרַם לָהֶם, הַכְרִיז בְּאַזְנֵיהֶם כִּי
סִיִּים בְּכַחוֹת-עֲצָמוֹ אֶת הַפְּרָשָׁה אֲשֶׁר לְרַגַע חָשַׁב כִּי יִהְיֶה זְקוּק בָּהּ לַעֲזָרְתָם.
וְכַעַתָּה, לְאַחֵר שֶׁנִּגְרַרְנוּ רְחוּק כָּל-כָּף אַחֵר הָעֲלִילָה, נִנְיַח לְשִׁלְשֶׁת יְדִידֵינוּ
לְשׁוֹב כָּל אֶחָד לְמַעֲוֹנוֹ — וְנַעֲקֹב לְאַרְךָ פְּרוֹזְדוּרֵיוֹ הַפְּתִלְתִּילִים שֶׁל הַלּוֹבֵר
אַחֵר הַדָּבָר מִבְּקִינָגָהּ וּמִוֶּרֶת-דִּרְכּוֹ.

12

ג'ורג' ויליז, הדפס מבקינגהם

מרת בונסיה והדפס נכנסו אפוא ללוקר בלי קשי; מרת בונסיה היתה מכרת כבת-לוייתה של המלכה; ואלו הדפס עטה את מדי המוסקטרים של מר דה טרביל, ואלה — כפי שאמרנו כבר — שמשו אותו ערב במשמר הארמון. חוץ מזה פעל ו'רמן לטובתה של המלכה, ולו קרה דבר-מה, היו מאשימים את מרת בונסיה רק בכך שהחדירה את מאהבה-שלה לארמון. היא סכנה בכך, כמובן, את שמה הטוב — אך איזה ערך יש בעולמנו לשמה הטוב של אשתו הקטנה של סוחר בדברי-סדקית?

לאחר שנכנסו לחצר הארמון, פסעו הדפס והאשה הצעירה עשרים וחמש פסיעות לאורך החומה; אז הדפה מרת בונסיה שער-משותפים קטן, הפתוח בדרך כלל ביום וסגור בלילה. השער נפתח בפניהם, שניהם נכנסו ומצאו עצמם באפלה. אף מרת בונסיה הכירה את כל פנותיו ונפתוליו של אגף זה בארמון המלוכה, שהיה שמור לאנשי המלך והמלכה. היא פתחה דלתות וסגרה אותן מאחריה, לקחה את ידו של הדפס, עשתה כמה צעדים כשהיא מגששת את דרכה באפלה, אחזה במעקה של גרם-מדרגות, נגעה ברגליה במדרגה הראשונה והחלה לעלות. הדפס ספר שתי קומות. אחרי כן פנתה ימינה, עברה פרוזדור ארוך, ירדה קומה, עשתה עוד צעדים מספר, הכניסה מפתח במנעול, ופתחה דלת. היא דחפה את הדפס לתוך חדר שקל תאורתו הסתפקה במנורת-לילה, באמרה: "השאר כאן, מילורד-דפס, מיד יבואו." לאחר מכן יצאה דרך אותה דלת ונעלה אותה, כך שהדפס מצא עצמו סגור בבית-כלא.

אך למרות היותו כה מבדד, חיכים אנו לומר שלא היה לדפס אף רגע של

תָּרַדָה; אֶחָד מִתּוֹי אֶפְיוֹ הַבּוֹלָטִים הָיָה שְׁחוֹר הַרְפָּתָקָאוֹת וְעַלִּילוֹת־רָגֶשׁ.
כְּאִישׁ אֲמִיץ, נוֹעֵז וּבַעֲלִי־זִמָּה, לֹא הִיָּתָה זֶה הַפַּעַם הָרִאשׁוֹנָה שֶׁסָּכַן אֶת חַיּוֹ
בְּנִסְבּוֹת כְּאַלֶּה; נוֹדַע לוֹ שְׁאֵגְרָתָהּ־כְּכִיכּוֹל שֶׁל אֵן מְאוֹסְטְרִיָּה, אֲשֶׁר בַּעֲטִיָּה
כָּא לְפָרִיס, לֹא הִיָּתָה אֲלָא מִלְכָּדָת; אֵף בְּמָקוֹם לְשׁוֹב לְאַנְגְלִיָּה — נֶצַל אֶת
הַמַּצָּב שֶׁלְתוֹכוֹ נִקְלַע, וְהוֹדִיעַ לְמַלְכָּה כִּי לֹא יַעֲזֹב אֶת צִרְפַּת בְּלִי לְרֵאוּתָהּ.
בְּתַחֲלָה הַגִּיכָה הַמַּלְכָּה בְּשִׁלְיָה מַחֲלָטָה, אֵף לְבִסּוֹף הַחֲלָה לְחַשֵּׁשׁ פֶּן יַעֲשֶׂה
הַדָּכָס, בְּכַעֲסוֹ, מַעֲשֵׂה טְרוּף כְּלִשְׁהוֹ. וְאוֹלָם, כְּשֶׁנִּאֲוָתָה לְקַבֵּלוֹ כְּדִי לְהַתְחַנֵּן
בְּפָנָיו שְׂיִמְהָר לְשׁוֹב לְאַנְגְלִיָּה, נִחְטָפָה מֶרֶת בּוֹנִסְיָה בְּעֶרֶב שָׁבוּ אֲמוּרָה הִיָּתָה
לְלוֹת אֶת הַדָּכָס לְאַרְמוֹן. בְּמִשָּׁף יוֹמִים לֹא נוֹדַע דְּבָר עַל הַקּוֹרוֹת אוֹתָהּ,
וְהַכֵּל הָיָה תְלוּי עַל בְּלִימָה. אֵף עִם בְּרִיתָתָהּ וְחִדּוּשׁ הַקָּשֶׁר בֵּינָה לְבֵין דָּה לָהּ
פּוֹרֵט, שָׁבוּ הָעֲנִינִים לְהַתְגַּלְגֵּל כְּמִקְדָּם, וּמֶרֶת בּוֹנִסְיָה סִימָה אֶת מְשִׁמָּתָהּ
הַמְּסַכֶּנֶת, אֲשֶׁר לוֹלִי נִעְצָרָה — הִיָּתָה מִתְבַּצֵּעַת שְׁלִשָּׁה יָמִים קֹדֶם לָכֵן.
בְּקִינָגָהּם נִשְׁאָר לְבָדוֹ; הוּא הִלֵּךְ לְרֵאִי: מִדִּי הַמּוֹסְקָטָר הַלְמוּוֹהוּ לְהַפְלִיא.
גָּבֵר זֶה, שֶׁהָיָה אוֹתָהּ־עַת בֶּן שְׁלֹשִׁים וְחֲמִשׁ, נִחְשָׁב לְאַצִּיל יְפוֹה־הַתֶּאֱרָ
וְלֵאבִיר הַהֲדוּר כִּיּוֹתֵר הֵן בְּאַנְגְלִיָּה וְהֵן בְּצִרְפַּת. בֶּן־טַפּוּחָם שֶׁל שְׁנֵי מַלְכִּים,
עֲשִׂיר מִפְּלָג, אֲדִיר־כַּח בְּמַמְלָכָה שְׂבָה הָיָה מְחֻלָּל סְעוּרוֹת וּמִשְׁכָּכֵן עַל־פִּי
גַּחְמוֹתָיו. הַדָּכָס מְבַקֵּינָגָהּם גִּ'וֹרְג' וִילִירֹז הַחַל בְּמִסְכַּת־חַיִּים מְפֻלָּאָה, אַחַת
מֵאַלֶּה הַמַּעוֹרְרוֹת הַשְּׂתֵאוֹת בְּקֶרֶב בְּנֵי הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים.
מִשׁוּם כֶּךָ, בְּטוּחַ בְּעַצְמוֹ, מוֹדַע לְעַצְמָתוֹ וּמִשְׁכָּנַע שֶׁהַחֲקִים הַשּׁוֹלָטִים
בְּשִׂאָר בְּנֵי־הָאָדָם אֵינָם יְכוּלִים לְחוּל גַּם עָלָיו — הָיָה הוֹלֵךְ הַיָּשָׁר לִיעַד
שֶׁקָּבַע לְעַצְמוֹ, אֲפִלּוּ הָיָה יַעַד זֶה נִשְׂאָ וּמִסְנוֹר, עַד כִּי עֶצֶם הַעֲלָאתוֹ עַל
הַדַּעַת הִיָּתָה נִרְאִית כְּמַעֲשֵׂה שֶׁל טְרוּף לְגַבִּי כָּל בֶּן־תְּמוּתָה אַחֵר. כֶּךָ גַּם
הַצִּלִּיחַ לְהַתְקַרֵּב פְּעָמִים רַבּוֹת אֶל אֵן מְאוֹסְטְרִיָּה הַיְּפוֹה וְהַנָּאָה, וְלַעוֹרֵר בָּהּ
הַתְּפַעֲלוֹת שֶׁהִקְנִתָה לוֹ אֶת אֶהְבָּתָהּ.
גִּ'וֹרְג' וִילִירֹז עָמְדוּ, אֲפּוֹא — כְּפִי שְׁאֲמָרְנוּ כְּבָר — מוֹל רֵאִי, וְתִקֵּן אֶת
סִלְסוּלֵי שְׁעָרוֹ הַבְּלוֹנְדִי, אֲשֶׁר כְּבֹד הַמַּגְבֵּעַת הַשְּׁחִיתָם; הוּא זָקָף אֶת שִׁפְמוֹ,
וּכְלָב גּוֹאָה מְרַב שְׂמִיחָה, אֲשֶׁר וְגֵאָוָה עַל שֶׁהִגִּיעַ הַרְגֵּעַ שְׁלוֹ כֶּה יַחַל — חִיָּךְ
אֶל עַצְמוֹ בְּתִקְוָה וּבִסְפּוּק.
בְּרַגַע זֶה נִפְתַּחְתָּה דִּלְת חֲבוּיָה בְּקִיר הַמַּצָּפָה בַּד, וְלַחֲדָר נִכְנְסָה אִשָּׁה.
בְּקִינָגָהּם רָאָה אֶת הַדְּמוּת בְּרֵאִי; הוּא פִּלֵּט צַעֲקָה; זֶה הִיָּתָה הַמַּלְכָּה!
אֵן מְאוֹסְטְרִיָּה הִיָּתָה אִז בַּת עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ אוֹ עֲשָׂרִים וְשִׁבְעֵי שָׁנִים; כְּלוּמֹר,
בְּמִלּוֹא הַדֶּרֶךְ־יְפוּיָהּ.

הלוכה הִיָּה זֶה שֶׁל מַלְכָּה אוֹ שֶׁל אֱלִילָה; עֵינֶיהָ, שֶׁהִתִּיזוּ נִיצוּצוֹת-בִּרְקָת
נִחְנוּ בִּפְי מִשָּׁלֶם, וְהָיוּ מִלֹּאֹת הַרְבֵּה הוֹד וְהַרְבֵּה רִכּוּת.

פִּיָּה הִיָּה קָטָן, וּשְׁפָתֶיהָ הָאֲדָמוֹת נֶצְצוּ, וְאֵף כִּי הִשְׁפָּה הַתַּחְתּוֹנָה — כְּמוֹ
אֶצֶל רַבִּים מְנַסִּיכֵי בֵּית-אֹסְטְרִיָּה — בִּלְטָה מֵעַט לַעֲמַת חֲבֵרָתָהּ, הִיָּתָה
חֲנֻנִית מֵאֵין כְּמוֹתָהּ כְּשִׁחִיכָה, אֵף גַּם יְהִירָה לְאֵין-קֶץ כְּשֶׁרָצְתָה לְהִבִּיעַ בּוֹז.
רַכּוּת עוֹרָה וְעֲדִינּוּתוֹ הָיוּ לְשֵׁם-דְּבָר, כַּפּוֹת יָדֶיהָ וְזוֹעוֹתֶיהָ הִפְתִּיעוּ בִּפְנֵין,
וְכָל מְשׁוֹרְרֵי הַתְּקוּפָה הִלְלוּ כִּיחִידוֹת בְּמִינָן.

לְבִסּוֹף, שְׁעָרָה — שֶׁהָיָה בְּלוֹנְדִי בַּצֵּעִירוּתָהּ וְנִעְשָׂה חוּס-בְּהִיר בְּמְרוּצַת
הַזְּמַן — הִיָּה מְסֻדָּר בְּתַלְתְּלִים וּמִלְכָּן הֵיטֵב בְּהַרְבֵּה אֲבָקָה וְעֵטֶר לְהַפְלִיא אֶת
פְּנֵיהָ, אֲשֶׁר אֵף הַמְּבַקֵּר הַמַּחְמִיר בְּיוֹתֵר לֹא יָכוֹל הִיָּה אֵלָּא לְבַקֵּשׁ שְׁתַּאֲפְרָנָהּ
בַּפְּחוֹת סֶמֶק, וְהַפְסֵל הַקָּפֶדָן בְּיוֹתֵר — מֵעַט יוֹתֵר עֲדוֹן בַּעֲצוּב הָאֵף.

בְּקִינָגָהּם נוֹתֵר לַעֲמֹד רִגַע בְּמִקְוֵמוֹ כְּמִכָּה-סִנְגוּרִים; מֵעוֹלָם, גַּם בַּעֲצוּמָם
שֶׁל הַנְּשֻׁפִּים, הַחֲגִיגוֹת וְהַמַּחֲלוֹת, לֹא נִרְאָתָה לּוֹ אֵן מֵאֹסְטְרִיָּה יָפָה כְּפִי
שֶׁהָיָתָה בְּרִגַע זֶה, לְבוּשָׁה בְּשִׁמְלַת-אֶטְלָס לְבָנָה פְּשׁוּטָה. הִיא בָּאָה מְלוּוָה
בְּדוֹנָה אֶסְטֶפְנָה, הַיְּחִידָה מִבֵּין גְּבִירוֹתֶיהָ הַסְּפָרְדִּיּוֹת שֶׁקָּנְאָת הַמֶּלֶךְ וְרִדִּפוּתֶיהָ
שֶׁל הַחֲשֵׁמָן לֹא הִנִּיסוּהָ מִמֶּנָּה.

אֵן מֵאֹסְטְרִיָּה צָעֵדָה שְׁנֵי צָעִדִּים קְדִימָה; בְּקִינָגָהּם נָפַל מִיָּד עַל בְּרַכְיוֹ,
וְטָרַם הִיָּה סֶפֶק בִּידָה לַעֲצֹרוֹ, נִשֵּׁק אֶת שׁוּלֵי שְׁמֻלְתָּהּ.

”דִּכְס, יוֹדֵעַ אַתָּה כִּכֹּר שְׁלֹא אֲנִי כְּתִבְתִּי לָךְ.”

”הוֹי, גְּבֵרָתִי, יוֹדֵעַ אֲנִי! הוֹד-מִלְכוּתְךָ, ”הַצֵּטְעֵק הַדִּכְס, ”יוֹדֵעַ אֲנִי שֶׁהִיָּה
זֶה טְרוּף, שֶׁהִיָּתָה זֹאת אוֹלֶת מִצְדִּי לְהֶאֱמִין כִּי הוֹפָחוּ חַיִּים בְּשִׁלְג, כִּי הַתַּחֲמָם
הַשֵּׁשׁ; אֵף מָה לַעֲשׂוֹת, כְּשִׁאוּהֶבִים — מֵאֲמִינִים בְּנִקְל בְּאַהֲבָה. יִתְרַעַל-כֵּן,
לֹא הִיָּתָה זֹאת נִסְיָעָה לְרִיק, מֵאַחֵר שֶׁהִנֵּה רוֹאָה אֲנִי אֶת זִיר-פְּנִיךָ!”

”כֵּן, ”הַשִּׁיכָה אֵן, ”אֵף יָדוּעַ לָךְ מְדוּעַ וְכִיצַד אֲנִי נִפְגָּשִׁים: הִיָּתָה שְׁאֵין בְּךָ
כָּל הַבְּנָה לְתַלְאוּתִי, הַתַּעֲקֻשָּׁת לְהִשָּׁאֵר בְּעִיר זֹאת, אֲשֶׁר בְּהִיּוֹתְךָ בָּהּ אַתָּה מְסַכֵּן
אֶת חַיֶּיךָ וְאֶת כְּבוֹדִי; אֲנִי פּוֹגֵשֶׁת בְּךָ כְּדִי לֹאמַר לָךְ כִּי הַכָּל מִפְּרִיד בִּינִינוּ —
מִצּוֹלוֹת-הֵיטֵב, שְׁנֵאֵת הַמַּמְלָכוֹת, קִדְשַׁת הַשְּׁבוּעוֹת. חֲלוּל-קִדְשׁ הוּא, מִלּוּרְד.
לְלַחֵם נֶגֶד דְּבָרִים כֵּה רַבִּים. לְבִסּוֹף, אֲנִי פּוֹגֵשֶׁת בְּךָ עַל-מִנְתַּל לֹאמַר לָךְ שֶׁאֲסוּר
לָנוּ לְהִתְרַאוֹת שׁוּב.”

”דְּבָרִי, גְּבֵרָתִי; דְּבָרִי, מִלְכָּתִי, ”אָמַר בְּקִינָגָהּם; ”רִכּוּת קוֹלֵךְ מְכֻסָּה עַל
קְשִׁיחוֹת דְּבָרֶיךָ. אַתָּה מְדַבֵּרֶת עַל חֲלוּל-קִדְשׁ! אֵף חֲלוּל-קִדְשׁ הוּא פְּרוּדִם שֶׁל
לְכַבּוֹת אֲשֶׁר אֱלֹהִים יַצְרָם זֶה לְמַעַן זֶה!”

"מילורד, נצטעקת המלכה, שוכח אתה כי מעולם לא אמרתי לך שאני אוהבת אותך."

"אף מעולם גם לא אמרת לי שאינך אוהבת אותי, ואמירת דברים כאלה תהיה כפיות טובה של ממש מצד הוד-מלכותך. שהרי היכן, אמרי לי, אפשר למצא אהבה השונה לשלי, אהבה שהזמן, הנחוק והיאוש אינם מסגלים לכבותה? היכן אפשר למצא אהבה המסתפקת בסרט שאבד, במבט חטוף, במלה שנפלטה?"

"לפני שלש שנים, גברתי, ראיתיך לראשונה; וזה שלש שנים שקף אוהב אני אותך."

"התרצתי שאמר לך כיצד היית לבושה כשראיתיך לראשונה? האם תרצתי שאתאר בפרוט כל אחד מחלקי תלבושתך? הוי, אני רואה אותך עדין כפי שהיית: יושבת על המרצפות, כמנהג ספרד, לבושה בשמלת אטלס ירקה עם רקמות כסף וזהב; שרוולי השמלה נצמדו לזרועותיך — הוי, זרועותיך הנפלאות — באמצעות יהלומים גדולים; צווארון-התחרמים שלך היה פרוץ, ולראשך היתה מצנפת קטנה בצבע שמלתך, ועליה נוצת-אנפה."

"הנה, כן! אני עוצם את עיני, ורואה אותך כפי שהיית אז. אני פוקחן, ורואה כפי שאת היום — כלומר, יפה פי מזה!"

"איזה טרוף!" מלמלה אן מאוסטריה, שלא אזרה עז להוכיח את הדבס על שאצר את דיוקנה בלבד בצורה כה משלמת; "איזה טרוף הוא להזין אהבה יוקדת ומיתרת בזכרונות שכאלה!"

"ומה תרצתי שאעשה, אם לא זאת? רק זכרונות יש לי. והם אשרי, אוצרי, חקנתי. כל פעם שאני רואה אותך — משולה ליהלום חדש שאני מוסיף לגרתיק-לבי. הנה הרביעי שאת מפילה מבלי-משים, ושאיני אוסף; כי בשלש שנים, גברתי, ראיתיך רק ארבע פעמים: הפעם הראשונה שהזכרתי, השנייה אצל מרת שברז, השלישית בגני אמין."

"דבס, אמרה המלכה בהסמיקה, "אל תזכיר ערב זה."

"אדרבה ואדרבה, נשוחח על-אודותיו: זה היה ערב האשר והאור בחיי. כלום זכור לך הלילה היפה; נעים היה האויר ונודף-ריחות, כחלים היו השמים ומשכצים בכוכבים! אהה! בפעם הזו גברתי, עלה בידי להמצא לרגע קט לבדי בחברתך. בפעם הזו, היית נכונה לספר לי הכל על חיי-הבדידות שלך, על עצביות-לבך. נשענת על זרועי, הנה, על זרוע זו. כשהפניתי פני אליך, חשתי בשערך היפה מרפרף על פני, וכל אימת שנגע

בי — רעד אַחוּני מכף רגל ועד ראש! הוי, מלכה! מלכתי! אינך יודעת אילו חמדות-שמים ומנעמי גן-עדן אַצורים ברגע כזה! הנה, ראי: את נכסי, עשרי, תהלתי, את כל הימים שנותרו לי לחיות — הכל אֶתן בעד רגע כזה ובעד לילה כזה! כי בלילה זה, גברתי, בלילה זה אהבת אותי.”

”מילורד, אַמנם יתכן כי השפעת המקום, עדנתו של הערב הנאה, קסם מבטך ועוד אֵלף מסבות, המצטרפות לעתים יחדו לצורך אַכְדָנָה של אשה, אכן חברו סביבי באותו ערב הרה-גורל; אף הלא ראי, מילורד, כי המלכה שבי חשה לעזרתה של האשה הנחלשת: עם המלה הראשונה שאמרת, עם נסיוֹנְךָ הנועז הראשון כלפי, קראתי לעזרה.”

”הוי! כן, כן, נכון הדבר — וכל אהבה אחרת היתה קורסת מגדל המהלמה; אף אהבתי שלי עלתה מן המבְחֵן לזהטת יותר ונצחית. חשבת, כי בשוֹבֶךְ לפרס חומקת את מידי; חשבת שלא אעז להפקיר את האוצר, אשר מלכי הפקיד אותי לשמר עליו. ובכן! מה חשובים לי אוצרות העולם-הזה, וכל מלכי תבל? מקץ שמונה ימים חזרתי, גברתי. אזי לא היתה לך כל תואנה נגדי: סכנתי את חסדי אצל המלך, ואת חיי, כדי לראותך במשך שניה — ואפלו בדרך לא נגעת; ואת סלחת לי, בראותך מה בנוע אני וחוזר בתשובה.”

”אַמֶּת, אף המשמיצים נצלו את כל מעשי-הטרוף הללו — שלי לא היה חלק בהם, מילורד, הרי יודע אתה זאת היטב. החשמן הסית נגדי את המלך, וזה יצא מגדרו בצורה המעוררת בעתה. מרת דה ורנה גרשה. פיטנז' הגלה, וחנה של מרת דה שִׁכְרוּ סר בעיני המלך. וכאשר בקשת אתה לשוב לכאן כשגריר בצרפת, המלך עצמו — הזכר, מילורד — המלך עצמו התנגד לך.”

”נכון, וצרפת תשלם על סרובו של מלכה במחיר של מלחמה. אינני יכול עוד להתראות אִתְּךָ, גברתי; ובכן, רוצה אני שכל יום ויום יגיע שמעי לאזניך.”

”מהי, לדעתך, מטרת הפלישה לאי דה, או הכרית שאני מתכנן לכרת עם הפרוטסטנטים מלה רושֶׁל? התענוג לראותך!”

”אין לי כל סכוי להכנס לפרס בראש חילותי; זאת יודע אני. אף מלחמה זו תוכל להוביל לשלום, והשלום יחייב משא-ומתן, ואני אהיה האיש שיבוא לשאת-ולתת. אזי שוב לא יעזו לדחותי. אשוב לפרס, אראך, ואהיה מאשר לרגע קט. אַמֶּת, אלפי אנשים ישלמו בחייהם את מחיר אשרי; אף אין זה

אכפת לי, אם אוכל לראותך! יתכן כי כל זה מטורף למדי, אך אמרי לי, לאיזו אשה יש אהוב מאהב ממני? לאיזו מלכה — משרת מסור ממני?"

"מילורד, מילורד, להגנתך משמיע אתה דברים המחמירים את אשמתך; כל הוכחות האהבה הללו, שברצונך לתת לי, כמוהן כמעשי-פשע!"

"רק משום שאינך אוהבת אותי, גברתי; כי אלו אהבת אותי, היית רואה הכל בעינים אחרות. אלו אהבת אותי, הוי! אכן, אלו אהבת אותי, הייתה אשורי רב מדי ומטריף את דעתי. הרי אפלו מרת דה שברז שהזכרת זה עתה הייתה פחות אכזרית ממך; הולנד אהבה, והיא נענתה לאהבתו."

"מרת דה שברז אינה מלכה," מלמלה אן מאוסטריה, נגזרת בעל-כרחיה אחר הכעתה של אהבה כה עמקה.

"אם כן, היית אוהבת אותי אלמלא היית מלכה, גברתי; אמרי זאת, שהיית אוהבת אותי אלמלי כן! האם יכול אני להאמין, כי רק מעמדך הנשא עושה אותך כה אכזרית כלפי? הרשאי אני להאמין, שאילו היית מרת דה שברז, הייתה לבקינגהם המסכן שמץ של תקנה? תודה לך, מלכתי היפה, בעבור מלים ענוות אלו; תודה לך מקרב-לב!"

"הוי, מילורד! לא שמעת היטב, לא פרשת נכונה; לא רציתי לומר..."

"הס! הס! אמר הדפס; "אם מוצא אני את אשורי מתוך טעות, אל נא תשללי אותו ממני באכזריות! אמרת בעצמך, שמשכו אותי לתוך מלכדת, ואולי אשלם על כך בחיי, כי הנה, מה מוזר, זה זמן-מה חש אני שמותי קרב." והדפס חיך חיוך נוגה וחנוני גם יחד.

"הוי, אלהים! נצטעקה אן מאוסטריה בקול אחוז-אימה, שהעיד מה גדול היה הענין האמתי שגלתה בדפס מזה שהייתה נכונה להודות בו.

"אינני מספר לך זאת על-מנת להפיח בך אימה, גברתי; חס וחלילה. וגם אל נא תחשבי שדברי מגחכים. הזיות כגון אלו אינן מטרידות אותי כל עקר. אך המלה שזה עתה אמרת, התקנה שכמעט הפחת בקרבך, שנה את הכל — אולי אפלו את מחיר חיי."

"ובכן!" אמרה אן מאוסטריה, "גם לי, דפס, תחושות מכשורות-רעה, גם אני חולמת. חלמתי שאני רואה אותך שוכב מתבוסס בדמך."

"פצוץ בשמאלי, מדקירת סכין?" קטעה בקינגהם.

"כן, בדיוק כן, מילורד, בדיוק כן. פצוץ ממכת סכין בצדו השמאלי של גופך. מי יכול היה לומר לך שחלמתי חלום כזה? רק לאלהים ספרתי, וגם זאת רק בתפלותי אליו."

"אינני מבקש עוד מאומה, גברתי; את אוהבת אותי — די לי בכך."

"אני? אוהבת אותך?"

"כן, את. האם היה אלהים משגר אליך חלומות זהים לשלי. אלולא אוהבת אותי? כלום יכלנו לחוש חששות דומים, אלמלא נקשרו חייך וחי במפגש-של-לכבות? את אוהבת אותי, הוי מלכתי, ותככי אותי."

"הוי, אלהים! הוי, אלהים!" זעקה אן מאוסטרִיה. "אינני יכולה לשאת זאת. בבקשה ממך, דָּכֵס, בְּשֵׁם שְׁמַיִם, לך לך, לך מכאן; אינני יודעת אם אוהבת אני אותך, אם-לאו. אך יודעת אני גם יודעת, שלעולם לא אפר את שבועותי. רחם עלי אפוא, וְלֵךְ. הוי! אם תפגע בצרפת, אם תמות בצרפת, אם תהיה לי סבה לחשב שאהבתך אותי היא שגִרְמָה למוותך — לעולם לא אמצא לי תנחומים; אצא מדעתי בשל כך. לך אפוא, לך, אני מתחננת בפניך."

"הוי! כמה שאת יפה כך! הוי! כמה שאני אוהבך!" אמר בקינְגְהֵם.

"לך! לך, אני מתחננת בפניך, ושוב מאחר יותר; שוב כשגריר, שוב כשר, שוב מקף בשומרי-ראש שייגנו עליך, במשרתים שידאגו לבטחונך — כי אז לא אחשש עוד מפני מותך, ואהיה מאשרת לראותך."

"הוי! האם מה שאמרת את לי הוא אמת?"

"כן..."

"ובכן, רוצה אני אות למחילתך — חפץ משלך, שיזכיר לי כי לא חלמתי חלום; דבר שנשאת על גופך, ושאוכל לשאת על גופי: טבעת, עֶנֶק, שרשרת."

"האם תלך — האם תלך אם אתן לך את מבקשך?"

"כן."

"ללא דחוי?"

"כן."

"תעזב את צרפת ותשוב לאנגליה?"

"כן, אני נשבע לך."

"חכה אם כן; חכה."

אן מאוסטרִיה נכנסה לדירתה, ומיד יצאה ממנה, כשהיא נושאת בידה תבה קטנה מעץ-ורדים שעליה התנוסס שלט — כלו משבץ זהב. "הנה, מילורד־דָּכֵס, הנה," אמרה. "קח זאת כמזכרת ממני." בקינְגְהֵם נטל את התבה, וכרע פעם נוספת על ברִכְיו.

"הבטחת לי ללכת," אמרה המלכה.

"ואני מקים את הבטחתי. את ידך, גברתי, את ידך — ומיד אצא לדרך."
אן מאוסטריה הושיטה לו את ידה ועצמה את עיניה, ובירה השניה
נשענה על אסטפנה, כי חשה שהנה מאימים כחוליה לנטשה.
בקיננהם הצמיד בלהט את שפתיו לכף-ידה היפה, ולאחר מכן הזדקף
ואמר:

"טרם יחלפו ששה חדשים, ואם עד אז לא אמות, גברתי, אשוב לראותך,
אפלו אאלץ להפך את העולם לשם כך."

נאמן להבטחתו, זנק הדכס מן החדר. בפרוודור פגש במרת בונסיה
שהמתינה לו ואשר הובילה אותו, בזהירות רבה וללא תקלות, אל מחוץ
לארמון הלובר.

13

מר בונסיה

כפי שאפשר להבחין, במהלך כל הארועים הללו היה אדם, שחרף מצבו הרעוע דומה שאיש לא גלה ענין רב בגורלו; איש זה היה מר בונסיה, קרננס האמלל והראוי לחמלה של תככי מדינה ואהבה, שנשזרו היטב אלה באלה בתקופה כה אבירית מרתי משמע.

למרבה המזל הבטחנו, בין שהקורא זוכר זאת ובין שאינו זוכר, כי לא ישכח מאתנו.

המשרתים נושאי-הנשק שעצרוהו לקחוהו הישר לפסטיליה. שם הובילוהו כשהוא רועד לפני כתת חילים שטענה את רובה.

אחרי-כן הכנס לאכסדרה תת-קרקעית למחצה, שבה חרפוהו מליוו וגדפוהו בגסות והתעללו בו באכזריות רבה. השוטרים ראו כי אין להם ענין עם בן-אצלה, והתיחסו אליו כאל יצור נחות.

מקץ מחצית השעה לערך הופיע פקיד בית-הכלא ושם קץ ליסוריו של מר בונסיה, אם לא לחששותיו, בצוותו שיקחוהו לחדר-החקירות. על-פי רב חקרו את החשודים בבתייהם, אך במר בונסיה לא טרחו לנהג בכסיות של משי.

שני סוהרים אחזו אפוא בסוחר, הוליכוהו בחצר פנימית, העבירוהו בפרוזדור שבו נצבו שלשה זקיפים, פתחו דלת ודחפוהו לתוף חדר נמוך-תקרה, שהכיל רק שלחן, כסא ומפקח-משטרה. המפקח ישב על הכסא ליד השלחן, והיה עסוק בכתיבה.

שני הסוהרים לוו את האסיר עד שנצב מול השלחן, ועל-פי אות מקצין המשטרה התרחקו מעבר לטנח-שמיעה.

המפקח, אשר היה עד כה רכון על גירותיו, הרים את ראשו כדי לראות מי האדם הנצב לפניו. מפקח־משטרה זה היה אדם בעל ארשת־פנים דוחה, אף מחדר, עצמות־לחיים צהבות וכולטות, עינים קטנות אף חודרות וערניות, חזות של שועל ונמיה גם יחד. ראשו, שהתנשא מעל לצוואר ארוך ודק, הגיח מגלימתו השחורה והתנדנד בקצב הדומה לזה של צב, השולף ראשו משריונו.

ראשית נשאל בונסיה לשם משפחתו, שמו הפרטי, גילו, עסוקו וכתבתו. הנאשם הצהיר כי שמו י'ק־מישל בונסיה, כי הוא בן חמשים ואחת, סוחר־בדים בדבר־סדקית, ומתגורר ברחוב־הקברנים מספר 11. אז, במקום להמשיך בחקירה, השמיע מפקח־המשטרה נאום ממשך בדבר הסכנות המרחפות מעל ראשו של ברגני נקלה, המהין להתערב בעניני־המדינה.

הוא סבך מבוא זה בהרצאה שבה ספר על עצמתו ופעליו של כבוד החשמן, השר שאין שני לו, העולה על קודמיו, המשמש דגמה לבאים אחריו; עצמה ופעלים, שאיש לא יעמד בפניהם בלי לבוא על ענשו. לאחר חלק שני זה של נאומו, נעץ את עין־הגץ שלו בבונסיה המסכן, וצוה עליו להרהר בחמרת־מצבו.

סוחר־הסדקית כבר הרהר בכך די צרכו: הוא קלל את הרגע שבו עלה בדעתו של מר דה לה פורט להשיא לו את בת־טפוחיו, וכעקר את הרגע שבו נתקבלה בת־טפוחים זו כאחראית על מלתחתה של המלכה. אפיו של מר בונסיה היה, ביסודו, מערכת של אנוכיות ושל קמצניות בזויה, שנתלזה לה נפץ של מרד־לב קיצוני. האהבה שרחש לאשתו הצעירה לא היתה אלא רגש משני לחלוטין, חסר־אונים מול התכונות היסודיות שמנינו בו.

בונסיה אכן הרהר בדברים שהבהרו לו זה עתה.

"סלח לי, אדוני המפקח, אמר בקרירות, "אף עליך לדעת, כי מעריך אני יותר מכל אדם אחר את גדלותו של הוד־מעלת־כבודו הנשגב, שכבוד לנו להשלט על־ידו, וכי אני מסור לו לחלוטין."

"האמנם?" שאל המפקח בנימה של ספק; "אם אמת בפיה, כיצד יתכן שלקחוך לבסטיליה?"

"כיצד לקחוני — או, ליתר דיוק, מדוע לקחוני?" השיב מר בונסיה, "זו שאלה שאין ביכולתי לענות לך עליה, משום שאינני יודע זאת בעצמי; אף

מכל מקום, אין זה משום שפגעתי, לפחות במתכונן, במזיד, בכבוד החשמן.

"אין זה אפשרי שלא בצעת פשע כלשהו, כי הרי מאשם אתה בכגידה במולדת!"

"בכגידה במולדת! נצטעק בונסיה, אחוז-אימה. "בכגידה במולדת! איך יתכן שסוחר-סדקית נקלה, השוגא את ההוגנוטים ומחעב את הספרדים, יאשם בכגידה במולדת? חשב קצת, אדוני, הרי אין זה אפשרי מבחינה מעשית!"

"מר בונסיה, השיב המפקח, מתכונן בנאשם כאלו נחנו עיניו הקטנות בתכונה המאפשרת להן לצפות בצפונות-הלב, "מר בונסיה, האם יש לך אשה?"

"כן, אדוני, השיב בונסיה בחיל ורעדה, בהבינו כי כאן עומדים עניניו להסתבך; "כלומר, היתה לי."

"מה זאת אומרת, היתה לך? מה עשית עמה, כדי שלא תהיה לך עוד?" "חטפו אותה ממני, אדוני."

"חטפו אותה ממך?" אמר המפקח; "באמת?"

לשמע "באמת?" זה, חש מר בונסיה כי מצבו הולך ומחמיר.

"חטפו אותה ממך!" המשיך המפקח; "האם מכר לך האיש שבצע את מעשה-החטיפה?"

"כמדמני."

"מיהו?"

"דע לך, אדוני המפקח, שאינני יודע דבר בנדאות, וכי אין זה אלא חשד בלבד."

"והיכי חושד אתה? אגא, ענה לי בכנות."

מר בונסיה שקע במבוכה עמקה מאין כמותה; האם חיב הוא להכחיש הכל, או לומר הכל? אם יכחיש הכל, אפשר יהיה להניח כי יודע הוא הרבה יותר מכדי שידבר; אם יגיד הכל, יעיד בכך על רצונו הטוב. לפיכך החליט לספר את כל הידוע לו.

"חושד אני, אמר, בגבר בהה-שער, הדור-מראה, אשר חזותו מעידה עליו כי בן-אצלה הוא. איש זה עקב אחרינו פעמים-מספר, כמדמני, כאשר המתנתי לאשתי בשער הלוכר על-מנת ללוותה לביתי."

"מה שמו?" שאל המפקח.

"שמו אינו ידוע לי. אף אם אפגשהו פעם, היה סמוך וכטוח כי אכיר אותו בו־כרגע, אפלו ימצא בקרב המון של אלף איש."
פני המפקח קדרו.

"מכיר אותו גם בקרב המון של אלף איש, אמרת?" שאל.
"זאת אומרת, חזר בו בונסיה, שהבחין בשגיאתו, "זאת אומרת..."
"חשבת שתכיר אותו, אמר המפקח; "יפה, בכך סימנו להיום. לפני שנמשיך, צריך להודיע למישהו כי מכיר אתה את חוטפה של אשתך."
"הרי לא אמרתי לך שאני מכירו!" הצטעק בונסיה המיאש. "אמרתי לך, נהפוך הוא..."

"קחו מכאן את האסיר," אמר המפקח לשני הסוהרים.
"לאן להובילו?" שאל פקיד בית המשפט.
"לצינוק."
"לאיזה?"

"מה זה חשוב! לראשון שיזדמן בדרךכם, ובלבד שהוא ננעל כהלכה," השיב המפקח באדישות, שעוררה אימה בקרבו של מר בונסיה.
"אבוי! אבוי!" מלמל, "צרה צרורה נחתה עלי. אשתי חוללה בודאי איזה פשע מתעב. חושבים אותי לשתפה, וינישוני יחד אמה. והיא ודאי כבר דברה, ודאי הודתה שגלתה לי את כל הפרשה: הרי אשה היא יצור חלש כל-כך! לצינוק, לראשון שיזדמן! כן, זה גורלי. הלילה כמעט נגמר, ומחר — לגלגל-הענויים, לגרדום! הוי! אלהים! אלהים! רחם עלי!"
בלי להטות כלל אזן לאנחותיו של מר בונסיה — אנחות שמן הסתם היו רגילים לשמע כאן למכביר — אהזו הסוהרים בזרועותיו של האסיר ולקחוהו מהמקום. המפקח החל משרבט בדחיפות אגרת, והלבלר המתין שיסיים על-מנת לשאתה לתעודתה.

בונסיה לא עצם עין כל הלילה. לא משום שצינוקו היה גרוע במיוחד, אלא בעטים של פחדיו הנוראים. כל הלילה ישב על דרגשו, רועד למשמע כל רחש. וכאשר חדרו קרני-השמש הראשונות לתאו, נראתה לו הזריחה צבועה בגוונים מכשורי-רעה.

לפתע שמע כי פותחים את הבריחים, וזנק באימה ממושכו. הוא שער כי הגה באים לקחתו לגרדום; לכן, בראותו בפתח את המפקח מאמש ואת לבלרו — במקום את התלין, שאותו צפה לראות — כמעט וחבקם מרב שמחה.

"ענינך הסתבך מאד מאז אתמול, ברנשי, " אמר המפקח. "לכן מיעץ אני לך לומר את כל האמת בלה; כי רק חזרתך בתשובה יכולה להפיס את חמתו של החשמן."

"מוכן ומזמן אני לומר הכל, " הצטעק בונסיה; "את כל הידוע לי, לפחות. חקר אותי, בבקשה."

"ראשית, היכן נמצאת אשתך?"

"הרי כבר אמרתי לך שחטפוה ממני!"

"נכון, אולם הודות לך היא הצליחה להמלט אתמול בחמש אחר-הצהרים."

"אשתי נמלטה!" נצטעק בונסיה. "הוי, בת-בלעל! אדוני, נשבע אני לפניך, כי אין זו אשמתי אם היא נמלטה."

"מה הלכת, אם-כן, לעשות אצל שכנך, מר ד'ארטגן, שעמו קימת שיהיה ממשכת במשך היום?"

"אה, כן, אדוני המפקח, אמת הדבר; ומודה אני, כי שגיתי. אכן בקרתי אצל מר ד'ארטגן."

"מה היתה מטרת הבקור?"

"לבקש את עזרתו בגלוי מקומה של אשתי. חשבתי כי זכותי לדרוש את השבתה; מסתבר שטעיתי, ואני מאד מתנצל בפניך על כך."

"מה השיב מר ד'ארטגן?"

"מר ד'ארטגן הבטיח לי את עזרתו; אף חיש-מהר הבחנתי כי הוא בוגד בי."

"אתה משטה בנציג-החק! מר ד'ארטגן קשר אתך קשר, ובתקף קשר זה הניס את אנשי-המשטרה שעצרו את אשתך, והחביאה כך שאי-אפשר עוד למצאה!"

"מר ד'ארטגן חטף את אשתי! איך יתכן הדבר! אילו דברים אתה מספר לי?"

"למרבה מזלנו, עצרנו את מר ד'ארטגן — ואנו נפגישך עמו לצרכי עמות."

"חיינפשי, " הצטעק בונסיה, "שאינני מבקש יותר מזה; אשמח לראות פנים מכרות."

"הכניסו את מר ד'ארטגן, " אמר המפקח לסוהרים.

שני הסוהרים הכניסו את אתוס.

"מר ד'ארטגן, אמר המפקח, פונה אל אתוס, "הצהר, מה ארע בינד לבין האדון."

"רגע אחד!" הצטעק בונסיה, "האדם שאפה מראה לי כאן אינו מר ד'ארטגן!"

"הכיצד?" קרא המפקח; "אין זה מר ד'ארטגן?"

"כלל וכלל לא," השיב בונסיה.

"מה שם האדון?" שאל המפקח.

"אינני יכול לומר לך, הואיל והוא אינו מכר לי."

"היתכן! הוא אינו מכר לך?"

"לא."

"מעולם לא ראית אותו?"

"ראיתי; אף אינני יודע את שמו."

"מה שמך?" שאל המפקח.

"אתוס," השיב המוסקטר.

"אין זה שם של בן-אדם, זה שם של הר," צוח החוקר האמלל, שהחל מאבד את עשתונותיו.

"זה שמי," אמר אתוס בשלוה.

"הלא אמרת, ששמך ד'ארטגן!"

"אני?"

"כן. אתה."

"לאמתו של דבר אמרו לי: 'אתה מר ד'ארטגן?' ואני השבתי 'האמנם?'

אזי נצטעקו השוטרים כי הם בטוחים בכך. לא רציתי להעציקם. לכד מזאת, יכולתי גם לטעות."

"אדוני, אתה מבזה את המערכת המשפטית המפארת!"

"בשום פנים ואפן," אמר אתוס בשלוה.

"אתה מר ד'ארטגן."

"רוצה אתה, שוב אתה חוזר על כך."

"אכל אדוני המפקח," צעק בונסיה בתורו, "אני אומר לך שאין כל מקום לספק. מר ד'ארטגן מתגורר בביתי, ולפיכך, אף שאינו משלם לי שכר-דירה, ואולי דוקא בשל כך, איני יכול שלא להכירו. מר ד'ארטגן הוא גבר צעיר כבן תשע-עשרה או עשרים שנה, ואדון זה בן שלשים לפחות. מר ד'ארטגן חיל בפלגתו של מר דז אסר, והאדון הזה משרת בפלגת

המוסקטרים של מר דה טרביל; הסתכל במדיו, אדוני המפקח, הסתכל במדיו.

"נכון, מלמל המפקח, "נכון ועוד איף."

באותו רגע נפתחה הדלת בכח, ושליח — אשר לזה על ידי אחד מזקיפי הבסטיליה — מסר מכתב למפקח.

"הוי! בת-בליעל!" הצטעק המפקח.

"מה? מה אמרת? על מי דברת? אני מקנה שלא התכוננת לאשתי."

"אדרבא, אליה התכוננתי; אתה בצרה צרורה, דע לך."

"רגע אחד!" הצטעק סוחר-הסדקית הנרגז. "הואל נא בטובך, אדוני, לומר לי כיצד יכול מצבי שלי להחמיר בשל המעשים שעושה אשתי שעה שאני בבית-הכלא!"

"משום שמעשיה כלולים בתכנית — תכנית שטנית שתכננתם יחד!"

"נשבע אני לפניך, אדוני המפקח, שטועה אתה טעות חמורה מאין כמותה, ביון שלא היה לי כל משג על-אודות מה שנועדה אשתי לעשות; זר אני לחלוטין לכל פעלותיה, ואם עשתה מעשי-שטות — אני מתכחש אליה, מגנה אותה ומקללה."

"ובכן," אמר אתוס למפקח, "אם שוב אינך זקוק לי, שלח אותי מכאן למקום אחר, כי מר בונסיה שלך מהלך עלי שצמום."

"החזירו את האסירים לתאיהם," אמר המפקח, בכללו בתנועתו גם את אתוס וגם את בונסיה; "ושישמו עליהם בשבע-עינים."

"רק רגע," אמר אתוס, שלו כהרגלו. "אם ענין לך אל מר ד'ארטנן, אני חושב שאוכל לשמש לו תחליף!"

"עשו כדברי!" הצטעק המפקח. "יש להחזיק בהם בבדוד מחלט! השמעתם!"

בעוד מר בונסיה משמיע זעקות המסגלות לקרע את לבו של נמר, הלך אתוס, מושך בכתפיו, בעקבות סוהריו.

את סוחר-הסדקית לקחו לתא שבו עבר את הלילה, והשאירוהו שם במשך היום כלו. מר בונסיה לא חדל לבכות כל הזמן כסוחר-סדקית אמת, כי הרי — כפי שספר לנו זאת בעצמו — לא היה איש-חרב.

בשעה תשע בערב לערך, כשהחליט לעלות על יצועו, שמע צעדים בפרוודור. הצעדים התקרבו לתאו, הדלת נפתחה והוא הבחין בסוהרים.

"בוא אתנו," אמר קצין-משטרה זוטר שלזה את הסוהרים.

"לבוא אתכם!" הצטעק בונסיה; "לבוא אתכם בשעה כזאת! לאן, בשם אלהים?"

"לאן שמצוים אנו לקחתך."

"זאת אינה התשובה לשאלה."

"אף זאת התשובה היחידה שיכולים אנו לתת לך."

"הוי, אלהים, אלהים," נאנח סוחר-הסדקית האמלל, "הפעם אבדתי."

והוא לנה מוכנית וללא התנגדות את האנשים שבאו לקחתו.

הם התנהלו לאורך הפרוודור שבו עבר פעם, בחצר ואחריה בבנין שני. בשער חצר-הכניסה עמדה מרפכה מקפת ארבעה חילים, רכובים על סוסים. בונסיה העלה למרפכה, קצין-המשטרה התישב לידו, ושניהם מצאו עצמם בכבית-כלא-מתגלגל.

המרפכה יצאה לדרך, אטית כעגלת-מתים. מבעד לרשת הנעולה הבחין האסיר בכתמים ובאבני הרחוב, ותו לא. אף פריסאי אמתי, כפי שהיה בונסיה, מכיר כל רחוב לפי אבני-הדרך, השלטים, פנסי-הרחוב. בהגיעם לקרבת סן-פול, מקום שבו היו מוציאים להורג את נדוני הפסטיליה, כמעט התעלף אחרי שהתוודע פתאום את אות הצלב. הוא חשב כי הנה מתעתדת המרפכה להעצר; אף זו המשיכה בדרך.

מעט הלאה תקפה אותו אימה חזקה עוד יותר: היה זה שעה שחלפו לצד בית-הקברות סן-ז'ן, שבו היו טומנים את גופות הפושעים שעברו עברות נגד המדינה. דבר אחד הרגיעו מעט, והוא, שטרם הקבורה נזהגים בדרך כלל לכרת את הראש — ואלו ראשו-שלו התנוסס עדן על כתפיו. אף בשימו לב כי המרפכה פונה לעבר כפר גרב, בהבחינו בצריחיו המחדדים של בית-העירייה, ובראותו כי המרפכה נכנסת מתחת לקשתות — חשב שסופו קרב ובקש להתודות באזני קצין-המשטרה; לנכח סרובו של הלה לודותו השמיע זעקות כה מרות, עד כי הקצין הזהירו כי אם יוסיף להחריש את אזניו בצעקותיו יאטם את פיו בפסת-בר.

איום זה השקיט מעט את בונסיה, שכן, אם מבקשים להוציאו להורג, לא היה טעם לסתם את פיו. המרפכה כבר הגיעה לאתר הגרדום. למעשה, חצתה את הכפר הגורלית בלי להעצר; נותר לו רק מקום אחד לחשוש מפניו: צלב טרהוואר; ואכן, המרפכה פנתה בכיוון זה.

הפעם לא היה כל ספק: בצלב-טרהוואר נהגו להוציא להורג נדונים-למוות זוטרים. בונסיה החמיא לעצמו בחשבו כי מגיע לו לעלות על הגרדום

בסֶן-פּוֹל אוּ בְכֶכֶר גֶּרֶב; סוּפוּ לִסִּים אֶת נִסְיַעְתּוֹ וְאֶת מַסְכַּת-חֲיָיו בְּצֹלֶב
טְרֵהוּאָר ! טֶרֶם יָכוֹל הָיָה לְהִכָּחִין בְּצֹלֶב מִבְּשֵׁר-הָרְעוּת, אֲךָ חָשׁ כִּי הוּא קָרֵב
אֵלָיו. בְּהִגִּיעוֹ מְרַחֵק עֲשָׂרִים פְּסִיעוֹת מִמֶּנּוּ, שָׁמַע שְׁאוֹן וְהִמְרָכָה נֶעְצְרָה. זֶה
הָיָה לְמַעַלָּה מְמָה שֶׁיָּכוֹל הָיָה בּוֹנִסְיָה הָאִמְלֵל לִשְׁאֵת לְאַחַר הַהִתְרַגְּשׁוּת
הָרְצוּפוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו וְהַחֲלִישׁוּהוּ כָּל-כָּךְ. הוּא הִשְׁמִיעַ יְכֻבָּה חֲנוּקָה,
שֶׁאִפְשָׁר הָיָה לְחַשְׁבָּה לְנִשְׁמָתוֹ הָאֲחֵרוֹנָה שֶׁל גּוֹסֵס, וְהִחְעִלָּהּ.

14

הַאִישׁ מִמֶּנּוּ

הַקֹּהֵל שֶׁהִתְגוֹדַד בְּמָקוֹם לֹא נֶאֱסַף כְּדֵי לְהַמְתִּין לַתְּלִיָּה, אֲלָא כְּדֵי לְהַתְּבוֹנֵן בְּתַלְוֵי.

הַמְּרַכְּבָה, שֶׁעֲצָרָה לְרַגַע, הִמְשִׁיכָה אֶפְסָא בְּדֶרֶכָהּ. הִיא חֲצָתָה אֶת הַהֶמוֹן, נִכְנָסָה לְרַחוּב סֶנְט־אוֹנוֹרָה, פָּנְתָה לְרַחוּב הַיְלָדִים־הַטּוֹבִים וְעֲצָרָה לִיד דֹּלַת נְמוּכָה.

הַדֹּלַת נִפְתָּחָה, וְשְׁנֵי חִילִים קָבְלוּ לְזִרְעוֹתֵיהֶם אֶת בּוֹנִסְיָה, אֲשֶׁר קָצִין הַמִּשְׁטָרָה אָחִזּוּ מֵאַחֵר. הוּא נִהְדָּף לְתוֹךְ שְׂכִיל, הֶעֱלָה בַּמְּדַרְגּוֹת וְהִפְקִיד בְּתַדְר־הַמֶּתְנָה.

אֵל כָּל הַמַּהֲלָכִים הִלְלוּ הַתִּיַּחֵס בּוֹנִסְיָה בְּשׁוֹיֹן נֶפֶשׁ־מוֹכְנִי. הוּא הֵלֵךְ כְּפִי שֶׁהוֹלָכִים מִתּוֹךְ חִלוּם. הוּא הִכְחִין בְּחִפְצִים הַשּׁוֹנִים כְּאִלוּ מִבְּעַד לַעֲרֶפֶל. אֲזַנּוֹ קָלְטוּ צִלִּילִים בְּלִי לְהִכִּינָם.

בְּאוֹתוֹ רָגַע אֶפְשָׁר הָיָה לְהוֹצִיאוֹ לְהוֹרֵג בְּלִי שִׁיעֲשֵׂה תְנוּעָה לְהַגְנָתוֹ, בְּלִי שִׁיפְלֹט זַעֲקַת־תַּחֲנוּנִים.

הוּא נִשְׁאַר אֶפְסָא יוֹשֵׁב עַל הַסִּפְסָל, גָּבוּ שְׁעוֹן אֵל קִיר וְזִרְעוֹתָיו מִדִּלְדָלוֹת מִטָּה, בְּדִיוֹק בְּתַנּוּחָה שְׂכָה הַנִּיחוּהוּ הַחִילִים.

וְאוּלָם, מֵאַחֵר שֶׁהִתְּבוֹנֵן סָבִיבוּ וְלֹא הִכְחִין בְּכָל חִפְץ מֵאִים; הוּאִיל וְשׁוּם דָּבָר לֹא הִצְבִּיעַ עַל סִכְנָה מִמִּשִּׁית הַמְּרַחֶפֶת מֵעַל לְרֹאשׁוֹ; הָיִיתָ שֶׁהַסִּפְסָל הָיָה מִרְפֵּד כְּהִלָּכָה וְהַקִּיר מִצִּפָּה בְּעוֹר־קוֹרְדוּכָה יָפָה, וְוִילוֹנוֹת אֲדָמִים גְּדוֹלִים שֶׁל אֲרִיג־דְּמָשֶׁק נִתּוּנִים בְּסֶרְטִי־זָהָב רַחֲפוּ לִפְנֵי הַחֲלוֹן — תָּפַס אֶט־אֵט כִּי הָאִמָּה שֶׁהִפְעִימָה אוֹתוֹ מְגֻזָּמָת, וְהַחֵל לְהִנִּיעַ אֶת רֹאשׁוֹ מִצָּד לְצָד וּמִלְּמַעְלָה לְמִטָּה.

תנועה זו, אשר איש לא התנגד לה, הפיחה עוד מעט אמן בלב, והוא הסתכן במשיכת רגל אחת, ועוד אחת; לבסוף, נעזר בשתי ידיו, הוא הזדקף מעל הספסל ומצא עצמו עומד על רגליו.

באותו רגע נפתחה דלת קטנה, ולחדר נכנס קצין יפה-תאר, שהמשיך להחליף דברים עם אדם שנמצא בחדר השני. בפנותו לעבר האסיר, אמר הקצין:

“אתה האיש ששמו בונסיה?”

“כן, אדוני הקצין,” מלמל הסוחר-בסדקית לשעבר, כשהוא רועד מפחד; “לשרותך.”

“הכנס,” אמר הקצין.

הוא יז ממקומו, על-מנת לאפשר לבונסיה לעבר. זה ציט ללא מחאות, ונכנס לחדר שבו המתינו, ככל הנראה, לבואו.

היתה זו לשכה רחבת-ידים, אטומה וחרושתית, אשר אש בערה בה אף-על-פי שהיה זה רק סוף חדש ספטמבר, קירותיה מעטרים היו בכלי נשק התקפיים והגנתיים. שלחן מרבע, מכסה ספרים וניירות, שעליהם היתה פרושה מפה ענקית של העיר לה-רושל, נצב באמצע החדר.

ליד האח עמד אדם ממצע-קומה, בעל חזות נשאה וגאה, עינים חודרות, מצח רחב, פנים אכולות רזון שאותן האריך עוד יותר וזקנן מחד, שמעליו התנוסס שפם. אף שאדם זה היה כבן שלשים-ושש או שלשים-ושבע שנים בלבד, כבר היו שערו, שפמו וזקנו אפרים. חזותו הכללית, אף שלא חגר חרב, היתה זו של איש-מלחמה. מגפיו מעור התאו היו מאבקים, והעידו כי רכב על סוס במהלך היום.

איש זה היה ארמן-ז'ן די-פלסי, החשמן רישליה — לא כפי שנוהגים לתארו בפנינו שפוף כזקן, סובל כאבי-תפת, רצוץ-גוף, נטול-קול, טמון בכרסה עמקה כבתוף מבוא לקבר, אינו חי אלא הודות לעצמת גאונותו, ואינו מנהל עוד את מלחמתו נגד אירופה אלא תודות להפעלתו הבלתי-פוסקת של מחו הגאוני; אנו מתארים אותו כפי שהיה באמת ובתמים באותה תקופה: דהינו, כפרש זריז ונעים-הליכות, אשר גופו הלך אכן ונחלש, אולם כחו הסתייע בעצמתו המוסרית, שעשתה אותו לאחד האנשים המפלאים ביותר שקמו אי-פעם; אנו מתארים אותו כפי שהיה לאחר שתמד בדפס מנורה בדפסותו שבמנטובה, לאחר שכבש את נים, קסטר ואוזס, ובעת שהתכונן לגרש את האנגלים מהאי רה ולצור על לה-רושל.

ממבט ראשון לא העיד עליו מאומה כי הוא החשמן, ולכן לא יכולים היו אלה שלא הכירו את פניו לדעת לפני מי הם עומדים.

סוחר-הסדקית האמלל עמד ליד הדלת, ועיניו של האדם שתארנו ננעצו בו בנסיון לחדור עד למצולות עברו.

"האם זה בונסיה?" שאל לאחר רגע של דומיה.

"כן, הוד-מעלתך," אמר הקצין.

"יפה. תן לי את הנירות הללו, והשאר אותנו לבדנו."

הקצין נטל מהשלחן את המסמכים המבקשים, מסרם לבעל השורה, השתחוה אפיס-ארצה ויצא.

בונסיה הכיר נירות אלה כפרוטוקולים של חקירתו בפסטיליה. מעת לעת נשא הגבר שלייד האח את עיניו מהכתוב, ונעצן כשני פגיונות עד למעמקי לבו של סוחר-הסדקית האמלל.

מקץ עשר דקות של קריאה ועשר שניות של התבוננות, עמד החשמן על טיבו של האיש.

"ראש זה מעולם לא זמם מזמות," מלמל לעצמו, "אך אין זה משנה; הבה נבחן אותו."

"אתה נאשם בכגיידה במולדת," אמר החשמן לאטו.

"זה אכן מה שנאמר לי, הוד-מעלתך," נצטעק בונסיה, בכנותו את איש-שיחו בתאר ששמע מפי הקצין, "אך אני נשבע לך כי לא היה לי משג על כך."

החשמן כבש את חיוכו.

"קשרת קשר יחד עם אשתך, עם מרת דה שכרז והמילורד-דכס מקינגהם."

"אכן, הוד-מעלתך, שמעתי את אשתי מבטאת שמות אלה."

"ובאיזו הודמנות?"

"היא אמרה שהחשמן רישליה משך את הדכס מקינגהם לפריס, על-מנת להמיט שואה עליו ועל המלכה גם יחד."

"היא אמרה זאת," אמר החשמן בועם.

"כן, הוד-מעלתך; אך אני אמרתי לה, שאינה צריכה להגיד דברים כאלה, היות שהוד-מעלת-כבוד החשמן אינו מסגל..."

"שתק, טפש שקמותך," אמר החשמן.

"הנה, הוד-מעלתך, בדיוק מה שהשיבה לי אז אשתי."

"היודע אתה מי חטף את אשתך?"
 "לא, הוד-מעלתך."
 "אך אתה חושד במישהו. נכון?"
 "כן, הוד-מעלתך; אך נדמה היה לי כי חשדות אלה לא נעמו למפקח,
 ולכן סלקתים ממחשבותי."
 החשמן כבש חיוך שני.
 "אם כן, אינך יודע מה עלה בגורל אשתך מאז בריחתה?"
 "אינני יודע, הוד-מעלתך; אך ודאי שבה ללונדון."
 "היא טרם נמצאה שם בשעה אחת אחר חצות."
 "הוי, אלהים! מה קרה לה, אם כן?"
 "הדבר יתברר, היה סמוך ובטוח; אין מסתירים מאומה מפני החשמן;
 החשמן יודע הכל."
 "אם כן, הוד-מעלתך, האם חושב אתה שהחשמן יסכים לגלות לי מה
 עלה בגורלה של אשתי?"
 "יתכן; אך ראשית יהיה עליך לספר את כל הידוע לך על קשרי אשתך
 עם מרת דה שברזו."
 "איני יודע מאומה על כך, הוד-מעלתך; מעולם לא ראיתיה."
 "כשהלכת ללוות את אשתך מפתח הארמון, האם הייתה שבה הפיתה
 במישרין?"
 "על פי רב, לא הייתה עושה זאת: היו לה ענינים אצל סוחר-בדים,
 שאליהם לוייתי אותה."
 "אצל כמה סוחר-בדים?"
 "שנים, הוד-מעלתך."
 "מה הן כתובותיהם?"
 "האחד נמצא ברחוב ווז'ייר; השני — ברחוב הנבל."
 "האם נכנסת אליהם יחד אתה?"
 "מעולם לא, הוד-מעלתך; המתנתי בחוץ."
 "ואיזה תרוץ הייתה נותנת לך על-מנת להכנס לכדה?"
 "שום תרוץ: פשוט הייתה אומרת לי לחכות, ואני חכיתי."
 "אדון בונסייה היקר, אתה פעל נפלא," אמר החשמן.
 "הוא קורא לי אדון יקר!" אמר בונסייה בלבבו. "הענינים הולכים
 ומשתפרים, לכל הרוחות!"

"האם תדע להכיר את דלתות בתיכם?"

"כן."

"האם יודע אמה את מספרי הבתים?"

"כן."

"מה הם?"

"מספר 25 ברחוב ווז'יר; מספר 75 ברחוב הנבל."

"יפה," אמר החשמן.

הוא נטל בידו פעמון-כסף קטן, וצלצל; הקצין נכנס לחדר.

"לך לקרא לרושפור," לחש לו. "אם חוזר כבר, שיכוא הנזה ללא-דחוי."

"הרוזן כאן," אמר הקצין, "ומבקש בכל לשון של בקשה לשוחח עם

הוד-מעלת-כבודו!"

"שיכנס, שיכנס!" אמר רישליה בלהט.

הקצין יצא במרוצה, בדחיפות שאפינה את משרתי החשמן בהענותם

להוראותיו.

"הוד-מעלת-כבודו," מלמל בונסיה בגלגלו עינים מפלבלות.

פחות מחמש שניות לאחר צאתו של הקצין נפתחה שוב הדלת —

ולחדר נכנסה דמות נוספת.

"הוא האיש!" הצטעק בונסיה.

"איזה איש?" שאל החשמן.

"זה שחטף את אשתי!"

החשמן צלצל פעם נוספת. הקצין שב והתייצב.

"החזור איש זה לידי שני שומרי, ושיחכה עד שאקרא לו שנית."

"לא, הוד-מעלתך! לא, אין זה הוא!" הצטעק בונסיה; "לא, טעיתי, הנה

זה אדם אחר, שאינו דומה כלל לאדון! האדון אדם הגון."

"קח מכאן את השוטה הזה!" אמר החשמן.

הקצין אחז בזרועו של בונסיה והוציאו לחדר-ההמתנה, שם חכו לו שני

החילים.

האיש שנכנס לחדרו של החשמן עקב במבט קצר-רוח אחר בונסיה

בצאתו, ועם הסגר הדלת מאחוריו אמר במהירות לחשמן:

"הם התראו."

"מי?" שאל החשמן.

"היא והוא."

"המלכה והדבס!" נצטעק רישליה.

"כן."

"היכן?"

"בלוכר."

"אתה בטוח בכך?"

"לחלוטין."

"מפי מי שמעת זאת?"

"מפי מרת דה לנואה, והיא — כפי שהוד-מעלת-כבודך יודע — מסורה

לך בלב ובנפש."

"וכי מדוע לא גלתה לנו זאת קדם-מעשה?"

"אם במקרה, אם בשל חשד, בקשה המלכה ממרת דה סירז'יס לישן
בחדרה של מרת דה לנואה, ואלו היא החזיקה אותה במחצתה במשך היום
כלו."

"ובכן, נצחנו הפעם. הבה נשתדל לנצח במערכה הבאה."

"אסייע לך בכך בכל מאד, הוד-מעלתך. אתה יכול לבטח בי."

"ביצד התרחש הדבר?"

"בשמים וחצי בלילה נמצאה המלכה בלונת גבירותיה..."

"היכן?"

"בחדר-השנה שלה."

"המשך."

"באו ומסרו לה ממחטה..."

"ואז?"

"מיד גלתה המלכה סימני-התרגשות עצים, ולמרות הסמק על פניה —

החזירה."

"הלאה! הלאה!"

"ואולם היא קמה, ואמרה בקול רועד: גבירותי, המתינו לי עשר דקות,

אחרי-כן אשוב. היא פתחה את דלת חדר-המטות, ויצאה."

"מדוע לא באה מרת דה לנואה להודיענו זאת עוד באותו ערב?"

"אותה-עת לא היתה בטוחה במאומה; לכך מזאת, הרי המלכה אמרה:

גבירותי, המתינו לי, והיא לא העזה להמרות את פי המלכה."

"כמה זמן שהתה המלכה מחוץ לחדרה?"

"שלשת רבעי השעה."

"אף אחת מהגבירות לא לותה אותה?"
 "רק דונה אסטפנה."
 "לאחר מכן שבה?"
 "כן, אך רק כדי לקחת תבה קטנה של עץ-וורדים, ששלטה מתנוסס עליה, ויצאה שוב."
 "כששבה בשנית, האם היתה התבה בידה?"
 "לא."
 "כלום יודעת מרת דה לנואה מה הכילה התבה?"
 "כן: סכות-יהלומים שנתן הוד-מלכותו שי למלכה."
 "והיא שבה בלי התבה?"
 "אכן."
 "האם חושבת מרת דה לנואה שהתבה נתנה לבקינגהם?"
 "היא בטוחה בכך."
 "הכיצד?"
 "בתקף תפקידה כממנה על עדיי-המלכה חפשה אחרי התבה במשך כל היום, נראתה מדאגת עקב העבדה שזו לא נמצאה, ולבסוף שאלה את המלכה היכן היא."
 "והמלכה?...?"
 "המלכה הסמיקה מאד, והשיבה כי היות ששברה ערב קדם את אחת הסכות — שלחה את כלן לתקון אצל הצורף שלה."
 "יש לסור אליו ולברר אם אמת בדבריה, אם לאו."
 "סרתי לשם."
 "ובכן? מה בפי הצורף?"
 "אין לו כל משג על כך."
 "מצין! ובכן, רושפור, טרם הפסדנו במערכה, ואולי... ואולי כל זאת אינו אלא לטובה!"
 "אין לי כל ספק, כמובן, שגאונותו של הוד-מעלת-כבודך..."
 "תתקן את השטיות שעשה משרתו, הלא כן."
 "הנה בדיוק מה שהתכונתי לומר, אלמלא קטעני הוד-מעלת-כבודך באמצע דברי."
 "ועכשו, האם יודע אתה היכן הסתתרו הדפסית דה שברז והדפס מבקינגהם?"

"לא, הוד-מעלתך; אנשי לא הצליחו לבקר מאומה בנדון."
 "אף אני יודע."
 "אתה, הוד-מעלתך?"
 "כן; או, לפחות, יש לי חשדות בנדון. הם נמצאו זו ברחוב ווז'יר מספר 25 וזה ברחוב הנבל מספר 75."
 "האם רוצה הוד-מעלת-כבודך שאצוה לעצור את שניהם?"
 "מאחר מדי. ודאי עזבו כבר את מקומות-המסתור הללו."
 "אין דבר, אפטר לבדק."
 "קח עשרה אנשים מקרב אנשי משמרי, וחפש בשני הבתים."
 "מיד, הוד-מעלתך."
 רושפור יצא במרוצה. החשמן נותר לבדו; הוא הרהר מעט וצלצל בשלישית.
 אותו קצין שב והתייצב לפניו.
 "הכנס את האסיר," אמר החשמן.
 מר בונסיה הכנס בשנית לחדר, והקצין יצא על-פי אות ששמן לו החשמן בידו.
 "הטעית אותי," אמר רישליה בחמרה.
 "אני!" נצטעק בונסיה; "אני הטעיתי את הוד-מעלת-כבודך!"
 "כשהיתה אשתך סרה לרחוב ווז'יר ולרחוב הנבל, לא היה זה כדי לבקר אצל סוחר-הבדים."
 "ולאן הלכה, בשם אלהים הטוב?"
 "אל הדפסית דה שכרז, ואל הדפס מקינגהם."
 "נכון," אמר בונסיה, מכנס את כל זכרונותיו, "נכון, הוד-מעלת-כבודך. אמרתי לאשתי פעמים רבות, כי מוזר הוא שסוחר-אריגים מתגוררים בבתים כאלה — בבתים בלי שלטים — ובכל פעם היתה אשתי פורצת בצחוק! אכן, הוד-מעלתך!" המשיך בונסיה בהשתטחו לרגלי החשמן, "צדקת! אה, הרי אתה באמת החשמן, החשמן הדגול, האדם הגאוני, שהכל רוחשים לו כבוד!"
 למרות חסר-ערכו של נצחון על יצור נקלה כבונסיה, נהנה ממנו רישליה גנע קט; לאחר מכן, כמעט ללא-דחוי, כאלו צץ רעיון חדש במחו, חיזק נסך על שפתיו, ובהושיטו ידו לסוחר-הסדקית, אמר:
 "קום, ידידי, אתה אדם הגון."

"החשמן נגע בידו! נגעתי בידו של האיש הדגול!" נצטעק בונסיה;
"האיש הדגול קרא לי ידידי!"

"כן, ידידי; כן!" אמר החשמן בנימה האבהית שידע לעתים לשוות לקולו — נימה שהוליכה שולל רק אנשים שלא הכירוהו; "וחוץ מזה, היות שהעלילו עליך דברי־שוא... ובכן! זכאי אתה לפצוי! הנה, קח ארנק זה, שמאה פיסטולים בתוכו, וסלח לי."

"שאני אסלח לך, הוד־מעלתך?" אמר בונסיה, מהסס לקחת את הנרתיק — מתוך חשש, ככל הנראה, כי תשוה זו אינה אלא מהתלה. "הרי חפשי אתה לצוות שיעצרוני, חפשי אתה לצוות שיענוני, חפשי אתה לצוות שיתלוני: אתה האדון, וכל זכות לא תהיה לי להתלונן. שאני אסלח לך, הוד־מעלתך! באמת, הרי אינך מתכונן לכך!"

"אה, מר בונסיה היקר! כמה נדיבות־לב יש בדברךך," אמר החשמן; "אני נוכח בדבר ומודה לך. אם כן, הלוקח אתה נרתיק זה והולך, בלי לכעס יתר על המדה?"

"אני הולך לי שמח בחלקי, הוד־מעלתך."
"היה שלום, אפוא; או, ליתר דיוק, להתראות, כי מקנה אני שעוד נתראה."

"ככל שיחפץ בכך הוד־מעלתך," השיב בונסיה הנפפעם, "כי אני כלי לפקדת הוד־מעלת־כבודך."

"נתראה לעתים קרובות, היה סמוך ובטוח בכך, כי גהגיתי עד מאד לשוחח עמך."

"הוי, הוד־מעלתך!"

"אמנם כן! להתראות, מר בונסיה, להתראות."
החשמן החנה בידו, ובונסיה השיב לו בהשתחוּת אפים ארצה; לאחר מכן יצא בהלוך אחר־נית; בהגיעו לחדר־ההמתנה שמעו החשמן צורח ברב התלהבותו:

"יחי הוד־מעלתו! יחי הוד־מעלת־כבודו! יחי החשמן הדגול!"
החשמן הקשיב בחיוף נענה להצהרתם המדהדת של רגשותיו הנלהבים של מר בונסיה, ולאחר מכן, כשהלך שאון צעדי וקולו של בונסיה והתרחק, הפטיר:

"יפה; הנה אדם הנכון לההרג למעני."
החשמן החל לבחן בתשומת־לב רבה את מפת לה־רושל אשר, כפי

שאמרנו כבר, היתה פרושה על שלחנו, וסמן בעפרון את הקו, שלארכו עתיד היה להבנות הסכר אשר חסם שמונה-עשר חדשים אחרי-כן את נמלה של העיר הנצורה.

כשהיה שקוע כלו בהגיגים האסטרטגיים האלה, נפתחה הדלת ורושפור נכנס.

"ובכן?" שאל החשמן בלהט והזדקף בנריוות, שהעידה על החשיבות שיחס למשימה אשר הטיל על רושפור.

"ובכן," השיב הלה, "אשה כבת עשרים-ושש עד עשרים-ושמונה שנים וגבר כבן שלשים-וחמש עד ארבעים אכן התגוררו — הראשונה ארבעה ימים, והשני חמשה — בבתים שצין הוד-מעלת-כבודך: אף האשה עזבה במשך הלילה, והגבר — עם אור הבקר."

"אלה הם!" הצטעק החשמן בהתבוננו בשעון. "וכעת," המשיך, "מאחר מדי לדלק אחריהם; הדכסית כבר בטור, והדכס — בבולוניה. יש לתקפס בלונדון."

"מה הן פקדויותי של הוד-מעלת-כבודך?"

"אף מלה על אשר התרחש; שהמלכה תחוש עצמה בבטחה מלאה; שלא יודע לה כי יודעים אנו את סודה; שתחשב כי מנסים אנו לגלות קשר כלשהו. שלח אלי את שומר-החותרם סגיה."

"והאדם שהיה כאן, מה עשה עמו הוד-מעלתך?"

"איזה אדם?" שאל רישליה.

"בונסיה."

"עשיתי ממנו כל שאפשר היה לעשות: מרגל כנגד אשתו."

רושפור קד קדה של אדם המכיר בעליונותו הכבירה של אדונו, והסתלק.

החשמן, שוב לבדו, התישב ליד שלחנו, כתב מכתב וסגרו בחותמו

האישי; לאחר מכן צלצל בפעמון. הקצין נכנס.

"קרא לויטרה," אמר, "והורה לו להתכונן למסע."

רגע קט לאחר מכן כבר התייצב לפניו האיש שבקש לראות, נעול במגפיו

ובדרךבנותיו.

"ויטרה," אמר החשמן, "צא בבהילות ללונדון. אל תעצר אף לא לרגע

במשך המסע. מסר מכתב זה למילידי. הנה המחאה בת מאתים פיסטולים.

סור אל גזברי, וגבה את הכסף. סכום דומה מחפה לך אם תשוב תוך ששה

ימים לאחר בצועה המלא של המשימה."

השליח נטל את המכתב ואת ההמחאה בלי לומר מלה, קד קדה ויצא.
וזה היה תכן המכתב:

היי בנשף הראשון שבו ישתתף הדכס מבקינגהם. לאפדתו תהיינה
צמודות שתיים-עשרה סכות-יהלומים. התקרבי אליו וגזרי שתיים
מהן.

הודיעני מיד עם השגת הסכות!

15

אַנְשִׁי־גְלִימָה וְאַנְשִׁי־חֶרֶב

אַתּוֹס לֹא הוֹפִיעַ גַּם לְמַחֲרַת הַיּוֹם שֶׁבּוֹ הִתְחוּלְלוּ הָאֲרוּעִים שְׁסַפְּרָנוּ.
דִּ'אַרְטֶנְיִן וּפּוֹרְתוֹס הוֹדִיעוּ לְמֶרֶדֶה טְרַבִּיל עַל הָעֵלְמוֹ.

אֲשֶׁר לְאַרְמִיס, הוּא בִקֵּשׁ חִפְשָׁה שֶׁל חֲמֶשֶׁה יָמִים, וַיֵּצֵא לְרוֹאֵן; שָׁם, כִּף
טָעַן, הָיָה עָלָיו לְהִסְדִּיר עֲנִינֵי־מִשְׁפָּחָה.

מֶרֶדֶה טְרַבִּיל הָיָה, כְּפִי שְׂרָאִינוּ, כָּאֵב לְחִילָיו. הֵחַל בְּרַגַע שֶׁבּוֹ זָכָה אָדָם
לְעֻטוֹת אֶת מְדֵי פִלְגָתוֹ, יָכוֹל הָיָה הָאִישׁ — וַיְהִי־הָפָחוֹת וְהִנָּקְלָה בֵּין
הַמוֹסְקָטָרִים — לִהְיוֹת סְמוּךְ וּבְטוּחַ כִּי מֶרֶדֶה טְרַבִּיל יַעֲזֹר לוֹ וַיִּסְיַע בְּיָדוֹ
כָּאֵלּוֹ הוּא אַחִיר.

דֶּה טְרַבִּיל יֵצֵא לְלֹא־דַחוּי לְפָגֶשׁ אֶת מַפְקֵד הַמִּשְׁטָרָה הַפִּלִּילִית. זֶה זְמַן
אֲלֵיוֹ אֶת הַקָּצִין שֶׁפִּקֵּד עַל תַּחֲנֹת הַמִּשְׁטָרָה בְּרַבֵּעַ קְרוֹאָה־רִיוֹז'. פְּרִטִי הַמִּידַע
שֶׁקִּבְּצוּ אֲפָשָׁרוֹ לְדַעַת כִּי אַתּוֹס שׁוֹכֵן, אֲרַעִית, בְּכֹלֵא פּוֹר־לֹק.

אֶת כָּל הַתְּלָאוֹת אֲשֶׁר רָאִינוּ אֶת בּוֹנִסְיָה עוֹבֵר דֶּרֶכְךָ, עֵבֶר גַּם אַתּוֹס.

צָפִינוּ בְּמַעֲמַד הָעֲמוּת בֵּין שְׁנֵי הָעֲצִירִים. אַתּוֹס שָׁתַק עַד אוֹתָהּ עֵת,
מִחֲשֶׁשׁ פֶּן יִטְרַד גַּם דִּ'אַרְטֶנְיִן וְלֹא יִסְפִּיק לְבַצֵּעַ אֶת מִשְׁמֹתוֹ. אַךְ הֵחַל בְּרַגַע
הָעֲמוּת — הִכְרִיז כִּי שְׁמוֹ אַתּוֹס, וְלֹא דִ'אַרְטֶנְיִן.

הוּא הוֹסִיף שְׂאִינוּ מְכִיר אֶת מֶר בּוֹנִסְיָה וְאֶת אִשְׁתּוֹ, וְשִׁמְעוֹלֶם לֹא שׁוֹחַח
עֲמוֹ אוֹ עֲמָה; כִּי בִשְׁעָה עֲשׂוֹר בְּעָרֵב בָּא לְבַקֵּר אֶצֶל יְדִידוֹ דִּ'אַרְטֶנְיִן, וְכִי עַד
לְאוֹתָהּ שָׁעָה סָעַד אֶצֶל מֶרֶדֶה טְרַבִּיל; עֲשָׂרִים עֲדִים, הוֹסִיף, יְכוֹלִים לְאֲשֹׁר
אֶת טַעֲנָתוֹ זֶה, וְהוּא נִקֵּב בְּכֶמֶה שְׁמוֹת שֶׁל אֲצִילִים רְמִי־מַעְלָה, וּבִינֵיהֶם הַדְּבָס
דֶּה לֶה טְרַמוּיִי.

מַפְקֵח־הַמִּשְׁטָרָה הַשְּׁנִי נָדָהּם כְּקוֹדֶמּוֹ מִהַצְהָרָתוֹ הַפְּשׁוּטָה וְהַתְּקִיפָה שֶׁל

המוסקטר, אשר הוא חפץ להתעלל בו, כפי שאוהבים אנשי-גלימה להתעלל באנשי-חרב. אך שמוניהם של מר דה טרביל ושל הדכס דה לה טרמווי עוררו בו יראת-כבוד.

גם אתוס שגר אפוא אל החשמן, אך למרבה הצער נמצא זה אצל המלך בלזכר.

היה זה בדיוק הרגע שבו יצא מר דה טרביל מאצל מפקד-המשטרה ומושל בית-הכלא בלא שהצליח לקבל לידי את אתוס, וכא אף הוא אצל הוד-מלכותו.

כמפקד המוסקטרים, זכאי היה מר דה טרביל להכנס אל המלך בכל שעה משעות היום.

יודעים אנו מה היו ההאשמות שטפח המלך כלפי המלכה; האשמות אשר לבו בערמומיות על-ידי החשמן, שבכל הקשור לתכנונות חשש מנשים הרבה יותר מאשר מגברים. אחת הסבות העקריות לחשדו של המלך במלכה הייתה הידידות שרחשה אן מאוסטריה למרת דה שברז. שתי נשים אלו הטרדוהו יותר מאשר מלחמותיו נגד ספרד, סכסוכיו עם אנגליה ובעיות אוצר-המדינה. לעיניו, ועל פי הכרתו, עזרה מרת דה שברז למלכה לא רק בתחום התכנונות המדינית, אלא גם — והדבר הדאיגו עוד יותר — בעסקי-האהבה שלה.

רק פתח החשמן ואמר כי מרת דה שברז, שהגלתה לטור והיתה אמורה להמציא שם, בקרה בפריס, וכי חמשה ימים לא הצליחה המשטרה לגלות את עקבותיה — התלקחה חמתו של המלך.

לואי השלשה-עשר, שהיה רב-שגיונות ובלתי-נאמן לאשתו, רצה להקרא לואי הצדיק ולואי הטהור. הדורות הבאים יתקשו להבין אפי כשלו, אשר ההיסטוריה מסבירה אותו בעזרת עבדות — ולעולם לא באמצעות נתונים.

אך כאשר הוסיף החשמן ואמר, כי לא זו בלבד שמרת דה שברז באה פריסה, אלא שהמלכה גם חדשה את קשריה עמה תודות לשדר מסתורי, שהיה מכנה אותה עת קבלה; כאשר הכריז כי הוא, החשמן, עמד להתיר את חוטיה הסבוכים ביותר של קנוניה זו, וכי בדיוק כשעמדו לעצר בשעת-מעשה (ועם כל הראיות הדרושות) את השליחה ששגרה המלכה לבת-לויתיה הגולה, העז מוסקטר אחד לסכל באלימות את פעלת המשטרה בהתנפלו, חרבו בידו, על אנשי-משפט ישרים שנתמנו לחקר ללא משוא-

פנים את הפרשה כלה על-מנת להביאה לפני המלך — לא יכול היה לואי השלשה-עשר לעצור עוד בעד עצמו.

הוא עשה צעד אל אגף מגורייה של המלכה, אחוז חמה עזרת ושתקנית, אשר יכולה היתה להביא נסיון זה לכלל אכזריות חסרת-רחמים. ועד כה, בכל שספר, טרם הזכיר החשמן כלל את שמו אל הדכס מכינהם.

באותו רגע בדיוק נכנס דה טרביל — מאפק, מנמס ובתלבשת ללא-רוב. נזכחותו של החשמן ופניו המעותות של המלך בהכירו לטרביל את המתרחש, והוא חש עצמו חזק כשמשון מול פלשתים.

לואי השלשה-עשר כבר הניח את ידו על הידית; לשמע כניסתו של מר דה טרביל הפך המלך פניו.

"הגעתי בזמן, אדוני," אמר המלך, אשר לא ידע לעצור בעד רגשותיו כשאלה השתלבו מעבר לנקדה מסימת; "יש לי דברים נאים לספר לך על אודות המוסקטרים שלך."

"ולוי," השיב דה טרביל בקרירות, "דברים נאים לספר להוד-מלכותך על אודות אנשי-הגלימה שלך."

"יאמר נא?" אמר המלך בהתנשאות.

"הנני מתכבד לספר להוד-מלכותך," השיב דה טרביל באותה נימה, "כי חבורה של פרקליטים, מפקחים ואנשי-משטרה — אנשים מכבדים עד מאוד, אף קנאים עד בלי-גבול, ככל הנראה, במאבקם בנושאי-מדים — הרשו לעצמם לעצור בתוך בית, להוליך ברחוב ולהשליך לכלא פור-לוק אחד המוסקטרים שלי, או — ליתר דיוק — שלך, הוד-מלכותך; אדם שהתנהגותו בלי דפי; אדם ששמו מהלל עד מאוד, ואשר הוד-מלכותך מכירו ומחבבו — הלא הוא מר אתוס."

"אתוס," אמר המלך בפזויר-דעת; "כן, בעצם מכיר אני שם זה."

"הזכר נא, הוד-מלכותך," אמר דה טרביל. "אתוס הוא המוסקטר, אשר בדו-קרב אמלל הידוע לך פצע קשה, למרבה הצער, את מר דה קהיזק. דרך-אגב, הוד-מעלת-כבודך, המשיך מר דה טרביל ופנה אל החשמן. "מר דה קהיזק החלים כליל, הלא כן?"

"כן, תודה!" השיב החשמן והדק את שפתיו בכעס.

"ובכן, אתוס בא לבקר אחד מידידיו, שלא היה בביתו," המשיך מר דה טרביל; "בן-ביארן צעיר, צוער בפלגת-המשמר של הוד-מלכותך, זו של מר

דז אָסר. אָף הגיע לבית יְדִידוֹ, וְלָקַח סֵפֶר בְּיָדוֹ כְּדִי לְהַמְתִּין לוֹ, וְהָגָה לְהַקְהָה
שֶׁל אַנְשֵׁי מִשְׁטָרָה וְצָבָא מְעַרְבִים אֵלֶּה בְּאַלֶּה צָרָה עַל הַבַּיִת, פְּרָצָה אִי־אֱלוֹ
דְּלַתוֹת..."

הַחֲשֵׁמֶן רָמַז בְּיָדוֹ לַמֶּלֶךְ, לֵאמֹר: "זֶה בְּעִנְיָן שְׁעָלִיו שׁוֹחֲחֵנוּ."
"כָּל זֹאת יְדוּעַ לָנוּ," הִשְׁיב הַמֶּלֶךְ. "כִּי כָּל זֹאת נַעֲשֶׂה לְמַעַן עֲנִינָנוּ."
"אִם כֵּן," אָמַר דֵּה טֶרְבִיל, "הָאִם גַּם לְמַעַן עֲנִינָנוּ שֶׁל הַמֶּלֶךְ עֲצָרוּ מוֹסְקָטָר
חָף מִפֶּשַׁע מְאֻנְשִׁי, שְׁמוּהוּ כְּפוֹשֶׁעַ בֵּין שְׁנֵי זְקִיפִים, וְהוֹלִיכּוּ בְּקֶרֶב אֶסְפָּסוּף
לוֹעֵג אָדָם נִכְבָּד זֶה, אֲשֶׁר שָׁפַךְ דָּמוֹ פְּעָמִים אֵין־סְפוּר בְּשִׁרְוֹת הַמֶּלֶךְ, וְהַמוֹכֵן
לַעֲשׂוֹת זֹאת שׁוֹב וְשׁוֹב?"

"הָאִמְנָם!" אָמַר הַמֶּלֶךְ, נִרְעַשׂ מַעַט. "כָּלוּם כֵּךְ הַתְּחוּלְלוּ הַדְּבָרִים?"
"מֶר דֵּה טֶרְבִיל אֵינּוּ מִצִּיָּן," אָמַר הַחֲשֵׁמֶן בְּשׁוּיּוֹן־נֶפֶשׁ מִפֶּלֶג, "כִּי
מוֹסְקָטָר חָף־מִפֶּשַׁע זֶה, אָדָם מִכְבָּד זֶה, הַתְּנַפֵּל שְׁעָה קֹדֶם לָכֵן עַל אַרְבָּעָה
מִפְּקָחִים־חֻקָּרִים שְׁשֻׁגְרָתִי עַל־מִנַּת שִׁיחָקָרוּ בְּפִרְשָׁה שְׁאִין עֲרוּף לַחֲשִׁיבוּתָהּ,
וְהִקָּה אוֹתָם מִכּוֹת־חֶרֶב!"

"אֲנִי קוֹרָא לַהּוֹד־מַעֲלַת־כְּבוֹדָךְ לְהוֹכִיחַ זֹאת," הִצְטַעַק דֵּה טֶרְבִיל
בְּחִפְשִׁיּוֹת גִּסְקוֹנִיּוֹת אֶפְיָנִית וּבִנְקָשׁוֹת הַצְבָּאִית הַמִּיחָדָת לוֹ; "שְׂכָן יָכוֹל אֲנִי
לְהַעֲדִיד כִּי שְׁעָה קֹדֶם שְׁנַעֲצַר כְּבִדְנִי אֶתּוֹס, אֲשֶׁר יָכוֹל אֲנִי לוֹמַר לַהּוֹד־
מְלָכוּתְךָ שֶׁהוּא אָדָם יָקָר־סִגְלָה, בְּנוֹכְחוֹתוֹ בְּטֶרְקֵלִין חֲוִילָתִי, לְאַחֵר סַעֲדַת־
עֶרֶב בְּחִבְרַת הַדֶּקֶס דֵּה לֵה טְרַמּוּי וְהַרְוֹזֵן דֵּה שְׁלִיס, שְׁגַם הֵם לְקַחוּ חֵלֶק
בְּשִׁיחָה."

הַמֶּלֶךְ הִסְתַּכֵּל בַּחֲשֵׁמֶן.

"יֵשׁ דִּין־וְחֻשְׁבוֹן הַמַּעֲדֵד עַל כֵּךְ," אָמַר הַחֲשֵׁמֶן בְּהִשְׁכִּיכוֹ בְּקוֹל רֶם
לְשִׁאלָתוֹ הָאֵלֶּמֶת שֶׁל הַמֶּלֶךְ; "הָאֲנָשִׁים שֶׁבָּהֶם פָּגַע עָרְכוּ דִין־וְחֻשְׁבוֹן זֶה,
שְׁאֵנִי מִתְּכַבֵּד לְהַצִּיגוֹ לַפָּנִי הוֹד־מְלָכוּתְךָ."

"הָאִם שְׁקוֹל דִּין־וְחֻשְׁבוֹן שֶׁל אַנְשֵׁי־גְלִימָה," הִשְׁיב דֵּה טֶרְבִיל בִּיהִירוֹת,
"לְמַלְת־הַכְּבוֹד שֶׁל אַנְשֵׁי־הַחֶרֶב?"

"דִּי, דֵּה טֶרְבִיל, דִּי," אָמַר הַמֶּלֶךְ. "שְׁתַּק."

"אִם יֵשׁ לַהּוֹד־מַעֲלַת־כְּבוֹדְךָ חֶשֶׁד כְּלָשָׁהּ כְּלָפִי אֶחָד הַמוֹסְקָטָרִים שְׁלִי,"
אָמַר טֶרְבִיל, "הֲרִי שְׁצַדְקָתוֹ שֶׁל כְּבוֹד הַחֲשֵׁמֶן יְדוּעָה דִּיָּה, שְׁאֲדָרֵשׁ בְּעֶצְמִי
חֻקִּירָה."

"בְּבֵית שְׁבוֹ נַעֲרָה פְּשִׁיטָתָם שֶׁל אַנְשֵׁי־הַחֶק," הִמְשִׁיךְ הַחֲשֵׁמֶן בְּשִׁלּוֹהוּ,
מִתְגוֹרֵר, כְּמִדְמִנִי, אִישׁ־בִּיאָרָן, חִבְרוּ שֶׁל הַמוֹסְקָטָר."

"הוד-מעלת-כבודך מתפנו ודאי למר ד'ארטגין."
"אני מתפנו לגבר הצעיר שאמה, מר דה טרביל, מטפחו."
"נכון. הוא האיש."

"כלום אינך חושד בצעיר זה, כי השיא עצות רעות..."
"למר אתוס, לגבר שגילו כפלים משלו?" קטעו דה טרביל. "לא, הוד-
מעלת-כבודך. לבר מזאת, מר ד'ארטגין נמצא אותו ערב בביתי."
"איך יתכן!" אמר החשמן. "האם הכל בלו את הערב בביתך?"
"האם מטיל הוד-מעלת-כבודך ספק בדברתי?" אמר דה טרביל, ופגיו
הסמיקו מזעם.

"לא, ישמרני האל!" אמר החשמן; "רק זאת: באיזו שעה היה ד'ארטגין
בביתך?"

"זאת אוכל לומר להוד-מעלת-כבודך בדיוק רב, כי כאשר נכנס נוכחתי
לדעת שהשעה בשעוני תשע ושלשים, אף שחשבתי כי מעט יותר מאחר."
"ובאיזו שעה יצא מחולתך?" שאל החשמן.
"בעשר ושלשים; שעה לאחר התקרית."

"אינני מבין זאת," אמר החשמן, שלא פקפק אף לרגע בכנותו של מר דה
טרביל, וחס כי הנצחון נשמט מידי; "אינני מבין זאת; איך, אם כן, נתפס
אתוס בבית שברחוב-הקברנים?"

"האם אסור לחבר לבקר אצל חברו? האם אסור למוסקטר מפלגתי
להתידד עם איש-משמר המשרת בגדודו של מר דז אסר?"
"אסור, כאשר הבית שאליו הוא סר — חשוד."

"ואכן הבית חשוד, דה טרביל," אמר המלך. "אולי לא ידעת זאת."
"אכן, הוד-מלכותך, לא ידעתי זאת. מכל מקום, הבית יכול להיות חשוד
בכל אגפיו, אף אני חולק על כך כי גם החלק שבו מתגורר ד'ארטגין חשוד.
שכן, יכול אני להצהיר בפניך, הוד-מלכותך, כי בהסתמך על דבריו של
ד'ארטגין — אין משרת נאמן ממנו להוד-מלכותך, ומעריץ גדול ממנו של
הוד-מעלת-כבודך."

"האם אין זה ד'ארטגין, שפצע יום אחד את ז'יסק בהתקלות האמללה
שהתחוללה ליד מנזר-הכרמליות?" שאל המלך והתבונן בחשמן, שהאדים
מרגזו.

"ולמחרת היום — את ברנז'ו. כן. הוד-מלכותך, כן, הוא האיש; להוד-
מלכותך זכרון משבח."

"ובכן, מה נחליט?" אמר המלך.
 "הדבר נוגע להוד-מלכותך יותר מאשר לי," אמר החשמן. "אני טוען כי הוא אשם."
 "ואני," אמר דה טרביל, "חולק על כך. אך להוד-מלכותך יש שופטים, ושופטים אלה יחליטו."
 "כן, בהחלט," אמר המלך, "הכה נביא את הענין בפני בית-המשפט: זה מענינו, והוא ישפט אם אשם הוא אם לאו."
 "ואולם," המשיך דה טרביל, "מה עציב הדבר שבתקופה האמללה שבה אנו שרויים אין החיים הטוהרים ביותר, או המוסר הנעלה ביותר, פוטרים אדם מקלון ורדיפה. בשל כך ערב אנכי, כי הצבא לא יהיה מרצה אם יאלץ לסבל, בהקשר של עניני-משטרה, מיחס אליהם ונקשה."
 ההתבטאות היתה בלתי-זהירה, אך מר דה טרביל אמר את דבריו כפי שאמרו מתוך כוונה. הוא רצה לגרם התלקחות, כי חמר-הנפץ המתלקח יוצר אש — והאש מפיצה אור.
 "עניני-משטרה!" נצטעק המלך, חוזר על הגדרתו של מר דה טרביל; "עניני-משטרה! מה ידוע לך בכלל על ענינים אלה, אדוני? התעסק במוסקטרים שלך, ואל תבלבל לי את המוח! מדברך אפסר להבין שאם עוצרים — אוי לאסון! — מוסקטר אחד, כל צרפת בסכנה. באמת! איזו מהומה בשל מוסקטר אחד! אני אזרק לכלא עשרה, לכל הרוחות! אפלו מאה, אפלו את הפלגה כלה! ואינני רוצה לשמע מאומה בנדון!"
 "בין שהמוסקטרים החשודים גם אשמים בעיניך, הוד-מלכותך," השיב דה טרביל, "מוכן ומזמן אני להחזיר לך בזה הרגע את חרבי. כי לאחר שהאשים את חילי, לא יאחר כבוד החשמן — בכך אני סמוך ובטוח — להאשים גם אותי. מוטב אפוא שאסגיר את עצמי, כדי שאמצא במחצתו של אתוס העצור כבר, וכזו של ד'ארטנזן, כאשר יעצר."
 "גסקוני עקש! האם תפסיק כבר?" אמר המלך.
 "הוד-מלכותך," השיב דה טרביל, בלי להנמיך כלל את קולו, "צוה שיחזירו לי את המוסקטר שלי, או שישפטוהו."
 "הוא ישפט," אמר החשמן.
 "ובכן, מה טוב; כי במקרה זה אבקש מהוד-מלכותך להתיר לי ללמד עליו סגוריה."
 המלך חשש ממריבה. הוא אמר:

"אלמלא היו להוד-מעלת-כבודך סבות אישיות..."

החשמן הבחין בכונותיו של המלך, והלך לקראתו:

"סליחה, אמר, "כיון שרואה בי הוד-מלכותך שופט בעל פניות, אני מסתלק מהענין."

"אמר לי, פנה המלך לדה טרביל, "האם מוכן אתה להשבע לפני באבי המלך, שאתוס היה בביתך בעת התקרית וכי לא נטל בה כל חלק?"

"נשבע אנכי באבי המהלל וכך — אתה, האדם האהוב והנערץ עלי מכל עלי-אדמות!"

"חשב בטובך, הוד-מעלתך, אמר החשמן: "אם נשחרר את האסיר, לא נוכל עוד לדעת את האמת."

"מר אתוס לא יעלם, המשיך מר דה טרביל, "ויהיה מוכן ומזמן תמיד להשיב לאנשי-הגלימה, כשאלה יחפצו להציג לו שאלות."

"אין ספק, הוא לא יערק, אמר המלך; "וכפי שאומר מר דה טרביל, נדע תמיד היכן הוא נמצא. לבד מזאת, הוסיף בהנמיכו את קולו ובהעיפו בחשמן מבט של תחונה, "הבה נעניק להם תחושה של בטחון. זו תחבולה נכונה."

תחבולתו זו של המלך לואי השלשה-עשר העלתה חיוך על שפתיו של החשמן.

"צוה, הוד-מלכותך, אמר; "זכותך לחן."

"זכות חנינה תקפה אף ורק לגבי אלה שאשמתם הוכחה, אמר דה טרביל, שבקש לעצמו את המלה האחרונה, "ואלו המוסקטרים שלי חף מפשע. אין אני מבקש ממך חנינה, מלכי, אלא צדק."

"הוא כלוא בפור-לוק?" שאל המלך.

"כן; ובכבוד מחלט, כנקלה בפושעים."

"לכל הרוחות! לכל הרוחות!" מלמל המלך. "מה עלי לעשות?"

"לחתם על צו-השחרור, והכל יסתדר מאלי, השיב החשמן; "גם לי, כמו להוד-מלכותך, נראית ערבותו של מר דה טרביל מספיקה בהחלט."

טרביל קד קדה עמקה, בשמחה שלא היתה נעדרת חשש; הוא היה מבכר התנגדות עקשת מצד החשמן על-פניה של הסכמה פתאמית זו.

המלך חתם על צו-השחרור, וטרביל לקחו ללא-דחוי.

שעה שעמד לצאת מהחדר, חיף אליו החשמן בידידות, ואמר למלך:

"הוד-מעלתך, התאמה מלאה שוררת בין מפקדים לחיילים בקרב

"הוא זומם לעולל לי דבר-מה שפל בעתיד הקרוב," אמר דה טרביל
 בלבו; "לעולם אין מצליחים לומר את המלה האחרונה מול אדם כזה. אך
 הבה נזדרז, כי המלך מסגל עדין לשנות את דעתו; וככלות הכל, קשה יותר
 להחזיר לבסטיליה או לפור-לוק אדם שיצא משם, מאשר להחזיקו בפנים."
 מר דה טרביל נכנס כמנצח לבית-הכלא פור-לוק; והמוסקטר, אשר
 אדישותו השלזה נותרה כשהיתה, שחרר.
 כשפגש את די'ארטנין לאחר-מכן, אמר לו דה טרביל:
 "יצאת בנס. הנה התשולים בעבור מכת-החרב שהענקת לז'יסק. נותרה זו
 שהטחת בברנז'ו: אך אל תסמך על כך יתר על המדה."
 ואכן צדק דה טרביל בחשדו בחשמן, ובחשבו כי הענין טרם הסתיים. רק
 יצא מפקד המוסקטרים וסגר את הדלת מאחוריו, והנה אמר הוד-מעלת-
 כבודו למלך:
 "כעת, שאנו בארבע-עינים, הבה נדון בענינים רציניים, אם תפץ בכך
 הוד-מלכותך. מלכי, מר בקינגהם היה בפרס במשך חמשה ימים, ויצא
 אותה רק הבקר."

16

שבו מר סג'ה, שומר-החותם, מחפש יותר מפעם את הפעמון, כדי לצלצל בו כפי שנהג לעשות לפנים

קשה להעלות על הדעת את הרשם שהותירו מלים ספורות אלו בלואי השלשה-עשר. הוא הסמיק והחזיר חליפות. החשמן הבחין, כי בכת-אחת השיב לעצמו את כל היתרון שאבד.

"מר בקינגהם — בפריס!" נצטעק המלך. "ולשם מה בא לכאן?"

"כדי לקשר, ללא ספק, קשר עם אויביך, ההוגנוטים והספרדים."
"לא, חי-נפשי, לא! הוא בא לקשר עם מרת דה שברז, מרת דה לונגויל ומשפחת קונדה קשר נגד כבודי!"

"הוי, מלכי, מה פתאם! המלכה צנועה מדי, ולכד מזאת — כה אוהבת היא את הוד-מלכותך!"

"האשה היא בריה חלשה, אדוני החשמן," אמר המלך; "אשר לאהבה המרבה שהיא רוחשת לי, דעתי לגביה ידועה."

"חרף כל זאת ממשיך אני לטען," השיב החשמן, "כי הדבס מבקינגהם בא לפריס למטרה מדינית צרופה."

"ואני אומר, אדוני החשמן, כי הוא בא לכאן במטרה שונה לגמרי; ואם אשמה המלכה, שתאחז חיל ורעד!"

"דרך אגב," אמר החשמן, "ויככל שרבה סלידתי מהרהורים בנושא שפנה, הוד-מלכותך מביאני להזכר בדבר-מה: מרת דה לנואה, אשר חקרתיה לפי הוראותיך פעמים רבות, אמרה לי הבקר כי המלכה עלתה אמש על משכבה בשעת לילה מאחרת מאד; כי הבקר בכתה רבות; וכי את היום פלו הקדישה לכתיבה."

"הנה", אמר המלך, "נדאי כתבה לו. חשמן, צריך אני את נירותיה של המלכה".

"אף כיצד לקחתם, הוד-מלכותך? דומני שלא הוד-מלכותך ולא אנכי יכולים ליטל על עצמנו משימה שכזאת."

"איך נהגו באשתו של המרשל ד'אנקר?" הצטעק המלך בשיא-כעסו; "חפשו בארונותיה, ולבסוף חפשו על גופה."

"אשתו של המרשל ד'אנקר היא אשתו של המרשל ד'אנקר; הרפתקנית פלורנטינית, הוד-מלכותך, ותו לא. בעוד שרעייתו של הוד-מלכותך הנה אן מאוסטריה, מלכת צרפת; כלומר, אחת מהנסיכות הנשאות ביותר בעולם." "עבדה זו רק מחזקת את אשמתה, חשמן! ככל שהרבתה לשכח את עמדתה הנשאה, כן העמיקה להדרדר. זה זמן רב נחוש אני בדעתי לשים קץ לכל תכבי-האהבה והמדינה הפעוטים הללו. לצדה גם אחד לה פורט..." "מחובתי להודות", אמר החשמן, "כי אני חושד בו, שהוא הרוח-החיה בכל הפרשה."

"גם אתה חושב, אם כן, כמוני? שהיא בוגדת בי?" שאל המלך. "אני חושב, ואמר זאת שוב להוד-מעלתך, כי המלכה קושרת קשרים נגד עצמתו של מלכה — אף לא נגד כבודו."

"ואני אומר לך, שנגד שניהם. אני אומר לך, כי המלכה אינה אוהבת אותי; אני אומר לך, כי היא אוהבת גבר אחר; אני אומר לך, כי היא אוהבת את בקינגהם השפל! מדוע לא עצרת אותו, כשהיה בפרס?" "לעצר את הדכס! את ראש-ממשלתו של המלך צ'רלס הראשון! איך יתכן, הוד-מלכותך? איזו תסבכת! ואם לחשדותיך, הוד-מלכותך, יש איזה שהוא יסוד, אף שאני משכנע כי אין זה כך, איזו שערוייה תפריץ, איזו שערוייה אימה ונוראה!"

"אף כיון שסכן את עצמו כנגד וכנגב, צריך היה..." "לואי השלשה-עשר השתתק מעצמו, נחרד ממה שבקש לומר, שעה שהחשמן רישליה הושיט לשוא את צוארו כדי להמתין למלה שלא יצאה משפתי המלך. "צריך היה?"

"לא כלום", אמר המלך. "אגב, משך כל שהותו בפרס לא הרפיתם ממעקבכם אחריו, הלא כן?"

"אמנם כך, מלכי."

"היכן התגורר?"

"ברחוב הנבל מספר 75."

"היכן זה?"

"ליד גני-לוקסמבורג."

"ואתה סמוך ובטוח כי הוא והמלכה לא התראו?"

"אני סמוך ובטוח בכך שהמלכה נאמנה כראוי לחובותיה, מלכי."

"אף הם התפתחו ביניהם; לו כתבה המלכה במשך היום כלו. אדוני

החשמן, מכתבים אלה נחוצים לי!"

"אכל הוד-מלכותך..."

"אדוני החשמן, אני רוצה בהם, ויהא המחיר אשר יהא!"

"ארשה לעצמי בכל זאת להעיר להוד-מלכותך..."

"ובכן, גם אתה בוגד בי, אדוני החשמן; כי אחרת כיצד יתכן הדבר

שתתנגד תמיד לכל תכניותי? האם גם אתה בעצה אחת עם הספרדי ועם

האנגלי, עם הגברת משברז ועם המלכה?"

"מלכי, אמר החשמן באנחה, "האמנתי כי נמצא אני מעל חשד שכזה."

"אדוני החשמן, שמעת את דברי: אני רוצה מכתבים אלה!"

"קימת רק דרך אחת."

"והיא?"

"להטיל זאת על סגיה, שומר-החומות. אין ספק שמשימה שכזאת נכללת

במסגרת תפקידו."

"שילכו לקרא לו תכף ומיד."

"הוראותיו של הוד-מלכותך תבצענה; ואולם..."

"אולם מה?"

"ואולם, המלכה עלולה לסרב לצית."

"לסרב לצית לפקדתי!"

"כן, אם לא תדע כי הפקדות באות מהוד-מלכותך."

"אה! כדי שלא יהיה לה ספק בנדון, אלף להודיע לה זאת בעצמי."

"הוד-מלכותך לא ישבח, כי עשיתי כמיטב יכולתי למנוע משבר."

"כן, אדוני החשמן, יודע אני כי רבה סלחנותך כלפי המלכה. רבה מדי,

מן הסתם; ואנו נאלץ לשוחח בנדון באחד הימים; השמר לך!"

"בכל עת שהוד-מלכותך יחפץ בכך; אף תמיד אהיה מאשר וגאה, מלכי,

להקריב את עצמי על מזבח ההתאמה המלאה שאני חפץ כי תשור בינד

לבין מלכת צרפת."

"יפה, חשמן, יפה; אף לעת עתה הורה לזמן את שומר-החותם; אני הולך אל המלכה."

לואי השלשה-עשר פתח את דלת-המעבר, ונכנס לפרוודור שהולך מאגף מגוריו אל זה של אן מאוסטריה.

המלכה היתה במחצת גבירותיה — מרת דה גיטו, מרת דה סבלה, מרת דה מונבזון ומרת דה גמנה. באחת הפנות ישבה חדרניתה הספרדית, דונה אסטפנה, שבאה יחד אתה ממדריד. מרת דה גמנה קראה, והכל הקשיבו בתשומת-לב לספור; הכל, לבד מהמלכה — אשר בקשה ממנה לקרוא, על-מנת שתוכל, בהעמידה פנים קשובות, לעקב אחר השתלשלות מחשבותיה-שלה.

מחשבותיה אלו, אף שהזיכו מנצנוץ האהבה האחרון, היו בכל זאת נוגות. אן מאוסטריה, שאמון בעלה נשלל ממנה, שהחשמן רדפה בשנאה משום שלא יכול היה למחל לה על כי דחתה רגש ענג יותר, אבדה אחד לאחד את כל משרתיה המסורים ביותר, את אנשי-סודה הקרובים לה ביותר, את אנשי-חצר היקרים ביותר. כמו אותם האמללים, הנחנים בסגלה הרת-גורל — המיטה גם היא אסון על כל סביבתה; אדם שהיא רחשה לו ידידות, היה מועד לפרענות. מרת דה שברז ומרת דה ורנה הגלו, ואף דה לה פורט לא הסתיר מגברתו כי צופה הוא שיאסר בתוך זמן קצר. ובדיוק ברגע שבו היתה שקועה בנכניהם האפלים ביותר של הגיגיה אלה, נפתחה הדלת ונכנס המלך.

הקוראת השתתקה מיד; הכל קמו, ושקט עמק השתרר. אשר למלך, הוא לא עשה כל מחווה של נימוס. הוא נעצר מול המלכה, ואמר בקול חנוק:

"גברתי, שומר-החותם יבקר אצלך, וימסר לך דברים מסתמים, שצויתי עליו להודיע."

המלכה האמללה, שאיום מתמיד בגרושין, הגליה ואפלו משפט רחף מעל לראשה, החוירה מתחת לסמק שעל פניה, ולא יכלה שלא לשאל: "לשם מה בקור זה, מלכי? מה יאמר לי האדון שומר-החותם שאין הוד-מלכותך יכול לומר לי בעצמך?"

המלך פנה אחורנית בלי להשיב, וכמעט באותו רגע הכריז מפקד-המשמר, מר דה גיטו, על כניסתו של שומר-החותם. כשנכנס שומר-החותם, כבר יצא המלך בדלת אחרת.

שומר-החותם נכנס, מחיך חיוך של מבוכה. מאחר שודאי עוד נפגש בו בהמשך ספורנו, אין כל רע בכך שקוראינו יערכו הכרות עמו ללא-דחוי. שומר-החותם היה אדם נעים. היה זה דה רוש לה מל, כמר-בכיר בכנסית נוטרדם, ולשעבר משרתו האישי של החשמן של פריס, אשר המליץ עליו בפני רישליה כאדם מסור לחלוטין. החשמן נתן בו את אמונו, ולא התאכזב על כך.

ספורים רבים ספרו על אודותיו, והנה אחד מהם: לאחר נעורים סוערים, פרש למנוח על-מנת לכפר בו — לפחות במשך זמן-מה — על משוגות-נעוריו. ואולם, בהכנסו למקום הקדוש, עוד לפני שהספיק החוזר-בתשובה האמלל לסגר את השער מאחוריו, והנה חדרו פנימה בעקבותיו התשוקות שמהן נמלט. הן הציקו לו ללא הרף; ראש-המנוח, אשר בפניו התודעה על מצוקתו כדי למצא דרך להתגבר עליה ככל שיהיה הדבר לא-ידו, המליץ בפניו לגרש את השטן המפתה באמצעות חבל ובקצהו פעמון, שיצלצל ללא הרף. למשמע צלצולי-ההתראה ידעו הנזירים שהנה תוקף הפתוי את האח, וכל הקהלה התכנס לתפלה. העצה נראתה לשר-המשפטים לעתיד. הוא נסה לגרש את השד הרע בעזרת הרבה-הרבה תפלות שאמרו הנזירים; אף השטן אינו מניח בנקל לנשלו ממקום שבו קנה לו אחיזה. ככל שהרבו הנזירים בתפלות-גרוש, כן הרבה הלה בפתויו. ולכן לא חדל פעמונו של סגיה לצלצל ביום ובלילה, בהכריזו על תשוקת-הסגוף העזה שחש החוזר-בתשובה. לנזירים לא היה עוד אף רגע של הפוגה. במשך היום לא פסקו מלעלות ולרדת במדרגות המובילות לבית-התפלה וממנו, ובלילה — לבד מתפלות ההשלמה והשחרית — היו הנזירים נאלצים לזנק עשרים פעם ממטותיהם ולכרע על רצפת תאייהם.

אין יודעים אם היה זה השטן שותר, או שמא היו אלה הנזירים שנתגעגו; מכל מקום, מקץ שלשה חדשים שב והופיע החוזר-בתשובה בצבור, עם שם של אחוז-דבוק אשר לא קם כמוהו מעולם.

ביצאו מהמנוח, הצטרף לשורות המשפטים, ירש את משרת דודו כאב בית-דין, תמך בעניניו של החשמן — דבר שהעיד על לא מעט תבונה — מנה לשר-משפטים, שרת בהתלהבות את הוד-מעלת-כבודו בשנאתו למלכה-האם ובנקמתו באן מאוסטרליה, המריץ את השופטים בפרשת דה שלה, עודד את נסיונותיו של מר דה לפמס, ראש צידי-המלך; לבסוף, נהנה

ממלוא אמונו של החשמן — אמון שהוא ידע כה היטב לזכות בו — הגיע למצב שבו הטלה עליו המשימה המיוחדת במינה שלמענה התייצב אצל המלכה.

כשנכנס, המלכה עמדה עדין; אף ראתה אותו, והנה חזרה והתישבה בכרסתה, ורמזה לגבירותיה לשבת. בנימה של התנשאות ללא קץ שאלה אותו:

“מה חפצך, אדוני, ולא יזו מטרה התייצבת כאן?”
“כדי לערוך בשם המלך, גברתי, ובלי לפגוע בהוקרתי להוד-מלכותך, חפוש מדקדק בנירותיך.”

“הכיצד, אדוני! חפוש בנירותי... בנירותי הפרטיים! איזה מעשה נקלה!”
“הואילי לסלח לי, גברתי, אף בנסבות הנוכחיות אינני אלא כלי-שרת בידיי של המלך. כלום אין זה הוד-מלכותו היוצא מכאן בזה הרגע, וכלום לא בקשך בעצמו להתכונן לבקורי זה?”
“חפש אפוא, אדוני; מסתבר שאני פושעת. אסטפנה, תני את מפתחות שלחנותי ומכתבותי.”

למען הסדר ערוך שר-המשפטים חפוש ברהיטים, ביצעו היטב כי ודאי לא בתוך רהיט טומנת המלכה את האגרת החשובה שכתבה במשך היום. לאחר שפתח שומר-החותרם וסגר עשרים פעם את מגרות המכתבה, לא היה מנוס, ויהיו הסוסיו אשר יהיו — לא היה מנוס, אמרנו, מלהגיע לגלת-הכותרת של הפרשה, דהיינו: לחפוש על גופה של המלכה עצמה. שר-המשפטים עשה אפוא צעד לעברה של אן מאוסטריה, ופנה אליה בנימה ובהבטה נבוכות עד מאד:

“נכעת, נותר לי לערוך את החפוש העקרי.”
“מהו?” שאלה המלכה שלא הבינה — או, ליתר דיוק, לא חפצה להבין.
“הוד-מלכותו סמוך ובטוח כי כתבת מכתב במשך היום; הוא יודע כי מכתב זה טרם נשלח לתעודתו. מכתב זה אינו נמצא בשלחנך ובמכתבתך, ובכל זאת נמצא הוא במקום כלשהו.”

“כלום תהיך לגעת במלכתך?” שאלה המלכה בזקפה את קומתה, ובנעצה בשר-המשפטים את עיניה אשר הבעתן נעשתה מאימת כמעט.
“אני נתינו הנאמן של המלך, גברתי, וכל אשר המלך יצוה — אעשה.”
“ובכן, אמת הדבר!” אמרה אן מאוסטריה, “ומרגליו של כבוד החשמן שרתוהו כהלכה. כתבתי מכתב היום, ומכתב זה טרם שגר. הוא נמצא כאן.”

המלכה הניחה את ידה על חנה.
 "ובכן, תני לי מכתב זה, גברתי," אמר שר־המשפטים.
 "רק למלך אתן אותו, אדוני," השיבה המלכה.
 "אלו רצה המלך כי מכתב זה ינתן לו, גברתי, היה מבקשו ממך בעצמו.
 ואולם, חוזר אני ואומר לך כי עלי הוטל לדרש אותו ממך; כך שאם לא
 תמסרי לי את המכתב..."
 "ובכן?"
 "הרי שהוטל עלי גם לקחתו ממך."
 "הכיצד? מה בכונתך לומר?"
 "ההוראות שקבלתי מרחיקות־לכת, גברתי; מתר לי לחפש את הנזיר
 החשוד גם על גופה של הוד־מלכותך."
 "איזו זועה!" נצטעקה המלכה.
 "גברתי, נהגי אפוא, בטובך, בצורה שתקל עלי למלא את משימתי."
 "התנהגות זו היא אלימות שפלה; היודע אתה זאת, אדוני?"
 "המלך צוה, גברתי; סלחי לי."
 "לא אסבל זאת; לא, לא, אבכר למות!" נצטעקה המלכה, אשר דמה
 הספרדי התרחח בקרבה.
 שר־המשפטים קד קדה עמקה, ולאחר־יה — מתוך כוונה ברורה ונחושה
 שלא לסגת אפילו טפח ממלוי השליחות שהוטלה עליו — עשה צעד אל
 המלכה, כפי שהיה עושה זאת שולית־תלין בחדר הענויים. דמעות־חמה
 פרצו מעיניה של המלכה.
 המלכה, כפי שאמרנו כבר, היתה יפה מאד.
 לשליחות היה אפוא הבט עדין במיוחד; אף מרב קנאה לבקינגהם, הגיע
 המלך למצב שלא קנא עוד באיש.
 בלי ספק חפש אותו רגע שר־המשפטים בעיניו את חבל־פעמונו
 המפרסם; אף מאחר שלא מצאו, הטיל נפשו בכפו והושיט ידו לעבר
 המקום שבו נמצא, כדברי המלכה עצמה, המכתב המבקש.
 אן מאוסטריה, חורת כאדם הנוטה למות, נרתעה צעד אחד לאחור,
 ובהשענה בשמאלה על שלחן שנצב מאחוריה, כדי לא לפל, שלפה בימינה
 מכתב מבגדה והושיטה אותו לשומר־החותם.
 "קח, אדוני, הנה המכתב," הצטעקה המלכה בקול רוטט ומקטע, "קח
 אותו, ושחרר אותי מנוכחותך המסלידה."

שומר-החותם, אשר גם הוא רעד מכחה של התרגשות שקל לנחש את סבתה, לקח את המכתב, השתחוה אפים-ארצה, ויצא. רק נסגרה הדלת מאחוריו, והמלכה נפלה, מעלפת-למחצה, בזרועותיהן של נשות פמלייתה. שומר-החותם הלך ומסר את המכתב למלך בלי שערין בו קדם. המלך לקח את המכתב ביד רועדת, חפש את הכתבת שחסרה — שלא נכתבה עדין — החזיר לפתע, פתח את המכתב לאטו, ובראותו ממלותיו הראשונות כי מיעד הוא למלך ספרד, החל לקרוא בשטף.

מכתב זה הנה תכנית-מתקפה של ממש נגד החשמן. המלכה בקשה מאחיה ומקיסר אוסטריה, שחשו עצמם נפגעים ממדיניותו של החשמן, אשר משאלתו המתמדת היתה להשפיל את בית המלוכה האוסטרי, להעמיד פנים כי מכריזים הם מלחמה על צרפת, ולקפות את הרחקתו של החשמן כתנאי לשלום; אך אשר לענייני אהבה — לא היה להם כל זכר במכתב. המלך, שמח וטוב לב, בקש לברר אם עדין נמצא החשמן בלונדון. נאמר לו, כי הוד-מעלת-כבודו ממתינ בחדר-העבודה של המלך לפקדונותיו של הוד-מלכותו.

המלך הלך לשם ללא-דחוי.

"ובכן, אדוני החשמן," אמר לו, "צדקת, ואני טעיתי; הקנוניה מדינית כלה — ואין כל ענייני אהבה במכתב. לעצמת זאת, הוא מרבה לדון בך. הנה, קרא."

החשמן נטל את המכתב וקראו בתשומת-לב מרבה; לאחר מכן, כשסיים לקראו עד תמו, חזר לראשו וקראו בשנית.

"ובכן, הוד-מלכותך!" אמר. "רואה אתה מה פרחיקים אויבי לכת: מאימים עליך בשתי מלחמות, אם לא תדיחני. למען האמת, אלו הייתי במקומך, מלכי, נכנע הייתי להפצרות עזות שכאלו; ובאשר לי, מאשר הייתי באמת ובתמים אלו נתאפשר בידי לפרש."

"איזה מין דברים בפיך, אדוני החשמן?"

"אומר אני, מלכי, כי מאבד אני את בריאותי במאבקים האלה, הקשים מדי, ובעבודות הללו, שאינן מסתימות לעד. אומר אני, כי ככל הנראה לא יעמד בי כחי להתגבר על העיפות הרבה הכרוכה בהטלת המצור על לה רושל, וכי מוטב שתמנה לצורך זה את מר דה קונדה, או את מר דה בסומפיר, או כל גבר אמיץ-לבב אחר שמקצועו לנהל מלחמה — ולא אותי, איש-כנסייה, שמסיטים ללא הרף מיעודי על-מנת להטיל עלי כל מיני

ענינים שאין לי כל כשרון לעשותם. תהיה מאשר יותר בעניני הפנים, מלכי, ואין לי כל ספק כי שמך יתעצם כלפי חוץ."

"אדוני הדבס, אמר המלך, "אני מבין לרוחך — היה סמוך וכטוח בך. כל אלה המזכרים במכתב, לרבות המלכה, יבואו על ענשם."

"חס וחלילה, מלכי! אלהים ישמר, שלא יגרם למלכה כל צער בגללי! תמיד חשבה אותי לאויבה, מלכי, למרות שהוד-מלכותך יכול להעיד כי תמיד הגנתי עליה בלהט, גם נגדך. הוי! אלו בגדה בהוד-מלכותך בכל הנוגע לכבודו, הנה הדבר שונה, והייתי הראשון לומר: אל תחוס, מלכי, אל תחוס על האשמה. למרבה השמחה אין הדבר כף כלל ועקר, והנה זכה הוד-מלכותך להוכחה נוספת!"

"אמת, אדוני החשמן, אמר המלך; "צדקת, בדרךך; אך המלכה ראוייה בכל זאת למלוא כעסי."

"אתה, מלכי, עוררת את כעסה; ולמען האמת אבין אותה היטב אם תזעיף פנים באמת ובתמים להוד-מלכותך: הרי התנהגת כלפיה בחמרה שקזאת!..."

"כך אתיחס תמיד לאויבי ולאויביך, אדוני החשמן, ויהיו רמים בכל שיהיו, וללא התחשבות בסכנה שתרחף עלי כתוצאה מחמירתי כלפיהם." "המלכה אויבתי היא, אדוני המלך, אך אין היא אויבתך; נהפוך הוא: היא רעייתך המסורה, הנכנעת ונטולת-הרכב. הרשה לי אפוא, מלכי, להשתדל לטובתה בפניך."

"שתוכיח ענוה אפוא, ותבוא ראשונה לקראתי!" "חס וחלילה, מלכי, תן דגמה; הרי אשמתך קודמת לאשמתה: אתה חשדת במלכה!"

"אני! ללכת ראשון לקראתה," אמר המלך; "לעולם לא!"

"מלכי, אני מתחנן בפניך."

"לבד מך, כיצד אוכל לעשות זאת?"

"בעשותך דבר, שיודע אתה כי ימצא חן בעיניה."

"מה?"

"לערוך נשף; יודע אתה מה אוהבת המלכה רקודים; אני מבטיח לך, שטינתה לא תעמד נכח מחוה כזאת."

"אדוני החשמן, הרי יודע אתה שסולד אני מכל תענוגות החברה." "הדבר רק יגביר את הכרת טובתה כלפך, שהרי יודעת המלכה את

סלידתך זו. לכד מזאת תהיה זו לגביה הנדמנות להתהדר בסכנות־היהלומים
הנפות שנתת לה שי ליום חגה, ואשר טרם נתנה לה אפשרות להתגנדר
בהן.”

”נראה, אדוני החשמן, נראה,” אמר המלך, אשר בשמחתו לגלות כי
המלכה אשמה בעברה שלא ענינה אותו כלל, וחפה בכל הקשור לדבר
שממנו חשש כל־כך, היה מוכן ומזמן להתפייס עמה; ”נראה, אך חי־נפשי
שאתה סלחני מדי.”

”מלכי,” אמר החשמן, ”השאר את החמרה לשרים; — הסלחנות היא
מדה מלכותית. השתמש בה אפוא, ותראה כי לא תתחרט על כך.”

ואז, בשמעו את השעון המצלצל לשעה אחת־עשרה, קד החשמן קדה
עמקה, בקש מהמלך רשות לפרש, וחזר על תחנתו שיתפייס עם המלכה.

אן מאוסטריה, אשר צפתה לגערה בעקבות תפיסת מכתבה, הפתעה עד
מאד למחרת היום, כשנוכחה לדעת כי המלך נוקט גשוי־פיוס כלפיה.
תגובתה הראשונה היתה תגובת־רתיצה; גאותה כאשה והדרה כמלכה
נפגעו שניהם קשות, כך שלא יכולה היתה להענות לו לאלתר. ואולם, בעצת
בנות־לויתה העמידה לבסוף פנים שהפרשה נשכחת ממנה. המלך נצל את
רגע הפיוס הראשון כדי לזרק לה בתמימות כי מתכוון הוא לערוך נשף.

נשף היה ארוע כה נדיר בחייה האמללים של אן מאוסטריה, שהודעה זו
— כפי שחזה זאת החשמן — מכתה כליל את שרידי טינתה; אם לא
מלכה, לפחות מפניה. היא שאלה באיזה יום יערוך נשף זה, אך המלך השיב
כי חייב הוא לסכם זאת יחד עם החשמן.

ואכן, מדי יום ביומו היה המלך שואל את החשמן באיזה מועד יערוך
הנשף, וכל יום היה החשמן דוחה את הקביעה באמתלה זו או אחרת.
כך חלפו שמונה ימים.

ביום השמיני אחרי זה שבו התרחשו הארועים שתארנו קדם, קבל
החשמן מכתב ששגר מלונדון, ובו שורות ספורות בלבד:

הן ברשותי; אך אינני יכולה לעזוב את לונדון בשל חסר ממון. שלח
לי חמש מאות פיסטולים, וארכעה־חמשה ימים מיום קבלתם
אהיה בפריס.

ביום שבו קבל החשמן את המכתב, פנה אליו המלך בשאלתו הרגילה.
רישליה ספר באצבעותיו, במלמלו חרישית:

"היא תגיע, לדבריה, ארבעה או חמשה ימים מיום קבלת הכסף; הכסף צריך ארבעה או חמשה ימים כדי להגיע אליה, ואם לה נחוצים ארבעה או חמשה ימים כדי להגיע לכאן, הרי אלה עשרה ימים; כעת, הבה נביא בחשבון רוחות הפכפכות, או יד-המקרה, חלשות של אשה — ונאמר כי הדבר יסתכם בשנים-עשר יום."

"ובכן, אדוני החשמן, אמר המלך, "חשבת?"

"כן, מלכי; היום העשרים בספטמבר; חברי מועצת-העירייה מקימים חגיגה בשלשה באוקטובר. זו הזדמנות מצינת, כי כך לא יראה כאלו עושה אתה מחיה כלפי המלכה."

אחר-כך הוסיף החשמן:

"אגב, מלכי, אל תשכח לומר להוד-מלכותה, ערב הנשף, כי חפץ אתה לראות כיצד הולמות אותה סכות-היהלומים שקבלה ממך."

17

בְּנֵי הַזֹּג בּוֹנִסְיָה

הִיְתָה זֶה הַפֶּעַם הַשֵּׁנִי שֶׁהַחֲשָׁמֶן הִזְכִּיר אֶת סִכּוֹת הַיְּהוּדִים בְּאֶזְנֵי הַמֶּלֶךְ.
חֲזָרָה זֶה הַפְּתִיעָה אֶת לֹאֵי הַשְּׁלֶשֶׁה-עָשָׂר, שֶׁחָשַׁב כִּי בִקְשׁוֹ שֶׁל הַחֲשָׁמֶן
אוֹצֶרֶת תַּעֲלֹמָה.

יֹתֵר מִפַּעַם אַחַת נִפְגַּע הַמֶּלֶךְ מִכָּף שֶׁהַחֲשָׁמֶן — אֲשֶׁר מִשְׁטַרְתּוֹ הִיְתָה
מְצִינָה, גַּם אִם לֹא הִגִּיעָה לְשִׁלְמוֹתָהּ שֶׁל מִשְׁטָרָה בְּתִזְמִנָּה — יָדַע הִרְבֵּה
יֹתֵר מִמֶּנּוּ עַל אוֹדוֹת הַמִּתְרַחֵשׁ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שְׁלוֹ. הוּא קָנָה אִפּוֹא שֶׁהַדְּבָרִים
יִתְבַּהְרוּ לְעֵינָיו מִתּוֹךְ שִׁיחָה עִם הַמֶּלֶכָה, וְכִי בַּעֲקֻבוֹת שִׁיחָה זֶה יוֹכֵל לְבֹא
בְּפָנֵי הוֹד־מַעֲלַת-כְּבוֹדוֹ עִם אֵיזָה סוֹד אֲשֶׁר, בֵּין שֶׁהַחֲשָׁמֶן יוֹדֵעַ אוֹתוֹ וּבֵין
שְׁלֹא, יַעֲלֶה מְאֹד אֶת קָרְנוֹ בְּעֵינֵי שָׂרֵי.

הוּא הֵלֶךְ אִפּוֹא אֶל הַמֶּלֶכָה, וּבִהְתָּאֵם לְהִרְגֵּלוֹ פָּנָה אֵלֶיהָ בְּאִיּוֹמִים חֲדָשִׁים
כְּלָפֵי אֲנָשִׁי-שְׁלֹמָה. אֵן מְאוֹסְטְרִיָּה הִרְכִּינָה אֶת רֹאשָׁהּ, הִנִּיחָה לְסַעֲרָה לְחִלָּף
בְּחֻקָּהּ שֶׁלְבִסּוֹף תַּפְסֵק; אֵךְ לֹא בִּכְךָ חִפֵּץ לֹאֵי הַשְּׁלֶשֶׁה-עָשָׂר: הוּא רָצָה
בְּכּוֹחַ, שְׂאוֹלֵי וְכָלִיחַ מִמֶּנּוּ אֵיזָה אֹר. הַמֶּלֶךְ הָיָה סְמוּךְ וּבִטּוֹחַ כִּי יֵשׁ לַחֲשָׁמֶן
כּוֹנֵן נִסְתָּרֶת, וְכִי מְכִין הוּא לוֹ הַפְּתָעָה נִרְאָה כְּפִי שָׂרֵק הוֹד־מַעֲלַת-כְּבוֹדוֹ
יֹדֵעַ לְהִכִּין. לְבִסּוֹף, הוֹדוֹת לַעֲקָשׁוֹת שֶׁבָּה הִטִּיחַ הָאֲשָׁמוֹת בְּפָנֵי הַמֶּלֶכָה,
הַצִּלִּיחַ הַמֶּלֶךְ לְעוֹרֵר וְכּוֹחַ:

”אֲבָל אֲדוֹנֵי הַמֶּלֶךְ, נִצְטַעֲקָה אֵן מְאוֹסְטְרִיָּה, שְׁנִלְאָתָה מֵהָאֲשָׁמוֹתֵינוּ
הַסְתּוֹמוֹת שֶׁל הַמֶּלֶךְ, ”אֵינָךְ אוֹמֵר לִי אֶת כָּל אֲשֶׁר בְּלִבְךָ. מָה עֲשִׂיתִי? אָמַר
לִי מָה פָּשְׁעִי? הִרִי אֵינָן זֶה יִתְכַּן שֶׁהוֹד־מְלָכוֹתָךְ מְקִיִּם הַמֶּלֶךְ שְׂכֻזָּאת בְּגִלָּל
מִכְתָּב שֶׁפְּתַכְתִּי לְאֲחִי!”

הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִתְקַף בְּצוּרָה כֹּה יְשִׁירָה, לֹא יָדַע מָה לְהַשִּׁיב; הוּא חָשַׁב שֶׁהִנֵּה

בא הרגע הנאות להשמיע את הבקשה, אשר הוא אמור להביעה רק בערבו של יום הנשף.

"גברתי, "אמר בהדר-מלכות, "נשף עומד להתקיים בקרוב בבית-העיריה; רוצה אני שתופיעי שם במיטב מחלצותיך כדי לכבד את חברי-המועצה החכמים, ובעקר שתהיי מקשטת בסכות-היהלומים שנתתי לך שי ביום חגך. זו תשובתי."

היתה זו תשובה נוראה. אן מאוסטריה חשבה שלואי השלשה-עשר יודע הכל, וכי החשמן הוא שהשיג ממנו תקופת הכלגה זו של שבועה או שמונה ימים — אשר תאמה, אנב, את אפיו. היא החוירה עד מאד, השעינה את ידה היפה להפליא, שנואתה לפתע כעשויה שונה, על אצטבה — והתבוננה במלך בעינים מלאות חרדה בלי לומר מאומה.

"השומעת את, גברתי, "אמר המלך, שונהה מאד מהמבוכה שזרע בה גם בלי שידע את סבתה, "השומעת את?"

"כן, אדוני, שומעת אני, "מלמלה המלכה.

"האם תופיעי לנשף?"

"כן."

"עם סכותיך?"

"כן."

חורונה של המלכה גבר, אם כלל היה הדבר אפשרי. המלך הבחין בזאת, ונהנה מכך באכזריות הקרה שהיתה אחד ממרכיביו השליליים של אפיו.

"ובכן, ספמנו, "אמר המלך; "זה כל מה שהיה לי לומר לך."

"ובאיזה יום יערך הנשף?" שאלה אן מאוסטריה.

המלך חש כי אינו צריך להשיב לשאלה זו, שהמלכה שאלה בקול גזוע.

"בקרוב מאד, גברתי. התאריך אינו זכור לי במדויק; אשאל את החשמן."

"החשמן הוא שבשר לך אפוא על הנשף?"

"כן, גברתי, "השיב המלך בהפתעה; "וכי מה בכך?"

"הוא שאמר לך להזמיני, ולבקש שאופיע עדויה בסכות-היהלומים?"

"כלומר, גברתי..."

"זה הוא, אדוני המלך, זה הוא!"

"ובכן! מה חשיבות לשאלה אם זה הוא או אני! מה הפסול בהזמנה

זו?"

"אין כל פסול, מלכי."

"האם תעני לה?"

"כן, מלכי."

"יפה," אמר המלך והתכונן ללכת; "יפה. כך רצוני שיהיה."

המלכה קדה קדה, פחות מתוך חובת-הנימוס מאשר מחמת פיק-ברכים. המלך הלך לו, מלא ספוק.

"אני אבודה," מלמלה המלכה; "אבודה, כי החשמן יודע הכל והוא הדוחף את המלך, שאינו יודע צדין מאומה, אך גם הוא ידע הכל כבוא הזמן. אני אבודה! אלהים! אלהים! אלהים!"

היא כרעה ברך על כריתה, ותחבה את ראשה בין ידיה הרועדות. ואכן, מצבה היה נורא. בקיננהם שב ללונדון; מרת דה שכרז היתה בטור. המלכה, שהיתה נתונה להשגחה קפדנית יותר מאי-פעם, חשה כי אחת מבנות-לוייתה בוגדת בה; אך היא לא ידעה במי לחשוד. לה פורט לא יכל לצאת מהלוכד; לא היה לה איש שתוכל לבטח בו. לכן, לנכח האסון המאיים עליה והבדידות המחלטת שבה היתה שרויה, פרצה המלכה בככי מר.

"היכולה אני לעזור במשהו להוד-מלכותך?" אמר לפתע, סמוך לה, קול מלא רך וחמלה.

המלכה פנתה במהירות; לא היה מקום לספק באשר לנימתה של הדוברת: היה זה קולה של נפש ידידה.

ואכן, בפתח אחת מדלתותיה של דירת המלכה הופיעה מרת בונסיה הנאה; בהפגס המלך, היתה טרודה בסדור שמלות ולבנים בחדר ההלבשה. היא לא יכלה לצאת משם, ושמעה את השיחה בלה.

המלכה המפתעת, שבשל התרגשותה העזה לא הכירה בתחלה את האשה הצעירה, שלה פורט המליץ עליה בפניה, פלטה צעקה.

"הוי, גברתי! אל תחששי מפני, אמרה האשה הצעירה בהדקה את שתי ידיה זו לזו, ופרצה בככי של השתתפות בצער המלכה; "אני נאמנה בגוף ובנפש להוד-מלכותך; יהיה אשר יהיה המרחק בינינו, תהיה אשר תהיה עמדת הנהגותה, דומני שמצאתי דרך לחלץ את הוד-מלכותך מצרה."

"את! הוי, בוראי! את!" נצטעקה המלכה. "בואי, הסתכלי לתוך עיני."

בוגדים בי מכל עבר; היכולה אני לבטח כך?"

"הוי, מלכתי!" נצטעקה האשה הצעירה ונפלה על ברכיה; "חיי-נפשי, שמוכנה אני למות למען הוד-מלכותך!"

זעקה זו פרצה ממעמקי-הלב, וכמו לגבי הקריאה הראשונה, לא היה מקום לספק באשר לכנותה.

"כן, המשיכה מרת בונסיה, כן, בוגדים בך מבפנים; אך בשמה הקדוש של הבתולה נשבעת אני, כי אין אדם מסור ממני להוד-מלכותך. את הסכות הללו, אשר המלך דורש לראותן, נתת לדכס מבקינגהם; הלא כן? סכות-יהלומים אלו נמצאו בתכה הקטנה של עין-ורדים שנשא תחת זרועו; האמת בדברי, או שטועה אני?"

"הוי! אלהים! אלהים!" מלמלה המלכה, אשר שניה נקשו מפחד. "ובכן, המשיכה מרת בונסיה, סכות אלו — נחוצן להשיגן חזרה!" "כן, אין ספק שנחוצן, הצטעקה המלכה. "אכל איך לנהג, כיצד לעשות זאת?"

"יש לשגר מישוהו אל הדכס."
"אך את מי? מי? ... במי אוכל לבטח?"
"בטחי בי, גברתי; עשי עמי כבוד זה, מלכתי: אמצא שליח, בי נשבעתי!"

"אך צריך יהיה לכתב!"
"כן, בהחלט. אין דרך אחרת. שתי מלים בכתב ידה של הוד-מלכותך, וחותמך האישי."

"אך שתי מלים אלו תחרצנה את גזר-דיני לגרושין, לגלות!"
"כן, אם תפלנה בינדים שפלות! אך ערכה אני, כי מכתב זה ימסר לתעודתו."

"הוי, אלהים! אם כן, חיבת אני להפקיד בינריך את חיי, את כבודי ואת שמי הטוב!"

"כן, גברתי, חיבת את; ואני אצילם!"

"אך כיצד? לפחות אמרי לי."

"בעלי הוצא לחפשי לפני יומים-שלשה; טרם הספקתי לפגשו. הוא אדם ישר וחביב שאינו שונא ואינו אוהב איש. הוא יעשה כל שאדרש ממנו; אם אצוה עליו, יצא לדרך בלי לדעת מה הוא נושא בכליו, וימסר את מכתבה של הוד-מלכותך למען שאליו ושלח בלי לדעת כלל מי כתבו."
המלכה נטלה בהתפעמות את שתי ידיה של האשה הצעירה, והסתכלה בה כאלו חפצה לקרא במצולות לבה; בראותה כנות בלבד בעיניה היפות, נשקה לה בחבה רבה.

"עשי זאת, נצטעק; "ובכך תצילי את חיי, תצילי את כבודי!"
"הוי! אל תפריזי בחשיבות השרות שנתן לי, לאשרי, לעשות לך; כבודה
וחייה של הוד-מלכותך, שאינה אלא קרנך למזמות שפלות, אינם זקוקים
להצלה."

"נכון, נכון, ילדתי, אמרה המלכה; "צדקת."
"תני לי את המכתב, גברתי; הזמן דוחק."
המלכה רצה לעבר שלחן קטן שעליו נמצאו קסת, ניר ונוצות. היא כתבה
שתי שורות, סגרה את המכתב בחותם-השעווה שלה, ומסרה אותו לידיה של
מרת בונסיה.

"וכעת, אמרה המלכה, "אנו שוכחות דבר הכרחי למדי."
"מהו?"
"כסף."

מרת בונסיה הסמיקה.
"נכון, אמרה; "מודה אני לפני הוד-מלכותך, כי בעלי..."
"כי לבעלך אין כסף; זאת ברצונך לומר."
"דוקא יש לו, אף הוא קמצן מאד; זוהי מגרעתו העקרית. אף אל
להוד-מלכותך לדאג; נמצא דרך..."
"לדאבוני, המשיכה המלכה, "גם לי אין כסף." אלה שקראו את
זכרונותיה של מרת דה מוטויל, לא ישתוממו על כך. "אף חכי..."
אן מאוסטריה רצה אל תכת-התכשיטים שלה.
"קחי, אמרה, "הנה טבעת, אשר אמרו לי כי רב ערכה. קבלתיה מאחי,
מלך ספרד; היא שלי, ורשאית אני לעשות בה ככל העולה על רוחי. קחי את
הטבעת, המירי אותה בכסף ושבועלך יצא לדרך."
"פקדוןך תבצע תוך שעה."

"הנה, רואה את את הכתבת, הוסיפה המלכה, בנימה חרישית כל-כך
שכמעט אי-אפשר היה לשמעה: "ללורד-דכס מבקינגהם, לונדון."
"המכתב ימסר לידו."

"ילדה נדיבת-לב!" הצטעקה אן מאוסטריה.
מרת בונסיה נשקה את ידי המלכה, טמנה את המכתב על לוח-לבה
ונעלמה בקלילות של צפור.

עשר דקות אחר כך נכנסה לביתה. כפי שאמרה זאת למלכה, לא פגשה
בבעלה מאז שחרורו, ולא ידעה אפוא את השנוי שנתחולל בקרבו כלפי

החשמן; שנוי שחזקו, מאז, שנים-שלשה בקורים שערך אצלו הרוזן דה רושפור, אשר היה לטוב בידידיו. רושפור זה אף הצליח לנטע בלבד, ללא מאמץ רב, את האמונה כי שום כונה זדונית לא עמדה מאחורי חטיפת אשתו, וכי הדבר נעשה אף ורק כאמצעי-הירות מדיני.

היא מצאה את מר בונסיה לבדו; המסכן טרח לערוך סדר בדירתו, אשר את רהיטתה מצא מנפצים כמעט ואת ארונותיה מרקנים. החק אינו נמנה עם שלשת הדברים שמצאן המלך שלמה, אשר אינם מותירים סימן אחריהם. אשר למשרתת, היא נמלטה על נפשה בשעה שעצרו את אדוניה. האימה שאחזה בנערה האמללה היתה כה עמקה, שהיא לא חדלה לצעוד מפרס ועד לבורגונדיה מכורתה.

הסוחר המכבד שלח לבשר לאשתו, עם שובו הביתה, על חזרתו בשלום; והיא השיבה לו מיד כדי לברכו על כך, ולהודיעו כי את רגע הפנאי הראשון שתוכל להציל מעבודתה, תקדיש כלו לו.

רגע ראשון זה התמהמה חמשה ימים; בכל מצב אחר היה פרק זמן שבו נראה ממשך למדי בעיניו של מר בונסיה. אף הבקור שערך אצל רישליה ובקוריו של רושפור אצלו — העניקו לו חמרי-מחשבה למכביר; וכפי שידוע מכבר, אין דבר המעביר את הזמן מהר יותר מאשר לחשב.

זאת בעקב, משום שמחשבותיו של מר בונסיה היו צבועות כלן בנדר. רושפור קרא לו ידיד, בונסיה יקירי, ולא חדל לומר לו כי החשמן מיהס לו חשיבות שאין גדולה ממנה. הסוחר הנכבד כבר ראה עצמו עולה על דרך התהלה והעשר.

גם מרת בונסיה הקדישה זמן למחשבה, אף יש להדגיש כי לא היו אלה הגיגי שאפנות; חרף רצונה, שבו מחשבותיה והתרכזו בלי-הרף בגבר הצעיר, הנאה והאמיץ כל-כך, שנראה גם מאהב מאד. מרת בונסיה, אשר נשאה לבעלה בהיותה בת שמונה-עשרה, בלטה תמיד בקרב ידידיו של בעלה, אשר לא היה בהם דבר שיעורר אצל האשה הצעירה — אשר לבה היה רם ממעמדה — כל רגש כלפיהם. מרת בונסיה נותרה אדישה למפתים עלובי-נפש. ואולם, באותה תקופה נודעה לתארא-אצלה השפעה גדולה במיוחד על הברנגנים — והלא ד'ארטנן היה אציל; יתר על כן, הוא לבש את מדי-חיל המשמר, ורק אלה של המוסקטרים היו נערצים יותר על הגברות. הוא היה, הבה נחזור ונאמר, יפה-תאר, צעיר, הרפתקן; הוא דבר על אהבה כאדם אוהב, שאצה לו הדרך להיות נאהב. היה בכך די והותר

לסחרר ראש בן עשרים ושלש שנים, והרי מרת בונסיה בדיוק הגיעה לתקופת־חיים מאשרת זו.

אף שלא התראו זה שמונה ימים, ואף שבמשך פרק־הזמן האמור התרחשו ארועים רבי־חשיבות, נפגשו שני בני־הזוג באי־שקט מסים. חרף זאת, הביע מר בונסיה שמחה של־מש, וקבל את אשתו בנרועות פתוחות.

מרת בונסיה הושיטה לו את מצחה.

"הבה נשוחח מעט," אמרה.

"מה?" אמר בעלה המפתע.

"נשוחח. יש לי דבר חשוב מאין כמותו לומר לך!"

"אכן, גם לי יש אי־אלו שאלות רציניות לשאל אותך. הסבירי לי, בטובך,

את דבר חטיפתך."

"לא מדבר בך, כרגע," אמרה מרת בונסיה.

"במה מדבר, אם כן? במאסרי?"

"נודע לי עליו עוד באותו יום; אך כיון שלא עברת כל עברה, לא היית

אשם בתככים כלשהם, ולא ידעת דבר העלול לסבך אותך או את זולתך —

לא יחסתי לארוע זה אלא את החשיבות שהיה ראוי לה."

"קל לך לדבר, גברתי!" פתח בונסיה, בנימה של תלונה, כיון שנפגע מן

הענין המעט שהביעה אשתו כלפיו; "כלום ידוע לך, שזרקוני למשך יום

ולילה לצינוק בבסטיליה?"

"יום ולילה חולפים במהרה; הבה נניח למאסרך, ונחזור למה שהביאני

הלום."

"מה זאת אומרת, למה שהביאך הלום! האם אין זו התשוקה לראות את

בעלך, אשר שמונה ימים לא פגשת בו?" שאל סוחר־הסדקית, נעלב עד

עמקי נשמתו.

"אכן כן; ראשית זה, ושנית — דבר אחר."

"דברי!"

"ענין בעל חשיבות רבה מאד, ואשר בו תלוי, אולי, גורלנו בעתיד."

"גורלנו שנה עד מאד את צורתו מאז שראיתך לאחרונה, מרת בונסיה;

ולא אהיה מפתע, אם תוך חדשים־מספר יהיה גורל זה נושא לקנאתם של

אנשים רבים."

"כן, בעקר אם תסכים לפעל על־פי ההוראות שאמתן לך מיד."

"לי?"

"כן, לך. צריך לעשות מעשה טוב וקדוש, אדוני, ובעת-ובעונה אחת
 להשתכר כסף רב."
 מרת בונסיה ידעה, כי בדברה עם בעלה על כסף, פונה היא לנקדת
 התרפה שלו.
 אף אדם — אפילו הוא סוחר — אשר שוחח במשך עשר דקות עם
 החשמן רישליה, אינו עוד האיש שהיה קדם.
 "להשתכר הרבה כסף!" אמר בונסיה ושרבב את שפתיו.
 "כן, הרבה."
 "כמה, לערך?"
 "אלף פיסטולים, אולי."
 "הבקשה שאת מתכוננת לבקשני היא רצינית מאד אפוא; נכון?"
 "אמנם כן."
 "מה יהיה עלי לעשות?"
 "לצאת מיד לדרך. אמסר לדרך ניר, שאסור יהיה לך להפרד ממנו בשום
 מקרה, ושתהיה חייב למסרו בידי הנמצא."
 "ולאן אצא לדרך?"
 "ללונדון."
 "אני — ללונדון! חדלי, את משטה בי; אין לי ענינים בלונדון."
 "אף לאחרים נחוצ שתסע!"
 "מי הם אחרים אלה? אני מזהירך: שוב אין אני עושה דברים כעור!
 רוצה אני לדעת לא רק כמה אני מסתכן, אלא גם למען מי."
 "אישיות רמת-מעלה שולחת אותך; אישיות רמת-מעלה ממתינה לך;
 הגמול יהיה מעל ומעבר לצפיותיך. זה כל שביקלתי להבטיח לך."
 "שוב תכסיס! תמיד תכסיסים! תודה, כעת אני נוהר מהם. שכן, כבוד
 החשמן האיר את עיני בלונדון."
 "החשמן!" נצטעקה מרת בונסיה; "פגשת בחשמן?"
 "הוא זמן אותי," השיב הסוחר בגאווה.
 "ואתה נענית ובאת? איזה אדם פזיז אתה!"
 "לא היתה לי בררה להענות או לא להענות, כי הייתי נתון בין שני
 שומרים. אמת הדבר, כי מאחר שלא הכרתי את הוד-מעלת-כבודו, הייתי
 מותר ברצון על בקור זה, אלו נתן היה הדבר בידי."
 "הוא פגע בך אפוא? הוא איים עליך?"

"הוא הושיט לי את ידו וקרא לי ידידו. — ידידו! השמעת, גברתי? —
 אני ידידו של החשמן הדגול!"
 "של החשמן הדגול!"
 "כלום חולקת את, במקרה, על גדלתו, גברתי?"
 "איני חולקת על כלום, אך אמר לך כי חסדו של שור הוא דבר חולף, וכי
 רק אדם שאינו שפוי בדעתו יכול לקשר את גורלו לזה של השר; יש כחות
 נשאים משלו, ושאנים משתתים על גחמתו של אדם או על תוצאתו של
 ארוע; אלה הם הכחות שיש להתחבר אליהם."
 "צר לי, גברתי, אך איני מכיר כח אחר זולת זה של האדם הדגול אשר
 אני מתכבד לשרתו."
 "אתה משרתו של החשמן?"
 "אכן, גברתי; ובתור שכזה, לא ארשה שתקשרי קשרים נגד בטחון
 המדינה, ושתשרתי את תככיך של אשה שאינה צרפתייה ואשר לבה ספרדי.
 למרבה מזלנו, עומד החשמן הדגול על משמרתו, ועיניו הפקוחות סוקרות
 וחדרות עד לתוככי הלב."
 בונסיה חזר, מלה במלה, על משפט ששמע מפיו הרוזן רושפור; אך
 האשה האמללה, אשר השליכה את כל יהבה על בעלה — ובשל כך אף
 התחילה לפני המלכה — רעדה בכל זאת, הן משום שכמעט הפילה את
 עצמה לפח, והן משום המצב חסר-המוצא שאליו נקלעה. ברם, בהכירה את
 חלשתו — ובקרה את תאות הבצע של בעלה — לא אמרה נואש.
 "אֵהָה, אֲדוֹנִי, אֵתָה אִישׁ־הַחֲשָׁמָן!" נצטעקה. "אֵהָה! אֵתָה נוֹתֵן יָדָךְ
 לֵאלֹהֵי הַמִּתְעַלְלִים בְּאַשְׁתְּךָ וּמְחַרְפִּים־וּמְגַדְפִּים אֶת מַלְכְּךָ!"
 "הַעֲנִינִים הָאִישִׁים בְּטָלִים מֹול עֲנִינֵי הַכֹּלֵל. אֲנִי לְמַעַן אֵלֶּה שְׂמִצִּילִים אֶת
 הַמְּדִינָה," הכריז בונסיה בהטעמה.
 הִיָּה זֶה עוֹד מִשְׁפָּט שְׁשֻׁמֵּעַ מִפִּיו שֶׁל הָרוֹזֵן רוֹשְׁפּוֹר — מִשְׁפָּט שְׁזָכַר
 וְעֵתָה מִצֵּא הַזְדַּמְנוֹת לְשִׁלְבוֹ בְּשִׁיחָה.
 "הֵאֵם יָדוּעַ לָךְ מֵהִי הַמְּדִינָה שֶׁעַל אוֹדוּתֶיהָ אֵתָה דוֹבֵר?" שָׁאַלָה מֶרְת
 בּוֹנְסִיָּה וּמִשְׁכָּה בְּכַתְפֶּיהָ; "הַסֵּתֶפֶק לָךְ בְּהִיוֹתְךָ בְּרַגְנִי בָּעִיר, וּפְנֵה אֶל הַצַּד
 הַמְּצִיעַ לָךְ אֶת מֶרֶב הִיתְרוֹנוֹת."
 "הִי! הִי!" אָמַר בּוֹנְסִיָּה בְּטַפְחוֹ עַל פָּנָיו שֶׁל נֶרְתִּיק עֲגֹל־כֶּרֶס שֶׁתְּכַנּוּ
 צִלְצֹל כִּכְסֵּף; "וַיְמָה דַּעְתְּךָ עַל כֵּךְ, גְּבֵרְתִּי הַמְּטִיפָה?"
 "מֵאִין בָּא כֶּסֶף זֶה?"

"אינך מנחשת?"

"מהחשמן?"

"ממנו, ומידידי הרוזן רושפור."

"הרוזן רושפור! הרי הוא האיש שחטף אותי!"

"יתכן, גברתי."

"ואתה נוטל כסף מידו של אדם זה?"

"כלום לא אמרת לי, כי חטיפתך היא ענין מדיני לחלוטין?"

"נכון; אך חטיפה זו נועדה להביאני לבגד במלכתי ולחלץ ממני, עלידי ענויים, הודאות העלולות לפגוע בכבודך של גברתי המהללת, ואולי אפלו בחייה!"

"גברתי," אמר בונסיה, "גברתך המהללת אינה אלא ספרדיה בוגדנית, ומה שעושה החשמן הוא לטובה."

"אדוני," אמרה האשה הצעירה, "הפרתך כאדם מוגלג, קמצן וטפש, אך לא הפרתך כשפל!"

"גברתי," אמר בונסיה, אשר מעולם לא ראה את אשתו יוצאת מגדרה מרב כעס, והחל לסגת מפני חמה משפחתית זו; "גברתי, מה פשר המלים הללו?"

"אני אומרת לך, שאתה עלוב-נפש!" המשיכה מרת בונסיה, אשר ראתה כי השפעתה על בעלה שבה ומתחזקת; "הוי! גם אתה עוסק בענייני-מדינה; גם אתה! ועוד תומך בענייני החשמן! אהה! אתה מוכר את גופך ואת נפשך לשטן תמורת כצע-כסף!"

"לא לשטן, כי אם לחשמן."

"זה הינו הך!" נצטעקה האשה הצעירה; "מי שאומר רישליה, אומר שטן!"

"שתקי, גברתי, שתקי; עלולים לשמע אותנו!"

"כן, אתה צודק, ואהיה בושה ונכלמת בשבילך בגין פחדנותך."

"מה בכלל את דורשת ממני? הבה נשמע."

"אמרתי לך: שתצא ללא-דחוי לדרךך, אדוני, ושתבצע בנאמנות את השליחות שאני מואילה בטובי להטיל עליך; בתנאי זה אהיה מוכנה לשכח הכל, ולסלח; ובנוסף לך," היא הושיטה לו את ידה, "תזכה שוב בידדותי."

בונסיה היה מוגלג וכילי; אך מצד שני אהב את אשתו. לבו נמס אפוא.

בְּנוֹסֶף לְכָךְ, מִן הָרְאוּי לְזִכּוֹר כִּי אָדָם בֶּן חַמִּישִׁים אֵינוֹ שׁוֹמֵר זְמַן רַב טִינָה
לְאִשָּׁה בַּת עֲשָׂרִים וְשָׁלֹשׁ. עַד מֵהֵרָה אַכֵּן הִבְחִינָה מֶרֶת בּוֹנִסְיָה כִּי מֵר בּוֹנִסְיָה
מֵהֶסֶס.

"וּבִכְן, הִחְלַטְתָּ?" שְׁאַלָה.

"יְדִידָתִי הִיָּקְרָה, חֲשָׁבִי מַעַט עַל מָה שְׁאַתָּ דּוֹרֶשֶׁת מִמֶּנִּי; לוֹנֵדוֹן רַחוּקָה
מִפָּרִיס, רַחוּקָה מְאֹד; וְאוּלֵי אֵין הַשְּׁלִיחוֹת שְׁאַתָּ מְטִילָה נְטוּלַת-סִכָּנוֹת
לְחִלוּטִין."

"וּמָה בְּכָךְ, כָּל עוֹד תִּדְעֵ לְעֻקְפָּן!"

"שְׁמַעִי, מֶרֶת בּוֹנִסְיָה, שְׁמַעִי," אָמַר סוֹחַר-הַסְּדָקִית; "אֲנִי מְסַרְב כָּלִיל.
תִּכְכֵּים מְטִילִים עָלַי אֵימָה. וְכִיתִי לְרֹאוֹת אֶת הַבְּסִטִּילָה מִבִּפְנִים. בְּרָרֶר! זֶה
מְקוֹם נוֹרָא, הַבְּסִטִּילָה! עֲצֵם הַמַּחְשָׁבָה עַל כֶּךָ עוֹשֶׂה אֶת עוֹרֵי חֲדוּדִין
חֲדוּדִין. אֵימָה עָלַי בְּעֵנִיִּים. הַיּוֹדַעַת אֶת מָה הֵם עֲנוּיִים? טְרִיזִי-עַץ שְׁדוּחָפִים
בֵּין אֲצָבָעוֹת הָרִגְלִים, עַד שֶׁהֵן מִתְבַּקְּעוֹת! לֹא, הִחְלַטְתִּי; לֹא אֶסַּע. לְכָל
הַרוּחוֹת! לָמָּה שְׁלֹא תִסְעִי בְּעֲצָמְךָ? כִּי אַכֵּן, דּוֹמְנִי שְׁעַד הַיּוֹם לֹא הִכְרַתִּי
אוֹתָךְ כִּפִּי שְׁאַתָּ; אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁאַיִנְךָ אִשָּׁה אֶלָּא גָּבֵר, וְעוֹד מִבֵּין הַמְשַׁלְהָבִים
בְּיוֹתֵר!"

"וְאַתָּה אִשָּׁה, אִשָּׁה עֲלוּכָה, מְטַפֶּשֶׁת וּמְטַמְטֶמֶת. אֵהָה, אַתָּה מִפְּחָד!
וּבִכְן, אִם לֹא תִצֵּא לְדֶרֶךְ מִמֶּשׁ בִּזָּה הָרָגַע, אֲצוּהָ שְׁיַעֲצֹרְךָ בְּשֵׁם הַמֶּלֶכָה,
וְשִׁיזְרְקוּךָ לְבְּסִטִּילָה שְׁמִמָּנָה אַתָּה כֹּה יָרָא."

בּוֹנִסְיָה שָׁקַע בְּהִרְהוּרִים עֲמָקִים; הוּא שָׁקַל וְשָׁקַל בְּמַחוֹ אֶת שְׁתֵּי תְּגוּבוֹת-
הַזַּעַם — אֶת זֹו שֶׁל הַחֲשָׁמָן מוּל זֹו שֶׁל הַמֶּלֶכָה; כַּעֲסוֹ שֶׁל הַחֲשָׁמָן גָּבֵר
בְּנִקְל עַל הַכַּעַס הָאַחֵר.

"צוּי שְׁיַעֲצֹרֵנִי בְּשֵׁם הַמֶּלֶכָה," אָמַר, "וְאֲנִי אֶקְרָא לְעִזְרָתוֹ שֶׁל
הוֹד-מַעֲלַת-כְּבוֹדוֹ."

לְפֶתַע נִתְחַוֵּר לְמֶרֶת בּוֹנִסְיָה שֶׁהִרְחִיקָה לְכַת יְתֵר-עַל-הַמֶּדָּה, וְחִרְדָּה אַחֲזָה
בָּהּ. רָגַע קוֹט הַתְּבוּנָה בְּפִרְצוֹף הַמְטָפֶשׁ, שֶׁהִבִּיעַ תְּקִיפוֹת נְחוּשָׁה כְּצוּר
הַמְּאַפִּינֶת כְּסִילִים אַחוּזֵי-מוֹרָא.

"וּבִכְן, יְהִי כֶּךָ!" אָמְרָה. "בְּסוּפּוֹ שֶׁל דָּכָר, אוּלֵי הִצָּדֵק אַתָּה: גָּבְרִים
מְבִינִים בְּעֵינֵי-מִדִּינָה יוֹתֵר מִנָּשִׁים. בִּיחּוּד אַתָּה, מֵר בּוֹנִסְיָה — אַתָּה,
שְׁשׁוּחַחֶתָ עִם הַחֲשָׁמָן. וּבְכָל זֹאת," הוֹסִיפָה, "כִּמָּה קָשָׁה לִי לְשֹׂאת אֶת
הָעֲבָדָה כִּי בְּעָלִי, הַגָּבֵר שֶׁעַל חֲבָתוֹ חֲשַׁבְתִּי שְׁאוּכַל לְסַמֵּךְ, מִתִּיחַס אֵלַי
בְּצוּרָה כֹּה נִקְשָׁה, וְאֵינוֹ נִעְתָּר לְשִׁגְיוֹנוֹת לְבִי."

"זאת משום ששגיונותיך אלה עלולים לעבר את גבול המתר, " אמר
בונסיה כמנצח, "ולכן נזהר אני."

"לפיכך אותר עליהם, " אמרה האשה באנחה; "יהי כף; כל נזפירם עוד."
"אלו לפחות ספרת לי מה הדבר שאמור הייתי לעשות בלונדון, " אמר
בונסיה אשר נזפר, באחור-מה, בכקשתו של רושפור שינסה לחשוף את
סודותיה של אשתו.

"אין טעם שתדע, " אמרה האשה הצעירה, אשר חשדנות טבעית הניעה
אותה כעת לסגת; "מדבר בענין של מה-בכך, באיזו רכישה שאפשר היה
להרויח עליה בהגן."

אף ככל שהרבתה האשה הצעירה לטען, כן הלכה וגברה בלבו של
בונסיה הודאות, כי לסוד שהיא מסרבת להתחלק בו עמו נודעת חשיבות
עליונה. הוא החליט אפוא ללכת בלי דחוי לביתו של הרוזן רושפור,
על-מנת להודיעו שהמלכה מחפשת שליח לשגר ללונדון.

"סליחה, מרת בונסיה היקרה, חייב אני לעזובך, " אמר. "מאחר שלא
ידעתי כי תבואי לבקרני, קבעתי להפגש עם אחד מידידי; אחר בוקר, בהקדם,
ואם תואילי להמתין לי חצי-דקה ולא יותר — אשוב הנה מיד כשאסיים;
ומאחר שמתחיל להיות מאחר, אלוף חזרה ללובר."

"תודה, אדוני, " השיבה מרת בונסיה. "אינך אמיץ דיך כדי להיות לי
לעזר, ולכן גם ללובר אשוב בכחות עצמי."

"כרצונך, מרת בונסיה, " השיב סוחר-הסדקית-לשעבר. "האם נתראה
בקרוב?"

"כלי ספק; בשבוע הבא, כף אני מקנה, אוכל להשתחרר מעט מעבודתי,
ולבוא להשליט סדר בחפצינו, אשר אנדרלמוסיה שוררת בהם ללא ספק."
"יפה; אחכה לך. אינך פועסת עלי?"

"אני? כלל וכלל לא."

"אם כן, להתראות בקרוב!"

"להתראות בקרוב!"

בונסיה נשק את ידה של רעייתו, והלך מהמקום בהפזה.

"באמת, " אמרה מרת בונסיה בתרעמת לאחר שסגר בעלה את השער
והיא נמצאה לבדה בבית. "באמת, להיות איש-החשמן — זה כל מה שחסר
לטפש הזה! ואני, שהתחייבתי בפני המלכה, בפני גברתי האמללה... הוי,
אלהים! אלהים! היא תחשב אותי לאחת מעלובות-הנפש הללו, השורצות

בְּאַרְמוֹן, אֲשֶׁר הוֹשְׁמוּ לִידָה כְּדֵי לְרַגֵּל אַחֲרֶיהָ! אָהָה! מֶר בּוֹנִסְיָה! מַעוֹלָם
לֹא אֶהְבֵּתִיךְ רַבּוֹת; כָּעֵת, הַמַּצָּב גָּרוּעַ מִזֶּה: אֲנִי שׁוֹנֵאת אוֹתָךְ! וּבְדִבְרֹתִי
נִשְׁפָּעֵתִי כִּי אֶפְרַע מִמָּךְ!"

כָּרַגַע שָׁבוּ סִימָה לֹמֵר מִלִּים אֱלֹו, נִשְׁמָעָה נִקִּישָׁה בַת־קֶרֶה. הִיא הִרִימָה
אֶת רֹאשָׁהּ וְקוֹל אֲשֶׁר בָּקַע מִהַתְקַרָּה אָמַר:

"גִּבֹּרֶת בּוֹנִסְיָה הִיָּקְרָה! אֲנִי, פִּתְחִי לִי אֶת דֶּלֶת־הַכְּנִיסָה הַקְּטָנָה, וְאֶרֶד
אֵלֶיךָ."

18

הָאָהוּב וְהַבַּעַל

"הוי, גברתי!" אמר ד'ארטגן, בהכנסו בדלת שפתחה בפניו מרת בונסיה;
"הרשי לי לומר לך, כי יש לך בעל מעורר-סלידה."
"הקשבת, אם-כן, לשיחתנו?" שאלה האשה הצעירה בחפזה, והעיפה
בד'ארטגן מבט מדאג.
"במלואה."

"אף כיצד, בשם אלהים?"
"בדרך הידועה לי, ואשר סיעה בידי לשמע גם את השיחה הסוערת יותר,
שהתקיימה בזמני ביגד לבין שוטרי החשמן."
"ומה הבנת מדברינו?"

"הרבה דברים; ראשית — ולמרבה השמחה — שבצלך פתי וטפח;
שנית, כי את במבוכה; גם זאת למרבה השמחה, היות שכן נתנה לי
ההזדמנות להעמיד את עצמי לשרותך, ואלהים יודע מה שואף אני ללכת
באש ובמים למענך; שלישית, כי המלכה זקוקה לאדם אמיץ-לב, פקח
ונאמן שיצטרך למענה נסיעה ללונדון. יש לי לפחות שתיים מן התכונות
הדרושות, לפיכך התייצבתי!"
מרת בונסיה לא השיבה, אף לבה הלם מאשר; תקנה חשאית נצצה
בעיניה.

"ואיזו ערכה תתן לי, שאלה, "אם אפקיד בידך שליחות זו?"
"אהבתי אליך. ובכן, אמרי, צוי; מה יש לעשות?"
"אלהים! אלהים!" מלמלה האשה הצעירה, "האם יכולה אני, אדוני,
להפקיד בידך סוד כזה? הרי אתה כמעט ילד!"
"ובכן, דומני כי את זקוקה למליץ-ישר לגבי."

"אודה בפניך, כי המלצה כזו תרגיע מאד את רוחי."

"המכירה את את אתוס?"

"לא."

"את פורתוס?"

"לא."

"את ארמיס?"

"לא. מי הם אנשים אלה?"

"מוסקטרים של המלך. האם מכירה את את מפקדם, מר דה טרביל?"

"הוי! כן, הוא מפר לי; לא אישית, אלא רק מתוך ששמעתי את המלכה

מזכירה את שמו יותר מפעם אחת כאציל אמיץ-לב ונאמן."

"אינך חוששת אפוא שמא יסגירך לחשמן?"

"לא! מוכן שלא!"

"ובכן! גלי לו את סודך, ויהיה הוא סוד חשוב, יקר-ערך ונורא ככל

שיהיה — ושאלי אותו אם יכולה את לגלותו לי."

"אך סוד זה אינו שלי, ואינני יכולה לגלותו!"

"הרי עמדת לגלותו למר בונסיה!" אמר ד'ארטנן בתרעמת.

"כן, כפי שמפקידים אגרת בחרך של עץ, על כנף-יונה או בקולר של

כלב."

"ובכל זאת, הרי רואה את שאני אוהב אותך."

"לדברייך."

"אני אדם ישר!"

"אני סמוכה ובטוחה בך."

"אני אמיץ-לב!"

"הו! בך אין לי שמץ של ספק!"

"אם כן, לפחות העמידי אותי למבחן."

מרת בונסיה, שהסוס אחרון הרתיעה עדין, לטשה עיניה אל הגבר

הצעיר. אך בעיניו ראתה להט שכזה, וקולו היה כה משכנע, עד כי חשה

עצמה נסחפת לבטח בו. לבד מזאת, היא נמצאה במין מצב שבו אין מנוס

מנטילת כל הסכונים. אמון מפרז עלול להמיט שואה על המלכה, אך כך גם

התאפקות רבה מדי.

ובנוסף לכך, נודה ונתודה כי הרגש הלא-רצוני שחשה כלפי מגנה הצעיר

הגיעה לפתח את לבה בפניו.

"הקשב, אמרה לו; "אני מקבלת את הצהרותיך ומאמינה בהכרזותיך. אך בפני האלהים השומע אותנו אני נשבעת לך, שאם תבגד באמוני ואם ימחלו לי אויבי, אהרג את עצמי ואאשים אותך במותי".

"ואני, גברתי, נשבע בפני האלהים, כי אם אתפס בעת מלוי ההוראות שתתני לי, אמות בטרם אעשה או אמר דבר העלול לגרם נזק לזולתי, אמר ד'ארטנין.

אזי גלתה לו האשה הצעירה את הסוד הנורא, אשר יד-המקרה כבר חשפה בפניו חלק ממנו על הגשר מול הסמריטון.

זאת הייתה הכרזת-האהבה שלהם.

ד'ארטנין קרן מגאונה ומאשר. הסוד שנמסר לו, האשה שהוא אוהב, האהבה והאמון שרחשו לו — כאלו שוו לו קומת-ענקים.

"אני יוצא לדרך", אמר; "יוצא לדרך ללא כל דחוי".

"הכיצד! אתה יוצא לדרך?" הצטעקה מרת בונסיה; "מה בדבר גידודך, מפקדך?"

"חיי-נפשי שהשכחת ממני את כל זאת, קונסטנס היקרה! כן, צודקת את, אני זקוק לאשור-חפשה".

"עוד מכשול, מלמלה מרת בונסיה בעצב.

"הוי! מכשול זה, אמר ד'ארטנין לאחר מחשבה קצרה, "אוכל להתגבר עליו. אל דאגה!"

"הכיצד?"

"עוד הערב אסור אל מר דה טרכיל, ואשכנעו לבקש חסד זה בעבורי מאת גיסו, מר דז אסר."

"כעת, לנושא אחר."

"מהו?" שאל ד'ארטנין, בראותו כי מרת בונסיה מהססת להמשיך.

"אולי אין לך כסף?"

"אולי לא בכמות מפרזת, השיב ד'ארטנין בחיוך.

"ובכן, המשיכה מרת בונסיה, כשהיא פונה לעבר ארון ופותחת אותו, בהוציאה ממנו את הנרתיק אשר בעלה לטף באהבה כה רבה חצי-שעה קדם לכן; "קח נרתיק זה."

"את נרתיקו של החשמן, נצטעק ד'ארטנין ופרץ בצחוק — שהרי זכור לנו כי הודות למרצפות שפרק מרצפת חדרו לא אבד הברה אחת מהשיחה בין בונסיה לאשתו.

"כן, של החשמן, השיבה מרת בונסיה; "רואה אתה כי חזותו מעוררת כבוד."
 "בחיי!" הצטעק ד'ארטנן; "יהיה זה ענג כפול להציל את המלכה בעזרת כספו של הוד-מעלת-כבודו."
 "אתה בחור חביב ונחמד," אמרה מרת בונסיה; "היה סמוך ובטוח, שהוד-מלכותה לא תהיה כפוי-טובה."
 "הוי! הרי את גמולי כבר קבלתי ביד רחבה!" הצטעק ד'ארטנן; "אני אוהב אותך, את מרשה לי לומר לך זאת; הרי זה אושר גדול מכפי שהעזתי לקוות."
 "הס!" אמרה מרת בונסיה ברעד.
 "מה קרה?"
 "מדברים ברחוב."
 "זה קולו של..."
 "קולו של בעלי. כן, אני מכירה אותו!"
 ד'ארטנן רץ לדלת וסגרה בכריח.
 "שלא יכנס טרם שאצא," אמר; "לאחר שאצא, פתחי לו."
 "אף גם אני צריכה לצאת. אם ימצאני בבית, איך אתרץ את העלמות כספו?"
 "צודקת את. צריכים לצאת מכאן."
 "לצאת? כיצד? אם נצא, יראנו."
 "אם כן, צריך לעלות לדירתך."
 "אָהָה!" נצטעקה מרת בונסיה; "אתה אומר לי זאת בנימה המטילה עלי פחד."
 מרת בונסיה אמרה מלים אלו בעין דומעת. ד'ארטנן הבחין בדמעה; נרגש ונבוך, השליך עצמו לרגליה.
 "בביתי," אמר, "תהיי שרויה בכטחון כאלו היית בתוך מקדש; אני נותן לך את דברתי כאציל."
 "הבה נלך," אמרה; "אני בוטחת בך, ידידי."
 ד'ארטנן הסיט בזהירות את הכרית, ושניהם יצאו, קלים כצללים, לשביל הכניסה, טפסו בלי רעש במדרגות שהובילו לחדרו של ד'ארטנן ונכנסו.
 עם כניסתם, וליתר בטיחות, בצר ד'ארטנן את הדלת; שניהם התקרבו

לחלון, ומבעד לחרך בתריס ראו את מר בונסיה משוחח עם גבר לבוש מעיל.

בראותו את הגבר, זנק ד'ארטנן מקומו, שלף למחצה את חרבו, ורץ לעבר הדלת. זה היה האיש ממנו.

"מה אתה הולך לעשות?" נצטעקה מרת בונסיה; "אתה ממיט עלינו שואה!"

"אף נשבעתי להרג איש זה!" אמר ד'ארטנן.

"חייך מקדשים כרגע למשימה, ואינם שיכים לך. בשם המלכה, אני אוסרת עליך לטל על עצמך סכון שאינו קשור לנסיעה."

"ובשמך את אינך מצוה עלי מאומה?"

"בשמי, השיבה מרת בונסיה, אחוזת התרגשות עזה, "בשמי — אני רק מבקשת. אף הבה נטה און; דומני כי הם מדברים על אודותי."

ד'ארטנן התקרב לחלון, והקשיב.

מר בונסיה פתח את הדלת, ובאותו כי הבית ריק, שב אל האיש לבוש המעיל, אשר נשאר לרגע קט לבדו ברחוב.

"היא הלכה," אמר בונסיה; "היא שבה ללובר."

"האם משכנע אתה," השיב הזר, "כי לא תשדה בסבה שבטעה יצאת מהבית?"

"בהחלט," אמר בונסיה ביהירות; "היא אשה פתיה מדי."

"ופרח חיל-המשמר, האם נמצא בדידתו?"

"אינני חושב כך; כפי שרואה אתה, תריס חלוננו מוגף, ואין רואים כל אור מבעד לחרכים."

"אין זה משנה; יש לבדק."

"כיצד?"

"גלף ונקיש בדלת."

"אלך לשאל את משרתו."

"לך."

בונסיה נכנס לביתו, עבר באותה דלת צדדית שדרכה יצאו קדם לכן שני הנמלטים, עלה לקומתו של ד'ארטנן והקיש בדלת.

איש לא השיב. פורתוס, ברצותו לעשות רשם אדיר יותר, שאל את פלנשה לערב זה; אשר לד'ארטנן — הוא נזהר, כמוכן, שלא לתת כל סימן-חיים.

ברגע שבו הרעידה אצבעו של בונסיה את הדלת, חשו שני הצעירים את
 לבותיהם מנתרים בחזותיהם.
 "אין איש אצלו," אמר בונסיה.
 "לא חשוב. הבה נכנס לדירתך. שם תהיה הסכנה שיאזינו לנו פחותה
 מאשר על סף ביתך."
 "הוי, אלהים! מלמלה מרת בונסיה; "לא נשמע עוד מאומה."
 "אדרבה," השיב ד'ארטגן; "נשמע עוד יותר."
 ד'ארטגן הסיר שלש או ארבע מרצפות, והפך את החדר לאזן-קשבת.
 הוא פרס שטיח על הרצפה, כרע על ברקיו, והחנה בידו למרת בונסיה
 שתרכן אף היא אל הפתח.
 "כטוח אתה שאין איש?" שאל הזר.
 "אני ערב לך על כך," השיב בונסיה.
 "ואתה חושב שאשתך?..."
 "שבה ללובר."
 "כלי לדבר עם איש זולתך?"
 "אני סמוך וכטוח בכך."
 "נקדה זו חשובה מאד; מכין אתה זאת?"
 "אם כן, לידיעה שמסרתי לך יש ערך..."
 "רב מאד, בונסיה יקירי; אינני מסתיר זאת ממך."
 "אם כן, החשמן יהיה מרצה ממני!"
 "אין לי כל ספק בכך."
 "החשמן הדגול!"
 "הזכור לך אם השמיצה אשתך בעת השיחה עמך שמות של אנשים?"
 "דומני שלא."
 "היא לא קראה בשמות כגון מרת דה שברז, הדכס מקקינגהם או מרת
 דה ורנה?"
 "לא. היא רק אמרה, כי ברצונה לשלח אותי ללונדון בשרות של אישיות
 רמת-מעלה."
 "בוגד!" מלמלה מרת בונסיה.
 "שקט!" אמר ד'ארטגן באחזו בידה, והיא אף לא חשבה לשחררה
 מאחיזתו.
 "אין זה משנה," אמר האיש במעיל; "כסיל אתה על שלא הסכמת לקבל

על עצמך את השליחות; המכתב יכול היה להמצא כעת בידך! המדינה
העומדת בסכנה היתה נצלת, ואתה..."

"ואני?"

"ובכן, אתה! החשמן היה מעניק לך תאר-אצלה..."

"הוא אמר לך זאת?"

"כן. ידוע לי שרצה לגרם לך הפתעה כזו."

"אל דאגה, התרכב מר בונסיה; "אשתי מעריצה אותי, ולכן עוד לא

מאחר מדי."

"פתי! מלמלה מרת בונסיה.

"שקט! אמר ד'ארטנן בלחצו את ידה בכח.

"מה זאת אומרת, לא מאחר מדי?" שאל האיש במעיל.

"אני הולך ללובי; אקרא למרת בונסיה, אמר לה שנמלכתי בדעתי ושאני

מקבל עלי את השליחות. היא תמסר לי את המכתב, ומיד אביאו אל

החשמן!"

"ובכן, הזדרזו! בקרוב אשוב כדי לברר את תוצאת פעלתך."

הזר יצא.

"יצור שפל! אמרה מרת בונסיה, במכונת את הכנוי לבעלה.

"שקט! אמר ד'ארטנן בשלישית, בחזקו את אחיזתו בידה.

זעקה נוראה קטעה לפתע את הרהוריכם של ד'ארטנן ושל מרת בונסיה.

היו אלה צעקותיו של מר בונסיה, בעלה, אשר גלה את העלמו של נרתיק-

הכסף, וצעק: "גנבים! גנבים!"

"הוי, אלהים! נצטעקה מרת בונסיה; "הוא יזעיק את כל הרבע!"

בונסיה צעק זמן רב; אף מאחר שצעקות שכאלו, בשל תכיפותן, לא

משכו עוד איש לרחוב-הקברנים; ומאחר שבנוסף לכך יצא לביתו של

סוחר-הסדקית שם רע למדי — ראה האיש כי אין חשים לעזרתו, ויצא את

הבית בלי שחדל לצעק; אפשר היה לשמע את קולו מתרחק לכוון רחוב

המעברת.

"כעת, לאחר שהסתלק, אמרה מרת בונסיה, "בא תורף ללכת. היה

אמיץ, אף בעקר זהיר; ואל תשכח כי הקדשת עצמך למלכה."

"למלכה — ולך!" הצטעק ד'ארטנן. "אל דאגה, קונסטנס היפה, אחזור

ראוי להכרת טובתך — אף כלום אהיה גם ראוי לאהבתך?"

האשה הצעירה השיבה רק באמצעות הסמך העז שהציף את לחייה.

דקות מספר אחרי־כן יצא ד'ארטג'ן בתורו, עטוף אף הוא מעיל רחב, אשר
נרנה של חרב ארכה הפשילו באבירות.
מרת בונסיה עקבה אחריו בעיניה במבט אהבה ממשך, שבו מלוח האשה
את הגבר שהיא חשה באהבתו; אף לאחר שנעלם מעבר לפנת הרחוב, נפלה
על ברפיה, ובהצמידה את ידיה זו לזו, זעקה:
"הוי, אלהים שלי! נצר את המלכה, נצר אותי!"

19

תְּכֵנִית מְבַצְעִית

ד'ארטגן סר במישרין אל ביתו של מר דה טרביל. הוא שער שהזר האור, שנראה כסוכנו של החשמן, ידוע לאדונו בלי דחוי; כך שאסור היה לו לאבד אף רגע.

לבו של הגבר הצעיר גאה מרב אשר. הנה נקרתה לו הזדמנות הן לזכות בתהלה והן להרויח ממון, וכתמריץ ראשון היא קרבה אותו לאשה שהעריך. ממש עם בואו לפריס עשתה אפוא למענו יד-המקרה יותר משהיה מעז לבקש מההשגחה-העליונה.

מר דה טרביל נמצא בטורלינו, מקף בחצר האצילים הרגילה שלו. ד'ארטגן, שהיה ידוע כבן-בית, סר במישרין ללשכה — ובקש להודיע לדה טרביל כי הוא ממתין לו בענן חשוב.

מר דה טרביל הצטרף אליו מקץ חמש דקות בלבד. ממבט ראשון, ולמראה השמחה שנסתמנה על פניו של ד'ארטגן בראותו אותו, הבין המפקד הנקבד שדברים חשובים בגו.

לאחר כל הדרך התלבט ד'ארטגן אם יגלה את סודו למר דה טרביל, או יבקש ממנו רק להעניק לו חפשי-פעלה בפרשה סודית. אף מר דה טרביל היה תמיד כה הוגן כלפיו וכה מסור למלף ולמלכה, ובנוסף לכך גם תעב כהלכה את החשמן, שהגבר הצעיר החליט לספר לו הכל.

"בקשת לקרא לי, ידידי הצעיר?" אמר דה טרביל.

"כן, אדוני," אמר ד'ארטגן, "ואני תקנה שכאשר תדע מה חשוב הענן,

תסלח לי על שהטרדתיך."

"דבר, אם כן; אני מקשיב."

"מדבר, " אמר ד'ארטגן ב'הנמיכו את קולו, "לא פחות מאשר בכבודה של המלכה, ואולי גם בחייה."
 "מה אתה סח?" אמר מר דה טרביל, שהתבונן סביבו כדי לודא שאכן הם לבדם, ואז שב ונעץ בד'ארטגן עינים משתוממות.
 "ובכן, אדוני, המקרה הפקיד בידי סוד..."
 "שאני תקנה, בחור צעיר, כי תשמר עליו אף במחיר חייה, " אמר דה טרביל.
 "אף עלי לגלותו לך, אדוני, כי רק אתה מסגל לסיע לי בשליחות שהוטלה עלי מטעם הוד-מלכותה."
 "האם סוד זה הוא סודך האישי?"
 "לא; זהו סודה של המלכה, אדוני."
 "האם התירה לך הוד-מלכותה לגלותו לי?"
 "לא, אדוני; נהפוך הוא: התרו בי לשמר על סודיות מחלטת."
 "ובשל מה מתכונן אתה להפר סודיות זו כלפי?"
 "כפי שאמרתי לך — כיון שבלי עזרתך לא אוכל לעשות מאומה, ומשום שחושש אני כי תסרב לעשות עמדי את החסד שבאתי לבקש, אם לא תדע בשל איזו סבה אבקשו."
 "שמר על סודך, בחור צעיר, ואמר לי אף ורק את מבקשך."
 "ברצוני שתבקש בעבורי, ממר דז אסר, חפשה לחמשה-עשר יום."
 "ממתי?"
 "מהלילה הזה."
 "האם עוזב אתה את פריס?"
 "יוצא אני בשליחות."
 "יכול אתה לומר לי לאן?"
 "ללונדון."
 "האם עשוי משהו להיות מענין שלא תגיע למחוז חפצך?"
 "החשמן יהיה מוכן, כמדמני, לכל קרבן כדי להכשילני."
 "ואתה יוצא לדרך בגפך?"
 "כן, בגפי."
 "אם כן, לא תגיע הרחק; אני, טרביל, ערב לך על כך."
 "מה זאת אומרת?"
 "ירצחו אותך."

"אמות במלוי תפקידי!"
 "אך בלי למלא את משימתך!"
 "אמת," אמר ד'ארטג'ן.
 "האמן לי," אמר דה טרכיל; "במשימות כאלו, כדי שאחד יגיע ליעד —
 צריכים להיות ארבעה ביציאה לדרך."
 "אהה! הצדק אתך, אדוני," אמר ד'ארטג'ן מהיר-התפיסה; "מכיר אתה
 את המוסקטרים אתוס, פורתוס וארמיס; הם אנשיך, ויודע אתה אם אוכל
 להעזר בהם."
 "בלי לגלות להם את הסוד שסרבתי לשמע?"
 "נשבענו זה לזה, אחת ולתמיד, אמון עור ומסירות ללא סג; יתר על כן:
 תוכל לומר להם שאתה נותן בי אמון; הם לא יגלו סקרנות גדולה משלך."
 "יכול אני להעניק לכל אחד מהם חפשה של חמשה-עשר יום, זה הכל;
 לאתוס, הסובל עדין מפציעתו, כדי לנסע למרחצאות פורז'; לפורתוס
 ולארמיס — כדי ללוות את חברם, שאין הם תפצים להפקירו במצבו
 הקשה. משלוח אשורי-החפשה יהיה הוכחה לכך שמתיר אני את נסיעתם."
 "תודה, אדוני; אין גבול לטוב-לבך."
 "סור אפוא אליהם ללא דחוי ושהכל יתבצע עוד הלילה. הא! ראשית,
 כתב לי את בקשתך למר דז אסר. אולי עוקב אחריך מרגל, וכתיבת הבקשה
 תתן צדוק לבקורך כאן."
 ד'ארטג'ן נסח את העתירה, ובקבלו אותה הבטיח מר דה טרכיל שטרם
 השעה שתים בלילה ימצאו אשורי-החפשה במעניהם של הארבעה.
 "שלח לי, בטובך, את האשור שלי למענו של אתוס," בקש ד'ארטג'ן;
 "חושש אני כי אם אסור לביתי — תצפה לי שם הפתעה לא-נעימה."
 "בהחלט. היה שלום ודרך-צלחה! אגב," הוסיף מר דה טרכיל, קורא לו
 בחזרה.
 ד'ארטג'ן שב לעברו.
 "יש לך כסף?"
 ד'ארטג'ן טפח על הנרתיק שבכיסו, אשר השמיע צליל מתכתי.
 "היש לך די?"
 "שלש-מאות פיסטולים."
 "יפה. עם סכום כזה מגיעים עד לקצה העולם. היה שלום אפוא!"
 ד'ארטג'ן ברח את מר דה טרכיל לשלום; וזה הושיט לו את ידו.

ד'ארטנןן לחצה בכבוד ובהפרת־טובה. מאז הגיע לפריס, רק טובה צמחה לו מאדם נפלא זה, שלא חדל להיות בעיניו נכבד, נאמן ודגול.

בקורו הראשון נועד לארמס; ד'ארטנןן לא היה אצלו מאז הערב ההוא שבו עקב אחרי מרת בונסיה. יתר על כן; מאז כמעט שלא התראה עוד עם המוסקטור הצעיר, וכל־אימת שנפגשו — הבחין בעצב עמק הטבוע בפניו. גם הערב היה ארמס קודר ומהרהר; ד'ארטנןן הציג לו שאלות־מספר על אודות יגונו העמק. ארמס תרץ את קדוותו בדברי־פרשנות על הפרק השמונה־עשר בספרו של אוגוסטינוס הקדוש, שהוא אנוס לחבר בלטינית לשבוע הקא — עבודה המטרידה אותו עד מאד.

לאחר כמה דקות של שיחה נכנס אחד ממשרתיו של מר דה טרביל, נושא צרור חתום.

"מה זה?" שאל ארמס.

"אשור החפשה שבקש אדוני, "השיב המשרת.

"אני? לא בקשתי כל חפשה."

"שתק וקח," אמר ד'ארטנןן. "ואתה, ידידי, הנה מחצית־הפיסטול בתמונה לטרחתך; אמר־נא למר דה טרביל, כי מר ארמס מודה לו מקרב־לב."

המשרת השתחוה אפים־ארצה, והסתלק.

"מה פשר הדבר?" שאל ארמס.

"ארו את כל הדרוש לך למסע של חמשה־עשר יום, ובוא אחרי."

"אף איני יכול לעזוב את פריס עכשו, בלי לדעת..."

ארמס השתתק.

"מה ארע בגורלה, הלא כן?" המשיך ד'ארטנןן.

"בגורל מי?"

"האשה שהיתה כאן; האשה בעלת הממחטה הרקומה."

"מי ספר לך שהיתה כאן אשה?" אמר ארמס בהחזירו כמת.

"ראיתיה."

"היודע אתה מי היא?"

"לפחות אינני מתקשה לשער."

"הקשב," אמר ארמס; "מאחר שיודע אתה דברים כה רבים, האם ידוע

לך גם מה עלה בגורלה?"

"אני סבור שהיא שבה לטור."

"לטור? כן, בהחלט; אתה מכיר אפוא את זהותה. אך כיצד שבה לטור
בלי לומר לי מאומה?"

"היא חששה שמא תאסר."

"למה לא כתבה לי?"

"כי חששה לסבך אותך."

"ד'ארטג'ן, אתה משיב לי את חיי! נצטעק ארמיס. 'ואני חשבת שהיא
בנה לי, מתנכרת אלי. כמה שמחת לי לפגשה שוב! לא יכלתי להאמין כי
מסכנת היא את חרותה למעני; אבל, ככלות הכל, לאיזו מטרה אחרת יכולה
היתה לבוא לפריס?"

"למטרה שלשמה יוצאים אנו עתה ללונדון."

"ומהי מטרה זו?" שאל ארמיס.

"יום יבוא ותדע מהי, ארמיס; אך לעת עתה, הרשה לי להיות שתקן כמו
אחיניתו של המלמד."

ארמיס נזכר במעשיה שספר ערב אחד לידידיו, וחיך.

"ובכן, מאחר שהיא עזבה את פריס ואתה משכנע בכך, ד'ארטג'ן, שוב
אין לי סבה להשאיר כאן, ואני מוכן לצאת בעקבותיך. לאן אמרת
שהולכים...?"

"אל אתוס, בתחלה; ואם רוצה אתה לבוא עמי, אבקשך להזדרז, כי כבר
אבדנו זמן למכביר. אגב, קרא לבאזן."

"האם יבוא באזן איתנו?" שאל ארמיס.

"יתכן. מקל מקום, רצוי שילך אחרינו אל אתוס."

ארמיס קרא לבאזן, ולאחר שהורה לו לבוא ולהצטרף אליהם בביתו של
אתוס, לבש את מעילו, לקח את חרבו ואת שלשת אקדחיו ופתח שלש או
ארבע מגרות שמא ימצא בהן מטבע מיתם. לאחר שבדק היטב ומצא כי
החפוש מיותר, הלך בעקבות ד'ארטג'ן, תוהה בלבו כיצד אפשרי הדבר
שפרח חיל-המשמר הצעיר יודע כמוהו את זהותה של האשה שארץ בביתו,
וטוב ממנו את אשר עלה בגורלה.

ואולם, בצאתם מהבית הניח ארמיס את ידו על זרועו של ד'ארטג'ן, נעץ
בו מבט חודר, ושאל: "האם דברת על אודותיה עם מישהו?"

"חס וחלילה."

"אפלו לא עם אתוס ופורתוס?"

"לא אמרתי להם אף מלה אחת בענינה."

"מצין."

ארמס, אשר חש עצמו שלו ורגוע, המשיך ללכת בחברת ד'ארטגין.
וחישמהרה הגיעו השנים לביתו של אתוס.
הם מצאוהו אווז את אשור-חפשתו ביד האחת ואת מכתבו של דה
טרביל אליו בשניה.

אתוס יקירי,

מאחר שמצב-בריאותך מחיב זאת, מוכן אני שתצא לפוש במשך
חמשה-עשר יום. סע אפוא למרחצאות פורז' או למרחצאות אחרים
המתאימים לך, והחלם בהקדם.

שלך בחבה,
טרביל

"ובכן, אתוס, מכתב זה ואשור-החפשה המתלווה אליו פרושם שצריך
אתה לצאת לדרך יחד אתי," אמר ד'ארטגין.

"למרחצאות פורז'?"

"לשם, או למקום אחר."

"בשרות המלך?"

"המלך, או המלכה; כלום אין אנו משרתיהם של שני בני-הזוג
המלכותיים?"

באותו רגע נכנס גם פורתוס.

"בחי," אמר, "הנה ספור מוזר; ממתי מעניקים ביחידת המוסקטרים
חפשות לאנשים שלא בקשו לקבלן?"

"מאז שיש להם," השיב ד'ארטגין, "חברים המבקשים זאת בשבילם."

"אהה! אהה!" אמר פורתוס; "מסתבר שיש חדש?!"

"כן, אנו יוצאים למסע," אמר ארמס.

"לאיזו ארץ?" שאל פורתוס.

"באמת שאיני יודע," אמר אתוס; "שאל את ד'ארטגין."

"ללונדון, רבותי," הכריז ד'ארטגין.

"ללונדון!" נצטעק פורתוס; "ומה אמורים אנו לעשות בלונדון?"

"הנה בדיוק מה שאיני יכול לספר לכם, רבותי; תיכים אתם לבטח בי."

"אך כדי לנסע ללונדון," הוסיף פורתוס, "צריך כסף. ולי אין."

"גם לי אין," אמר ארמס.

"גם לי, הוסיף אתוס.

"לי יש, ה'שיב ד'ארטג'ן, בהוציאו את אוצרו מכיסו ובהניחו אותו על השלחן. "בנרתיק זה מצויים שלש-מאות פיסטולים; כל אחד יקח לו שבעים וחמשה פיסטולים; זה די והותר כדי להגיע ללונדון ולשוב ממנה. חוץ מזה, אל דאגה — לא נגיע לשם כלנו."

"וכי מדוע?"

"מפני שכמה מאתנו יפלו, ככל הנראה, בדרך."

"האם יוצאים אנו, במקרה, למערכה צבאית?"

"מהמסכנות ביותר, עלי להזהירכם," אמר ד'ארטג'ן.

"הוי! אף מאחר שעלולים אנו כלנו להרג, אמר פורתוס, "מענין אני לפחות לדעת לשם איזו מטרה?"

"מה תרויח מדיעה זו?" שאל אתוס.

"אגב, אמר ארמיס, "גם אני שתף לדעתו של פורתוס."

"האם נוהג המלך לדוח לכם? לא; הוא אומר, בלי הסברים: רבותי, נלחמים בגסקוניה, או בפלנדריה; צאו לקרב, הוא אומר, ואתם יוצאים. מדוע? שאלה זו אינה עולה אפלו על דעתכם."

"ד'ארטג'ן צודק," אמר אתוס; "הנה שלשה אשורי-החפשה שלנו, הבאים ממר דה טרביל, והנה שלש מאות פיסטולים הבאים השר יודע מאין. הבה נלך למות היכן שאומרים לנו. האם שנים חזיים את הצגתן של שאלות כה רבות? ד'ארטג'ן, אני מוכן ומזמן ללכת אחריך."

"גם אני," אמר פורתוס.

"גם אני," אמר ארמיס. "לבד מזאת, אשמח לעזוב את פריס. אני זקוק למעט בדור."

"ובכן, רבותי, אל דאגה," אמר ד'ארטג'ן; "יהיה לכם בדור בשפע!"

"וכעת, מתי יוצאים אנו לדרך?" שאל אתוס.

"מחר," אמר ד'ארטג'ן. "אסור לבזבז אף רגע."

"הוי! גרימו, פלנשה, מוסקטון, באזן!" צעקו יחד ארבעת הצעירים, בקראם למשרתיהם; "לכו לצחצח את מגפינו ולהביא את סוסינו מהמפקדה."

כי אכן, כל מוסקטור הפקיד בבית המפקד, כמו בקסרקטין, את סוסו ואת זה של משרתו. פלנשה, גרימו, מוסקטון ובאזן מהרו ללכת.

"כעת," אמר פורתוס, "הבה נתכנן את המבצע. לאן נסע תחלה?"

"לקלה," אמר ד'ארטג'ן; "זו הדרך הישירה ביותר ללונדון."
"ובכן," אמר פורתוס, "הנה דעתי."
"דבר."

"ארבעה גברים הרוכבים יחד יעוררו חשד; ד'ארטג'ן ימסר לכל אחד מאתנו את הוראותיו; אני אצא ראשון בדרך לבולוניה, כדי לסיר בה. אתוס יצא שעתים אחרי, בדרך לאמין. ארמיס יצא בעקבותיו, בדרך לנואיון. אשר לד'ארטג'ן, הוא יצא בזו שירצה, לבוש בכגדיו של פלנשה — בעוד שפלנשה ירכב יחד עמו, לבוש במדיו של איש חיל-המשמר."
"ובותי," הכריז אתוס, "דעתי היא שאסור בכלל לערב את המשרתים במבצע כזה; גם בן-אצלה עלול לגלות סוד באקראי; משרתים, באשר הם, ימכרוהו בכל מקרה."

"תכניתו של פורתוס אינה נראית לי כבת-בצוע," אמר ד'ארטג'ן, "משום שלי עצמי אין כל משג בדבר ההוראות שאוכל לתת לכם. אני בלדר, ותו לא. אין לי, ואינני יכול להכין שלשה העתקים למכתב שברשותי; זאת משום שמכתב זה סגור בחותם. המכתב כאן, בכיס," אמר, מורה על הפיס שבו היה טמון. "אם אהרג, יקח אחד מכם את המכתב, ותמשיכו בדרך. אם זה יהרג, אחר יקח את המכתב; העקר הוא שאחד מאתנו יגיע ליעד."
"הידר, ד'ארטג'ן!" אמר אתוס; "זו גם תכניתי. לבד מזאת, צריכים להיות עקביים. אני נוסע לרחץ במי-מרפא ואתם מלוים אותי. במקום לנסע למרחצאות פורז', נוסע אני לרחץ בים. זו זכותי. אם ירצו לעצר אותנו, אראה את מכתבו של מר דה טרביל, ואתם — את אשורי-החפשה שלכם. אם יתקפו אותנו, נתגונן; אם ישפטו אותנו, נטען בעקשנות שלא היתה לנו כל כוונה אחרת מאשר לטבל פעמים-מספר במי-הים. על ארבעה אנשים הרוכבים כל אחד לבדו אפשר להתגבר בנקל. אף ארבעה אנשים יחד מהווים יחידה. נחמש את ארבעת המשרתים באקדחים וכרובי-מוסקט; אם ישגרו צבא שלם נגדנו, נשיב מלחמה שעה — והאחרון מאתנו שיותר בחיים ימסר, כפי שאמר ד'ארטג'ן, את המכתב לנמען."

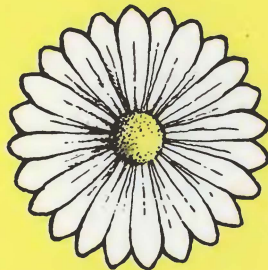
"דברים פדרבונות!" הצטעק ארמיס; "אינך מדבר לעתים מזמנות, אתוס; אף כשמדבר אתה — פיה מפיק מרגליות. אני מאמץ את תכניתו של אתוס. ואתה, פורתוס?"

"גם אני," אמר פורתוס; "אם נראית היא לד'ארטג'ן: כנושא המכתב, ד'ארטג'ן הוא באפן טבעי גם מפקד המבצע; הוא יחליט, ואנו נבצע."

"ויבכו," פסק ד'ארטג'ין, "החלטתי שנאמץ את תכניתו של אתוס, וכי נצא
לדרך בעוד מחצית השעה."
"מסכימים!" נצטעקו שלשת המוסקטרים במקלה.
כל אחד מהם הושיט את ידו לעבר נרתיק הכסף, לקח ממנו שבעים
וחמשה פיסטולים, וערך את הכנותיו לצאת בשעה שנקבעה.

תם החלק הראשון

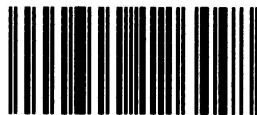
קלסיקה

מרגנית – ספרי מופת לילדים ולנוער

כְּשִׁיצָא לְפָרִיס, לֹא הָיָה ד'אַרְטֶנֶן אֲלֵא בֶן־כָּפָר גִּסְקוֹנִי. אֲבָל כָּבֵר בְּיוֹמוֹ הָרֵאשׁוֹן בְּעִיר הַבִּירָה הִצְלִיחַ לְהִתְקוּטֵט בְּזֶה אַחֵר זֶה עִם הַמְהַלְלִים בְּסִיפִיָּה שֶׁל צָרְפֶּת, אֲתוֹס, פּוֹרְתוֹס וְאַרְמִיס – שְׁלֹשֶׁת הַמוֹסְקִטָּרִים הַבְּלִת־נִפְרָדִים. הַדּוֹ-קָרֵב הַמְשֻׁלֵּשׁ, שֶׁלֹּא הִתְקַיֵּם, הִפָּךְ אוֹתוֹ לִידִידִם; עַד מְהֵרָה הָיְתָה סִסְמָתָם שְׂגוּרָה עַל פִּיו: "כָּלֶם בְּעַד אֶחָד, וְאֶחָד בְּעַד כָּלֶם". מֵאֵז נֶאֱיִלָּךְ אֲכֵן הָיוּ אֵלֶּה אַרְבַּע חֲרָבוֹת שֶׁאִין לַעֲמֹד בַּפְּנִיָּהֵן. ד'אַרְטֶנֶן לָמַד, כַּמּוֹכֵן, כֹּל מֶה שֶׁיָּכֹלוּ חֲבֵרָיו לִלְמַדוֹ – וְעַם זֹאת לֹא הִשְׁכִּיל לְהִתְרַחֵק מִסִּסְמָנוֹת, וּבְעֶקֶר מִתְכַּכ־הַחֲצָר, וְיֹתֵר מִכָּל מֶן הַנָּשִׁים שֶׁהָיוּ מְעֻרְבוֹת בָּהֶם. אֲלֶפְסֶנְדֵּר דִּימָא לֹא הִסְתַּפֵּק בְּסַפּוֹר הַרְפָּתָקָה עוֹצֵר נְשִׁימָה, אוֹ בְּתַאֲוֵרִים הָעוֹלְצִים וּבְשִׁיחוֹת הַשְּׁנוֹנוֹת שֶׁשָּׁלַב בּוֹ; הוּא גַם טָרַח לְהַצִּיג בַּפְּנֵי קוֹרְאָיו אֶת מֶלֶךְ צָרְפֶּת וּמִלְכָּתָהּ, אֶת רֹאשׁ הַשָּׂרִים הַחֲשֵׁמֶן רִישְׁלִיָּה, וְאִישִׁים אֲחֵרִים, עַל כָּל חֲלָשׁוֹתֵיהֶם, בְּעֵין בּוֹחֶנֶת וּבְאִירוֹנִיָּה דַּקָּה.

מחיר מומלץ לשלושת הכרכים
150 ש"ח

דאנאקורד 3-12644

עיצוב הסדרה: דני קרמן
עיצוב העטיפה: איריס שביט